

ZAKON
O ŽIVOTNOJ SREDINI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se principi zaštite životne sredine i održivog razvoja, instrumenti i mjere zaštite životne sredine i druga pitanja od značaja za životnu sredinu.

Definicija životne sredine

Član 2

Životna sredina je prostor, odnosno prirodno okruženje, vazduh, zemljište, voda i more, biljni i životinjski svijet, pojave i djelovanja: klima, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, buka i vibracije, kao i okruženje koje je stvorio čovjek: gradovi i druga naselja, kulturno-istorijska baština, infrastrukturni, industrijski i drugi objekti.

Integralni sistem zaštite životne sredine

Član 3

Integralnim sistemom zaštite životne sredine obezbjeđuje se cjelovito očuvanje kvaliteta životne sredine, očuvanje biološke i predione raznovrsnosti, racionalno korišćenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za životnu sredinu, kao osnovni uslov održivog razvoja.

Integralni sistem zaštite životne sredine čine mjere, uslovi i instrumenti za:

- održivo upravljanje, očuvanje prirodne ravnoteže, cjelovitosti, raznovrsnosti i kvaliteta prirodnih vrijednosti i uslova za opstanak svih živih bića, i
- sprječavanje, kontrolu, smanjivanje i sanaciju svih oblika zagađivanja životne sredine.

Integralno upravljanje životnom sredinom je skup povezanih i usklađenih odluka i mjera kojima se ostvaruje jedinstvena zaštita životne sredine, izbjegavaju i smanjuju rizici po životnu sredinu, poboljšava i ostvaruje efikasna zaštita životne sredine.

Integralno upravljanje životnom sredinom sprovodi se na način da se obezbijedi održivi razvoj u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

Ciljevi zaštite životne sredine

Član 4

Zaštita životne sredine sprovodi se radi:

- 1) zaštite života i zdravlja ljudi;
- 2) zaštite biljnog i životinjskog svijeta, biološke i predione raznovrsnosti i očuvanja ekološke održivosti;
- 3) zaštite i poboljšanja kvaliteta pojedinih segmenata životne sredine;
- 4) zaštite ozonskog omotača i ublažavanja klimatskih promjena;
- 5) zaštite i obnavljanja kulturnih i estetskih vrijednosti pejzaža;
- 6) sprječavanja i smanjenja zagađenja životne sredine;
- 7) održivog korišćenja prirodnih resursa;
- 8) racionalnog korišćenja energije i podsticanja upotrebe obnovljivih izvora energije;
- 9) uklanjanja posljedica zagađenja životne sredine;
- 10) poboljšanja narušene prirodne ravnoteže i ponovno uspostavljanje njenih regenerativnih sposobnosti;
- 11) ostvarivanja održive proizvodnje i potrošnje;
- 12) smanjenja korišćenja i supstitucije hemikalija koje svojim opasnim i štetnim karakteristikama mogu ugroziti životnu sredinu i zdravlje ljudi;

13) održivog korišćenja prirodnih dobara, bez većeg oštećenja i ugrožavanja životne sredine;

14) unaprjeđenja stanja životne sredine i obezbjeđivanja zdrave životne sredine.

Ciljevi iz stava 1 ovog člana, postižu se primjenom principa zaštite životne sredine, instrumenata i mjera zaštite životne sredine, propisanih ovim zakonom i posebnim propisima.

Principi zaštite životne sredine

Član 5

Principi zaštite životne sredine su:

1) Princip održivog razvoja

Prilikom usvajanja i donošenja strategija, planova, programa i propisa, Skupština Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština), Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) i jedinice lokalne samouprave, u okviru svojih nadležnosti, moraju podsticati održivi razvoj.

U svrhu ostvarivanja održivog razvoja zahtjevi zaštite životne sredine uspostavljeni ovim zakonom i posebnim propisima moraju biti uključeni u pripreme i sprovođenje utvrđenih politika i aktivnosti na svim područjima privrednog i socijalnog razvoja.

2) Princip integralnog pristupa zaštiti životne sredine

Integralnim pristupom zaštite životne sredine sprječava se, odnosno smanjuje rizik za životnu sredinu u cjelini na najmanju moguću mjeru.

Zahtjevi za visokim stepenom zaštite životne sredine i poboljšanjem kvaliteta životne sredine, moraju biti sastavni dio svih polazišta kojima je cilj uravnoteženi ekonomski razvoj, a osiguravaju se u skladu sa principom održivog razvoja.

3) Princip očuvanja prirodnih resursa

Prirodni resursi koriste se pod uslovima i na način kojima se obezbjeđuje očuvanje vrijednosti geodiverziteta, biodiverziteta, zaštićenih prirodnih dobara i predjela.

Obnovljivi prirodni resursi koriste se pod uslovima koji obezbjeđuju njihovu trajnu i efikasnu obnovu i stalno unaprjeđivanje kvaliteta.

Neobnovljivi prirodni resursi koriste se pod uslovima koji obezbjeđuju njihovo dugoročno ekonomično i razumno korišćenje, uključujući ograničavanje korišćenja strateških ili rijetkih prirodnih resursa i supstituciju drugim raspoloživim resursima, kompozitnim ili vještačkim materijalima.

4) Princip saradnje

Održivi razvoj postiže se saradnjom i zajedničkim djelovanjem Skupštine, Vlade i jedinica lokalne samouprave, kao i svih drugih učesnika u cilju zaštite životne sredine, u okviru svoje nadležnosti i odgovornosti.

Država obezbjeđuje saradnju i solidarnost u rješavanju globalnih i međudržavnih pitanja zaštite životne sredine, posebno kroz međunarodne ugovore, saradnjom sa drugim državama i zaključivanjem odgovarajućih sporazuma, kao i obavještavanjem drugih država o prekograničnim uticajima na životnu sredinu, o ekološkim udesima i međunarodnom razmjenom informacija o životnoj sredini.

Vlada i jedinice lokalne samouprave, u okviru svog djelokruga, solidarno i zajednički, učestvuju u sprovođenju zaštite životne sredine iz svoje nadležnosti, kako bi obezbjedile sprovođenje efikasnih mjera zaštite životne sredine na svom području.

5) Princip zagađivač plaća

Pravno i fizičko lice koje je pričinilo štetu u životnoj sredini ili neposrednu opasnost od štete, dužno je da nadoknadi štetu sprovođenjem preventivnih mjera i mjera remedijacije o svom trošku;

6) Princip korisnik plaća

Svako ko koristi prirodne resurse mora finansijski da nadoknadi njihovo korišćenje i rekultivaciju prostora u skladu sa zakonom.

7) Princip obaveznog osiguranja

Pravno i fizičko lice koje obavlja djelatnosti, odnosno aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu, dužno je da se osigura od odgovornosti za štetu u životnoj sredini.

8) Princip prevencije

Svaka aktivnost mora biti planirana i sprovedena na način da: prouzrokuje najmanju moguću promjenu u životnoj sredini, odnosno da predstavlja najmanji mogući rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi, smanji opterećenje prostora i potrošnje sirovina i energije u izgradnji, kao i u proizvodnji, distribuciji i upotrebi, uključi mogućnost reciklaže, spriječi ili ograniči uticaj na životnu sredinu na samom izvoru zagađenja.

9) Princip predostrožnosti

Kada nije sigurno kakve posljedice može prouzrokovati eventualni zahvat moraju se sprovesti sve raspoložive procedure za ocjenu očekivanih uticaja i odgovarajuće mjere kako bi se izbjegle negativne posljedice po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Kada prijeti opasnost od stvarne i nepopravljive štete za zdravlje ljudi i životnu sredinu, ne smije se odlagati preduzimanje neophodnih mjera zaštite, pa ni u slučaju kada ta opasnost nije u cjelini naučno dokazana.

Odustaje se, odnosno neće se obavljati djelatnost i/ili obaviti zahvat, koji ima naučno dokazanu ili pretpostavljenu vjerovatnoću štetnog i trajno štetnog uticaja na životnu sredinu.

10) Princip supsidijarne odgovornosti

Država otklanja posljedice zagađivanja životne sredine i smanjenja štete u slučajevima kada je zagađivač nepoznat, kao i kada šteta potiče usljed zagađivanja životne sredine iz izvora van teritorije države.

11) Princip primjene podsticajnih mjera

Državni organi i organi lokalne samouprave, u skladu sa svojim nadležnostima, podstiču djelatnosti u vezi sa zaštitom životne sredine koje sprječavaju ili smanjuju zagađenje životne sredine, kao i zahvate u životnoj sredini koji smanjuju upotrebu materija, sirovina i energije, manje zagađuju životnu sredinu ili ga iskorišćavaju u dozvoljenim granicama.

12) Princip pristupa informacijama i učešća javnosti

Svako ima pravo da bude obaviješten o stanju životne sredine i da učestvuje u procesu donošenja odluka čije bi sprovođenje moglo da utiče na životnu sredinu.

Podaci o stanju životne sredine su javni.

13) Princip zaštite prava na zdravu životnu sredinu i pristupa pravosuđu

Građanin ili grupe građana, njihova udruženja, profesionalne ili druge organizacije, imaju mogućnost uticaja prilikom odlučivanja o pitanjima od značaja za životnu sredinu i na pravnu zaštitu kod nadležnih organa i pred sudom.

Posebni zakoni

Član 6

Zaštita životne sredine i održivi razvoj uređuju se ovim zakonom i posebnim zakonima kojima se uređuju pojedini segmenti životne sredine i to:

- 1) procjena uticaja planova, programa i projekata na životnu sredinu;
- 2) odgovornost za štetu u životnoj sredini;
- 3) integrisano sprječavanje i kontrola zagađivanja;
- 4) zaštita prirode;
- 5) zaštita vazduha, voda, mora, zemljišta, šuma i geoloških resursa;
- 6) hemikalije;
- 7) upravljanje otpadom;
- 8) zaštita od negativnog uticaja klimatskih promjena;
- 9) jonizujuća i nejonizujuća zračenja;
- 10) zaštita od buke.

Značenje izraza

Član 7

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **biodiverzitet** (biološka raznovrsnost) je raznovrsnost živih organizama svih ekosistema, kao i raznovrsnost u okviru vrste, između vrsta i njihovih životnih zajednica;
- 2) **degradacija životne sredine** je proces narušavanja kvaliteta životne sredine koji nastaje prirodnom ili ljudskom aktivnošću ili je posljedica nepreduzimanja mjera, radi otklanjanja

- uzroka narušavanja kvaliteta ili štete po životnu sredinu, prirodne ili radom stvorene vrijednosti;
- 3) **domino efekat** je niz povezanih efekata koji zbog međusobnog razmještaja i blizine postrojenja, odnosno djelova postrojenja ili grupe postrojenja i količina opasnih materija prisutnih u tim postrojenjima povećavaju mogućnosti izbijanja udesa ili pogoršavaju posljedice nastalog udesa;
 - 4) **dugotrajne organske zagađujuće supstance** (POPs) su organske supstance koje:
 - a) posjeduju toksična svojstva;
 - b) se teško razlažu;
 - c) su bioakumulativne;
 - d) se prenose kroz atmosferu i talože na velikim udaljenostima; i
 - e) uzrokuju značajne negativne efekte na ljudsko zdravlje i životnu sredinu u blizini i daleko od izvora svog nastanka;
 - 5) **ekosistem** je dinamična zajednica živog svijeta (biocenoze) i staništa (biotopa) koji međusobno djeluju u određenom prostoru;
 - 6) **emisija** je ispuštanje zagađujućih materija i/ili energije u životnu sredinu i njene segmente;
 - 7) **geološko skladištenje ugljendioksida na ekološki prihvatljiv način** je skladištenje ugljendioksida pod zemljom, radi eliminisanja, ili svodenja na najmanju moguću mjeru rizika po životnu sredinu i zdravlje ljudi;
 - 8) **granična vrijednost zagađujućih materija** je nivo zagađujućih materija utvrđen na osnovu naučnih saznanja sa ciljem da se izbjegnu, spriječe ili umanje štetni uticaji na ljudsko zdravlje i/ili životnu sredinu u cjelini, koji treba postići u određenom roku i koji se, nakon što je postignut, ne smije prekoračiti;
 - 9) **integralno upravljanje obalnim područjem** je proces održivog upravljanja i korišćenja obalnih područja, uzimajući u obzir osjetljivost obalnih ekosistema, predjela, raznovrsnost aktivnosti i njihovu upotrebu i međusobno djelovanje i uticaj na morske i kopnene oblasti;
 - 10) **imisija** je koncentracija zagađujućih materija i/ili nivoa energije u životnoj sredini, kojom se ocjenjuje kvalitet životne sredine;
 - 11) **informacija o životnoj sredini u posjedu organa državne uprave, organa uprave ili organa lokalne uprave** je informacija koju je organ pripremio ili dobio od drugog organa ili od trećeg lica;
 - 12) **informacija o životnoj sredini** je svaka informacija u pisanom, vizuelnom, audio, elektronskom ili drugom obliku koja se odnosi na životnu sredinu;
 - 13) **javnost** je jedno ili više fizičkih ili pravnih lica, njihova udruženja, asocijacije, organizacije ili grupe;
 - 14) **kapacitet životne sredine** je sposobnost životne sredine ili nekog njenog dijela da prihvati određenu količinu zagađujućih materija po jedinici vremena i da je pretvori u bezopasan oblik ili nepovratno odloži, a da od toga ne nastupi nepovratna šteta (zagađenje);
 - 15) **katastar zagađivača** je registar svih vrsta zagađivača životne sredine sa podacima o njihovoj lokaciji, proizvodnim procesima, zagađujućim materijama koje se koriste kao sirovina ili nastaju kao poluproizvod, proizvod ili nusproizvod, dinamika ispuštanja zagađujućih materija, mjestima ispusta, načinu i postupku njihovog uklanjanja;
 - 16) **kompleks** je prostorna cjelina pod kontrolom operatera, gdje su opasne materije prisutne u jednom ili više postrojenja, uključujući pojedinačnu ili zajedničku infrastrukturu, odnosno pojedinačne ili zajedničke aktivnosti;
 - 17) **kvalitet životne sredine** je stanje životne sredine, odnosno segmenata životne sredine, koje je posljedica djelovanja prirodnih pojava, odnosno ljudskog djelovanja, a koje se iskazuje fizičkim, hemijskim, biološkim, estetskim i drugim indikatorima;

- 18) **monitoring** je sistematsko i redovno osmatranje, mjerenje i procjenjivanje stanja segmenata životne sredine i promjena kvaliteta i kvantiteta životne sredine, emisije zagađujućih materija i korišćenja prirodnih resursa;
- 19) **morski ekosistem** je morska životna sredina koja se mora očuvati i zaštititi sa ciljem održavanja biodiverziteta i obezbjeđivanja raznovrsnosti i dinamičnosti procesa koji se dešavaju u morima i okeanima;
- 20) **morska obala** je pojas kopna ograničen linijom do koje dopire najveći talas i za vrijeme najjačeg nevremena, kao i dio kopna koji je širok šest metara, računajući od linije koja je horizontalno udaljena od linije do koje dopire najveći talas i za vrijeme najjačeg nevremena računajući od obalne linije;
- 21) **najbolje dostupne tehnike (BAT)** su najdjelotvornije i najmodernije faze u razvoju aktivnosti i načinu njihovog obavljanja, koje omogućavaju pogodniju primjenu određenih tehnika za zadovoljavanje graničnih vrijednosti emisija, propisanih u cilju sprječavanja, ili ako to nije izvodljivo u cilju smanjenja emisija i uticaja na životnu sredinu kao cjelinu;
- 22) **održivi razvoj** je ekonomski i socijalni razvoj društva koji u zadovoljavanju potreba današnjih generacija uvažava iste mogućnosti zadovoljavanja potreba budućih generacija i omogućava dugoročno očuvanje kvaliteta životne sredine, biološke raznovrsnosti i pejzaža;
- 23) **održivo upravljanje** je korišćenje prirodnih resursa na način da se ne smanjuje kvalitet i kvantitet ukupnih vrijednosti, da se održava i unaprjeđuje njihov potencijal;
- 24) **opasna materija** je materija, supstanca ili smjesa koja je u postrojenju prisutna kao sirovina, proizvod, nusproizvod ili poluproizvod, uključujući i one materije za koje se može pretpostaviti da mogu nastati u slučaju udesa;
- 25) **otpad** je svaka materija ili predmet koji je imalac odbacio, namjerava da odbaci ili je dužan da odbaci;
- 26) **operater** je privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice koje upravlja postrojenjem, odnosno kompleksom ili ga kontroliše ili je ovlašten za donošenje ekonomskih odluka u oblasti tehničkog funkcionisanja postrojenja;
- 27) **opterećenja** su emisije štetnih materija, fizički i biološki činioci kao i djelatnosti koje ugrožavaju ili bi mogle ugroziti segmente životne sredine;
- 28) **opterećivanje životne sredine** je svaki zahvat ili posljedica uticaja zahvata na životnu sredinu ili uticaj određene aktivnosti na životnu sredinu, koja sama ili povezana sa drugim aktivnostima može izazvati, ili je mogla izazvati zagađivanje životne sredine, smanjenje kvaliteta životne sredine, štetu životnoj sredini, rizik po životnu sredinu ili korišćenje životne sredine;
- 29) **predio** je lokalitet određenog vizuelnog doživljaja, čija su struktura i karakter rezultat interakcije (međudejstva) prirodnih i antropogenih elemenata;
- 30) **prirodna pojava** je fizičko - hemijski proces, zračenje, geološka pojava, hidrografski i biološki uslovi, uslovi podneblja kao i druge prirodne pojave, koje uzrokuju i/ili utiču na promjene u životnoj sredini;
- 31) **prirodni resursi** su djelovi žive ili nežive prirode koje čovjek koristi ili može koristiti, radi zadovoljavanja svojih potreba;
- 32) **prirodno dobro** je očuvani dio prirode, koji ima trajni ekološki, naučni, kulturni, obrazovni, zdravstveno-rekreativni, turistički i drugi značaj;
- 33) **rizik** je određeni nivo vjerovatnoće da neka aktivnost, direktno ili indirektno, u određenom vremenskom periodu ili u određenim okolnostima izazove opasnost po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 34) **seveso postrojenje** je postrojenje u kojem se obavljaju aktivnosti u kojima je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija, odnosno tehnička jedinica unutar kompleksa gdje se opasne materije proizvode, koriste, skladište ili se njima rukuje, uključujući svu opremu, zgrade, cjevovode, mašine, alate, interne kolosjeke i depoe,

dokove, istovarna pristaništa za postrojenja, pristane, skladišta ili slične objekte na vodi, ili kopnu koji su nužni za funkcionisanje postrojenja;

- 35) **standard kvaliteta životne sredine** je propisani kvalitet, odnosno skup zahtjeva, koji životna sredina ili pojedini segmenti životne sredine, moraju ispunjavati u određenom roku;
- 36) **udes** je nepredviđeni i nekontrolisani događaj u životnoj sredini ili značajnija emisija jedne ili više opasnih materija, odnosno njihovih jedinjenja u životnoj sredini;
- 37) **zahvat** je svaka aktivnost koja može dovesti do privremene ili trajne degradacije životne sredine, a koja se odnosi na korišćenje prostora, izgradnju ili rekonstrukciju objekata, uvođenje i promjenu tehnologija, eksploataciju prirodnih resursa i izvođenje drugih radova;
- 38) **zagađivač** je svako privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice koje posrednim ili neposrednim djelovanjem ili propuštanjem djelovanja uzrokuje ili može uzrokovati zagađenje životne sredine i/ili koje je upisano u katastar zagađivača;
- 39) **zagađivanje životne sredine** je unošenje zagađujućih materija ili energije u životnu sredinu, izazvano ljudskom djelatnošću ili prirodnim procesima koje ima ili može imati štetne posljedice na kvalitet životne sredine i zdravlje ljudi;
- 40) **zagađujuće materije** su sve prirodne i vještačke materije, kao i pojave i djelovanja koje remete prirodni sastav, osobine ili integritet životne sredine u cjelini;
- 41) **zainteresovana javnost** je javnost na koju utiče ili se očekuje da će uticati postupak odlučivanja u pitanjima životne sredine, uključujući i nevladine organizacije koje se bave zaštitom životne sredine;
- 42) **zaštita životne sredine** je skup aktivnosti, mjera, uslova i instrumenata kojima se prati, sprječava, ublažava i ograničava zagađivanje životne sredine, čuva i održava prirodna ravnoteža, održivo koriste i unaprjeđuju prirodne i radom stvorene vrijednosti;
- 43) **zaštićeno prirodno dobro** je prirodno dobro koje zbog svojih posebnih vrijednosti i odlika (biodiverziteta, geodiverziteta, predjela) uživa posebnu zaštitu.

II. SUBJEKTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Obaveze subjekata

Član 8

Zaštitu životne sredine, u okviru svojih prava i obaveza, obezbjeđuju: organi državne uprave, jedinice lokalne samouprave, pravna i fizička lica, nevladine organizacije, građani i udruženja građana (u daljem tekstu: subjekti).

Subjekti su dužni da u okviru svojih prava i obaveza, obezbijede kontrolu i sprječavanje svih oblika zagađenja i degradacije životne sredine, odnosno njihovo svodenje na najmanju moguću mjeru, kao i remedijaciju djelova ili segmenata životne sredine čiji je kvalitet narušen usljed zagađenja i drugih vidova degradacije, obezbjeđujući na taj način održivo korišćenje prirodnih resursa kao osnovnog uslova za održivi razvoj.

Subjekti zaštite životne sredine sarađuju i ostvaruju međusobnu komunikaciju u skladu sa posebnim propisima.

Država posebno štiti životnu sredinu.

Obaveze pravnih i fizičkih lica

Član 9

Pravno i fizičko lice dužno je da u obavljanju svoje aktivnosti, obezbijedi zaštitu životne sredine i to:

- održivim korišćenjem prirodnih resursa, dobara i energije;
- uvođenjem energetski efikasnijih tehnologija i korišćenjem obnovljivih prirodnih resursa;

- upotrebom proizvoda, procesa, tehnologija koji manje ugrožavaju životnu sredinu;
- preduzimanjem mjera prevencije i otklanjanja posljedica ugrožavanja i štete po životnu sredinu;
- kontrolom aktivnosti i rada postrojenja koja mogu predstavljati rizik ili prouzrokovati opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- drugim mjerama u skladu sa zakonom.

Obavljanje djelatnosti

Član 10

Domaća i strana pravna i fizička lica, dužna su da u obavljanju svojih djelatnosti obezbijede racionalno korišćenje prirodnih resursa, uračunavanje troškova zaštite životne sredine u okviru investicionih i proizvodnih troškova, primjenu propisa, odnosno preduzimanje mjera zaštite životne sredine u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Nadležnosti Ministarstva

Član 11

Organ državne uprave nadležan za poslove životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo), vrši poslove koji se odnose na predlaganje politike i sistema zaštite i unaprijeđenja životne sredine i klimatskih promjena, sarađuje sa nevladinim organizacijama, koje se bave zaštitom životne sredine utvrđuje, koordinira i vrši nadzor nad sprovođenjem mjera zaštite i poboljšanja kvaliteta životne sredine, koordinira izradu i sprovođenje strategija iz oblasti životne sredine, ostvaruje međunarodnu saradnju, uključujući i saradnju sa Evropskom komisijom i razmjenu podataka u oblasti životne sredine.

Nadležnosti organa uprave

Član 12

Stručne i sa njima povezane upravne poslove iz oblasti zaštite životne sredine vrši organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Agencija).

Agencija vrši poslove koji se odnose na:

- organizovanje i vršenje monitoringa zaštite životne sredine;
- uspostavljanje, vođenje i koordiniranje jedinstvenog informacionog sistema zaštite životne sredine;
- podnošenje izvještaja o stanju životne sredine, kao i o pojavama i događajima od značaja za kvalitet životne sredine;
- ostvarivanje saradnje i komunikacije sa relevantnim domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama iz oblasti životne sredine;
- vođenje katastra zagađivača;
- izvršavanje propisa o zaštiti životne sredine, kao i izvršavanje međunarodnih ugovora iz nadležnosti ovog organa.

Nadležnosti lokalne samouprave

Član 13

Lokalne samouprave vrše poslove koji se odnose na uspostavljanje sistema zaštite i unaprjeđenja životne sredine na svojoj teritoriji, predlaganje i sprovođenje mjera, izradu i praćenje implementacije planova, odobrenih programa i projekata iz oblasti zaštite životne sredine.

Nevladine organizacije

Član 14

Nevladine organizacije učestvuju u očuvanju životne sredine u skladu sa svojim programima i na način utvrđen posebnim propisima.

Država podstiče učešće nevladinog sektora u donošenju i realizaciji odluka od značaja za zaštitu životne sredine.

III. SEGMENTI ŽIVOTNE SREDINE

Zaštita segmenata životne sredine

Član 15

Segmenti životne sredine (zemljište, vode, more i obalno područje, vazduh, priroda, šume), moraju biti zaštićeni od zagađivanja pojedinačno i u okviru ostalih segmenata životne sredine, uzimajući u obzir njihove međusobne odnose i međuticaje.

Zaštita zemljišta

Član 16

Zaštita zemljišta, kao dobra od opšteg interesa, obuhvata preduzimanje mjera kojima se poboljšavaju njegova fizička, hemijska i biološka svojstva, radi njegove zaštite i očuvanja.

Korišćenje zemljišta vrši se na način koji najviše odgovara prirodnim osobinama zemljišta.

U toku realizacije projekata, prije i poslije njegovog izvođenja (izgradnje, eksploatacije mineralnih sirovina), obezbjeđuje se zaštita zemljišta.

Zaštita voda

Član 17

Zaštita voda obuhvata sprovođenje mjera zaštite voda i poboljšanja stanja voda i vodnih ekosistema, radi sprječavanja ili smanjivanja štetnih posljedica za ljudsko zdravlje, vodne ekosisteme, kvalitet života i životne sredine u cjelini.

Zaštita i korišćenje voda ostvaruje se u okviru integralnog sistema upravljanja vodama, sprovođenjem mjera za očuvanje površinskih i podzemnih voda i njihovih rezervi, kvaliteta i količina, kao i zaštitom korita, obalnih područja i slivova, u skladu sa zakonom kojim su uređene vode.

Sprovođenjem mjera zaštite voda obezbjeđuje se sprječavanje ili ograničavanje unošenja u vode opasnih, otpadnih i drugih štetnih materija, praćenje i ispitivanje kvaliteta površinskih i podzemnih voda, kao i kvaliteta otpadnih voda i njihovo prečišćavanje.

Zaštita mora i obalnog područja

Član 18

Zaštita mora i obalnog područja od zagađivanja obezbjeđuje se sprovođenjem mjera, radi smanjivanja i/ili uklanjanja zagađenja, odnosno opterećenja u morskoj i obalnoj sredini, očuvanja zaštićenih i ekološko značajnih područja u moru i obalnom području, zaštite, očuvanja i obnavljanje morskih resursa i sistematskim praćenjem morskih i obalnih ekosistema.

Zaštita mora vrši se sprovođenjem mjera, radi zaštite morske sredine uključujući morski ekosistem i obalno područje kao nedjeljive cjeline, sprječavanjem štetnih zahvata sa negativnim posljedicama na morski ekosistem imajući u vidu njihovo kumulativno i sinergijsko djelovanje, održivim korišćenjem prirodnih resursa, sprječavanjem zagađenja mora iz vazduha, sa kopna, sa plovnih objekata uključujući i zagađenje prouzrokovano ispuštanjem sa plovnih objekata, ili iz vazduhoplova sa ciljem potapanja ili spaljivanjem na moru, prekogranično zagađenje, sprječavanje zagađenja uslijed velikih nesreća i uklanjanja njihovih posljedica.

Zaštita i upravljanje obalnim područjem obuhvata mjere zaštite obalnih ekosistema i održivo i integralno upravljanje obalnim resursima.

Zaštita vazduha

Član 19

Zaštita vazduha ostvaruje se preduzimanjem mjera sistematskog praćenja kvaliteta vazduha, smanjenjem zagađivanja vazduha zagađujućim materijama i preduzimanjem tehničko-tehnoloških i drugih potrebnih mjera za smanjenje emisije zagađujućih materija u vazduh, kao i praćenjem uticaja zagađenog vazduha na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Zaštita prirode

Član 20

Zaštita prirode ostvaruje se očuvanjem geološke i biološke raznovrsnosti, predione vrijednosti i raznovrsnosti, kao i zaštite prirodnih vrijednosti.

Zaštita prirode ostvaruje se praćenjem stanja prirode, uspostavljanje sistema zaštite prirodnih vrijednosti, radi njihovog trajnog očuvanja i osiguranje održivog korišćenja prirodnih dobara.

Zaštita i očuvanje šuma

Član 21

Zaštita i očuvanje šuma ostvaruje se u cilju unaprjeđivanja šumskih ekosistema.

Šumama se gazduje na način da se obezbijedi održivo upravljanje šumama, očuvanje genetskog fonda, poboljšanje strukture i ostvarivanje funkcija šuma.

Zaštita od buke u životnoj sredini

Član 22

Zaštita od buke u životnoj sredini ostvaruje se preduzimanjem mjera za sprječavanje, smanjenje i otklanjanje štetnog uticaja buke u životnoj sredini, praćenje nivoa buke u životnoj sredini, kao i druge mjere od značaja za zaštitu životne sredine i zdravlje ljudi od uticaja buke u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita od buke u životnoj sredini.

IV. ZAŠTITA OD UTICAJA OPTEREĆENJA ŽIVOTNE SREDINE

Zaštita od štetnog uticaja hemikalija

Član 23

Zaštita od štetnog uticaja hemikalija obuhvata sprovođenje mjera i postupaka za smanjenje štetnog uticaja hemikalija na zdravlje ljudi i životnu sredinu u skladu sa zakonom kojim su uređene hemikalije.

Zaštita od štetnog uticaja genetički modifikovanih organizama

Član 24

Zaštita od štetnog uticaja genetički modifikovanih organizama (u daljem tekstu: GMO) obuhvata sprovođenje mjera kojima se uređuje prekogranični prenos, prevoz i ograničena upotreba GMO-a i sprječava uvođenje u životnu sredinu i stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda koji sadrže, sastoje se ili su dobijeni od GMO-a u skladu sa zakonom kojim su uređeni genetički modifikovani organizmi.

Zaštita od štetnog uticaja otpada

Član 25

Zaštita od štetnog uticaja otpada obuhvata sprovođenje mjera za sprječavanje nastanka i smanjivanje količina otpada, bez upotrebe postupaka i/ili na način koji predstavlja rizik po životnu sredinu i sprječavanje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i životnu sredinu u skladu sa zakonom kojim je uređeno upravljanje otpadom.

Zaštita od jonizujućih zračenja

Član 26

Zaštita od jonizujućih zračenja sprovodi se primjenom sistema mjera kojima se sprječava ugrožavanje života i zdravlja ljudi, lica koja rade sa izvorima jonizujućih zračenja i radioaktivnim izvorima zračenja, uključujući i radioaktivni otpad i zaštite životne sredine od štetnog djelovanja jonizujućih zračenja u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita od jonizujućeg zračenja i radijaciona sigurnosti.

Zaštita od nejonizujućih zračenja

Član 27

Zaštita od nejonizujućih zračenja sprovodi se primjenom sistema mjera kojima se sprječava ugrožavanje života i zdravlja ljudi, lica koja rade sa izvorima nejonizujućih zračenja, ili se u procesu rada nalaze u poljima nejonizujućih zračenja, kao i zaštite životne sredine od štetnog djelovanja nejonizujućih zračenja u skladu zakonom kojim je uređena zaštita od nejonizujućih zračenja.

Zaštita životne sredine od negativnog uticaja klimatskih promjena

Član 28

Zaštita životne sredine od negativnog uticaja klimatskih promjena ostvaruje se primjenom mjera, radi smanjenja negativnih efekata klimatskih promjena na životnu sredinu.

V. DOKUMENTI ODRŽIVOG RAZVOJA I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Dokumenti

Član 29

Dokumenti održivog razvoja i zaštite životne sredine su:

- 1) Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore;
- 2) Strategija o klimatskim promjenama;
- 3) Strategija niskokarbonskog razvoja;
- 4) Plan adaptacije na klimatske promjene;
- 5) Nacionalni plan borbe protiv dezertifikacije;
- 6) Strategija zaštite morske sredine;
- 7) Nacionalna strategija integralnog upravljanja obalnim područjem;
- 8) lokalni planovi zaštite životne sredine;
- 9) strategije, planovi i programi koji se donose, odnosno koji su doneseni prema posebnim propisima u pojedinim oblastima za pojedine segmente životne sredine i opterećenja.

Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore

Član 30

Nacionalnom strategijom održivog razvoja Crne Gore (u daljem tekstu: Strategija) utvrđuju se principi, strateški ciljevi i smjernice za dostizanje dugoročnog održivog razvoja društva, uzimajući u obzir postojeće stanje i preuzete međunarodne obaveze.

Strategijom se utvrđuju smjernice za dugoročni, privredni i društveni razvoj i zaštitu životne sredine, radi obezbjeđivanja održivog razvoja.

Sa Strategijom moraju biti usklađene sektorske strategije, politike, razvojni planovi i programi, na način da se u njima obezbijedi integracija ciljeva i mjera održivog razvoja.

Strategija sadrži akcioni plan, kojim se definišu mjere za ostvarivanje strateških ciljeva, nadležni organi i druga lica za sprovođenje mjera iz akcionog plana sa rokovima za sprovođenje mjera.

Akcionim planom se definišu indikatori održivog razvoja.

Strategiju donosi Vlada na period od 15 godina.

Ministarstvo koordinira sprovođenje Strategije.

Izvještaje o sprovođenju Strategije za period od dvije godine sačinjava Ministarstvo i dostavlja ga Vladi i Nacionalnom savjetu za održivi razvoj, klimatske promjene i integralno upravljanje obalnim područjem.

Strategija o klimatskim promjenama

Član 31

Zaštita životne sredine od negativnog uticaja klimatskih promjena ostvaruje se u skladu sa Strategijom o klimatskim promjenama.

Strategiju o klimatskim promjenama donosi Vlada na period od 15 godina.

Strategija o klimatskim promjenama sadrži naročito:

- mjere za smanjenje i dodatno smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte;
- strateški okvir za prilagođavanje klimatskim promjenama; i
- akcioni plan za postizanje smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte, uključujući i procjenu troškova i socijalno/ekonomskih uticaja sprovođenja mjera predviđenih strategijom.

Sa Strategijom iz stava 1 ovog člana, moraju biti usklađene sektorske strategije, politike, razvojni planovi i programi na način da se u njima obezbijedi integracija ciljeva i mjera zaštite od negativnog uticaja klimatskih promjena.

Izveštaj o sprovođenju Strategije o klimatskim promjenama za period od tri godine sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi.

Strategija niskokarbonskog razvoja

Član 32

U cilju utvrđivanja smjernica za postizanje dugoročnih ciljeva niskokarbonskog razvoja Vlada donosi Strategiju niskokarbonskog razvoja na period od 30 godina.

Sa Strategijom niskokarbonskog razvoja moraju biti usklađene strategije, razvojni planovi i programi od značaja za klimatske promjene, na način da se u njima obezbijedi integracija smjernica za postizanje ciljeva niskokarbonskog razvoja.

Strategija niskokarbonskog razvoja objavljuje se na internet stranici Vlade i Ministarstva.

Izveštaj o sprovođenju Strategije niskokarbonskog razvoja za period od pet godina sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi.

Plan adaptacije na klimatske promjene

Član 33

U cilju prepoznavanja srednjeročnih i dugoročnih potreba prilagođavanja na klimatske promjene i uspostavljanja sistema za koordinaciju sprovođenja mjera prilagođavanja klimatskim promjenama izrađuje se Plan adaptacije na klimatske promjene.

Plan iz stava 1 ovog člana donosi Vlada na period od deset godina.

Cilj Plana adaptacije na klimatske promjene je smanjenje osjetljivosti na klimatske promjene kroz izgradnju adaptivnih kapaciteta i integraciju principa prilagođavanja klimatskim promjenama u razvojne politike, programe i aktivnosti u odgovarajućim sektorima.

Plan adaptacije na klimatske promjene naročito sadrži:

- analizu institucionalnog okvira, programa i politika za sprovođenje mjera prilagođavanja na klimatske promjene;
- analizu dostupnih podataka o uticaju klimatskih promjena, ranjivosti i osjetljivosti na negativne uticaje klimatskih promjena;
- opis preuzetih i planiranih mjera za prilagođavanje klimatskim promjenama po prioritetima.

Izveštaj o sprovođenju Plana adaptacije na klimatske promjene za period od pet godina sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi.

Nacionalni plan borbe protiv dezertifikacije

Član 34

U skladu sa principima i ciljevima nacionalnog i socijalnog razvoja, međunarodne saradnje i integracija, Vlada donosi Nacionalni plan borbe protiv dezertifikacije sa Akcionim planom.

Cilj Nacionalnog plana iz stava 1 ovog člana je da indentifikuje činioce koji doprinose dezertifikaciji i zagađivanju zemljišta i mjere neophodne za borbu protiv dezertifikacije.

Nacionalni plan iz stava 1 ovog člana donosi se za period od pet godina.

Akcioni plan je skup mjera i aktivnosti za sprovođenje Nacionalnog plana iz stava 1 ovog člana sa utvrđenim rokovima za izvršenje i nosiocima poslova.

Strategija zaštite morske sredine

Član 35

Strategijom zaštite morske sredine definišu se principi, ciljevi, mjere za dostizanje dobrog ekološkog stanja morske sredine i zaštitu njenih resursa i program monitoringa morske sredine.

Strategiju zaštite morske sredine donosi Vlada na predlog Ministarstva na period od deset godina.

Sa Strategijom moraju biti usklađene sektorske strategije, politike, razvojni planovi i programi na način da se u njima obezbijedi integracija ciljeva i mjera u oblasti zaštite morske sredine.

Ministarstvo koordinira sprovođenje Strategije zaštite morske sredine.

Izvještaj o sprovođenju Strategije zaštite morske sredine za period od tri godine, sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi.

Izvještaj iz stava 5 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji.

Bliži način utvrđivanja dobrog ekološkog stanja morske sredine, sadržaj programa monitoringa morske sredine i mjera zaštite morske sredine propisuje Vlada.

Nacionalna strategija integralnog upravljanja obalnim područjem

Član 36

Nacionalnom strategijom integralnog upravljanja obalnim područjem utvrđuje se politika sprovođenja međunarodnih ugovora koji se odnose na integralno upravljanje obalnim područjem Sredozemlja.

Strategija iz stava 1 ovog člana sadrži starteške ciljeve, mjere i smjernice za integralno upravljanje kopnom i morskom sredinom obalnog područja Crne Gore.

Strategija iz stava 1 ovog člana i druge strategije, razvojni planovi i programi na državnom i lokalnom nivou, moraju biti međusobno usklađeni.

Strategija iz stava 1 ovog člana sadrži Akcioni plan kojim se definišu mjere za ostvarivanje strateških ciljeva, nadležni organi i druga lica za sprovođenje mjera iz Akcionog plana sa rokovima za njihovo sprovođenje.

Strategiju iz stava 1 ovog člana donosi Vlada na period od 15 godina.

Ministarstvo koordinira sprovođenje Nacionalne strategije integralnog upravljanja obalnim područjem.

Izvjestaje o sprovođenju strategije iz stava 1 ovog člana sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi i Nacionalnom savjetu za održivi razvoj, klimatske promjene i integralno upravljanje obalnim područjem.

Lokalni planovi zaštite životne sredine

Član 37

Lokalnim planom zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Plan) razrađuju se mjere zaštite životne sredine za područje lokalne samouprave u skladu sa lokalnim specifičnostima i obilježjima područja za koje se Plan donosi.

Planom se uspostavlja cilj i zadaci od značaja za zaštitu životne sredine i održivi razvoj na lokalnom nivou.

Plan sadrži naročito:

- 1) uslove i mjere zaštite životne sredine, kao i mjere prilagođavanja na negativne uticaje klimatskih promjena;
- 2) subjekte za sprovođenje mjera utvrđenih Planom;
- 3) pregled stanja pojedinih segmenata životne sredine za teritoriju lokalne samouprave;
- 4) kratkoročne i dugoročne ciljeve zaštite životne sredine sa vizijom budućeg razvoja;
- 5) rokove za preduzimanje mjera;
- 6) finansijska sredstva potrebna za sprovođenje utvrđenih mjera i način obezbjeđivanja sredstava.

Plan donosi skupština jedinice lokalne samouprave, na period od četiri godine.

Organ lokalne uprave nadležan za poslove životne sredine dužan je da Agenciji dostavi Plan u roku od mjesec dana od dana donošenja Plana.

VI. INSTRUMENTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Instrumenti

Član 38

Instrumenti zaštite životne sredine su:

- 1) strateška procjena uticaja na životnu sredinu;
- 2) procjena uticaja na životnu sredinu;
- 3) ocjena prihvatljivosti;
- 4) odgovornost za štetu u životnoj sredini;
- 5) standardi kvaliteta životne sredine;
- 6) tehnički standardi zaštite životne sredine;
- 7) integrisano sprječavanje i kontrola zagađivanja;
- 8) sprječavanje i kontrola udesa koji uključuju opasne materije;
- 9) prostorni planovi, usklađeni sa dokumentima održivog razvoja i zaštite životne sredine;
- 10) sistem upravljanja životnom sredinom (EMAS);
- 11) upotreba ekološkog znaka;
- 12) drugi instrumenti zaštite životne sredine.

Primjena instrumenata iz stava 1 ovog člana uređuje se posebnim propisima.

Sprječavanje i kontrola udesa

Član 39

Operater seveso postrojenja, odnosno kompleksa u kojem se obavljaju aktivnosti u kojima je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija, dužan je da preduzme sve neophodne mjere za sprječavanje hemijskog udesa i ograničavanja uticaja tog udesa na život i zdravlje ljudi i životnu sredinu u cilju stvaranja uslova za upravljanje rizikom u skladu sa ovim zakonom.

Stepen rizika od hemijskog udesa seveso postrojenja, odnosno kompleksa u kojem se obavljaju aktivnosti u kojima je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija, utvrđuje se u zavisnosti od količine opasnih materija.

Operater seveso postrojenja dužan je da Agenciji dostavi obavještenje i izradi Plan prevencije udesa, i u zavisnosti od količina opasnih materija, odnosno stepena rizika od udesa, izradi Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa.

Količine opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje stepen rizika seveso postrojenja, utvrđuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje.

Obavještenje i sadržaj Plana prevencije

Član 40

Plan prevencije udesa sadrži ciljeve i principe djelovanja operatera, radi kontrole opasnosti od hemijskog udesa.

Plan prevencije udesa mora da sadrži dovoljno elemenata proporcionalnih stepenu rizika od udesa na osnovu kojih operater obezbjeđuje visok stepen zaštite ljudi i životne sredine od hemijskog udesa.

Operater je dužan da Agenciji, prije izrade Plana prevencije udesa, dostavi obavještenje o:

- 1) novom seveso postrojenju, odnosno kompleksu najmanje tri mjeseca prije početka rada;
- 2) postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu;
- 3) postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu u kojem su se količine opasnih materija povećale tako da uzrokuju veći stepen rizika od hemijskog udesa, najkasnije tri mjeseca od dana promjene;
- 4) trajnom prestanku rada seveso postrojenja, odnosno kompleksa, kao i u slučaju modifikacije seveso postrojenja, odnosno kompleksa, svakoj promjeni koja može uticati na mogućnost nastanka hemijskog udesa.

Plan prevencije udesa operater je dužan da izradi najkasnije šest mjeseci po dostavljanju obaveštenja iz stava 3 ovog člana.

Bliži sadržaj Plana prevencije udesa i obavještenja utvrđuje se propisom Ministarstva.

Sadržaj Izvještaja o bezbjednosti i Plana zaštite od udesa

Član 41

Izvještaj o bezbjednosti sadrži naročito: informacije o sistemu upravljanja i organizacije operatera u cilju sprečavanja hemijskog udesa; opis lokacije na kojoj se nalazi seveso postrojenje, odnosno kompleks; opis seveso postrojenja, odnosno kompleksa; analizu rizika od hemijskog udesa i način njegovog sprječavanja; mjere zaštite i interventne mjere za ograničavanje posljedica hemijskog udesa; popis opasnih materija i dr.

Plan zaštite od udesa sadrži naročito mjere koje se preduzimaju u okviru seveso postrojenja, odnosno kompleksa u slučaju hemijskog udesa ili u slučaju nastanka okolnosti koje mogu izazvati hemijski udes.

Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa obezbjeđuje operater koji u skladu sa količinama opasnih materija ima veći stepen rizika od hemijskog udesa i to za:

- 1) novo seveso postrojenje, odnosno kompleks najmanje tri mjeseca prije početka rada;
- 2) postojeće seveso postrojenje, odnosno kompleks;
- 3) postojeće seveso postrojenje, odnosno kompleks u kojem su se količine opasnih materija povećale tako da uzrokuju veći stepen rizika od hemijskog udesa, najkasnije šest mjeseci od dana promjene.

Na Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa saglasnosti daje Agencija.

Saglasnost iz stava 4 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva uz koji se prilaže dokaz o uplaćenju administrativnoj taksi.

Operater je dužan da Izvještaj o bezbjednosti periodično pregleda i po potrebi ažurira:

- 1) najmanje svakih pet godina;
- 2) samoinicijativno ili na zahtjev Agencije zbog novih činjenica do kojih se došlo na osnovu analize drugih hemijskih udesa ili izbjegnutih udesa.

Bliži sadržaj, metodologiju izrade Izvještaja o bezbjednosti i Plana zaštite od udesa utvrđuje se propisom Ministarstva.

Zaštitne zone

Član 42

U neposrednoj blizini industrijskih postrojenja koja imaju negativan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu, planskim dokumentima se utvrđuju zaštitne zone u kojima nije dozvoljena izgradnja stambenih objekata, škola, bolnica kao i poljoprivredna proizvodnja, u zavisnosti od stepena zagađenja vazduha, vode, tla ili drugih segmenata životne sredine.

Sistem upravljanja životnom sredinom (EMAS)

Član 43

Radi uključivanja u sistem upravljanja i kontrole zaštite životne sredine i informisanja javnosti o uticajima pojedinih djelatnosti na životnu sredinu, pravna lica i preduzetnici mogu se uključiti u sistem upravljanja životnom sredinom (u daljem tekstu: sistem EMAS) u skladu sa standardom MEST EN ISO 14001.

U sistem EMAS mogu se uključiti pravna i fizička lica koja u svom poslovanju ispunjavaju zahtjeve sistema upravljanja zaštitom životne sredine koji se odnose na utvrđivanje i vođenje politike, planiranje, sprovođenje, kontrolu i provjeru sistema upravljanja i primjene mjera za njegovo unapređivanje.

Radi ispunjavanja uslova za uspostavljanje sistema upravljanja zaštitom životne sredine i registracije u sistem EMAS pravno i fizičko lice dužno je da izradi izvještaj o uticajima aktivnosti, proizvoda i usluga na životnu sredinu, organizuje i sprovede provjeru usaglašenosti sistema upravljanja.

Registracija u sistem EMAS vrši se na osnovu zahtjeva pravnog i fizičkog lica koji se podnosi Agenciji.

Uz zahtjev za registraciju u sistem EMAS, prilaže se i:

- 1) izjava pravnog i fizičkog lica za uključivanje u sistem EMAS sa propisanim sadržajem;
- 2) potvrda akreditovanog EMAS verifikatora o tačnosti navoda datih u izjavi pravnog i fizičkog lica o ispunjenosti uslova zaštite životne sredine za uključivanje u sistem EMAS.

Registar pravnih lica i preduzetnika uključenih u sistem EMAS vodi Agencija.

Pravno lice ili preduzetnik uključen u sistem EMAS može koristiti EMAS znak.

Ukoliko u Crnoj Gori nema pravnih lica koja su akreditovana za EMAS verifikaciju, Ministarstvo određuje akreditovanog EMAS verifikatora sa liste akreditovanih EMAS verifikatora država članica Evropske unije.

Način vođenja EMAS registra, sadržinu, izgled i upotrebu EMAS znaka, uslove koje treba da ispuni EMAS verifikator, kao i obrazac zahtjeva utvrđuje se propisom Ministarstva.

Ekološki znak

Član 44

Ekološki znak utvrđuje se za proizvode namenjene opštoj potrošnji, izuzev proizvoda za ishranu, poljoprivrednih i drugih proizvoda dobijenih u skladu sa propisima kojima se uređuje organska proizvodnja, proizvodnja pića, proizvodnja farmaceutskih proizvoda i medicinske opreme koji u poređenju sa sličnim proizvodima manje zagađuju životnu sredinu pri proizvodnji, plasmanu, prometu, potrošnji i odlaganju ili su dobijeni reciklažom otpada.

Ekološki znak utvrđuje se i za proizvode i usluge koji manje zagađuju životnu sredinu.

Za proizvode ili usluge pravno ili fizičko lice može dobiti pravo na korišćenje ekološkog znaka ako se njihovom proizvodnjom, odnosno pružanjem smanjuje:

- 1) potrošnja energetske resursa;
- 2) emisija štetnih i opasnih materija;
- 3) proizvodnja otpada;
- 4) potrošnja prirodnih resursa.

Bliži uslovi, kriterijum, postupak za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, visinu troškova dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka iz člana 45 stav 4 ovog zakona, elemente, izgled i način upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge utvrđuju se propisom Ministarstva.

Dodjela i oduzimanje ekološkog znaka

Član 45

Pravo na korišćenje ekološkog znaka se dodjeljuje za period do tri godine.

Zahtjev za dobijanje ekološkog znaka zainteresovano lice podnosi Agenciji.

Uz zahtjev se podnosi dokumentacija o ispunjenosti uslova iz člana 44 ovog zakona.

Troškove dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka snosi podnosilac zahtjeva.

Pravo na korišćenje ekološkog znaka oduzima se ako proizvod ili usluga prestane da ispunjava jedan od uslova za dodjelu znaka.

VII. POSEBNE MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Posebne mjere

Član 46

Posebne mjere zaštite životne sredine sprovode se radi sprječavanja, smanjivanja ili ublažavanja negativnih uticaja dugotrajnih organskih zagađujućih supstanci, azbesta, žive i emisija ugljen dioksida, na životnu sredinu.

Dugotrajne organske zagađujuće supstance

Član 47

Zabranjena je proizvodnja, stavljanje u promet i upotreba, dugotrajnih organskih zagađujućih supstanci (u daljem tekstu: POPs) u smješama ili kao sastavnih dijelova proizvoda.

Zabrana iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na POPs koje se:

- upotrebljavaju za laboratorijska ispitivanja ili kao referentni standard; i
- javljaju u tragovima i čija je prisutnost u supstancama, smješama ili proizvodima nenamjerna.

Azbest

Član 48

Zabranjeno je stavljanje u promet i upotreba azbestnih vlakana.

Zabranjeno je stavljanje u promet i upotreba sirovog azbesta u količini od preko 100 kilograma godišnje za:

- 1) proizvodnju sirove azbestne rude, osim procesa koji se odnose na vađenje rude; i/ili
- 2) izradu i industrijsku doradu proizvoda u kojima se upotrebljava sirovi azbest: azbestni cement ili proizvodi od azbestnog cementa, azbestni frikcijski proizvodi, azbestni filteri, azbestni tekstil, azbestni papir i karton, azbestne spojnice, azbestni ambalažni materijali, azbestni materijali za učvršćivanje, azbestne podne obloge, azbestni materijali za popunjavanje.

Živa

Član 49

Zabranjen je izvoz metalne žive, cinabarita, živinog (I) hlorida, živinog (II) oksida i smjesa metalne žive sa drugim supstancama, uključujući legure žive, sa koncentracijom žive od najmanje 95 % masenog udjela.

Zabrana iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na izvoz, radi naučnog istraživanja u medicinske ili analitičke svrhe.

Zabranjeno je miješanje metalne žive sa drugim supstancama sa isključivom svrhom izvoza metalne žive.

Metalna živa koja se koristi u hlor alkalnoj industriji, metalna živa dobijena prečišćavanjem zemnog gasa, metalna živa dobijena operacijama vađenja rude obojenih metala i topljenja i metalna živa dobijena iz cinabarita smatra se otpadom.

Otpad iz stava 4 ovog člana odlaže se na način koji je siguran za zdravlje ljudi i životnu sredinu i u skladu sa zakonom kojim je uređeno upravljanje otpadom.

Emisija ugljendioksida (CO₂) iz novih putničkih vozila

Član 50

Pravno lice i preduzetnik koji stavlja u promet ili iznajmljuje nova putnička vozila dužan je da na mjestu prodaje, odnosno iznajmljivanja učini dostupne informacije o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida za svaki model putničkog vozila.

Informacije o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz novih putničkih vozila mogu biti dostupne su potrošačima preko oznaka (naljepnica) na vozilima, postera ili displeja istaknutih na mjestima prodaje, vodiča o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida i druge promotivne literature i materijala.

Vodič o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz stava 2 ovog člana, za sve modele novih putničkih vozila koja se uvoze u Crnu Goru, priprema Ministarstvo i objavljuje na internet stranici.

Vodič iz stava 3 ovog člana ažurira se jednom godišnje.

Pravno lice i preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužno je da primjerak vodiča iz stava 3 ovog člana ustupi licima koji kupuju, odnosno iznajmljuju vozila bez naknade.

Bliži sadržaj oznaka, vodiča, postera, displeja i druge promotivne literature i materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida propisuje Ministarstvo.

Geološko skladištenje ugljendioksida (CO₂)

Član 51

Geološko skladištenje ugljendioksida zabranjeno je na teritoriji Crne Gore, odnosno u njenim teritorijalnim vodama, vodnim tijelima i isključivoj ekonomskoj zoni.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, geološko skladištenje ugljendioksida može se vršiti na osnovu dozvole za količine manje od 100 tona u svrhu istraživanja, razvoja ili ispitivanja novih tehnologija.

Geološko skladištenje ugljendioksida u svrhu istraživanja iz stava 2 ovog člana mogu da vrše pravna lica ili preduzetnici na osnovu dozvole koju izdaje organ državne uprave nadležnog za poslove geoloških istraživanja.

Dozvola iz stava 3 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva uz koji se prilaže saglasnost na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Dozvola iz stava 4 ovog člana izdaje se na period potreban za sprovođenje istraživanja.

Organ državne uprave nadležan za poslove geoloških istraživanja vodi registar dozvola izdatih za skladištenje u svrhu istraživanja.

Prekogranični transport ugljendioksida (CO₂) radi skladištenja

Član 52

Prekogranični transport ugljendioksida (CO₂), radi skladištenja može se vršiti preko teritorije Crne Gore, samo ako postoji izgrađena infrastruktura za prekogranični transport ugljendioksida u skladu sa zakonom.

Informacije o skladištenju i transportu ugljendioksida objavljuju se na internet stranici organa državne uprave nadležnog za poslove geoloških istraživanja.

Skladištenje ugljendioksida (CO₂) kod termo-energetskih objekata

Član 53

Privredna društva koja proizvode električnu energiju u termoenergetskom postrojenju sa izlaznom snagom od 300 MW i više, dužni su da izrade studiju o kaptaži i zbrinjavanju ugljendioksida.

Studija iz stava 1 ovog člana, sadrži način zbrijavanja, mjesto gdje će se skladištiti ugljendioksid tehničku i ekonomsku opravdanost izgradnje infrastrukture za transport ugljendioksida i uređaja za kaptažu,

Studija iz stava 2 ovog člana sastavni je dio elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

VIII. PRAĆENJE STANJA ŽIVOTNE SREDINE

Sistematsko praćenje stanja životne sredine

Član 54

Praćenje stanja životne sredine se sprovodi sistematskim mjerenjem, ispitivanjem kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja stanja životne sredine koje obuhvata praćenje prirodnih faktora, odnosno promjena stanja i karakteristika životne sredine, uključujući i prekogranično praćenje stanja životne sredine.

Praćenje stanja životne sredine iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- biodiverzitet i stanja očuvanosti prirode;
- kvalitet voda;
- morski ekosistem;
- kvalitet vazduha;
- sadržaj opasnih i štetnih materija u zemljištu;
- nivo buke u životnoj sredini;
- nivo nejonizujućih zračenja;
- nivo radioaktivnosti u životnoj sredini;
- prirodne pojave, meteorološke, hidrološke, okeanografske, erozijske, seizmološke i druge geofizičke pojave;
- tokove upravljanja otpadom;

- emisiju zagađujućih materija u vazduhu;
- emisiju gasova sa efektom staklene bašte.

Način praćenja stanja životne sredine

Član 55

Praćenjem stanja životne sredine (u daljem tekstu: monitoring) obezbeđuje se kontinuirana kontrola i praćenje stanja životne sredine u skladu sa ovim i posebnim zakonima.

Monitoring se vrši na osnovu godišnjeg programa monitoringa koji priprema Agencija i dostavlja ga Ministarstvu najkasnije do 1. novembra tekuće godine za narednu godinu.

Godišnji program monitoringa donosi Vlada.

Godišnji program monitoringa iz stava 3 ovog člana, sadrži programe monitoringa pojedinih segmenata životne sredine.

Monitoring je od javnog interesa.

Rezultati monitoringa su sastavni dio jedinstvenog Informacionog sistema životne sredine.

Program monitoringa kvaliteta površinskih, podzemnih i voda za kupanje priprema organ državne uprave nadležan za vode, a program monitoringa voda za piće priprema organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, u skladu sa posebnim propisima.

Godišnji program monitoringa obuhvata:

- praćenje stanja biodiverziteta;
- praćenje kvaliteta površinskih, podzemnih i voda za kupanje, kao i praćenje kvaliteta voda za piće;
- praćenje stanja morskog ekosistema;
- praćenje sadržaja opasnih i štetnih materija u zemljištu;
- praćenje kvaliteta vazduha;
- sistematsko ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja;
- sistematsko ispitivanje radioaktivnosti u životnoj sredini;
- praćenje nivoa buke u životnoj sredini.

Sredstva za sprovođenje monitoringa obezbeđuju se iz budžeta Crne Gore.

Sprovođenje monitoringa

Član 56

Monitoring sprovodi Agencija.

Za sprovođenje pojedinih poslova monitoringa Agencija određuje jednu ili više referentnih laboratorija koje su akreditovane u skladu sa standardom MEST EN ISO/IEC 17025.

Pored uslova iz stava 2 ovog člana Agencija uzima u obzir i kriterijume u pogledu međulaboratorijske provjere kvaliteta rada i iskustava u vršenju pojedinih poslova monitoringa.

Ispunjenost uslova za referentne laboratorije iz stava 2 ovog člana utvrđuje Agencija.

Referentne laboratorije iz stava 2 ovog člana određuju se na osnovu javnog poziva koji raspisuje Agencija.

Rješenje o određivanju referentne laboratorije na osnovu javnog poziva izdaje se na period do četiri godine.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, program monitoringa kvaliteta površinskih, podzemnih i voda za kupanje sprovodi organ uprave nadležan za hidrometeorološke poslove, a program monitoringa kvaliteta voda za piće sprovodi organ uprave nadležan za poslove zdravlja, u skladu sa posebnim propisima.

Kriterijume u pogledu međulaboratorijske provjere kvaliteta rada i iskustva u vršenju pojedinih poslova monitoringa koje mora da ispunjava referentna laboratorija, propisuje Ministarstvo.

Informacija o stanju životne sredine Crne Gore

Član 57

Na osnovu podataka dobijenih sprovođenjem godišnjeg programa monitoringa Agencija priprema godišnje informaciju o stanju životne sredine koju dostavlja Ministarstvu najkasnije do 31. maja tekuće godine za prethodnu godinu.

U informaciji iz stava 1 ovog člana daje se ocjena ukupnog stanja životne sredine.

Informacija iz stava 1 ovog člana dostavlja se Vladi.

Monitoring jedinica lokalne samouprave

Član 58

Jedinica lokalne samouprave može sprovoditi monitoring životne sredine na svojoj teritoriji u skladu sa ovim zakonom.

Podatke dobijene sprovođenjem monitoringom iz stava 1 ovog člana jedinica lokalne samouprave dostavlja Agenciji.

Sredstva za obavljanje monitoringa iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta jedinica lokalne samouprave.

Monitoring koji vrši zagađivač

Član 59

Pravno lice i preduzetnik koje je korisnik postrojenja koje zagađuje ili može uzrokovati zagađenje životne sredine, dužno je da sprovodi monitoring u skladu sa posebnim propisima.

Podatke utvrđene monitoringom iz stava 1 ovog člana, zagađivač je dužan da dostavi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj je teritoriji lociran i Agenciji.

Sredstva za obavljanje monitoringa iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje zagađivač.

IX. IZVJEŠTAVANJE O STANJU ŽIVOTNE SREDINE

Izvještaj o stanju životne sredine

Član 60

Radi praćenja ostvarivanja ciljeva utvrđenih dokumentima iz člana 29 ovog zakona, strateških, planskih i programskih dokumenata vezanih za pojedine segmente životne sredine i drugih dokumenata vezanih za zaštitu životne sredine, kao i zbog cjelokupnog uvida u stanje životne sredine, izrađuje se izvještaj o stanju životne sredine.

Izvještaj o stanju životne sredine izrađuje Agencija za period od četiri godine i dostavlja ga Ministarstvu.

Izvještaj o stanju životne sredine izrađuje se na osnovu Nacionalne liste indikatora zaštite životne sredine.

Nacionalnu listu indikatora zaštite životne sredine utvrđuje Vlada.

Sastavni dio Izvještaja o stanju životne sredine je Akcioni plan za unaprijeđenje stanja životne sredine sa predlogom mjera.

Izvještaj iz stava 2 ovog člana dostavlja se Vladi.

Izvještaj o stanju životne sredine jedinice lokalne samouprave

Član 61

Za potrebe praćenja ostvarivanja ciljeva iz planova i programskih dokumenata za pojedine segmente životne sredine i opterećenja, kao i drugih dokumenata za zaštitu životne sredine i u cilju cjelovitog uvida u stanje životne sredine, jedinica lokalne samouprave može sačiniti Izvještaj o stanju životne sredine za teritoriju te jedinice lokalne samouprave.

Izvještaj o stanju životne sredine iz stava 1 ovog člana izrađuje se u skladu sa Nacionalnom listom indikatora i sadrži podatke dobijene sprovođenjem monitoringa, kao i druge podatke, zavisno od karakteristika područja za koje se izvještaj podnosi.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana, usvaja skupština jedinice lokalne samouprave i dostavlja Agenciji u roku od mjesec dana od dana njegovog usvajanja.

X. INFORMACIONI SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Uspostavljanje informacionog sistema

Član 62

Informacioni sistem zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Informacioni sistem) uspostavlja se u cilju efikasnog identifikovanja, klasifikovanja, obrade, praćenja i evidencije prirodnih resursa i upravljanja životnom sredinom.

Sadržina Informacionog sistema

Član 63

Informacioni sistem sadrži podatke i informacije o stanju životne sredine, opterećenjima i uticajima na životnu sredinu, a naročito podatke o:

- 1) stanju životne sredine i njenim segmentima, prikupljene i obrađene u skladu sa ovim zakonom, posebnim propisima i Nacionalnom listom indikatora;
- 2) emisijama zagađujućih materija u životnoj sredini;
- 3) prirodnim i prostornim obilježjima;
- 5) prirodnim resursima i njihovom korišćenju;
- 6) područjima koja su posebnim propisima određena kao zaštićena ili ugrožena;
- 7) biološkoj raznovrsnosti i stanju biodiverziteta;
- 9) otpadu i upravljanju otpadom;
- 10) hemikalijama (interfejs - sučelje);
- 11) industrijskim i ekološkim udesima;
- 12) zagađivačima životne sredine;
- 13) organizacijama u sistemu EMAS;
- 14) zakonodavnim, administrativnim, organizacionim i strateškim mjerama;
- 15) indikatorima održivog razvoja;
- 17) planovima i programima zaštite životne sredine i preduzetim mjerama;
- 18) razmjeni informacija sa drugim informacionim sistemima.

Informacioni sistem uspostavlja i vodi Agencija.

Informacionim sistemom obezbjeđuje se pristup drugim informacionim sistemima i harmonizacija svih relevantnih informacija i podataka na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Bliži sadržaj, način vođenja i održavanja Informacionog sistema, metodologiju unosa i obrade podataka, strukturu, kategorije i nivoe sakupljanja podataka, kao i sadržinu podataka o kojima se redovno obavještava javnost propisuje Ministarstvo.

Obaveze dostavljanja podataka za informacioni sistem

Član 64

Subjekti zaštite životne sredine iz člana 8 ovog zakona dužni su da, na zahtjev Agencije, dostavljaju podatke i informacije za potrebe vođenja Informacionog sistema.

Katastar zagađivača

Član 65

Katastar zagađivača životne sredine (u daljem tekstu: katastar zagađivača) sadrži podatke o: izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prenosa i odlaganja zagađujućih materija i otpada u životnu sredinu.

Katastar zagađivača vodi Agencija.

Zagađivači su dužni da Agenciji dostavljaju podatke iz stava 1 ovog člana.

Bliži sadržaj i način vođenja katastra zagađivača, obveznike, način i rokove prikupljanja i dostavljanja podataka o emisijama, odnosno ispuštanju i druge podatke od značaja za vođenje katastra propisuje Ministarstvo.

XI. INFORMISANJE JAVNOSTI, UČEŠĆE JAVNOSTI I ZAJNTERESOVANE JAVNOSTI I PRISTUP PRAVOSUĐU U PITANJIMA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Obezbjedivanje pristupa informacijama o životnoj sredini

Član 66

Pristup informacijama o životnoj sredini obezbjeđuje se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama.

Informacije o životnoj sredini

Član 67

Informacije o životnoj sredini obuhvataju:

- stanje pojedinih segmenata životne sredine, kao što su: vazduh, voda, more, zemljište, priroda, biološka i prediona raznovrsnost, staništa, močvare, obalno područje, uključujući genetički modificovane organizme, kao i međusobne uticaje pojedinih segmenata životne sredine;
- faktore uticaja na životnu sredinu: supstance, energija, buka, zračenje, radijacija uključujući i radioaktivni otpad, otpad, emisije i druga ispuštanja u životnu sredinu, koji utiču, ili mogu uticati na segmente životne sredine;
- mjere sadržane u strateškim dokumentima, propisima, planovima, programima, sporazumima o životnoj sredini, aktivnosti koje mogu direktno ili indirektno uticati na pojedine segmente životne sredine, kao i mjere ili aktivnosti utvrđene radi njihove zaštite;
- izvještaje o sprovođenju međunarodnih ugovora koji se odnose na zaštitu životne sredine;
- analizu troškova i druge finansijske analize koje se primjenjuju kao dio mjera i aktivnosti sa ciljem zaštite i poboljšanja stanja životne sredine,
- informacije koje se odnose na uslove kvaliteta života ljudi, njihovo zdravlje i bezbjednost, kulturnu baštinu i izgrađene objekte u mjeri kada na njih utiče, ili može uticati stanje pojedinih segmenata životne sredine, odnosno stanje uzrokovano faktorima i/ili mjerama iz al. 2. i 3 ovog stava.

Pravno lice koje obavlja poslove iz oblasti životne sredine može čuvati informacije o životnoj sredini u ime organa državne uprave, organa uprave ili organa lokalne uprave.

Objavljivanje informacija o životnoj sredini

Član 68

Informacije o životnoj sredini objavljuju se u skladu sa ovim zakonom, putem elektronskih baza podataka ili putem medija.

Agencija je dužna da:

- na svojoj internet stranici objavljuje: tekstove međunarodnih ugovora, konvencija ili sporazuma i pravo Evropske unije;
- propise koji se odnose na životnu sredinu;
- strategije, planove, programe i druge dokumente koji se odnose na životnu sredinu;
- izvještaje o stanju životne sredine;
- podatke dobijene praćenjem stanja životne sredine;
- izvještaje o sprovođenju međunarodnih ugovora iz oblasti životne sredine, uključujući sprovođenje međunarodnih ugovora i strateških dokumenata, planova i programa iz oblasti životne sredine;
- dozvole/saglasnosti koje imaju značajan uticaj na životnu sredinu; i
- druge podatke od značaja za zaštitu životne sredine.

Agencija je dužna da bez odlaganja obavijesti javnost putem elektronskih medija ili na drugi odgovarajući način u slučajevima neposredne opasnosti za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu, bez obzira da li je opasnost uzrokovana ljudskom djelatnošću ili prirodnim pojavama.

Agencija i zagađivači su dužni, odmah po saznanju, bez odlaganja, da obavijeste javnost o prekoračenjima propisanih graničnih vrijednosti emisija u životnoj sredini.

Zahtjev i rok za davanje informacija iz oblasti životne sredine

Član 69

Pristup informacijama o životnoj sredini obezbjeđuje se na osnovu zahtjeva koji se podnosi organu državne uprave, organu uprave i organu lokalne uprave i koji ne mora da sadrži razloge za traženje informacija.

O zahtjevu iz stava 1 ovog člana, odlučuje se u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva u skladu sa zakonom kojim je uređen slobodan pristup informacijama.

Rok iz stava 2 ovog člana, može se produžiti za osam dana, ako se traži pristup izuzetno obimnoj i složenoj informaciji o životnoj sredini.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, podnosilac zahtjeva se obavještava o produženju roka za rješavanje po zahtjevu i o razlozima produženja u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva u pisanoj formi.

Informacija o životnoj sredini, po mogućnosti daje se u obliku u kojem to zahtijeva podnosilac zahtjeva.

Odbijanje zahtjeva za pristup informaciji o životnoj sredini

Član 70

Zahtjev iz člana 69 ovog zakona odbiće se:

- u slučajevima utvrđenim zakonom kojim je uređen slobodan pristup informacijama
- ako se zahtjev odnosi na informacije, dokumente ili druge podatke koji su u fazi izrade, uz navođenje organa koji priprema informaciju, dokument ili druge podatke, kao i vrijeme potrebno za njihov završetak.

Zahtjev za pristup informaciji o životnoj sredini ne može se odbiti ako se taj zahtjev odnosi na emisije zagađujućih materija u životnoj sredini.

Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za pristup informacijama o životnoj sredini može se izjaviti žalba nadležnom organu.

Kvalitet informacija o životnoj sredini

Član 71

Organi državne uprave, organi uprave i organi lokalne uprave, dužni su da u okviru svoje nadležnosti, obezbijede da informacije o životnoj sredini koje su sačinili ili koje su sačinjene u njihovo ime, budu ažurne, tačne i uporedive.

Ukoliko se radi o zahtjevu za pružanje informacije koja se odnosi na faktore uticaja na životnu sredinu iz člana 67 stav 1 alineja 2 ovog zakona, organi iz stava 1 ovog člana, dužni su ako su dostupne takve informacije, informisati podnosioca zahtjeva o:

- mjestu gdje se mogu pronaći;
- mjernim postupcima, metodama analiza, uzorkovanja, prethodne obrade uzoraka korišćenih u prikupljanju podataka, ili o odgovarajućim standardizovanim postupcima koji su korišćeni.

Učešće javnosti i zainteresovane javnosti

Član 72

Organi državne uprave, organi uprave i organi lokalne uprave nadležni za poslove zaštite životne sredine, dužni su da blagovremeno obavještavaju javnost i zainteresovanu javnost o postupcima odlučivanja u pitanjima životne sredine koja se odnose na:

- 1) stratešku procjenu uticaja planova i programa na životnu sredinu;
- 2) procjenu uticaja na životnu sredinu;

- 3) postupak izdavanja dozvole za integrisano sprječavanje i kontrolu zagađivanja kroz odobravanje rada novih, odnosno postojećih postrojenja;
- 4) strategije, planove, programe i ostala dokumenta iz oblasti zaštite životne sredine;
- 5) druga pitanja iz oblasti životne sredine u skladu sa posebnim propisima.

Pravo na pravnu zaštitu u pitanjima zaštite životne sredine

Član 73

Zainteresovana javnost u postupku odlučivanja u pitanjima životne sredine ima pravo da pokrene postupak preispitivanja odluke pred nadležnim organima, odnosno sudom u skladu sa zakonom.

Zainteresovana javnost ima pravo podnošenja žalbe protiv odluke nadležnog organa za poslove zaštite životne sredine, odnosno pravo podnošenja tužbe nadležnom sudu u skladu sa posebnim propisima.

XII. FINANSIRANJE

Finansiranje u oblasti životne sredine

Član 74

Država i jedinica lokalne samouprave, obezbjeđuju finansijska sredstva za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine.

Izvori finansiranja

Član 75

Sredstva za finansiranje zaštite životne sredine obezbjeđuju se iz:

- budžeta Crne Gore;
- budžeta jedinice lokalne samouprave;
- sredstava eko-naknada;
- sredstava Fonda za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Eko-fond)
- kredita, donacija i pomoći;
- instrumenata, programa i fondova Evropske unije, Ujedinjenih nacija i međunarodnih organizacija;
- stranih ulaganja namijenjenih zaštiti životne sredine; i
- drugih izvora u skladu sa zakonom.

Eko fond i sredstva Eko-fonda

Član 76

Eko-fond ima svojstvo pravnog lica.

Eko-fond osniva Vlada.

Sredstva za finansiranje Eko-fonda obezbjeđuju se iz:

- budžeta Crne Gore;
- sredstava eko-naknada;
- kredita, donacija i pomoći;
- instrumenata, programa i fondova Evropske unije, Ujedinjenih nacija i međunarodnih organizacija;
- stranih ulaganja namijenjenih zaštiti životne sredine; i
- drugih izvora u skladu sa zakonom.

Sredstva Eko –fonda koriste se za: finansiranje pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u cilju očuvanja, održivog korišćenja, zaštite i unaprjeđivanja životne sredine, energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora i energije, sprovođenje ciljeva i načela zaštite životne sredine, radi postizanja integralnog i cjelovitog očuvanja kvaliteta životne sredine, očuvanja biološke, geološke i predione raznovrsnosti i racionalnog korišćenja prirodnih dobara i energije kao osnovnih uslova održivog razvoja, kao i ostvarivanje prava građana na zdravu životnu sredinu.

Aktom o osnivanju urediće se organizacija i način rada, djelatnost, organi, način finansiranja i korišćenja sredstava, i druga pitanja od značaja za rad Eko-fonda.

Eko-naknade

Član 77

Eko-naknade su naknade zbog zagađivanja životne sredine koje se plaćaju po principu „zagađivač plaća”.

Eko-naknade iz stava 1 ovog člana dužna su da plaćaju pravna i fizička lica za:

- ispuštanje zagađujućih materija u vazduh;
- uvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač;
- stvaranje i deponovanje opasnog otpada.

Visinu, način obračuna i plaćanja naknada iz stava 2 ovog člana utvrđuje Vlada.

Korišćenje sredstava za zaštitu životne sredine

Član 78

Sredstva za zaštitu životne sredine koriste se za:

- sufinansiranje programa zaštite i razvoja zaštićenih prirodnih dobara;
- finansiranje troškova sprovođenja preventivnih mjera ili mjera remedijacije kada je zagađivač nepoznat u skladu sa zakonom kojim se uređuje odgovornost za štetu u životnoj sredini;
- sufinansiranje i drugih investicionih programa koji doprinose bitnom smanjenju zagađivanja životne sredine;
- izradu idejnih rješenja, naučno-istraživačkih projekata aplikativnog karaktera, studija, elaborata i izvođačkih projekata;
- sufinansiranje stručnog osposobljavanja kadrova u stručnim, naučnim, privrednim i upravnim organizacijama iz oblasti životne sredine od interesa za državu;
- sufinansiranje organizovanih aktivnosti u preduzimanju mjera iz oblasti životne sredine u okviru ekoloških nevladinih organizacija;
- sufinansiranje publikacija, časopisa, stručnih i naučnih skupova i informativno-propagandnih aktivnosti u oblasti zaštite i poboljšanja kvaliteta životne sredine.

Naknade za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine jedinica lokalne samouprave

Član 79

Jedinica lokalne samouprave može propisati naknadu za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine, u skladu sa svojim potrebama i specifičnostima.

Kriterijume, visinu naknade iz stava 1 ovog člana, način plaćanja, kao i olakšice za određene kategorije obveznika plaćanja, propisuje jedinica lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade.

Prikupljena sredstva po osnovu naknada iz stava 1 ovog člana, moraju se namjenski koristiti za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

XIII. NADZOR

Upravni nadzor

Član 80

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo i drugi nadležni organi državne uprave, u skladu sa zakonom.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko nadležnih inspekcija, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Ovlašćenja ekološkog inspektora

Član 81

U vršenju inspekcijskog nadzora ekološki inspektor ima ovlašćenje da utvrdi da li:

- se u obavljanju djelatnosti seveso postrojenja preduzimaju propisane mjere u cilju sprječavanja i kontrole udesa koji uključuju opasne materije;
- je operator seveso postrojenja, odnosno kompleksa dostavio Agenciji obavještenje, prije izrade Plana prevencije udesa;
- je operator seveso postrojenja, odnosno kompleksa izradio Plan prevencije udesa u roku od šest mjeseci po dostavljanju obavještenja;
- je operator seveso postrojenja, odnosno kompleksa izradio i dostavio Agenciji Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa;
- zagađivač sprovodi monitoring u skladu sa zakonom;
- zagađivači dostavljaju podatke za potrebe vođenja katastra zagađivača.

Prava i obaveze ekološkog inspektora

Član 82

U vršenju poslova iz člana 81 ovog zakona ekološki inspektor je obavezan da:

- naredi preduzimanje mjera za sprječavanje hemijskog udesa i ograničavanje uticaja tog udesa na život zdravlje ljudi i životnu sredinu na propisan način;
- naredi operateru seveso postrojenja, odnosno kompleksa da dostavi Agenciji Obavještenje, prije izrade Plana prevencije udesa;
- naredi operateru seveso postrojenja, odnosno kompleksa da izradi Plan prevencije udesa u roku od šest mjeseci po dostavljanju Obavještenja;
- naredi operateru seveso postrojenja, odnosno kompleksa da izradi i dostavi Agenciji Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa;
- naredi zagađivaču obavljanje monitoringa stanja životne sredine na propisan način;
- naredi zagađivaču dostavljanje podataka utvrđenih monitoringom nadležnim organima, u skladu sa ovim zakonom;
- naredi dostavljanje podataka za vođenje katastra zagađivača;
- zabrani stavljanje u promet i upotrebu dugotrajnih organskih zagađivača (POPs) u smješama ili kao sastavni dio proizvoda, koje po odredbama ovog zakona nijesu dozvoljena;
- zabrani stavljanje u promet i upotrebu azbesta i azbestnih vlakana, koje po odredbama ovog zakona nijesu dozvoljena;
- naredi skladištenje metalne žive koja se smatra otpadom, na propisan način.

Ovlašćenja geološkog inspektora

Član 83

U vršenju inspekcijskog nadzora geološki inspektor ima ovlašćenje da utvrdi da li se geološko skladištenje ugljendioksida vrši u skladu sa dozvolom izdatom od strane organa državne uprave nadležnog za poslove geoloških istraživanja.

Prava i obaveze geološkog inspektora

Član 84

U vršenju poslova iz člana 83 ovog zakona geološki inspektor je obavezan da:

- zabrani geološko skladištenje ugljendioksida, koje po odredbama ovog zakona nije dozvoljeno;
- zabrani geološko skladištenje ugljendioksida u svrhu istraživanja ukoliko ne ispunjava uslove na osnovu kojih mu je izdata dozvola.

Prava i obaveze tržišnog inspektora

Član 85

U vršenju poslova tržišni inspektor je obavezan da naredi da informacije o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida budu dostupne na mjestu prodaje za svaki model putničkog vozila, na propisan način.

Prava i obaveze carinskog organa

Član 86

U vršenju poslova carinski organ je obavezan da zabrani izvoz metalne žive, cinabarita, živinog (I) hlorida, živinog (II) oksida i smjesa metalne žive s drugim supstancama, uključujući legure žive, s koncentracijom žive od najmanje 95 % masenog udjela, koje po odredbama ovog zakona nijesu dozvoljena.

XIV. KAZNE NE ODREDBE

Prekršajne odredbe

Član 87

Novčanom kaznom od 2.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) prije izrade Plana prevencije udesa, Agenciji ne dostavi obavještenje o novom seveso postrojenju, odnosno kompleksu najmanje tri mjeseca prije početka rada (član 40 stav 3 tačka 1);
- 2) prije izrade Plana prevencije udesa, Agenciji ne dostavi obavještenje o postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu (član 40 stav 3 tačka 2);
- 3) prije izrade Plana prevencije udesa, Agenciji ne dostavi obavještenje o postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu u kojem su se količine opasnih materija povećale tako da uzrokuju veći stepen rizika od hemijskog udesa, najkasnije tri mjeseca od dana promjene (član 40 stav 3 tačka 3);
- 4) prije izrade Plana prevencije udesa, Agenciji ne dostavi obavještenje o trajnom prestanku rada seveso postrojenja, odnosno kompleksa, kao i u slučaju modifikacije seveso postrojenja, odnosno kompleksa, svakoj promjeni koja može uticati na mogućnost nastanka hemijskog udesa (član 40 stav 3 tačka 4);
- 5) ne izradi Plan prevencije udesa najkasnije šest mjeseci od dana dostavljanja obavještenja iz člana 40 stav 3 ovog zakona (član 40 stav 4);
- 6) ne obezbijedi Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa za novo seveso postrojenje, odnosno kompleks najmanje tri mjeseca prije početka rada (član 41 stav 3 tačka 1);
- 7) ne obezbijedi Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa za postojeće seveso postrojenje, odnosno kompleks (član 41 stav 3 tačka 2);
- 8) ne obezbijedi Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa za postojeće seveso postrojenje, odnosno kompleks u kojem su se količine opasnih materija povećale tako da uzrokuju veći stepen rizika od hemijskog udesa, najkasnije šest mjeseci od dana promjene (član 41 stav 3 tačka 3);
- 9) proizvodi, stavlja u promet i upotrebljava, dugotrajne organske zagađujuće supstance (POPs) u smješama ili kao sastavnih djelova proizvoda (član 47 stav 1);
- 10) stavlja u promet i upotrebljava azbestna vlakna (član 48 stav 1);
- 11) stavlja u promet i upotrebljava sirovi azbest u količini preko 100 kg godišnje za proizvodnju sirove azbestne rude, osim procesa koji se odnose na vađenje rude (član 48 stav 2 tačka 1);
- 12) stavlja u promet i upotrebljava sirovi azbest u količini preko 100 kg godišnje za izradu i industrijsku doradu proizvoda u kojima se upotrebljava sirovi azbest: azbestni cement ili proizvodi od azbestnog cementa, azbestni frikcijski proizvodi, azbestni filteri, azbestni tekstil, azbestni papir i karton, azbestne spojnice, azbestni ambalažni materijali, azbestni materijali za učvršćenja, azbestne podne obloge, azbestni materijali za popunjavanje (član 48 stav 2 tačka 2);
- 13) izvozi metalnu živu, cinabarit, živin (I) hlorid, živin (II) oksid i smjesu metalne žive sa drugim supstancama, uključujući legure žive, sa koncentracijom žive od najmanje 95 % masenog udjela (član 49 stav 1);
- 14) miješa metalnu živu sa drugim supstancama sa isključivom svrhom izvoza metalne žive (član 49 stav 3);

- 15) na mjestu prodaje odnosno iznajmljivanja novog putničkog vozila ne učini dostupnim informacije o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida za svaki model putničkog vozila (član 50 stav 1);
- 16) obavlja geološko skladištenje ugljendioksida u svrhu istraživanja iz člana 51 stav 2 ovog zakona bez dozvole organa državne uprave nadležnog za poslove geoloških istraživanja (član 51 stav 3);
- 17) ne sprovodi monitoring, a korisnik je postrojenja koje zagađuje ili može uzrokovati zagađenje životne sredine (član 59 stav 1);
- 18) ne dostavi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji je lociran i Agenciji, podatke utvrđene monitoringom iz člana 59 stav 1 ovog zakona (član 59 stav 2);
- 19) ne dostavi Agenciji podatke iz člana 65 stav 1 ovog zakona (član 65 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 eura do 12.000 eura.

XV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Član 88

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donešeni na osnovu Zakona o životnoj sredini ("Službeni list CG", broj 48/08), ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rok za donošenje Strategija i planova

Član 89

Strategije iz čl. 30, 31 i 36 ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Strategija iz čl. 32 i 35 i Plan iz člana 33 ovog zakona donijeće se najkasnije do 31. decembra 2020. godine.

Nacionalni plan iz člana 34 ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za dostavljanje obavještenja

Član 90

Obavještenje o postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu iz člana 40 stav 3 tačka 2 ovog zakona, dostaviće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa

Član 91

Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa za postojeće seveso postrojenje, odnosno kompleks iz člana 41 stav 3 tačka 2 ovog zakona, operator je dužan da sačini u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Osnivanje Eko-fonda

Član 92

Eko-fond osnivaće se najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do osnivanja Eko-fonda sredstva od eko-naknada iz člana 77 ovog zakona uplaćivaće se u budžet Crne Gore.

Započeti postupci

Član 93

Postupci koji su započeti do stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 94

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o životnoj sredini ("Službeni list CG", broj 48/08), odredbe člana 35 alineja 2, člana 36 i čl. 38 do 41 Zakona o životnoj sredini („Službeni list RCG”, broj 12/96) i član 154 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list CG", broj 40/11).

Stupanje na snagu

Član 95

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o životnoj sredini sadržan je u odredbi člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o životnoj sredini predstavlja krovni zakon u oblasti životne sredine. Ovim zakonom uređuju se principi zaštite životne sredine i održivog razvoja, subjekti, instrumenti i mjere zaštite životne sredine, pristup informacijama, učešće javnosti, pristup pravosuđu u pitanjima životne sredine, finansiranje u životnoj sredini i druga pitanja od značaja za životnu sredinu.

Postojeći Zakon o životnoj sredini („Službeni list CG“, br. 48/08) donešen je 2008. godine i istim je postavljen osnov za sprovođenje politike zaštite životne sredine shodno principima održivog razvoja. Nakon višegodišnje primjene Zakona, ukazala se potreba za njegovom promjenom i novim zakonskim rješenjima.

U prilog navedenom je i činjenica da je u periodu od 2008. godine donijet čitav set posebnih propisa, koji transponuju pravnu tekovinu Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine. Takođe, određena postojeća zakonska rješenja utvrđena Zakonom o životnoj sredini, neophodno je unaprijediti. Dalje, važan segment se odnosi i na dodatno usaglašavanje sa legislativom EU, odnosno potvrđenim međunarodnim ugovorima (kao što su učešće javnosti i III stub Arhuske konvencije, kao i rješenjima definisanim posebnim propisima).

Predloženi Zakon o životnoj sredini, kao *lex generalis* u oblasti životne sredine postavlja osnov za donošenje drugih akata kojima će se nacionalno zakonodavstvo u potpunosti uskladiti sa evropskim. Istim su obuhvaćene sve oblasti životne sredine.

Zaštitom životne sredine obezbjeđuje se ostvarivanje prava čovjeka na život i razvoj u zdravoj životnoj sredini, kao i uravnotežen odnos privrednog razvoja i životne sredine. Osnovni principi utvrđeni ovim zakonom su: princip održivog razvoja, princip integralnog pristupa zaštiti životne sredine, princip očuvanja prirodnih resursa, princip saradnje, princip zagađivač plaća, princip korisnik plaća, obavezno osiguranje, princip prevencije, princip predostrožnosti, princip supsidijarne odgovornosti, princip primjene podsticajnih mjera, princip pristupa informacijama i učešća javnosti, princip zaštite prava na zdravu životnu sredinu i pristup pravosuđu.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA

U periodu od 2008. godine usvojeni su značajni međunarodni ugovori, odnosno konvencije i protokoli iz oblasti zaštite životne sredine: Konvencija o procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu (ESPOO), Protokol o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (SEAprotokol), Konvencija o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju

i pristupu pravosuđu u pitanjima životne sredine (Arhuska konvencija), Konvencija o prekograničnim uticajima industrijskih akcidenata. Dalje, Crna Gora je takođe zemlja članica Stokholmske konvencije o dugotrajnim organskim zagađujućim materijama, zatim Konvencije o zaštiti morske sredine i priobalnog područja Sredozemlja sa pratećim protokolima (pet do sada ratifikovanih protokola), Okvirna konvencija Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama, Evropska Konvencije o predjelima, i dr.

U pripremi Zakona su korišćeni sljedeći propisi EU: Uredba (EZ) br 1221/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. o dobrovoljnom učešću organizacija u Zajednici eko-menadžmenta i revizije sheme (EMAS), kojom se ukida Uredba (EZ) br 761/2001 i Odluka Komisije 2001/681 / EC i 2006/193 / EC; Uredba EC br 66/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. o EU znaku za životnu sredinu; Direktiva 2012/18 / EU od Evropskog parlamenta i Savjeta od 4. jula 2012. o kontroli opasnosti od većih udesa uključuju opasne materije, o izmjenama i potom ukidanju Direktive Savjeta 96/82 / EC; Uredba (EZ) br 850/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta od 29. aprila 2004 o dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama koja dopunjuje Direktiva 79/117 / EEC i Uredbe (EC) 1195/2006, (EK) 172/2007, (EC) 323/2007, (EK) 219/2009, (EK) 304/2009, 756/2010 i (EZ) 757/2010 (POPs Uredba); Uredba (EZ) br 1102/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 22. oktobra 2008 o zabrani izvoza metalne žive i određenih jedinjenja i smješa i bezbjedno skladištenje metalne žive; Direktiva Savjeta 87/217 / EEC od 19. marta 1987. o prevenciji i smanjenju zagađenja životne sredine azbestom dopunjena Direktivom 91/692 / EEC i Uredba (EZ) 807/2003 (Azbest Direktiva); Regulativa 525/2013/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. maja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvještavanje o emisijama gasova sa efektom staklene bašte i za izvještavanje o drugim informacijama u vezi klimatskih promjena na nacionalnoj osnovi i Unije; Direktiva 1999/94/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. decembra 1999. o dostupnosti informacija za potrošače o efikasnom korišćenju goriva i emisijama CO₂ prilikom prodaje novih putničkih vozila; Direktiva 2009/31/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. o geološkom skladištenju ugljen-dioksida. Ovim zakonom je u oblasti pristupa informacijama, učešća javnosti i prava na pravnu zaštitu, izvršeno transponovanje pojedinih odredbi Direktive 2003/4/EC o javnom pristupu informacijama o životnoj sredini i ukidanju Direktive Savjeta 90/313/EEC i Direktive 2003/35/EC kojom se omogućuje učešće javnosti u izradi nacrtu određenih planova i programa koji se odnose na životnu sredinu i kojom se mijenjaju i dopunjuju Direktive Savjeta 85/337 i 96/61 u pogledu učešća javnosti i prava na pravnu zaštitu. Prenosjenjem navedenih odredi postignuto je potpuno usaglašavanje sa pomenutom direktivom. Takođe su uvrštene i odredbe Direktive 1999/94/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. decembra 1999. godine o dostupnosti informacija za potrošače o efikasnom korišćenju goriva i emisijama CO₂ prilikom prodaje novih putničkih vozila.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

OSNOVNE ODREDBE

U poglavlju koje se odnosi na Osnovne odredbe definiisani su predmet zakona, integralni sistem zaštite životne sredine, ciljevi zaštite životne sredine, principi zaštite životne sredine, posebni zakoni i značenje izraza. Ovim zakonom uređuje se integralni sistem zaštite životne sredine kojim se obezbjeđuje cjelovito očuvanje kvaliteta životne sredine, očuvanje biološke

i predione raznovrsnosti, racionalno korišćenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za životnu sredinu, kao osnovni uslov zdravog i održivog razvoja.

U smislu ovog zakona, životna sredina je definisana kao prostor, odnosno prirodno okruženje vazduh, zemljište, voda i more, biljni i životinjski svijet, pojave i djelovanja: klima, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, buka i vibracije, kao i okruženje koje je stvorio čovjek: gradovi i druga naselja, kulturno-istorijska baština, infrastrukturni, industrijski i drugi objekti.

SUBJEKTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

U poglavlju II definisani su subjekti zaštite životne sredine, kao i obaveze subjekata, obaveze pravnih i fizičkih lica, obavljanje djelatnosti, nadležnosti Ministarstva, Agencije za zaštitu životne sredine i nadležnosti lokalne samouprave, i nevladine organizacije. U ovom poglavlju definisano je da zaštitu životne sredine, u okviru svojih prava i obaveza obezbjeđuju: državni organi i organi državne uprave, jedinice lokalne samouprave, druga domaća i strana pravna i fizička lica, nevladine organizacije, građani i udruženja građana.

Oni su nadležnosti Ministarstva nadležnog za poslove životne sredine, odnosno da isti vrši poslove koji se odnose na politiku i sistem zaštite i unaprijeđenja životne sredine i klimatskih promjena, sprovodi i prati proces harmonizacije pravnog sistema u oblasti životne sredine i klimatskih promjena sa pravnom tekovinom EU, saradnja sa NVO, utvrđuje, koordinira i vrši nadzor nad sprovođenjem mjera zaštite i poboljšanja kvaliteta životne sredine, koordinira izradu i sprovođenje strategija iz oblasti životne sredine, izvršava obaveze iz preuzetih međunarodnih ugovora i sporazuma i ostvaruje međunarodnu saradnju, uključujući i saradnju sa Evropskom komisijom i razmjenu podataka u oblasti životne sredine.

Zakonom je dalje definisano da stručne i sa njima povezane upravne poslove iz oblasti zaštite životne sredine vrši organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine. U obavljanju poslova Agencija izdaje dozvole, vrši monitoring, izrađuje analize i izvještaje, vrši inspekcijske poslove i ostvaruje komunikaciju sa relevantnim domaćim i međunarodnim organima i organizacijama, kao i sa javnošću, vrši i druge poslove utvrđene ovim zakonom i posebnim propisima.

SEGMENTI ŽIVOTNE SREDINE

U navedenom poglavlju definisana zaštita segmenata životne sredine, zaštita zemljišta, zaštita voda, zaštita mora i obalnog područja, zaštita vazduha, zaštita prirode, zaštita i očuvanje šuma, kao i zaštita od buke u životnoj sredini.

Istim je utvrđeno da segmenti životne sredine moraju biti zaštićeni od zagađenja pojedinačno i u okviru ostalih segmenata životne sredine, uzimajući u obzir njihove međusobne odnose i međusobne uticaje, kao i da se zaštita od zagađenja i očuvanje pojedinih segmenata životne sredine uređuju ovim zakonom i posebnim zakonima.

ZAŠTITA OD UTICAJA OPTEREĆENJA ŽIVOTNE SREDINE

U ovom poglavlju uređeni su uticaji opterećenja na životnu sredinu i to: zaštita od štetnog uticaja hemikalija, upravljanje otpadom, zaštita od štetnog uticaja genetički modifikovanih

organizama, zaštita od jonizujućeg zračenja, zaštita od nejonizujućih zračenja i zaštita životne sredine od negativnog uticaja klimatskih promjena.

DOKUMENTI ODRŽIVOG RAZVOJA I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

U ovom poglavlju utvrđeni su dokumenti održivog razvoja i životne sredine i to: Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore, Strategija o klimatskim promjenama, Strategija niskokarbonskog razvoja, Plan adaptacije na klimatske promjene, Nacionalni plan borbe protiv dezertifikacije, Strategija zaštite morske sredine, Nacionalna strategija integralnog upravljanja obalnim područjem, lokalni planovi zaštite životne sredine; strategije, planovi i programi koji se donose, odnosno koji su donešeni prema posebnim propisima u pojedinim oblastima za pojedine segmente životne sredine i opterećenja. Navedenim dokumentima definišu se strateški ciljevi zaštite životne sredine u za određene oblasti.

Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore - Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore (NSOR) usvojena 2007. godine predstavljala je značajan korak ka sprovođenju ustavnog opredjeljenja o Crnoj Gori kao ekološkoj državi. Nacionalnom strategijom utvrđuju se principi, strateški ciljevi i smjernice za dostizanje dugoročnog održivog razvoja društva, uzimajući u obzir postojeće stanje i preuzete međunarodne obaveze. Utvrđeno je da sa Strategijom moraju biti usklađene sektorske strategije, politike, razvojni planovi i programi, na način da se u njima obezbijedi integracija ciljeva i mjera održivog razvoja. Strategija sadrži akcioni plan, kojim se definišu mjere za ostvarivanje strateških ciljeva, nadležni organi i druga lica za sprovođenje mjera iz akcionog plana sa rokovima za sprovođenje mjera. Strategiju donosi Vlada na period od 15 godina.

Revizija Nacionalne strategije održivog razvoja Crne Gore započeta je u septembru 2013. godine uzimajući u obzir okolnosti da je rok primjene Akcionog plana NSOR CG 2007-2012. godine je istekao, kao i da je došlo do promjene ukupnog društveno-ekonomskog ambijenta u Crnoj Gori, primarno u kontekstu napretka u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Takođe su generisane nove obaveze u međunarodnom kontekstu, od kojih su primarne one koje se odnose na: obaveze koje su proizašle iz završnog dokumenta "Budućnost kakvu želimo" UN Konferencije o održivom razvoju Rio+20 i prioritetne ciljeve utvrđene Evropskom strategijom rasta EU 2020, kao i obaveze u kontekstu tekućeg procesa pregovora o globalnim ciljevima održivog razvoja i Razvojnoj agendi poslije 2015. godine.

Nova Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore 2015-2020 će kao prioritetne teme obraditi: očuvanje i vrednovanje prirodnog kapitala, inkluzivni rast, razvoj zasnovan na znanju, ravnomjerni regionalni razvoj, upravljanje za održivi razvoj. Za prioritetne teme i prioritetna pitanja održivog razvoja u Akcionom planu će biti utvrđen pregled mjera, akcija i indikatora.

Strategijom o klimatskim promjenama utvrđuje se nacionalna politika vezana za smanjenje negativnih uticaja klimatskih promjena uključujući mjere za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte i mjere za prilagođavanje (adaptaciju) na klimatske promjene.

Strategiju o klimatskim promjenama donosi Vlada na period od 15 godina, a Izvještaj o sprovođenju Strategije o klimatskim promjenama za period od tri godine sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi.

Strategija niskokarbonskog razvoja je strateški dokument kojim se obuhvata cjelokupna razvojna politika Crne Gore u svim segmentima u kojima se mogu primijeniti mjere za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte (npr. turizam, industrija, energetika, prostorno planiranje, itd.).

U cilju utvrđivanja smjernica za postizanje dugoročnih ciljeva niskokarbonskog razvoja Vlada donosi Strategiju niskokarbonskog razvoja, na period od 30 godina.

Planom adaptacije na klimatske promjene utvrđuje se strateški pristup prilagođavanja na negativne efekte klimatskih promjena kao što su poplave, šumski požari, toplotni talasi i slično, kao i strateško planiranje mjera za njihovo sprječavanje i ublažavanje u oblastima kao što su upravljanje vodama, upravljanje šumama, zdravstvena zaštita stanovništva, bezbjednost i spašavanje i dr. Plan adaptacije na klimatske promjene donosi Vlada na period od 10 godina, a Izvještaj o sprovođenju Plana adaptacije na klimatske promjene za period od dvije godine sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi.

Nacionalni plan borbe protiv dezertifikacije - Crna Gora je iskazala načelnu brigu i spremnost za suzbijanje dezertifikacije i ublažavanje posljedice suše potpisivanjem UN Konvencija o borbi protiv dezertifikacije u zemljama sa teškom sušom ili dezertifikacijom posebno u Africi. Saglasno principima i ciljevima nacionalnog i socijalnog razvoja, međunarodne saradnje i integracija, potrebno je donijeti Nacionalni plan borbe protiv dezertifikacije sa Akcionim planom. Cilj Nacionalnog plana, koji će biti u skladu sa UNCCD 10-godišnjom strategijom, je da identifikuje činioce koji doprinose dezertifikaciji i zagađivanju zemljišta, pri čemu je naglasak dat na sprovođenje preventivnih mjera (sprečavanje i/ili ublažavanje degradacije zemljišta), obnavljanje djelimično degradiranog zemljišta te melioraciji zemljišta zahvaćenih dezertifikacijom.

Strategija zaštite morske sredine uspostavlja nacionalnu politiku za crnogorsko zakonodavstvo za sprovođenje i usklađivanje sa Okvirnom direktivom o morskoj strategiji 2008/56/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. juna 2008. kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u području politike morske sredine unutar kojeg države članice moraju preduzeti potrebne mjere za postizanje ili održavanje dobrog stanja u morskoj sredini najkasnije. Strategijom zaštite morske sredine definišu se principi, ciljevi i mjere za dostizanje dobrog ekološkog stanja morske sredine do 2030. godine i zaštitu njenih resursa. Temeljni ciljevi zaštite morske sredine, odnosno morskih voda su zaštita, očuvanje i omogućavanje oporavka morskih i obalnih ekoloških sistema te zaštita biološke raznovrsnosti, očuvanje zaštićenih područja u moru i ekološki značajnim područjima Europske unije NATURA 2000, smanjenje zagađenja u morskoj i obalnoj sredini i očuvanje, unaprjeđenje i ponovno uspostavljanje ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih resursa u moru i na obalama. Za njihovo ostvarivanje donijeće se strategija koja se temelji na ekosistemskom pristupu upravljanja ljudskim djelatnostima.

Nacionalna strategija integralnog upravljanja obalnim područjem (NS IUOP CG) uspostavlja nacionalnu politiku za sprovođenje Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja Konvencije o zaštiti morske sredine i obalnog područja Sredozemlja (Barselonske konvencije), i doprinosi sprovođenju Marinske direktive (Directive 2008/56/EC) i Direktive o planiranju namjene mora (Directive 2014/89/EC), kao inicijative EU za razvoj integrisanog upravljanja obalnim područjima i planiranje namjene mora.

NS IUOP CG postavlja prioritetne ciljeve, mjere i smjernice za: integralno upravljanje kopnenim i morskim dijelom obalnog područja Crne Gore sa ciljem zaštite, očuvanja i omogućavanja oporavka i, gdje je to izvodljivo obnavljanja strukture i funkcije morskih i obalnih ekosistema; smanjenje zagađenja, odnosno opterećenja u morskoj i obalnoj sredini; očuvanje, unaprjeđenje i/ili ponovno uspostavljanje ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih resursa u moru i na obali; održivog korišćenje prirodnih resursa, posebno prostora i mora, unaprjeđenja efikasnosti uprave na svim nivoima, itd. NS IUOP CG omogućava integraciju prostornih i razvojnih rješenja sa ciljem unaprjeđenja ekonomskih, socijalnih i performansi koje se odnose na životnu sredinu obalnog područja, te je s tim u vezi planiranje i uređenje prostora obalnog područja jezgro NS IUOP.

Vremenski period donošenja NSIUOP CG je do 2030. godine, a mjere se odnose na period do 2020. godine, kako bi se omogućilo kontinuirano usklađivanje sa ostalim strateškim dokumentima i ostavrenim napretkom u procesu sprovođenja same strategije. Po isteku ovog perioda biće integrisani ciljevi i mjere Marinske strategije sa NS IUOP CG.

Lokalni planovi zaštite životne sredine razrađuju mjere zaštite životne sredine za područje lokalne samouprave, u skladu sa lokalnim specifičnostima i obilježjima područja za koje se Plan donosi.

Planom se uspostavlja cilj i zadaci od značaja za zaštitu životne sredine i održivi razvoj na lokalnom nivou. Plan donosi skupština jedinice lokalne samouprave, na period od četiri godine, a organ lokalne uprave nadležan za poslove životne sredine dužan je da Agenciji dostavi Plan u roku od mjesec dana od dana donošenja Plana.

INSTRUMENTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

U poglavlju VI navedeni su instrumenti zaštite životne sredine, koji predstavljaju mehanizme zaštite i unaprijeđenja životne sredine. Primjenom instrumentata zaštite životne sredine doprinosi se realizaciji ciljeva održivog razvoja, odnosno održivom upravljanju životnom sredinom. U instrumente zaštite životne sredine spadaju strateška procjena uticaja na životnu sredinu, procjena uticaja na životnu sredinu, ocjena prihvatljivosti, odgovornost za štetu u životnoj sredini, granične vrijednosti zagađujućih materija i drugi standardi kvaliteta životne sredine, tehnički standardi zaštite životne sredine, integrisano sprečavanje i kontrola zagađivanja, sprječavanje i kontrola udesa koji uključuju opasne materije, prostorni planovi, sistem upravljanja životnom sredinom (EMAS), upotreba ekološkog znaka i drugi instrumenti zaštite životne sredine.

Primjena instrumenata uređuje se posebnim propisima.

Definisano je da operater seveso postrojenja, odnosno kompleksa u kome se obavljaju aktivnosti u kojima je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija, dužan je da preduzme sve neophodne mjere za sprječavanje hemijskog udesa i ograničavanja uticaja tog udesa na život i zdravlje ljudi i životnu sredinu u cilju stvaranja uslova za upravljanje rizikom, u skladu sa ovim zakonom. Takođe je utvrđeno da je operater seveso postrojenja dužan da Agenciji dostavi Obavještenje i izradi Plan prevencije udesa, i u zavisnosti od količina opasnih materija, odnosno stepena rizika od udesa izradi Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa.

Ovim poglavljem uređeno je i pitanje zaštitnih zona, tako da je propisano da se u neposrednoj blizini industrijskih postrojenja koja imaju negativan uticaj na zdravlje ljudi i

životnu sredinu, planskim dokumentima utvrđuju zaštitne zone u kojima nije dozvoljena izgradnja stambenih objekata, škola, bolnica i sl. kao i poljoprivredna proizvodnja, u zavisnosti od stepena zagađenja vazduha, vode, tla ili drugih segmenata životne sredine.

Takođe je propisana mogućnost i način uključivanja pravnih i fizičkih lica u sistem upravljanja životnom sredinom (EMAS) u skladu sa standardom MEST EN ISO 14001, radi uključivanja u sistem upravljanja i kontrole zaštite životne sredine i informisanja javnosti o uticajima pojedinih djelatnosti na životnu sredinu.

Uređeno je i pitanje koje se odnosi na ekološki znak i propisano da se isti utvrđuje za proizvode namenjene opštoj potrošnji, izuzev proizvoda za ishranu, poljoprivrednih i drugih proizvoda dobijenih u skladu sa propisima kojima se reguliše organska proizvodnja, proizvodnja pića, proizvodnja farmaceutskih proizvoda i medicinske opreme koji u poređenju sa sličnim proizvodima manje zagađuju životnu sredinu pri proizvodnji, plasmanu, prometu, potrošnji i odlaganju ili su dobijeni reciklažom otpada. Ekološki znak utvrđuje se i za proizvode i usluge koji manje zagađuju životnu sredinu.

POSEBNE MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Posebne mjere zaštite životne sredine su mjere kojima se sprječava, smanjuje ili ublažava negativan uticaj određenih supstanci, procesa ili aktivnosti na segmenate životne sredine a koje nijesu utvrđene posebnim propisima. Navedenu grupu čine dugotrajne organske zagađujuće supstance i (POPs), azbest, živa, emisija CO₂ iz vozila, geološko skladištenje CO₂, prekogranični transport CO₂ radi skladištenja, skladištenje CO₂ kod termo-energetskih objekata.

Crna Gora je zemlja članica Stokholmske Konvencije o dugotrajnim organskim zagađujućim materijama (POPs hemikalija) od marta 2011. godine. POPs su hemijske supstance koje opstaju u životnoj sredini, bioakumuliraju se i predstavljaju rizik po zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu. Ove zagađujuće supstance prenose se preko međunarodnih granica daleko od izvora emisije, čak i u oblastima gdje nikad nisu bile korišćene ili proizvedene. Ovim poglavljem zabranjena je proizvodnja, stavljanje na tržište i upotreba, dugotrajnih organskih zagađivača (POPs hemikalija) u smješama ili kao sastavni dio proizvoda. Zabrana se ne primjenjuje na: supstance koje se upotrebljavaju za laboratorijska ispitivanja ili kao referentni standard i supstance koje se javljaju kao zagađenja u tragovima i čija je prisutnost u supstancama, smješama ili proizvodima nenamjerna.

Način praćenja ispuštanja POPsova u zemljište i vode, rokove za izradu izvještaja i način izrade inventara POPs propisaće Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine. Ovim zakonom se takođe zabranjuje stavljanje u promet i upotreba azbestnih vlakana. Azbest se u prirodi nalazi u obliku vlaknastih silikata i to: krokidolit (plavi azbest), aktinolit, antrofilit, krizotil (bijeli azbest), amozit (smeđi azbest) i tremolit. Nalazi se u obliku dugih, tankih vlakana koja su vrlo rezistentna na toplotu i hemikalije, s toga su dobar elektro izolator. Takva svojstva dovela su ga u upotrebu za širok spektar proizvoda: od materijala koji su otporni na zapaljenje, zaštitu od trenja kod kočnica i kvačila, građevinskog materijala za podove, krovove, pregrade, toplotnu izolaciju i cementne cijevi. Zbog opasnosti po zdravlje i život ljudi (kancerogen je), azbest je sada zabranjen u brojnim državama. U nekim malim granama privrede se i dalje koristi, pod strogim oprezom i kontrolom, jer mu nema

zamjenskog tehničkog materijala. Azbest je opasan ukoliko se u vazduhu nađe u obliku prašine.

U ovom dijelu Zakona su propisane zabrane izvoza metalne žive, cinabarita, živinog (I) hlorida, živinog (II) oksida i smjesa metalne žive s drugim supstancama, uključujući legure žive, s koncentracijom žive od najmanje 95 % masenog udjela. Takođe, propisano je da se zabrana ne primjenjuje na izvoz jedinjenja radi istraživanja i razvoja, u medicinske ili analitičke svrhe. Zabranjeno je miješanje metalne žive s drugim supstancama sa isključivom svrhom izvoza metalne žive.

Živa je prirodni metal koji je na sobnoj temperaturi u tečnom stanju, lako se kombinuje sa drugim metalima, pravilno se širi i skuplja pri temperaturnim promjenama. Obzirom na ove osobine, živa ima primjenu u mnogim proizvodima namijenjenim domaćinstvu, medicini i industriji. Iako živa ima tako raširenu primjenu, ne smije se zanemariti da je toksična i da može imati štetan uticaj po zdravlje ljudi. Trovanje živom uzrokuje smanjenje sposobnost vida, sluha, razgovora i hoda, promjene u ponašanju, depresiju, razdražljivost, nervozu i nesposobnost koncentracije.

U dijelu koji se odnosi na emisiju ugljendioksida (CO₂) iz vozila utvrđuje se obaveza za distributere novih putničkih automobila da potrošačima obezbijede jasne, nedvosmislene i vidljive informacije o potrošnji goriva i emisiji CO₂ koja potiče iz sagorijevanja goriva. Na ovaj način se potrošačima omogućava donošenje odluka u skladu sa politikom smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte i sprječavanja negativnih efekata klimatskih promjena.

Geološko skladištenje ugljendioksida (CO₂) je tehnologija čija je primjena još nedovoljno ispitana u pogledu mogućih negativnih efekata. Stoga se na nivou EU državama članicama ostavlja diskreciono pravo za primjenu ove tehnologije na svojoj teritoriji. Predlogom Zakona, u ovom članu se predlaže zabrana geološkog skladištenja CO₂ u Crnoj Gori zbog geomorfološke strukture koju karakteriše veoma porozni ljuti karst, kao i zbog izuzetne seizmičke osjetljivosti teritorije. Jedan od razloga za predlaganje ove odluke su opsežne i skupe studije kojima bi se utvrdila mogućnost primjene ove tehnologije.

U procesu pristupanja EU, iako se država odluči da ne primjenjuje tehnologiju geološkog skladištenja CO₂, ostatak odredbi direktive je neophodno prenijeti u nacionalno zakonodavstvo da bi se omogućila istraživanja upotrebe ove tehnologije.

Prekogranični transport ugljendioksida (CO₂) radi skladištenja – propisuje da su, u slučaju izgradnje infrastrukture za prekogranični transport ugljendioksida za potrebe prekograničnih skladišta ili skladišnih kompleksa čiji se dio nalazi na teritoriji Crne Gore, nadležni organi dužni da postupaju u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje procjena uticaja na životnu sredinu.

Skladištenje CO₂ kod termo - energetske objekata - Termoenergetski objekti su prepoznati kao najveći emiteri CO₂ i stoga se prilikom izgradnje novih termoenergetskih objekata, u skladu sa propisima EU, operaterima nalaže obaveza da ispituju mogućnost kaptaže i skladištenja CO₂. Ova ispitivanja vrše se u sklopu izrade elaborata za procjenu uticaja na životnu sredinu što je i uređeno propisom iz ove oblasti.

PRAĆENJE STANJA ŽIVOTNE SREDINE

U ovom poglavlju uređeno je praćenje stanja životne sredine kojim je propisano da država u okviru svoje nadležnosti utvrđene zakonom obezbjeđuje kontinuiranu kontrolu i praćenje stanja životne sredine (monitoring), u skladu sa ovim i posebnim zakonima. Ovim zakonom utvrđeno je da je monitoring djelatnost od javnog interesa. Praćenje stanja životne sredine se sprovodi sistematskim mjerenjem, ispitivanjem kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja stanja životne sredine koje obuhvata praćenje prirodnih faktora, odnosno promjena stanja i karakteristika životne sredine, uključujući i prekogranični monitoring.

Praćenje stanja životne sredine obuhvata praćenje: biodiverziteta i stanja očuvanosti prirode; kvaliteta voda; morskog ekosistema; kvaliteta vazduha; sadržaja opasnih i štetnih materija u zemljištu; nivoa buke u životnoj sredini; nivoa nejonizujućih zračenja; nivoa radioaktivnosti u životnoj sredini; prirodnih pojava, odnosno praćenje i nadziranje meteoroloških, hidroloških, erozijskih, seizmoloških, i drugih geofizičkih pojava; uticaja značajnih sektora (sektorskih politika) na segmente životne sredine; tokova upravljanja otpadom; emisija zagađujućih materija u vazduh; emisija gasova sa efektom staklene bašte; i dr.

Praćenje stanja životne sredine podrazumijeva monitoring koji sprovodi Agencija, monitoring jedinica lokalnih samouprava i monitoring koji sprovodi zagađivač.

Monitoring koji sprovodi Agencija se vrši na osnovu godišnjeg Programa monitoringa kojeg priprema Agencija i dostavlja ga Ministarstvu najkasnije do 1. novembra tekuće godine za narednu godinu.

Za sprovođenje pojedinih poslova monitoringa Agencija određuje jednu ili više referentnih laboratorija koje su akreditovane u skladu sa standardom MEST EN ISO/IEC 17025.

Referentna laboratorija bira se na osnovu javnog poziva koji raspisuje Agencija. Rješenje o određivanju referentne laboratorije izdaje se na period do četiri godine, jer se akreditacije o ispunjenosti opštih i posebnih uslova koje moraju da ispunjavaju laboratorije, izdaju takođe na isti vremenski period.

Važno je ukazati da program monitoringa kvaliteta površinskih, podzemnih i voda za kupanje sprovodi organ uprave nadležan za hidrometeorološke poslove, a program monitoringa kvaliteta voda za piće sprovodi organ uprave nadležan za poslove zdravlja, u skladu sa posebnim propisima.

Na osnovu podataka dobijenih sprovođenjem godišnjeg programa monitoringa Agencija priprema godišnju Informaciju o stanju životne sredine u kojoj se daje ocjena ukupnog stanja životne sredine.

Jedinice lokalne samouprave, takođe mogu sprovoditi monitoring životne sredine na svojoj teritoriji i u tom slučaju podatke dobijene sprovođenjem istog dostavljaju Agenciji.

Sredstva za obavljanje monitoringa obezbjeđuju se iz budžeta jedinica lokalne samouprave. Pravno lice i preduzetnik koje je korisnik postrojenja koje zagađuje ili može uzrokovati zagađenje životne sredine dužno je da sprovodi monitoring, u skladu sa posebnim propisima. Podatke utvrđene monitoringom zagađivač je dužan da dostavi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj je teritoriji lociran i Agenciji. Zagađivač planira i obezbjeđuje finansijska sredstva za obavljanje monitoringa.

Pored rezultata monitoringa koji sprovodi Agencija podaci dobijeni monitoringom koje sprovodi zagađivač su važni, jer se prije svega isti moraju uzeti u obzir prilikom izrade prostorno planske dokumentacije, kreiranja industrijske zone, kontinuiranog praćenja uticaja aktivnosti operatera na segmente životne sredine, u cilju određivanja adekvatnih

mjera zaštite, valorizacije resursa, što u konačnom ima za cilj unaprijeđenje stanja životne sredine i zdravlja ljudi.

Na osnovu rezultata mjerenja i prikupljenih podataka realizacijom Programa monitoringa životne sredine, Agencija priprema Informaciju o stanju životne sredine Crne Gore, u kojoj se daje ocjena ukupnog stanja životne sredine u Crnoj Gori.

IZVJEŠTAVANJE O STANJU ŽIVOTNE SREDINE

Pitanje izvještavanja o stanju životne sredine uređeno je Izvještajem o stanju životne sredine, Izvještajem o stanju životne sredine jedinice lokalne samouprave, kao i Izvještavanjem prema Evropskoj komisiji.

Ovim poglavljem je utvrđeno da Agencija za period od četiri godine, izrađuje Izvještaj o stanju životne sredine Crne Gore. Izvještaj o stanju životne sredine se izrađuje na osnovu Nacionalne liste indikatora. Za potrebe izrade Izvještaja nadležne institucije su dužne da dostavljaju podatke u skladu sa Nacionalnom listom indikatora. Takođe, na lokalnom nivou jedinice lokalne samouprave mogu na period od četiri godine sačiniti Izvještaj o stanju životne sredine.

INFORMACIONI SISTEM ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

U ovom poglavlju propisano je da se radi efikasnog identifikovanja, klasifikovanja, obrade, praćenja i evidencije prirodnih vrijednosti i upravljanja životnom sredinom uspostavlja i vodi informacioni sistem zaštite životne sredine, koji vodi Agencija. Takođe, radi praćenja kvalitativnih i kvantitativnih promjena u životnoj sredini i preduzimanja mjera zaštite u životnoj sredini, vodi se katastar zagađivača, koga takođe vodi Agencija. Propisana je obaveza dostavljanja podataka, tako da su svi subjekti zaštite životne sredine dužni da na zahtjev Agencije dostavljaju podatke i informacije za potrebe vođenja informacionog sistema.

INFORMISANJE JAVNOSTI, UČEŠĆE JAVNOSTI I ZAJNTERESOVANE JAVNOSTI I PRISTUP PRAVOSUĐU U PITANJIMA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

U cilju usklađivanja odredbi zakona sa Arhuskom konvencijom, ovim Poglavljem je uređeno pitanje informisanja javnosti, učešća javnosti i pristup pravosuđu u oblasti životne sredine. Tako je utvrđeno da su organi vlasti dužni da obezbijede u okviru svoje nadležnosti redovno objavljivanje informacija o životnoj sredini u skladu sa ovim zakonom, putem dostupnih elektronskih baza podataka ili putem drugih odgovarajućih sredstava informisanja. Informacije moraju biti ažurne, tačne i uporedive.

U slučajevima neposredne opasnosti za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu organi vlasti su dužni da bez odlaganja obavijeste javnost putem sredstava javnog informisanja ili na drugi odgovarajući način, bez obzira da li su te opasnosti uzrokovane ljudskom djelatnošću ili prirodnim pojavama. Takođe, je propisana obaveza da su organi vlasti i zagađivači dužni da

odmah po saznanju, bez odlaganja, da obavijeste javnost o prekoračenjima propisanih graničnih vrijednosti emisija u životnoj sredini.

Ovim zakonom je utvrđeno da ukoliko se radi o zahtjevu za informacijom koja se odnosi na faktore kao što su supstance, energija, buka, zračenje, radijacija uključujući i radioaktivni otpad, otpad, emisije i druga ispuštanja u životnu sredinu, organi vlasti se dužni, ako su dostupne takve informacije, informisati podnosioca zahtjeva o: mjestu gdje se mogu pronaći, kao i mjernim postupcima, metodama analiza, uzorkovanja, prethodne obrade uzoraka korišćenih u prikupljanju podataka, ili o odgovarajućim standardizovanim postupcima koji su korišćeni.

U cilju obezbjeđivanja učešća javnosti u pitanjima zaštite životne sredine, propisano je da su nadležni organi za poslove zaštite životne sredine dužni da blagovremeno obavještavaju javnost i zainteresovanu javnost o postupcima odlučivanja u pitanjima životne sredine, u skladu sa posebnim propisima.

Što se tiče ostvarivanja prava na pravnu zaštitu utvrđeno je da zainteresovana javnost, kao stranka ima pravo da pokreće postupak preispitivanja odluke pred nadležnim organom podnošenjem žalbe, odnosno pravo podnošenja tužbe nadležnom sudu u skladu sa posebnim propisima.

FINANSIRANJE

U ovom poglavlju uređeno je pitanje finansiranja zaštite životne sredine gdje država, odnosno jedinica lokalne samouprave, u okviru svojih ovlašćenja obezbjeđuje finansijska sredstva za podsticanje zaštite i unapređivanja životne sredine.

Ovim zakonom predlaže se osnivanje Eko-fonda, kao pravnog lica kojeg osniva Vlada Crne Gore.

Sredstva za finansiranje Eko-fonda obezbjeđuju se iz: budžeta Crne Gore; sredstava eko-naknada; kredita, donacija i pomoći; instrumenata, programa i fondova Evropske unije, Ujedinjenih nacija i međunarodnih organizacija; stranih ulaganja namijenjenih zaštiti životne sredine; i drugih izvora u skladu sa zakonom.

Predloženo je da se sredstva Eko -fonda koriste za finansiranje pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u cilju očuvanja, održivog korišćenja, zaštite i unaprjeđivanja životne sredine, energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora i energije, sprovođenje ciljeva i načela zaštite životne sredine radi postizanja integralnog i cjelovitog očuvanja kvaliteta životne sredine, očuvanja biološke, geološke i predione raznovrsnosti i racionalnog korišćenja prirodnih dobara i energije kao osnovnih uslova održivog razvoja, kao i ostvarivanje prava građana na zdravu životnu sredinu.

Dalje je utvrđeno da će se aktom o osnivanju urediti organizacija i način rada, djelatnost, organi, način finansiranja i korišćenja sredstava, i druga pitanja od značaja za rad Eko-fonda.

Ovim poglavljem je uređeno pitanje eko-naknada i korišćenja sredstava za zaštitu životne sredine.

Takođe je utvrđeno da jedinica lokalne samouprave može, iz okvira svojih prava i dužnosti, propisati naknadu za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine, u skladu sa svojim potrebama i specifičnostima. Kriterijume, visinu naknade, način plaćanja, kao i olakšice za određene

kategorije obveznika plaćanja, propisuje jedinica lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade, u skladu sa zakonom. Prikupljena sredstva po osnovu naknada moraju se namjenski iskoristiti za zaštitu i unapređenje životne sredine na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo i drugi nadležni organi državne uprave, u skladu sa zakonom. Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko nadležnih inspekcija, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor. Takođe su propisana ovlašćenja, kao i prava i obaveze ekološkog, geološkog i tržišnog inspektora, kao i carinskog organa.

KAZNE NE ODREDBE

Ovim poglavljem propisane su novčane kazne za pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu i preduzetnika.

ZAVRŠNE ODREDBE

U završnim odredbama utvrđeno je da će se podzakonski propis za sprovođenje ovog zakona donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Takođe su propisani rokovi za donošenje strategija i planova.

Utvrđeno je da će početkom primjene ovog zakona prestati da važi Zakon o životnoj sredini ("Službeni list CG", broj 48/08) i odredbe člana 35 alineja 2 i čl. 36, 38, 39, 40 i 41 Zakona o životnoj sredini („Sl.list RCG” 12/96) kao i odredbe člana 154 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list CG", br. 40/11).

Takođe je utvrđeno da će se do osnivanja Eko –fonda sredstva za zaštitu životne sredine uplaćivati u budžet Crne Gore. Eko-fond osnovaće se najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog Zakona, redovno se planiraju i obezbjeđuju sredstva iz budžeta Crne Gore za sprovođenje nacionalnog monitoringa, što je i utvrđeno u Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa - RIA obrazac, u poglavlju Procjena fiskalnog uticaja. Procjena finansijskih sredstava planira se na godišnjem nivou.

Važno je ukazati da se sredstva prikupljenja od naknada zbog zagađivanja životne sredine po principu zagađivač plaća - eko-naknada, predstavljaju prihod budžeta Crne Gore i uplaćuju se na poseban podračun (ekološki račun) koji se koristi za očuvanje, zaštitu i unaprjeđivanje stanja životne sredine.

IZVJEŠTAJ
O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O TEKSTU
NACRTA ZAKONA O ŽIVOTNOJ SREDINI

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, je u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona ("Sl. list CG", br. 12/12), dana 20. novembra 2014. godine obavijestilo zainteresovanu javnost da je pokrenulo postupak javne rasprave za Nacrt zakona o životnoj sredini.

Tekst Nacrta zakona je bio postavljen na web stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma, Portalu e-Uprave, Arhus centara, kao i NVO OZON. Ministarstvo je ovim objavljivanjem uputilo poziv građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, strukovnim udruženjima, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoje prijedloge, primjedbe i sugestije na tekst Nacrta zakona o životnoj sredini. Zainteresovani subjekti su svoje komentare, mišljenja, primjedbe i sugestije mogli dostaviti u pisanoj ili elektronskoj formi do 20. decembra tekuće godine Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

Javna rasprava je počela 20. novembra i trajala do 28. decembra 2014. godine.

Javna rasprava u formi tribine održana je 25. decembra 2014. godine, u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma. U ime Ministarstva održivog razvoja i turizma, u svojstvu predlagača zakona, učestvovala su:

- gđa Brankica Cmiljanović, Rukovodilac Direkcije za usklađivanje propisa sa EU i horizontalno zakonodavstvo,
- gđa Slavica Braunović, koordinatorka Odsjeka za horizontalno zakonodavstvo,
- gđa Tamara Đurović, koordinatorka Odsjeka za zaštitu vazduha i zaštitu od buke u životnoj sredini
- gđa Maja Raičević, samostalni savjetnik;
- gđa Milena Spičanović, samostalni savjetnik;
- gđa Dragana Raonić, samostalni savjetnik.

Pored predstavnika Ministarstva, javnoj raspravi su prisustvovali predstavnici Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Agencije za zaštitu životne sredine, Uprave za šume, Glavnog Grada Podgorice, Opštine Pljevlja, NVO „Zeleni“.

U okviru uvodne riječi, g-đa Cmiljanović je pozdravila prisutne, izrazila zahvalnost za zainteresovanost za učestvovanje u izradi ovog propisa i održala prezentaciju. Prezentacija je obuhvatila sljedeće:

- Osnovne odredbe zakona
- Subjekte zaštite životne sredine
- Segmente zaštite životne sredine i uticaji opterećenja
- Dokumenta održivog razvoja i zaštite životne sredine
- Instrumente zaštite životne sredine
- Posebne mjere zaštite životne sredine
- Praćenje stanja životne sredine
- Izvještavanje o stanju životne sredine
- Informacioni sistem zaštite životne sredine

- Informisanje javnosti, učešće javnosti i zainteresovane javnosti i pristup pravosuđu u pitanjima zaštite životne sredine
- Sprovođenje međunarodnih ugovora iz oblasti životne sredine
- Finansiranje
- Nadzor
- Kaznene odredbe
- Prelazne i završne odredbe

Nakon pozdravne riječi i uvodne prezentacije gđe Brankice Cmiljanović, učesnici na javnoj sapravi su, u direktnoj diskusiji, ukazali na određena pitanja svojim sugestijama i komentarima. Rasprava se uglavnom vodila oko pitanja finansiranja jedinica lokalnih samouprava i propisivanja naknada jedinica lokalnih samouprava za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine.

Gđa Lazarela Lalezić, predstavnik Glavnog grada Podgorica je u svom izlaganju istakla da je tekst Nacrta zakona urađen kvalitetno, te da se istim u dovoljnoj mjeri preciziraju mehanizmi i instrumenti upravljanja životnom sredinom, kao i mjere zaštite, u skladu sa standardima pravne tekovine EU i drugim preuzetim međunarodnim obavezama. Dalje je predložila da bi u članu 83 zakona trebalo utvrditi da jedinica lokalne samouprave može propisati naknadu za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine po osnovu korišćenja stambenih i poslovnih zgrada, stanova i poslovnih prostorija za obavljanje poslovne djelatnosti, kao i za korišćenje zemljišta za obavljanje redovne djelatnosti. Takođe gđa Kalezić je predložila da se u zakonu definiše da prikupljena sredstva po osnovu već postojećih ekonaknada – naknada zbog zagađivanja životne sredine, budu 60% prihod državnog budžeta i 40% prihod budžeta jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi zagađivač. Gđa Kalezić je istakla da će primjedbe i komentare na tekst Nacrta zakona dostaviti i u pisanoj formi.

Predstavnici Ministarstva su istakli da će uzeti u obzir predložena rješenja, i u komunikaciji sa predstavnicima Ministarstva finansija razmatrati pitanja koje se odnose na naknade za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine.

Predstavnik Opštine Pljevlja, gđa Dana Krezović je istakla da je neophodno u Zakonu propisati novi član – Status ugrožene životne sredine i definisati da Vlada utvrđuje kriterijume za određivanje statusa ugrožene životne sredine. Navela je da je ovaj član postojao u ranijem Zakonu o životnoj sredini.

Predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma su ukazali da je pitanje štete i neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini uređeno Zakonom o odgovornosti za štetu u životnoj sredini te da se odredbe koje su postojale u važećem Zakonu o životnoj sredini stavljene van snage, iz navedenog razloga. U toku daljeg rada na Zakonu razmotriće se navedena primjedba.

Takođe, predstavnici Opštine Pljevlja su, gđa Dana Krezović i gđin Saša Ječmenica istakli da je u članu 83 potrebno taksativno nabrojati koje su to specifičnosti na teritoriji jedinice lokalne samouprave sa statusom ugrožene životne sredine na osnovu kojih se može propisati naknada za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine. Gđin Ječmenica je ukazao da je neophodno precizirati članove koji se odnose na pitanja finansiranja jedinica lokalne samouprave.

Gđin Haris Krupa, je iznio većinu komentara koje je već dostavio u elektronskoj formi. Kako se većina komentara odnosila na formu pisanja zakona, predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma su ukazali da se prilikom izrade zakona primjenjuju pravno – tehnička pravila koje je donio Sekretarijat za zakonodavstvo, ali da će svakako uzeti u obzir ostale primjedbe koje je gđin Krupa već dostavio u pisanoj formi. Gđin Krupa je dalje postavio pitanje zašto je rok za donošenje

podzakonskih akata dvije godine, smatrajući da je to dug period, kao i zašto nije data definicija udruženja građana i njihove obaveze kao subjekata zaštite životne sredine.

Predstavnici Ministarstva su ukazali da rok za donošenje podzakonskih akata podrazumijeva krajnji rok za donošenje svih podzakonskih akata koji su predviđeni da se donesu na osnovu ovog zakona, što ne znači da će svi biti donijeti u tom krajnjem roku. Što se tiče udruženja građana ukazano je da je ovo pitanje već riješeno drugim zakonima.

Predstavnik Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, gđa Dragana Đukić je navela da je ovo Ministarstvo dalo pozitivno mišljenje na Nacrt zakona i još jednom ukazala na predložena rješenja koja se odnose na pitanje monitoringa životne sredine, koji obuhvata i monitoring voda.

Predstavnik Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, gđin Blažo Jokanović je istakao da treba obratiti pažnju na čl. 82 i 77 u smislu podudarnosti ova dva člana.

Predstavnik Uprave za šume, gđin Goran Koljenšić je ukazao da je saglasan sa tekstom Nacrta Zakona.

Predstavnik NVO „Zeleni”, gđin Nikola Ljuljđurović je istakao da je razočaran činjenicom da osim njega nema nijednog predstavnika ostalih nevladinih organizacija, naglašavajući pri tome da je ovo veoma važan zakon. Ukazao je da je potrebno raditi na poboljšanju saradnje civilnog društva sa Ministarstvom, kao i da je neophodno jačati kapacitete Ministarstva, te da bi trebalo da Agencija bude sastavni dio ovog organa a ne kao posebna institucija.

DOSTAVLJENI KOMENTARI, MIŠLJENJA, PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Ministarstvu održivog razvoja i turizma su, tokom javne rasprave, dostavljeni komentari, mišljenja, primjedbe i sugestije u pisanoj i elektronskoj formi od sljedećih subjekata:

1. Ministarstva unutrašnjih poslova,
2. Uprave za inspekcijske poslove,
3. Zajednice opština
4. Glavnog Grada Podgorica,
5. Opštine Herceg Novi,
6. Opštine Kotor,
7. Opštine Pljevlja,
8. DOO „Centar za ekotoksikološka ispitivanja” - Podgorica,
9. Instituta za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu,
10. NVO „GREEN HOME”,
11. gđe Ana Mišurović, spec.toks.hem
12. gđe Jelene Knežević, rukovodilac Odeljenja za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj.
13. gđina Harisa Krupe

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Mišljenja smo da u članu 40 treba da stoji :

Operater SEVESO postrojenja, odnosno kompleksa u kome se obavljaju aktivnosti u kojima je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija, u jednakim ili većim količinama od

propisanih, dužan je da izradi preduzetni plan za zaštitu od hemijskog udesa i dostavi ga na davanje saglasnosti nadležnom organu.

Preduzetni plan za zaštitu od hemijskog udesa izrađuje se na osnovu Zakona kojim se uređuje oblast zaštite i spašavanja a treba da bude u saglasnosti sa Nacionalnim planom za zaštitu od hemijskog udesa.

Odgovor: Primjedba će se dodatno usaglašavati sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova.

UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE

Od Uprave za inspeksijske poslove dobijeno je 5 primjedaba. Primjedba koja se odnosi na član 85 stav 1 alineja 3 i član 86 stav 1 al. 1 i 2 u dijelu koji se odnosi na usaglašavanje sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, prihvata se. Ministarstvo održivog razvoja i turizma će u komunikaciji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova raditi na usaglašavanju navedenih odredbi.

Primjedbe koje se odnose na član 85 stav 1 al. 4 i al. 8 prihvataju se.

Primjedba koja se odnosi na član 86 stav 1 al. 5, 6, 7 i 9 će dodatno biti razmatrana sa predstavnicima Ministarstva, Agencije za zaštitu životne sredine, Uprave carina i Uprave za inspeksijske poslove.

ZAJEDNICA OPŠTINA

Neophodno je u Zakonu o životnoj sredini (ili podzakonskim aktom na osnovu pravnog osnova koji treba propisati Zakonom) utvrditi potrebe i specifičnosti lokalnih samouprava za uvođenje naknade za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine, odnosno propisati sve neophodne elemente za uvođenje ove naknade u lokalnim samoupravama.

U članu 63 i 64 Nacrta zakona uređuje se uspostavljanje i sadržina Informacionog sistema zaštite životne sredine. Potrebno je propisati pravo uvida jedinica lokalne samouprave i korišćenja podataka iz Informacionog sistema za potrebe donošenja i izmjene lokalnih planova zaštite životne sredine i izvještaja o stanju životne sredine, kao i za obavljanje drugih poslova u ovoj oblasti u nadležnosti lokalnih samouprava.

Odgovor: Pitanje koje se odnosi na naknade za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine će biti razmatrano tokom dalje izrade Zakona i njegovog usaglašavanja sa nadležnim institucijama, između ostalog i sa predstavnicima Ministarstva finansija.

Što se tiče druge primjedbe, ukazujemo da se ista ne prihvata jer je pitanje pristupa informacijama već uređeno ovim Zakonom. Takođe nacrtom Zakona je utvrđeno donošenje podzakonskog akta kojim će se urediti bliža sadržina, način vođenja i održavanje informacionog sistema, način sakupljanja podataka, kao i sadržina podataka o kojima se redovno i obavezno obavještava javnost. Takođe je članom 65 ovog Zakona utvrđeno da su svi subjekti zaštite životne sredine, između ostalog i jedinice lokalne samouprave, dužne da na zahtjev Agencije dostavljaju podatke i informacije za potrebe vođenja informacionog sistema.

GLAVNI GRAD – PODGORICA

Predlažemo da se odredba člana 13 kojom se definiše nadležnost lokalnih samouprava promijeni tako da glasi: „Lokalne samouprave vrše poslove koji se odnose na **sprovođenje** politike i uspostavljanje sistema zaštite i unaprjeđenja životne sredine na svojoj teritoriji, predlaganje i sprovođenje mjera, izradu i praćenje implementacije planova, odobrenih programa i projekata iz

oblasti zaštite životne sredine i druge poslove u skladu sa propisima iz nadležnosti lokalne samouprave.“

Odgovor: Prihvata se.

Predlažemo da se dio odredbi člana 38 izmijeni tako da tačke 3 i 4 glase: „3) pregled stanja pojedinih segmenata životne sredine za teritoriju lokalne samouprave; 4) kratkoročne i dugoročne ciljeve kroz viziju budućeg razvoja. Takođe, smatramo da bi bilo svrsishodno unijeti odredbu, kao stav 2 kojom se u postupku donošenja plana nadležni organ obavezuje na organizovanje javne rasprave u trajanju od najmanje 15 dana ili takvu odredbu unijeti u član 74., a isto bi se moglo primjeniti kao model i kod strateških dokumenata iz čl. 32, 33, 34.

Odgovor: Primjedba koja se odnosi na organizovanje javne rasprave se djelimično prihvata. Naime u članu 74 stav 1 biće dodata nova alineja kojom će se propisati da su nadležni organi za poslove zaštite životne sredine dužni da blagovremeno obavještavaju javnost i zainteresovanu javnost o postupcima odlučivanja u pitanjima životne sredine koji se odnose na donošenje dokumenata (što podrazumjeva planove, programme i dr. iz oblasti životne sredine).

U svom mišljenju poseban akcenat dajemo na odjeljak finansiranja uz preporuku da se razmotre ponuđena rješenja. U tom smislu smatramo da navode člana 77 treba preformulisati i precizirati, jer ukoliko bi se prihvatilo ovo rješenje to bi značilo da cjelokupna „namjenska sredstva za životnu sredinu“ koja su predmetom raspolaganja lokalnih samouprava treba uplaćivati u državni budžet (veza član 82, stav 1), što je neprihvatljivo.

Odgovor: Prihvata se.

Dalje, sagledavanjem ponuđenih rješenja finansiranja u oblasti zaštite životne sredine (čl. 77-83) smatramo da ista mogu biti unaprijeđena tako što će se omogućiti da dijelom, prihodi po principu „zagađivač plaća“, budu uvršteni i u budžete lokalnih samouprava i/ili da se shodno članu 83 preciziraju naknade lokalnih samouprava, kako bi navedeni član uopšte bio primjenjiv. U tu svrhu predlažemo da se u članu 80, nakon stava 2, doda novi stav koji glasi: „Sredstva ostvarena od naknade iz stava 1 ovog člana u visini od 60% prihod su državnog budžeta, a u visini od 40% prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji zagađivač nalazi.“

Za član 83 predlažemo da se promijeni naslov tako da glasi: naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine jedinica lokalne samouprave. Dalje, odredbe navedenog člana treba izmijeniti tako da glase:

„Jedinica lokalne samouprave može iz okvira svojih prava i dužnosti propisati naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine.

Naknadu iz stava 1 ovog člana svojim aktom propisuje skupština jedinice lokalne samouprave.

Naknada iz stava 1 ovog člana propisuje se po osnovu korišćenja stambenih i poslovnih zgrada, stanova i poslovnih prostorija za obavljanje poslovne djelatnosti, kao i za korišćenje zemljišta za obavljanje redovne djelatnosti (u daljem tekstu nepokretnost).

Obavezu plaćanja naknade po osnovu iz stava 3 tačka 1 ovog člana su imao i prava svojine na nepokretnosti, odnosno zakupci ako se nepokretnosti koriste po osnovu prava zakupa, a visina naknade se određuje prema površini nepokretnosti i plaća se mjesečno do iznosa koji ne može biti veći od iznosa propisanog u skladu sa ovim zakonom.

Bliže kriterijume za utvrđivanje naknade iz stava 1 ovog člana, kao i najviši iznos naknade propisuje Vlada.

Aktom iz stava 2 ovog člana jedinica lokalne samouprave utvrđuje visinu, rokove, obveznike, način plaćanja naknade i olakšice za plaćanje određene kategorije obveznika.“

Stav 3 predloženog člana ostaje nepromijenjen.

Rješenja po pitanju finansiranja u ovoj oblasti moguće je razmotriti i prema modelu „Eko fonda definisanom u ranijem zakonskom dokumentu, a u skladu sa iskustvima drugih država koje u svom sistemu koriste ovaj instrument upravljanja i funkcionisanja.

Odgovor: Kao što je već gore iznijeto pitanje koje se odnosi na naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine će biti razmatrano tokom dalje izrade Zakona i njegovog usaglašavanja sa nadležnim institucijama, između ostalog i sa predstavnicima Ministarstva finansija.

U daljem tekstu dajemo sljedeće pojedinačne primjedbe:

- U odredbi člana 3, tačka 2, treba još jednom razmotriti upotrebljeni termin „ekološke stabilnosti“, kao i navod u tački 5, koja glasi: „zaštita i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti pejzaža“, naročito što termin pejzaž nije definisan u značenju izraza, tako da se čini da se ovdje mislilo na termin „predio“. U stavu 2 ovog člana, iza riječi principa, treba brisati riječi „zaštite životne sredine“.

Odgovor: Prihvata se.

- Navode člana 4, tačka 4, stav 3, treba izmijeniti u smislu upotrebe termina „ekološki udesi“, dok treći stav, navedene tačke, treba preformulisati. U tački 9 kojom je definisan princip predostrožnosti treba razmotiti upotrijebljeni termin „preventivne“, obzirom da se predhodni princip bavi prevencijom (tačka 8).

Odgovor: Prihvata se.

- Zbog lakšeg snalaženja, značenje izraza bi trebalo poredati po abecednom redu. Iz istih razloga potrebno je promijeniti redosljed riječi u naslovu poglavlja III, tako da glasi „Zaštita segmenata...“.

Odgovor: Prihvata se.

- Predviđena strateška dokumenta treba izjednačiti u dijelu razrade tako da se istom obuhvati i definisanje postupka njihovog donošenja ili dalje razrade kroz donošenje podzakonskih akata (čl. 32, 33, 34). Naslov člana 35 treba dopuniti tako što će se iza riječi „dezertifikacija“ dodati riječ „zemljišta“.

Odgovor: Ne prihvata se iz razloga što za donošenje strateških dokumenata nije obavezna njihova razrada kroz donošenje podzakonskih akata. Takođe radi se o pojedinačnim dokumentima kroz koja imaju svoj sadržaj.

- Članom 58 u stavu 1 precizirano je da jedinica lokalne samouprave može organizovati monitoring životne sredine „uz predhodno pribavljeno mišljenje Agencije“ što smatramo nepotrebnim, jer u proceduri realizacije opisanog posla može predstavljati administrativnu prepreku, istovremeno predstavljajući upitnost nadležnosti Agencije za zaštitu životne sredine da razmatra djelatnosti lokalnih samouprava. U prilog navedenom, podsjećamo da je od strane Vlade utvrđena nacionalna lista indikatora, da je dostupan Program nacionalnog monitoringa, te da je nedvosmisleno jednostavno utvrditi ciljne tačke monitoringa pri tom izbjegavajući preklapanje i odstupanje od zakonom definisanih standarda.

Odgovor: Primjedba će biti dodatno razmatrana i usaglašavana tokom dalje izrade Zakona.

- Isto tako, smatramo da navode u stavu 1, alineja 8, člana 85 treba izostaviti iz dokumenta jer nema svoju osnovanost.

Odgovor: Prihvata se.

OPŠTINA HERCEG NOVI

Uvidom u Nacrt Zakona o zaštiti životne sredine, utvrdili smo da je nejasan i sporan član 61, na osnovu koga su lokalne samouprave u obavezi da sačinjavaju Izvještaj o stanju životne sredine za period od četiri godine. Dalje se navodi da Izvještaj treba da sadrži odgovarajuće podatke saglasno Nacionalnoj listi indikatora (Uredba o Nacionalnoj listi indikatora zaštite živone sredine ("Sl.list CG, br. 48/08). Nadležnost Agencije za zaštitu životne sredine je sprovođenje monitoringa u skladu sa Nacionalnom listom indikatora. Lokalne samouprave do sada nisu sprovođile monitoring i nemaju sredstva za sprovođenje istog.

Član 86 tačka 8 definiše da ekološka inspekcija kontroliše da li lokalne samouprave prave Izvještaj o stanju životne sredine na propisan način. To je problem, jer lokalne samouprave ne rade monitoring, nemaju podatke, a nemaju ni multidisciplinarni tim kao Agencija, da obradi Informaciju.

Odgovor: Djelimično se prihvata. Odredba će biti preformulisana u smislu da se Izvještaj sačinjava na osnovu svih raspoloživih podataka, odnosno podataka dobijenih kao rezultat sprovođenja nacionalnog monitoringa i lokalnog monitoringa, ukoliko ga jedinica lokalne samouprave sprovodi. Naime, shodno članu 58 nacrtu teksta Zakona, jedinica lokalne samouprave **može** u skladu sa zakonom organizovati monitoring životne sredine na svojoj teritoriji, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije.

OPŠTINA KOTOR

Primjedba se odnosila na član 83 stav 1 Nacrta zakona u smislu da navedenu odredu dodatno treba izanalizirati i preciznije propisati koji su to slučajevi u kojima jedinica lokalne samouprave može propisati naknadu i pod kojim uslovima.

Odgovor: Kao što je već gore iznijeto pitanje koje se odnosi na naknade za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine će biti razmatrano tokom dalje izrade Zakona i njegovog usaglašavanja sa nadležnim institucijama, između ostalog i sa predstavnicima Ministarstva finansija.

Dalje, primjedba se odnosila na član 90 Nacrt zakona da isti nije u skladu sa odredbom člana 24 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima (Službeni list br. 32/14).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je član 90 u skladu sa odredbom člana 24 Zakona o prekršajima. Naime, odredbama člana 24 propisano je da se novčana kazna može se propisati u rasponu ili u određenom iznosu. Dakle, Nacrtom zakona o životnoj sredini kazne su propisane u rasponu, s tim što taj raspon nije ispod utvrđenog minimuma niti prelazi utvrđeni maksimum.

Što se tiče primjedbe da termin odgovorno lice nije jasan ukazujemo da se misli na odgovorno lice u pravnom licu, što je i propisano odredbom člana 90 stav 2: „Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 eura do 4.000 eura”.

OPŠTINA PLJEVLJA

Uvesti novi član – Status ugrožene životne sredine koji glasi:

Vlada utvrđuje kriterijume za određivanje statusa ugrožene životne sredine i za utvrđivanje prioriteta za sanaciju i remedijaciju. Na osnovu kriterijuma iz stava 1 ovog člana status ugrožene životne sredine i prioritete za sanaciju i remedijaciju za područje od značaja za Crnu Goru određuje Ministarstvo, uz pribavljeno mišljenje drugih nadležnih organa, a za područje od lokalnog značaja određuje jedinica lokalne samouprave. Jedinica lokalne samouprave je dužna pribaviti saglasnost

Ministarstva na predlog akta kojim se određuje status ugrožene životne sredine i prioriteta za sanaciju i remedijaciju za područje od lokalnog značaja.

Član 83- Naknada jedinica lokalne samouprave je neprimjenjiv i neophodno ga je taksativno razraditi kao član 80 (eko naknade koje pripadaju Državi). Taksativno nabrojati koje su to specifičnosti na teritoriji jedinice lokalne samouprave sa statusom ugrožene životne sredine (područje opštine Pljevlja) na osnovu kojih se može propisati naknada.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata. Novi član će biti definisan i usklađen sa posebnim propisima. Što se tiče druge primjedbe ukazujemo da će isto biti razmatrano tokom dalje izrade Zakona i njegovog usaglašavanja sa nadležnim institucijama, između ostalog i sa predstavnicima Ministarstva finansija.

DOO „CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA“

Primjedba: Program nacionalnog monitoringa mora biti jedinstven za sve elemente životne sredine, koji se navode u članu 55. Međutim postavljeni "koncept jedinstvenog sistema nacionalnog monitoringa se narušava kompromisima kojima se Agenciji izuzimaju nadležnosti kako za definisanje (kreiranje)- pojedinih programa, pa čak i učešće u istom, tako i za organizovanje ili učešće u organizovanju određenih monitoring programa. Na taj način dovodi se u pitanje i koncept kvaliteta i uvođenja referentnih laboratorija za realizaciju monitoring pojedinih segmenata životne sredine.

Ministarstvo nadležno za životnu sredinu i Agencija za životnu sredinu nadležni su za jedinstveni informacioni sistem životne sredine, koji vodi Agencija. Iz tog razloga moraju se uskladiti rješenja i u drugim zakonima sa rješenjima u Nacrtu zakona o životnoj sredini za neposredno sprovođenje nacionalnog monitoringa prihvađen je sistem nacionalnih referentnih laboratorija, koje određuje Agencija, što je zbog racionalizacije troškova i koncentracije skupe opreme i stručnih kadrova pravilno rješenje pa bi bilo logično to primjeniti kao jedinstven pristup na svim elementima nacionalnog monitoringa. Ukoliko organ uprave sprovodi neke od aktivnosti kao "nacionalna referentna laboratorija" za pojedinu oblast, onda mora ispunjavati iste opšte i posebne uslove u skladu sa posebnim propisom jednako kao što to važi za nacionalne referentne laboratorije, koji nemaju status organa uprave.

Eventualna "privilegovanost" organa uprave po pitanju (ne)ispunjavanja opštih i posebnih uslova i utvrđenih standarda koji bi važili samo za „nacionalne referentne laboratorije“ koji nisu organi uprave mogla bi bitno narušiti cjelovitost nacionalnog monitoringa i negativno uticati na stručnost i kvalitet monitoringa u pojedinoj oblasti životne sredine. Takođe, mišljenja smo da je izvještavanje prema EEA koje reguliše evropska Uredba: REGULATION (EC) No 401/2009 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 23 April 2009 on the European Environment Agency and the European Environment Information and Observation Network (pogotovo odredbe člana 4 ove Uredbe) trebalo detaljnije i preciznije urediti ovim nacrtom (iako se navodi da će se to urediti kasnije posebnim propisima).

Odgovor: Pitanje monitoringa pojedinih segmenata životne sredine je već uređeno pojedinačnim zakonima kojima je definisana nadležnost, kao i obavljanje poslova monitoringa. Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave takođe su utvrđene nadležnosti organa državne uprave. Primjedba koja se odnosi na izvještavanje prema EEA koje reguliše evropska Uredba da bi trebalo

detaljnije i preciznije urediti ovim nacrtom, ukazujemo da će ovo pitanje biti detaljno razrađeno kroz podzakonski akt.

INSTITUT ZA RAZVOJ I ISTRAŽIVANJA U OBLASTI ZAŠTITE NA RADU

Dostavljena je jedna primjedba. Primjedba se odnosila na neprepoznavanje monitoringa erozije zemljišta i erozije plaža, te da bi isto trebalo da bude predmet monitoringa. Na osnovu tih podataka bi se kasnije mogla izraditi kvalitetna dokumentacija u pogledu upravljanja obalnim prostornim resursima.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Imajući u vidu praksu drugih zemalja monitoring erozije zemljišta i erozije plaža nije predmet nacionalnog monitoringa. U svakom slučaju saglasni smo da navedeno treba da bude predmet praćenja erozije zemljišta i erozije plaža na nivou dokumenata ili projekata (u cilju dobijanja relevantnih podataka).

NVO GREEN HOME

NVO Green Home je analizirala predložene odredbe ovog krovnog zakonodavnog dokumenta kojim se uređuju principi, mjere i instrumenti zaštite životne sredine, pristup informacijama, učešće javnosti, finansiranje i druga pitanja od značaja za životnu sredinu.

Kada je riječ o transponovanju evropske pravne tekovine Zakon o životnoj sredini je prenio veći dio odredbi koje se tiču zaštite životne sredine, međutim vjerujemo da će proći i više godina prije nego se uspostavi njegova adekvatna primjena. Ovo prije svega zbog toga što Zakon u najvećem dijelu formalno prenosi pravila proistekla iz Direktiva i drugih međunarodnih propisa iz oblasti zaštite životne sredine, baveći se načelno i neodređeno mehanizmima sprovođenja i kažnjavanja u slučaju neispunjavanja zakonom predviđenih obaveza.

Zakon previše ostavlja prostora za regulisanje mehanizama zaštite kroz podzakonska akta, pri čemu Ministarstvo održivog razvoja i turizma treba tek pristupiti njihovoj izradi, a suviše generalizovane odredbe Zakona ne daju baš previše smjernica u kom pravcu će se oni razvijati. Tako npr. kada je riječ o utvrđivanju tehničkih standarda i drugim instrumentima za zaštitu životne sredine, osim njihovog nabrojavanja jedva da se načelno uređuju u tekstu Zakona.

Odgovor: U skladu sa Pravno-tehničkim pravilima za izradu propisa zakon ne treba da sadrži norme sprovedbenog karaktera već je to predmet podzakonskog akta. Jasnim razgraničenjem ovih normi postiže se da zakon bude skladna, jedinstvena, sažeta, logična i povezana cjelina i izbjegavaju njegove česte izmjene i dopune. Podzakonskim aktom se bliže i detaljnije razrađuju pojedina pitanja utvrđena zakonom.

Pitanja vezana za zagađenja uzrokovana od strane nepoznatih lica se skromno spominju u dijelu naplate iz eko naknada, iako je ovo jedan od najčešćih uzroka šteta u životnoj sredini i djela koja prolaze nekažnjeno i na kraju bez adekvatnih sanacija. Monitoring obezbjeđuje i dalje sam zagađivač na svojim postrojenjima i sličnim zahvatima, i teško da možemo očekivati takav stepen odgovornosti da će lice adekvatno prijavljivati zagađenja i samoinicijativno potraživati kažnjavanje za prekoračenja koja ostvari.

Odgovor: Zagađivač dostavlja podatke o sprovedenom monitoringu Agenciji za zaštitu životne sredine, a takođe ekološka inspekcija u okviru ovlašćenja utvrđenih ovom Zakonom kontroliše da li zagađivač sprovodi monitoring u skladu sa Zakonom, kao i da naredi zagađivaču obavljanje monitoringa i dostavljanje podataka utvrđenih monitoringom nadležnim organima, u skladu sa Zakonom.

Ono što je dodatno očigledno, je da se prilikom izrade zakona isuviše vodilo interesa da se minimiziraju administrativni i drugi troškovi, što nikako ne bi smjelo ići na uštrb adekvatnoj pravnoj zaštiti životne sredine. Ovo je slučaj sa organizovanjem monitoringa na nivou lokalnih samouprava koje po prijedlogu Zakona mogu ali i ne moraju sprovoditi monitoring. Polazeći iz prethodnih iskustava, teško da će se neka opština odlučiti da prati stanje nečega za što nije obavezna po zakonu, pogotovo ako joj to pitanje nije od prioritarnog interesa.

Odgovor: U cilju optimizacije troškova monitoringa, imajući u vidu veličinu teritorije kao i broj stanovnika Crne Gore, a sve u skladu sa pravnom tekovinom EU, išlo se na rješenje da se opštinama ostavi mogućnost diskrecionog prava da shodno njihovim budžetskim sredstvima, kao i potrebama za dodatne analize pojedinih segmenata sprovode lokalni monitoring.

Takođe smatramo da je Nacrtom zakona, novoustanovljeni rok od četiri godine za period izrade izvještaja o životnoj sredini nedopustivo veliki i da godišnja informacija o nacionalnom stanju životne sredine nije dovoljna. Na nivou lokalnih samouprava obaveza godišnjeg izvještavanja se isključuje, čime se uskraćuje kratkoročniji uvid javnosti o promjeni kvaliteta i kvantiteta životne sredine, emisije zagađujućih materija i korišćenja prirodnih resursa i sl.

Odgovor: Informacija o stanju životne sredine sadrži detaljne podatke o rezultatima sprovedenog monitoringa na godišnjem nivou. Na osnovu svih raspoloživih podataka za period od četiri godine, priprema se Izvještaj o stanju životne sredine na osnovu Nacionalne liste indikatora, koji sadrži predlog mjera sa akcionim planom za unapređenje stanja životne sredine. Na ovaj način je obezbjeđeno adekvatno i sveobuhvatno izvještavanje o stanju životne sredine u skladu sa pozitivnom evropskom praksom. Ukazujemo da je odredba koja se odnosi na obavezu izrade izvještaja o stanju životne sredine za period od četiri godine bila propisana i u važećem Zakonu.

Nacrt Zakona mora hrabrije i direktnije da predloži rješenja za povraćaj investicija u životnu sredinu, ustanovljavanje eko fonda u praksi i namjensko trošenje sredstava iz ovog fonda za preventivno djelovanje, sprečavanje, smanjivanje negativnih uticaja i revitalizaciju prirodnih resursa. Pri tom treba izbjeći taksativno nabrojanje zagađenja po principu „zagađivač plaća“ obzirom da su mnoga ostala van regulisanja npr. Ispuštanje zagađujućih materija u vodu, ispuštanje zagađujućih materija u zemljište, uništavanje staništa, vrsta i sl.

Odgovor: Navedena pitanja su uređena posebnim zakonima.

Interesantno je da je Nacrt Zakona po prvi put prepoznao i time dao važno mjesto obavezama koje su generisane iz međunarodnih ugovora kao što su izvještavanje i realizacija akcionih planova koji proističu iz njih, ali i niza nacionalnih strateških dokumenata kao što su: Nacionalna strategija o klimatskim promjenama, Strategija niskokarbonskog razvoja, Nacionalni plan adaptacije na klimatske promjene i druge. Prijedlog Zakona prepoznaje prioritete ciljeve, mjere i smjernice za zaštitu životne sredine, mjere za integralno upravljanje iz ovih dokumenata, za koje se smo mišljenja da je potrebno otići korak dalje i načelno urediti/dati osnov za mehanizam integralnog sprovođenja obaveza. Zakon takođe mora dati odgovor na pitanje na koji način se uređuje (preventivna) zaštita i kaznene odredbe u slučaju kršenja ciljeva i mjera propisanih u pobrojanim strateškim dokumentima a koje su predmet člana 29. Nacrta Zakona i niza članova koji slijede.

Odgovor: Navedena pitanja su definisana posebnim zakonima.

Među dobrim rješenjima se našao novoustanovljeni institut nacionalne mreže za monitoring koja podrazumijeva da sve stručne laboratorije koje ispunjavaju opšte i posebne uslove propisane

zakonom mogu obavljati određene vrste monitoringa. Na taj način se otvorilo konkurentno tržište sa više referentnih laboratorija koje će biti u mogućnosti da se dokažu kvalitetnom ponudom a Crna Gora dobije valjanije podatke o životnoj sredini.

Takodje izdvojeni su i definisani poslovi samo pojedinih inspekcija, iako se pitanja životne sredine tiču i raspoređuju na više različitih inspekcija kao što je npr. inspekcija za zaštitu prostora, vodoprivredna, rudarska i sl. U daljem nema definisanih kaznenih odredbi za propušteni ili neadekvatni inspekcijski nadzor, kao upravni i upravljački nadzor teritorijalnom jedinicom koji mora biti pozvan na odgovornost i radnje propuštanja kontrole i preventivnog djelovanja u cilju sprečavanja zagađenja.

Odgovor: Navedena pitanja su definisana posebnim zakonima.

Zakon takođe ne prepoznaje niti priznaje analize referentnih laboratorija koje su akreditovane u zemljama EU a ne i u Crnoj Gori, čime se za ključne ekotoksikološke analize stvara monopol i nemogućnost adekvatnog kontrolisanja i pravno prihvatljive određene analize.

Odgovor: Što se tiče konstatacije da Zakon takođe ne prepoznaje niti priznaje analize referentnih laboratorija koje su akreditovane u zemljama EU a ne i u Crnoj Gori ukazujemo da se pitanje priznavanja akreditacije uređuje Zakonom o akreditaciji („Sl.list br. 54/09).

Gđa ANA MIŠUROVIĆ, spec.toks.hem

Primjedbe na Nacrt zakona su dostavljene u track-changes. Primjedbe koja se odnosi na član 6 – značenje izraza će biti predmet dodatnog usaglašavanja sa Sekretarijatom za zakonodavstvo.

Primjedbe koje se odnose na član 12,17, 18,22, 25, 27 i 37 de u načelu prihvataju i takođe će biti predmet dodatnog usaglašavanja sa Sekretarijatom za zakonodavstvo.

Primjedba koja se odnosi na član 39 a kojom se predlaže formiranje EKO fonda za finansiranje projekata za zaštitu i unapređenje životne sredine ukazujemo da će formiranje ove institucije biti predmet razmatranja i dodatnog usklađivanja sa predstavnicima Ministarstva finansija.

Što se tiče primjedbe koja se odnosi na član 44 – ekološki znak ukazujemo da se misli na eco-label shodno Regulation (EC) No 66/2010 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the EU Ecolabel.

Primjedba koja se odnosi na član 47 i 49 se ne prihvata, iz razloga što mora biti predmet uređivanja ovog zakona a ne carinskog, iako će se naći na carinskoj kontrolnoj listi.

Primjedba koja se odnosi na član 48 se ne prihvata jer su navedene konvencije u nadležnosti drugih ministarstava.

Primjedba koja se odnosi na član 50 ne prihvata se iz razloga jer će isto biti uređeno posebnim propisom. Vezano za primjedbu koja se odnosi na korišćena putnička vozila ukazujemo na nadležnost Ministarstva saobraćaja u ovih oblasti kao i na činjenicu da se članom 50 prenosi Direktiva 1999/94/EC o emisijama ugljen dioksida iz novih putničkih vozila.

Vezano za primjedbu na član 51 ukazujemo na činjenicu da je stavom 2 ovog člana propisano da „Geološko skladištenje ugljendioksida nije dozvoljeno na teritoriji Crne Gore, u njenim teritorijalnim vodama i isključivoj ekonomskoj zoni“.

Primjedba na član 53 ne prihvata se iz razloga jer se radi o zahtjevu EU legislative i odnosi se na termo-energetske objekte sa izlaznom snagom od 300 MW.

Primjedba na član 54 ne stoji jer se posebno vode inventar zagađujućih materija u vazduh i inventar GHG gasova.

Primjedba koja se odnosi na član 55 da svi programi monitoring životne sredine moraju biti u Ministarstvu i Agenciji, kao i da vode kao jedan od najvažnijih segmenata životne sredine moraju biti u nadležnosti ovog Ministarstva i Agencije, ukazujemo da je pitanje nadležnosti pojedinih organa državne uprave uređeno Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave. Takođe je pitanje poslova monitoringa uređeno posebnim zakonima za pojedine segmente životne sredine, što je i utvrđeno članom 56 ovog zakona.

Primjedba koja se odnosi na član 57 da bi izvještavanje o stanju životne sredine trebalo dostavljati kvartalno zbog informisanosti stanovništva, se ne prihvata jer se Informacija o stanju životne sredine Crne Gore priprema na osnovu programa monitoringa životne sredine koji se takođe radi na godišnjem nivou.

Što se tiče primjedbe koja se odnosi na član 60 da bi Izvještaj o stanju životne sredine trebalo pripremati mjesečno ili kvartalno, a ne na četiri godine kako je to predviđeno zakonom ukazujemo da je utvrđena obaveza sačinjavanja godišnjih informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori, koja daje relevantne podatke o ukupnom stanju životne sredini za određeni vremenski period.

Primjedba za član 61 da bi i Izvještaje o stanju životne sredine jedinica lokalnih samouprava trebalo donositi na godišnjem nivou se ne prihvata, jer isti prate period donošenja nacionalnog Izvještaja o stanju životne sredine.

Sugestija za član 80 da treba u ekonaknade uvrstiti i naknade po principu „korisnik plaća“, ukazujemo da su iste utvrđene posebnim propisima za pojedine segmente životne sredine.

Primjedba koja se odnosi na član 86 – prava i obaveze ekološkog inspektora ukazujemo da će ista biti predmet razmatranja sa Uprave za inspekcijske poslove i Uprave carina. Što se tiče primjedbe koja se odnosi na član 88 i 89 ukazujemo da su nadležnosti geološkog i tržišnog inspektora utvrđena drugim zakonima.

JELENA KNEŽEVIĆ, RUKOVODILAC ODELJENJE ZA PODRŠKU NACIONALNOM SAVJETU ZA ODRŽIVI RAZVOJ, RUKOVODILAC

Primjedbe na Nacrt zakona su dostavljene u track-changesu i odnosile su se na član 17, 30, 32 i 35, koje se u načelu prihvataju, i biće predmet dodatnog usklađivanja sa Sekretarijatom za zakonodavstvo.

GDIN HARIS KRUPA

1. U čl. 1 u stavu 1 umjesto riječi: "*Ovim zakonom uređuju se..... itd*", treba da stoji : **Zakonom o životnoj sredini (u daljem tekstu Zakon)** uređuju se..... i dalji tekst kako stoji. Obrazloženje primjedbe: Ovaj Zakon predstavlja krovni zakon u oblasti životne sredine i kada ga na ovaj način definišete u njegovom prvom članu i u ostalim članovima zakona ga pišete velikim početnim slovom jasno ga definišete i to se mora ispraviti u svim članovima ovog zakona kada želite da se pozovete na njega. Na ovaj način je lakši i za čitanje i tumačenje, kao i na razdvajanje od drugih zakona koji se pominju u Zakonu o živ.sredini. To znači da se on mora pisati u svim svojim članovima početnim velikim slovom.

Odgovor: Ne prihvata se. Odredba je napisana u skladu sa Pravno-tehničkim pravilima za izradu propisa.

2. U čl.1 u stavu 2 umjesto riječi: "uravnotežen odnos privrednog razvoja i životne sredine" treba da stoji: **"uravnotežen odnos održivog razvoja i životne sredine"** Obrazloženje: zato što smatram da je riječ privrednog razvoja u ovom dijelu definicije nedovoljna i ograničena samo na privredu, jer recimo ako kažemo ekonomski razvoj, on može da egzistira a da nemate privredni razvoj. Da pojasnim do ekonomskog razvoja možete doći kroz razvoj recimo turizma i poljoprivrede a da se privreda manje razvija (odnosno manje utiče na životnu sredinu). Zato je adekvatna riječ **održivog razvoja** (jer u sebi objedinjuje sve vrste razvoja na održivi način). Dalje ako ostane ovako napisano, onda se mora definisati uravnoteženje i ekonomskog razvoja i životne sredine i drugih mnogih razvojnih komponenti i različitih razvoja.

Odgovor: Ne prihvata se. Održivi razvoj podrazumjeva tri komponente (socio komponentu, ekonomski razvoj i životnu sredinu).

3. U čl.2 stavu 1 zadnji dio rečenice je diskutabilan a glasi " kao osnovni uslov zdravog i održivog razvoja". Moja primjedba se odnosi na riječ: zdravog. Ovu riječ treba brisati, bez velikog pojašnjavanja zašto, jer ne postoji nezdravi razvoj, ali kad ga ovako napišete on egzistira. Kraj ove rečenice treba da glasi: **"kao osnovni uslov održivog razvoja"**. To je po meni sasvim dovoljno i sveobuhvatno i ne pravi nikakve nedoumice niti pojašnjavanja.

Odgovor:Prihvata se.

4. U čl.2 stavu 2 poslije riječi "čine mjere, uslovi i ...", treba da stoji **"čine Odluke,mjere,uslovi i instrumenti za"**. Znači da treba ubaciti **riječ Odluke** koja sama iz svoje definicije Integralnog sistema zaštite životne sredine daje ovde ovoj definiciji puni smisao. Prosto se ne smije izostaviti, jer daje puno značenje.

Odgovor:Ne prihvata se iz razloga što odluka podrazumjeva način realizacije mjera, uslova i instrumenata.

5. Takođe u **alineji 2 stava 2** zamjenio bih riječi *kontrolu i smanjivanje po redosljedu* iz mnogo razloga pa umjesto: "sprječavanje,kontrolu,smanjivanje i sanaciju..." da glasi: **"sprječavanje,smanjivanje,kontrolu i sanacijuitd"** Jasno je zašto tražim ovu ispravku jer je logičnije da poslije sprečavanje ide riječ smanjivanje, pa riječ kontrola. Za mene lično kontrola treba da stoji poslije sprječavanja i smanjivanja sa svim svojim efektima i dejstvom.

Odgovor:Ne prihvata se. Odredba treba da glasi kontrolu, sprječavanje, smanjivanje i sanaciju.

6. U čl.4 tačku 7) preformulisao bih iz njenog naziva *Obavezno osiguranje* u **Princip obaveznog osiguranja**. Objašnjenje zašto: U prvom stavu ovog člana nabrajaju se pod tačkama: 13 Principa i svaka ova tačka objašnjava pojedine Principe. Jedino tačka 7 se ne naziva Principom. Skoro da ne postoji niti jedan razlog da se ona ne može podvesti pod riječ Princip i treba da glasi kako sam naprijed u tekstu pojasnio: **Princip obaveznog osiguranja**.

Odgovor:Prihvata se.

7. U čl.4 tački 9 *Princip predostrožnosti* u **stavu 3** zamjenio bih redosled riječi da umjesto "štetnog i trajno štetnog uticaja na životnu sredinu" treba da glasi **"Trajno štetnog i štetnog uticaja..."**. Moja primjedba je jasna iz razloga što ovdje u ovom kontekstu se mora staviti riječ trajnog u prvi plan, odnosno kada se cijela rečenica iznova pročita ona na ovakav način ima puni smisao, odnosno treba obustaviti zahvat prije svega sa trajnog štetnog uticaja pa tek onda štetnog.

Odgovor: Ne prihvata se. Princip predostrožnosti se prvo primjenjuje kod štetnog uticaja, kako bi se minimizirali negativni uticaji, pa tek onda trajno štetnog uticaja.

8. U čl.4 tački 12 Princip pristupa informacijama i učešća javnosti u **stavu 2 "Podaci o stanju životne sredine su javni"** treba da stoji: **"Podaci o procesu donošenja odluka i o stanju životne sredine su javni"** Jasna je moja primjedba da se moraju ubaciti riječi: **o procesu donošenja odluka**, jer je ovaj Zakon ponajviše donio izmjena iz ove oblasti.

Odgovor: Ne prihvata se. Procedura donošenja odluka ne čine samo podaci, već isto podrazumijeva proceduru propisanu posebnim zakonima.

9. U čl.5 u **stavu 1** poslije riječi: *"posebnim zakonima kojima se..."* treba dodati riječi **"i propisima"** pa navedeni stav treba da glasi: **"Zaštita životne sredine i održivi razvoj uređuju se ovim Zakonom, posebnim zakonima i propisima kojima se uređuju pojedini segmenti životne sredine i to:"** Uz ovu primjedbu treba obratiti pažnju kako izgleda tekst kada se riječ Zakon napiše velikim slovom, a zatim ostali zakoni napisani malim slovom takođe imaju svoje značenje, svoj kontekst i značaj. Ovo ponavljam zbog moje prve primjedbe u tački 1. Riječ propis se mora ubaciti u osnovni tekst i zbog člana 46 ovog Zakona, pa Vas molim kad pročitate ovu primjedbu, da pažljivo pročitate i ovaj član.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata se, jer je isto uređeno pravno tehničkim pravilima.

10. U **članovima Zakona 7 i 8** opisani su Subjekti zaštite životne sredine i opisane su njihove obaveze i njihove nadležnosti u članovima 9 do čl.14. **Moje primjedbe i pitanja na ovaj dio Zakona su sljedeće:**

- nejasno je zašto su precizirane samo obaveze pravnih i fizičkih lica a ostale nisu, kao i pojedine nadležnosti a takođe nadležnosti ostalih subjekata nisu.
- moja osnovna primjedba da ni jednim članom Zakona iz ovog poglavlja **nisu opisani građani i udruženja građana kao subjekti zaštite životne sredine**. Ovo pitam sa potpunim pravom jer su ovim Zakonom građaninu data veća prava i mogućnosti u procesu praćenja stanja životne sredine. Zato se poslije člana 14 mora dodati član Zakona 15 koji treba da ima naslov ili nadnaslov: **Građani i udruženja građana** i u njemu moraju biti opisane obaveze i eventualne nadležnosti.
- ako ova primjedba eventualno ne bude prihvaćena, onda smatram da u **članu 8** se mora dodati riječ: **"Svi"** pa bi ovaj član glasio **"Svi subjekti zaštite....itd"**. Ova riječ bi obuhvatila onda sve subjekte i njihova prava i obaveze.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, iz razloga što je isto uređeno posebnim propisima.

11. U **članu 9 Zakona** treba promijeniti i umjesto *Obaveze pravnih i fizičkih lica*, i mora glasiti: **Obaveze domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica**. Ovu izmjenu ispraviti i u prvom stavu pomenutog člana. Takođe u alineji 4 istog člana riječ *"manje"* zamjeniti sa riječju **"ne"** i ta alineja treba da glasi "upotrebom proizvoda, procesa, tehnologija koji ne ugrožavaju životnu sredinu". Ovo smatram ispravnim jer je vrlo teško definisati šta manje ili veće ugrožava životnu sredinu. Obzirom da već postoje tehnologije koje ne ugrožavaju živ.sredinu a ipak je ovdje riječ o Zakonu, ne treba licitirati već treba napisati i institirati na riječi **"ne"**.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Kroz termin pravna i fizička lica podrazumijevaju se strana i domaća pravna lica. Ne postoje proizvodi, procesi i tehnologije koji ne utiču na životnu sredinu, uticaj uvijek postoji samo je pitanje koliki je negativni uticaj.

12. U **članu 10** poslije riječi "mjera zaštite....itd" treba dodati "i obaveza", pa bi zadnji dio ovog stava glasio "preduzimanje mjera i obaveza zaštite životne sredine u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisima". Time se kroz obavljanje djelatnosti ponavlja i obaveza koja je data članom 9. Drugim riječima Zakonski se podebljava.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Sta podrazumjeva obaveze zaštite? Mjera je već obaveza.

13. U **članu 11 u prvom stavu** Smatram da je trebalo napisati **Ministarstvo održivog razvoja i turizma**, pa dalji tekst kako slijedi iz prostog razloga da iako ovi poslovi sutra mogu eventualno pripasti nekom drugom Ministarstvu ili postati zasebno Ministarstvo (koje će se samo baviti životnom sredinom), u momentu pisanja ovog Zakona i kada ste Vi iz Ministarstva održivog razvoja i turizma nosioci posla oko pripreme ovog Zakona, javne rasprave i svih ostalih aktivnosti ovo sadašnje Ministarstvo mora da egzistira u tekstu odnosno u samom Zakonu. Ovo smatram sasvim boljom definicijom, nego konstatacija Ministarstvo nadležno za poslove životne sredine, kako i stoji u tekstu.

Druga primjedba u ovom **članu 11** je ta što je vrlo nespretno opisano sa jednom preopširnom rečenicom ovo Ministarstvo i njegove aktivnosti i potrebno je ovu preglomaznu rečenicu podijeliti na najmanje dvije ili tri manje.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Odredba napisana u skladu sa pravno tehničkim pravilima.

14. U **članu 12 u prvom stavu**, greškom je izostavljen pun naziv Agencija za zaštitu životne sredine, odnosno poslije riječi „za poslove zaštite životne sredine“ dodati „Agencija za zaštitu životne sredine“ (u daljem tekstu: Agencija). Jasno je da se iz teksta sluti na šta je se mislilo ali ovom sugestijom ovo dobija puni smisao i zna se na šta se odnosi.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Odredba napisana u skladu sa pravno tehničkim pravilima.

U **članu 12 u stavu 2 alineje 3** potrebno je riječ „**predlaganje**“ nacionalne liste....itd zamjeniti sa riječju „**utvrđuje**“. Ovo iz razloga pošto je Agencija utvrdila listu indikatora zaštite životne sredine poslije jednog dužeg rada na ovim poslovima i promjenu ove riječi sa predloženom smatram adekvatnijim izrazom. Vrlo je moguće ili je izvjesno da može doći do eventualno nove dopune sa nekim novim indikatorima životne sredine, ali taj svaki novi indikator mora biti utvrđen i pojašnjen.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Agencija predlaže a Vlada utvrđuje.

15. U **članu 16 u stavu 3** predlažem brisanje riječi „**kao i**“ i da se doda riječ „**poslije**“ nakon riječi prije kako stoji u tekstu. Odnosno sa ovom izmjenom navedeni stav bi glasio: „, U toku realizacije projekta, prije i poslije njegovog izvođenja..... itd“ kako glasi nastavak teksta ovog stava. Objašnjenje: Obezbeđenje zaštite tla i zemljišta potrebno je i poslije izvođenja različitih radova.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

16. **Nadnaslov člana 29** koji glasi: *Dokumenti održivog razvoja i zaštite životne sredine*“ treba izmjeniti i trebao bi glasiti: **Dokumenti zaštite životne sredine i održivog razvoja**. Ovu moju primjedbu jednostavno obrazlažem da se ipak radi o Zakonu o životnoj sredini i da u samom naslovu Životna sredina bez obzira na značaj održivog razvoja mora biti u prvom planu. Tačno je i to da je ovakva formulacija postojala i u postojećem Zakonu o životnoj sredini.(što smatram nepravilnim). Kroz dalje primjedbe na ovaj Nacrt Zakona biće jasnije zašto je potrebna ova izmjena. Ako prihvatite ovu moju sugestiju, potrebno je ovu izmjenu izvršiti i u prvom stavu 29 člana Zakona.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Iako se primarno radi o strateškim dokumentima koji imaju za cilj zaštitu životne sredine, svakako je koncept ovih dokumenata daleko širi pa je iz tog razloga stavljen akcenat na termin održivi razvoj.

Takođe je potrebno u članu 29 stava 1 u alineji 5 poslije riječi „ *Nacionalni plan borbe protiv dezertifikacije*“ kako glasi, dodati **„sa Akcionim planom“**. Ovo smatram bitnim, jer sva Nacionalna dokumenta koja u sebi sadrže Akcioni plan moraju se tako i napisati.

Zato treba da glasi: Nacionalni plan borbe protiv dezertifikacije sa Akcionim planom.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata iz razloga jer je akcioni plan sastavni dio strategije i isto se podrazumijeva.

17. U članu 30 u njegovom nadnaslovu potrebno je dodati da je to: Nacionalna strategija održivog razvoja sa Akcionim planom. Skoro ista primjedba kao i prethodna.

Takođe smatram da je pogrešno ovu Nacionalnu strategiju zvati skraćeno Strategija kako stoji u prvom stavu. Ona jeste bitna i značajna ali nikako nije iznad ostalih Nacionalnih strategija, koje su opisane u sledećim članovima Zakona i evidentno je da one nisu dobile neka skraćenijska imena. Drugo kada je donešen postojeći Zakon o životnoj sredini (2008) država Crna Gora nije imala urađene ostale Nacionalne strategije ili su bile u fazi izrade pa je bilo moguće ovu nazvati Strategijom. Ovako sada kada postoji niz strategija koje u osnovi imaju životnu sredinu, ova strategija ne može, ponavljam uz sav značaj ovako biti tretirana u ovom Zakonu.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Isto tako smatram da je član 31 nepotrebno izdvojen, već je njegov sadržaj bilo potrebno podvesti pod član 30. I naslov ovog člana je problematičan iz ranije iznešenih primjedbi. Dalje je potrebno u svakom stavu ovog člana pisati pun naziv navedene Nacionalne strategije, kao i u kratkom sažetku navesti osnovne mjere i aktivnosti Akcionog plana.

Nejasan je i iznešeni podatak da se ova Nacionalna strategija donosi na period od deset godina. U obrazloženju Zakonu stoji da će se nova Nacionalna strategija održivog razvoja donijeti za period od 2015-2020 g. potrebno je ispraviti jedan podatak drugim, odnosno tačniji da ispravi netačni podatak.

Odgovor: Prihvata se djelimično primjedba, jer period na koji se donosi strategija je period od šest godina.

18. U članu 35 takođe je potrebno u nadnaslovu dopisati sa Akcionim planom i treba da glasi **Nacionalni plan borbe protiv dezertifikacije sa Akcionim planom.**

Odgovor: Primjedba se ne prihvata iz razloga jer je akcioni plan sastavni dio svake strategije i isto se podrazumijeva.

19. U članu 37. u nadnaslovu umjesto „*Lokalni planovi zaštite životne sredine*“, treba da stoji **Lokalni plan zaštite životne sredine.** Za jednu lokalnu samoupravu potreban je jedan Lokalni plan zaštite životne sredine. Svi ostali lokalni planovi iz drugih oblasti zaštite donose se u skladu sa ostalim Nacionalnim dokumentima. Ako bi ostala ovakva formulacija, moglo bi se pogrešno zaključiti da postoji više planova.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Takođe je potrebno u stavu dva člana 37 poslije riječi na lokalnom nivou dodati: „u skladu sa nacionalnim dokumentima zaštite životne sredine i održivog razvoja“. Pa bi navedeni stav glasio: **Planom se uspostavljaju ciljevi i zadaci od značaja za zaštitu životne sredine i održivi razvoj na lokalnom nivou u skladu sa nacionalnim dokumentima zaštite životne sredine i održivog razvoja**“. Ovo je potrebno definisati na ovaj način pošto u novom Zakonu izostaje Nacionalni program zaštite životne sredine. Logično je da kad on postoji lakše je uraditi Lokalni plan. Uz ovu

moju primjedbu postavljam i pitanje zašto izostaje u ovom Zakonu Nacionalni program zaštite životne sredine?

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata. Nacrtom nije predviđeno donošenje nacionalnog programa zaštite životne sredine iz razloga što je ovim zakonom predviđeno donošenje značajnog broja strateških dokumenata sa akcionim planovima, kao i informacija i izvještaja o stanju životne sredine.

20. U članu 38 u stavu dva treba razmotriti podatak da se Plan donosi na period od četiri godine? Ovo iz razloga da se sve naprijed pobrojane strategije donose na periode od 6 do 10 godina. Smatram da ovaj Lokalni plan mora pratiti svoju usklađenost sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja sa Akcionim planom. Kada se isprecizira na koji period će se donjeti Nacionalna strategija na toliki period treba oročiti i Lokalni plan zaštite životne sredine.

Odgovor: Primjedba će se razmatrati tokom dalje izrade zakona.

21. U članu 40 u stavu 3: Potrebno je krajnje precizno izdefinisati šta je dužan da uradi Operater seveso postrojenja i da se razgraniči i objasni šta znači i kada se radi:

- Obavještenje,
- Plan prevencije udesa,
- Izvještaj o bezbjednosti i
- Plan zaštite od udesa

Mišljenja sam da je vrlo teško, praktički nemoguće u jednoj rečenici opisati sve ovo što stoji u ovom stavu i da neko ovo može da shvati (*jedna ili više prisutna opasna materija u jednakim ili većim količinama*). Posebno je problematično što će članom.90 ovog Zakona ovaj Operater biti kažnjen. Takođe mi nevjerovatno izgleda kontrola inspeksijskih organa i kako znati kada se radi neki od ovih dokumenata.

Tačno je da se u stavu 5 ovog člana napominje da će se posebnim propisom Vlade to urediti, jasno je da je moja sugestija usmjerena da Zakon mora biti iznad propisa. Čak se stav 5 poziva na stav 1 ovog člana koji sa njim nema nikakve dodirne tačke (treba da se odnosi na stav 3) a ni u jednom stavu ovoga člana nije pojašnjena kontrola iako ona egzistira u nadnaslovu člana 40.

Da zaključim apsolutno se mora čl.40 doraditi odnosno presložiti da bude mnogo jasniji, zbog vrlo osjetljive oblasti odnosno upotrebe sirovina sa opasnim materijama u različitim proizvodnim procesima.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Isto će biti uređeno podzakonskim aktom. Odredba napisana u skladu sa pravno tehničkim pravilima.

22. U članu 42: Nešto se mora promijeniti ili njegov nadnaslov ili tekst samog člana.

U postojećem Zakonu (2008) EMAS je u čl.29 opisan kao Sistem upravljanja životnom sredinom. Smatram da se EMAS mora zvati: **Sistem upravljanja i kontrole zaštite životne sredine** i da se tako treba formulisati u nadnaslovu člana 42 i u tekstu samog člana.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

23. U članu 43 u stavu 4: ovde je evidentna greška i Propis se odnosi na stav 2 a ne na stav 1 kako stoji u tekstu.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

24. U članu 44: Moja osnovna sugestija je ta da je u postojećem Zakonu.(2008) daleko bolja formulacija Ekološkog znaka nego u ponuđenom Nacrtu. Prvo: ponovo se javlja formulacija u prvom stavu „manje zagađuju životnu sredinu“ i dalje smatram da treba da stoji koji „ne zagađuju životnu

sredinu“. Drugo: ne smatram opravdanim da se u nekom Zakonu kao što stoji u stavu 4 ovoga člana ističe da će se rješenjem regulisati sastav, način rada i iznos troškova komisije??. To se rješava nekim propisom.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Razlog objašnjen kroz prethodne odgovore.

25. U članu 49: Potpuno je nejasno koliko god puta pročitali ovaj član Zakona zaključiti da li je zabranjen izvoz ili je zabranjen uvoz metalne žive? ...itd. Bliži sam ubjeđenju da bi trebalo da stoji da je zabranjen uvoz a ne izvoz. Molim za razjašnjenje ovoga.

Odgovor: Zabranjen je izvoz metalne žive, a pitanje uvoza je već riješeno drugim propisima.

26. U članu 50: U nadnaslovu treba da stoji *Emisija ugljendioksida (CO₂) iz novih putničkih vozila*. Jasno je da se cio član odnosi na nova putnička vozila, mada je nejasno zašto samo nova putnička vozila a nisu obuhvaćena nova teretna vozila? Promjeniti naslov.

Odgovor: Primjedba se može prihvatiti. Ukazujemo da se radi o direktivi EU koja ne uzima u obzir nova teretna vozila.

27. U članu 56 u stavu 4 i stavu 9: Pošto postoji više nacionalnih referentnih laboratorija, svi izrazi u ova dva stava moraju biti u množini. Odnosno stav 4 treba da glasi: **Nacionalne referentne laboratorije moraju ispunjavati** itd i stav 9: **Opšte i posebne uslove koje moraju da ispunjavaju nacionalne referentne laboratorije** za itd.

Stav 7 ovoga člana treba da se poziva na stav 1 a ne stav 2 kako stoji u tekstu.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer je poziv na stav 2, a ne na stav 1. Što se tiče navoda da treba koristiti množinu, ukazujemo da se u skladu sa pravno- tehničkim pravilima, riječi u propisu upotrebljavaju u jednini..

28. U članu 57: Prije nego što dam sugestiju na ovaj član pohvaliću vrlo kvalitetne informacije koje usvaja Vlada Crne Gore u posljednje dvije godine o ukupnom stanju životne sredine u Crnoj Gori. U toj informaciji ima sasvim dovoljno podataka o stanju životne sredine za teritoriju svake jedinice lokalne samouprave u Crnoj Gori

Daću Vam primjer šta je uradila SO Pljevlja. Ona je donijela Odluku da Služba zaštite životne sredine opštine Pljevlja od dana kada Agencija za zaštitu životne sredine objavi na svom sajtu usvojenu informaciju o stanju životne sredine za prethodnu godinu, pripremi informaciju koja se odnosi za opštinu Pljevlja (koristeći podatke iz informacije) i istu ponudi lokalnom parlamentu na razmatranje i usvajanje.

Potrebno je zakonski naložiti svim lokalnim samoupravama da poslije usvajanja Informacije o ukupnom stanju o životnoj sredini koje usvaja Vlada, lokalni parlamenti razmatraju i usvoje informacije za tu opštinu za godinu na koju se informacija odnosi.

Sve ovo iz razloga što razmatranje i usvajanje Izvještaja koji se donosi na period od četiri godine nije produktivno i korisno za stanovništvo jedne lokalne samouprave sa ovolikom vremenskom distancom. Takođe je lakše uraditi Izvještaj koje Službe u lokalnim samoupravama pripremaju za četiri godine, koristeći usvojene informacije iz prethodnih godina.

Zato Vas molim da u članu 57 poslije stava 3. ubacite jedan ili više stavova kojima će te naložiti opštinama razmatranje i usvajanje **Informacija o stanju životne sredine** prvenstveno zbog aktuelnosti materije i boljeg i kvalitetnijeg informisanja građana.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer je ovo pitanje odluke lokalnih samouprava.

29. U članu 67: U nadnaslovu treba da stoji: **Centralni katastar zagađivača a ne Katastar zagađivača.**

Takođe je problematično da se isti u drugom stavu vodi na osnovu podataka koje dostavljaju zagađivači koje istovremeno nijednim članom ovog Zakona niste obavezali na to?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Radi se o jednom katastru zagađivača. Obaveza proizilazi iz ovog člana.

30. **Član 72.** Cijeli sadržaj ovog člana treba uključiti u član 71 jer je njegov logični nastavak, a obrisati numerički ovaj član 72. Drugo već postoji sličan nadnaslov u članu 57 Informacija o stanju životne sredine pa ovako loše formulisan nadnaslov ovoga člana 72 navodi na nešto što je ranije već dobro objašnjeno (jer sadržaj čl.72 definiše nešto drugo).

Ako ovaj član mora da ostane, nadnaslov se mora preformulisati, odnosno mogao bi glasiti: **Odbijanje zahtjeva za dostavljanje informacija**

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata u dijelu koji se odnosi na naslov. Što se tiče navoda da dva člana treba spojiti ne prihvata se, jer su ista precizno definisana.

31. **Član 73.** Za mene lično je problematična riječ **kvalitet**, koja se mora zamjeniti adekvatnijim izrazom, jer ovako formulisana i objašnjena u tekstu ništa ne znači. **Šta bi bila nekvalitetna informacija?** Moj predlog je da to bude **Sadržaj informacije**

Obzirom da postoje standardi i da su sve više u upotrebi treba razmisliti i o standardizaciji iste.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. Radi se transponovanju odredbi EU direktive.

32. **Član 79.** U stavu dva ovoga člana sredstva treba pisati kako su formulisana prvim stavom ovoga člana a to su **Namjenska sredstva**,

Odgovor: Primjedba se prihvata.

33. **Član 82.** U alineji jedan drugog stava Pojavljuje se realizacija Nacionalnog programa za zaštitu životne sredine. U postojećem Zakonu (2008) u članu 16 postojao je Nacionalni program zaštite životne sredine. **U ovom Nacrtu Zakona ne postoji Nacionalni program?** Postavlja se pitanje, da li je napravljen previd u Nacrtu Zakona, a ako više ne postoji, onda ga treba brisati iz ovoga člana.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

34. **Član 83.** Sigurno najvažniji član Zakona i moja osnovna primjedba je ta da je to prepisani član 62 postojećeg Zakona (2008) uz samo jedan dodatak u stavu dva: **„uz prethodnu saglasnost Vlade“** a da istovremeno nije doprinjeo kvalitetnijem objašnjenju.

Ovaj član je potrebno dopuniti sa još par stavova kojima će se vrlo precizno objasniti **kada jedinica lokalne samouprave može propisati, odnosno ne može propisati naplaćivanje naknade.**

Zatim definisati vrlo tačno po kom osnovu se propisuje naknada i kako se koriste namjenska sredstva i kontrola upotrebe istih.

Ako se naknada jedinica lokalne samouprave propiše koju Državnu naknadu ona isključuje ili suspenduje i jasno se treba definisati Princip „zagađivač plaća“.

Odnosno razmotriti mogućnost raspodjele sredstava naknade u procentima koji pripadaju Državi a koji su prihod lokalne samouprave. (recimo 50%-50%)

Obzirom da ja živim u Pljevljima u kojima posluju privredni subjekti koji su istovremeno i veliki zagađivači životne sredine mogu sa mnogo primjera objasniti nemogućnost dosadašnje primjene čl 62 Zakona (2008) u praksi. Treba priznati i činjenicu da su i sami privredni subjekti bili zbunjeni sa dosadašnjom zakonskom primjenom odnosno nekad i dvostruko obuhvaćeni plaćanjem istom ili sličnom obavezom.

U svojstvu odbornika i člana Savjeta za zaštitu životne sredine pripremao sam sa kolegama tri „Naknade za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine u Pljevljima“ koje je usvojila lokalna Skupština i kojima su bile propisane obaveze i način plaćanja za privredne subjekte koji su vršili degradaciju iste.

Zbog vrlo nepreciznog i konfuznog člana 62 postojećeg Zakona sve ove Odluke su padale na Ustavnom sudu Crne Gore po žalbama koje su izjavljivali privredni subjekti i pored evidentnog zagađivanja životne sredine, bez ikakvog dokaza da su istu uplatili u Državni budžet. Zato sam očekivao mnogo izmjena u ovom dijelu Zakona i preciziranja nadležnosti pojedinih organa i službi i definisanja odnosa.

Zbog izbjegavanja sličnih nesporazuma na relaciji Vlada-Opština-zagađivač i „slobodnog tumačenja Zakona“, Vas molim da korišćenjem pozitivnih primjera iz regiona i Evrope i njihovih zakona i propisa precizno definišemo oblast propisivanja naknada i upotrebe namjenskih sredstava u oblasti: XII FINANSIRANJE

Odgovor: Kao što je već gore iznijeto pitanje koje se odnosi na naknade za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine će biti razmatrano tokom dalje izrade Zakona i njegovog usaglašavanja sa nadležnim institucijama, između ostalog i sa predstavnicima Ministarstva finansija.

35. Takođe smatram da se i u **članu 80** kod **Eko naknade** može unaprjeđenjem i razrješenjem stava 3 bliže definisati oblast finansiranja kao i utvrđivanjem od strane Vlade područja od posebnog državnog interesa u oblasti zaštite životne sredine.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je isto uređeno podzakonskim aktom. Što se tiče navoda da treba utvrditi područja od posebnog državnog interesa u oblasti zaštite životne sredine je neprecizna i nejasna formulacija.

Crna Gora

Sekretarijat za zakonodavstvo

Crna Gora
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
PODGORICA

Primljeno:	19.06.2015		
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
09-	375/	22	

Broj: 05-181

Podgorica, 18. juna 2015. godine

MINISTARSTVU ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
-gospodinu Branimiru Gvozdenoviću, ministru-

PODGORICA

Na inovirani tekst **PREDLOGA ZAKONA O ŽIVOTNOJ SREDINI**, iz okvira nadležnosti Sekretarijata, nemamo primjedaba, budući da su primjedbe i sugestije ovog Sekretarijata, date u neposrednoj saradnji sa predstavnicima obrađivača 13, 20, 26. i 28. maja i 11. i 12. juna 2015. godine, ugrađene u predloženi tekst zakona.

Napominjemo, da u vezi odredaba čl. 74 do 79 Predloga zakona kojima se uređuje finansiranje životne sredine, treba pribaviti mišljenje Ministarstva finansija, a u vezi odredaba čl. 80 do 86 kojima se uređuje inspekcijski nadzor mišljenje Ministarstva unutrašnjih poslova, kao i mišljenje Ministarstva pravde u odnosu na kaznene odredbe (član 87).

SEKRETAR
Dušan Jauković

Vuka Karadžića broj 3 81000 Podgorica
Tel.: (+382) 20 231-535 Fax: (+382) 20 231-592

e-mail: zakonodavstvo@cg.gov.me

Primijeno:	18. 06. 2015		
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
	09-375/21		

CRNA GORA
MINISTARSTVO PRAVDE

Broj: 03-8812/15
Podgorica, 18. jun 2015. godine

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

PODGORICA

PREDMET: Mišljenje na inovirani tekst Predloga zakona o životnoj sredini

Ministarstvo pravde razmotrilo je inovirani tekst *Predloga zakona o životnoj sredini*, koji je dostavljen aktom broj: 09- 375/20 od 17. juna 2015. godine i s tim u vezi obavještavamo vas da, u okviru nadležnosti ovog Ministarstva nemamo primjedbi budući da su, u neposrednoj saradnji, sugestije ovog Ministarstva ugrađene u tekst predloženog zakona.

MINISTAR,
Zoran Pažin

Crna Gora MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA PODGORICA			
Primljeno	20.05.2015		
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
09-375	14		

**CRNA GORA
VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA**

Broj: 01-011/15-25025/1
Podgorica, 20.05. 2015. godine

HITNO

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

PODGORICA

IV Proleterske brigade broj 19

Veza: Akt broj 09-375/11 od 06. maja 2015. godine

Poštovani,

Ministarstvo unutrašnjih poslova, povodom vašeg dopisa, razmotrilo je Predlog zakona o životnoj sredini i, sa aspekta nadležnosti Ministarstva, nema primjedbi i sugestija, budući da su naše sugestije prihvaćene u neposrednoj komunikaciji sa nadležnim službenicima vašeg Ministarstva.

S poštovanjem,

Obrađivač:

SEKRETAR

Dragan Pejanović

MINISTAR
mr Raško KONJEVIĆ

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

Crna Gora MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA PODGORICA			
Primljeno:		16.06.2015	
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
09-375	18		

Broj: 07-484/3
Podgorica, 12.06.2015. godine

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
- n/r Branimir Gvozdenović,

PODGORICA

Ministarstvo ekonomije na osnovu Vašeg dopisa, broj 09-379/12, kojim ste tražili mišljenje na Predlog zakona o životnoj sredini, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona o zaštiti životne sredine iz okvira nadležnosti ovoga Ministarstva nemamo primjedaba.

S poštovanjem,

MINISTAR

dr Vladimir Kavarić

Primijeno: 17. 06. 2015.			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01-345/19			

CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

Broj: 02-03-7616/

Podgorica, 12.06.2015. godine

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
- n/r ministra, g-dina Branimira Gvozdenovića -

Poštovani ministre Gvozdenović,

Povodom *Predloga zakona o životnoj sredini*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Uvidom u Predlog zakona i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, ukazujemo na sljedeće:

Članom 80 Predloga zakona predviđeno je da se sredstva za finansiranje pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u cilju očuvanja, održivog korišćenja, zaštite i unaprjeđivanja životne sredine, energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora i energije, sprovođenje ciljeva i načela zaštite životne sredine radi postizanja integralnog i cjelovitog očuvanja kvaliteta životne sredine, očuvanja biološke, geološke i predione raznovrsnosti i racionalnog korišćenja prirodnih dobara i energije kao osnovnih uslova održivog razvoja, kao i ostvarivanje prava građana na zdravu životnu sredinu, obezbjeđuju iz Eko-fonda.

Takođe, od strane predstavnika Ministarstva održivog razvoja i turizma ukazano je da osnivanje Eko-fonda proizilazi iz Rezolucije o životnoj sredini („Sl. List CG”, br. 1/15) kojom se Vlada Crne Gore obavezuje da uspostavi Eko-fond.

Uvažavajući prethodno navedeno, a uzimajući u obzir otvoreno pitanje prikupljanja početnih sredstava za finansiranje Eko-fonda, opreme i kadra, kao i pojedina negativna iskustva zemalja regiona, ukazujemo na potencijalno postojanje problema u dijelu finansiranja i ekonomske održivosti Eko-fonda, posebno imajući u vidu potencijalne budžetske izdatke koji će stvoriti pritisak na javnu potrošnju i fiskalnu održivost.

Članom 84 Predloga zakona definišu se naknade za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine jedinica lokalne samouprave. S tim u vezi, stavom 1 predviđeno je da jedinica lokalne samouprave može, iz okvira svojih prava i dužnosti, propisati naknadu za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine, u skladu sa svojim potrebama i specifičnostima.

Smatramo da će navedena odredba imati negativan uticaj na ekonomsku aktivnost i konkurentnost kroz uvođenje dodatnih fiskalnih nameta privrednim subjektima, posebno

u opštinama na sjeveru, za koje su već poreskom politikom opredijeljene olakšice kako bi se pokrenuo privredni rast.

S druge strane, iz dosadašnje prakse, jedinice lokalne samouprave su pokazale nekonzistentnost u uspostavljanju administrativnih nameta, koji su dominantno korišćeni za finansiranje fiksnih troškova, a ne kapitalnih investicija, odnosno komunalnog opremanja. Uvažavajući navedeno, otvara se pitanje kriterijuma na osnovu kojih će jedinice lokalne samouprave utvrditi opravdanost i način uvođenja ovakve naknade.

Istovremeno, želimo da napomenemo da je u cilju unapređenja poslovnog ambijenta na lokalnom nivou, Vlada Crne Gore u novembru 2014. godine usvojila **Analizu pojedinih aspekata poreske politike** koja ima za cilj reformu poreskog sistema koji predviđa promjenu strukture oporezivanja, koja podrazumijeva transfer ka porezima koji imaju niži negativan uticaj na ekonomski rast.

Navedenom Analizom omogućeno je jedinicama lokalne samouprave da umjesto do 2016. godine izvrše postepeno ukidanje naknada za komunalno opremanje u periodu od 2016. godine do 2020. godine, kako bi im se ostavio prostor za konsolidaciju i nadomještanje prihoda. Takođe, Analizom je definisano ukidanje dvostrukog osnova za naplatu naknada za korišćenje opštinskih puteva. Dalje, u cilju unapređenja poslovnog ambijenta na lokalnom nivou, Ministarstvo održivog razvoja i turizma se obavezalo na izmjene Pravilnika o razvrstavanju djelatnosti za koje se plaća članski doprinos turističkim organizacijama na način da se kategorisane djelatnosti usklade sa međunarodno definisanim djelatnostima od strane Ujedinjenih nacija i Svjetske turističke organizacije koje su direktno povezane sa turizmom.

U skladu sa navedenim, Ministarstvo finansija je ovim mišljenjem ukazalo na potencijalne fiskalne rizike i implikacije na poslovni ambijent. Cijeneći neophodnost uspostavljanja Eko-fonda koja proizilazi iz skupštinske rezolucije, kao i činjenicu da je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, kao resorno ministarstvo, zaduženo za kreiranje politike u navedenoj oblasti, Ministarstvo finansija je saglasno sa donošenjem Predloga zakona.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za sprovođenje Zakona potrebno je obezbijediti finansijska sredstva za sprovođenje Programa monitoringa životne sredine, s tim da se aktivnosti predviđene Zakonom prilagode sredstvima opredijeljenim godišnjim Zakonom o budžetu za navedene namjene.

S poštovanjem,

MINISTAR
dr Radoje Žugić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o životnoj sredini
1. Definisanje problema - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? - Predloženim aktom rješavaju se sljedeći problemi: Predlogom zakona o životnoj sredini uvodi se integralan sistem zaštite životne sredine i istim su dodata potpuno nova poglavlja koja se odnose na segmente zaštite životne sredine i uticaje opterećenja (definisana je zaštita segmenata životne sredine i to: zaštita zemljišta, zaštita voda, zaštita mora i obalnog područja, zaštita vazduha, zaštita prirode, zaštita i očuvanje šuma, kao i zaštita od buke u životnoj sredini, kao i uticaji opterećenja na životnu sredinu i to: zaštita od štetnog uticaja hemikalija, upravljanje otpadom, zaštita od štetnog uticaja genetički modificiranih organizama, zaštita od jonizujućeg zračenja, zaštita od nejonizujućih zračenja i zaštita životne sredine od negativnog uticaja klimatskih promjena). Posebne mjere zaštite životne sredine (utvrđene su posebne mjere zaštite životne sredine, koje predstavljaju mjere kojima se sprječava, smanjuje ili ublažava negativan uticaj određenih supstanci, procesa ili aktivnosti na segmenate životne sredine, a koje nijesu utvrđene posebnim propisima. Pomenutu grupu čine dugotrajne organske zagađujuće supstance (POPs), azbest, živa, emisija CO₂ iz vozila, geološko skladištenje CO₂, prekogranični transport CO₂ radi skladištenja, skladištenje CO₂ kod termo-energetskih objekata), informisanje javnosti, učešće javnosti i zainteresovane javnosti i pristup pravosuđu u pitanjima zaštite životne sredine shodno Arhuskoj konvenciji, kao i dodatnog usaglašavanja sa EU propisima. Takođe, Predlogom zakona definisan je status Eko-fonda kao pravnog lica koje osniva Vlada Crne Gore. Dalje, po prvi put dat je osnov za donošenje strateških dokumenata u oblasti zaštite morske sredine i klimatskih promjena. U cilju uređenja pitanja sprovođenja monitoringa u oblasti životne sredine, predlaže se rješenje kojim će se otkloniti nedostaci u dosadašnjoj primjeni. Monitoring se vrši na osnovu godišnjeg programa monitoringa koji priprema Agencija za zaštitu životne sredine, a donosi Vlada. Godišnji program monitoringa sadrži programe monitoringa pojedinih segmenata životne sredine. Prvi put je definisano da je monitoring aktivnost od javnog interesa. Naime, u cilju izbjegavanja duge tenderske procedure za izbor referentne laboratorije koja sprovodi monitoring za pojedine segmente životne sredine, koji se organizovao svake godine, ovim Predlogom zakona uveden je nov način izbora referentnih laboratorija. Naime, referentna laboratorija će se birati se na osnovu javnog poziva koji raspisuje Agencija, i rješenje o određivanju referentne laboratorije izdaje se na period do četiri godine. Ovo iz razloga što se akreditacije o ispunjenosti uslova koje moraju da ispunjavaju laboratorije, izdaju takođe na isti vremenski period. Ispunjenost uslova za referentne laboratorije utvrđuje Agencija. Katastar zagađivača biće centralizovan, jer na lokalnom nivou nijesu uspostavljeni lokalni katastri zagađivača iako je obaveza bila utvrđena postojećim Zakonom o životnoj sredini. U dijelu koji se odnosi na sprječavanje i kontrolu udesa utvrđeno je da operator seveso postrojenja, odnosno	

kompleksa u kojem se obavljaju aktivnosti u kojima je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija, dužan je da preduzme sve neophodne mjere za sprječavanje hemijskog udesa i ograničavanja uticaja tog udesa na život i zdravlje ljudi i životnu sredinu u cilju stvaranja uslova za upravljanje rizikom u skladu sa ovim zakonom.

“Status quo” opcija – imajući u vidu da je u međuvremenu (od 2008. godine) donijet čitav set posebnih propisa, koji transponuju pravnu tekovinu Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine, neophodno je da ovaj krovni zakon bude usklađen i sa pravnom tekovinom EU kao i posebnim propisima, te je u tom smislu bilo neophodno predložiti nova zakonska rješenja.

Ovo se posebno odnosi na činjenicu da ako bi ostala postojeća rješenja, ostali bi dosadašnji problemi u praksi, kada je riječ o sprovođenju monitoringa u oblasti životne sredine. Naime, predloženim rješenjem, uvođenjem referentnih laboratorija značajno se doprinosi lakšem, bržem i efikasnijem sprovođenju monitoringa u oblasti životne sredine. Takođe, zbog nepostojanja katastarsa na lokalnom nivou dosadašnje rješenje nije održivo, te se stoga pristupilo centralizaciji po ovom pitanju. Predlogom zakona definisan je status Eko fonda kao pravnog lica koje osniva Vlada i sredstva za finansiranje Fonda. Aktom o osnivanju urediće se organizacija i način rada, djelatnost, organi, način finansiranja i korišćenja sredstava, i druga pitanja od značaja za rad Eko-fonda.

Shodno navedenom, set novih obaveza koje proizilaze iz procesa pristupanja EU (sprječavanje i kontrola udesa, klimatskih promjena, zaštite morske sredine i dr.), uvodi se ovim predlogom Zakona. Ako bi ostala postojeća rješenja, to bi negativno uticalo na ukupna pitanja u cilju zaštite i unaprijeđenja životne sredine.

Predlogom zakona prevazilaze se nedostaci primjećeni u primjeni postojećeg Zakona o životnoj sredini.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
 - Naveći usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
-
- Zakon o životnoj sredini predstavlja krovni zakon u oblasti životne sredine. Ovim zakonom uređuju se principi zaštite životne sredine i održivog razvoja, subjekti, instrumenti i mjere zaštite životne sredine, pristup informacijama, učešće javnosti, pristup pravosuđu u pitanjima životne sredine, finansiranje u životnoj sredini, osnivanje Eko-fonda, status Eko-fonda i druga pitanja od značaja za životnu sredinu.
 - Takođe jedan od ciljeva proizilazi iz obaveza koje se odnose na usaglašavanje sa pravnom tekovinom Evropske unije.
 - Naglašavamo, da se sprovođenjem predmetnog zakona doprinosi opštem cilju tj. da se postigne "visok nivo zaštite i unapređenja kvaliteta životne sredine i zdravlja ljudi".
 - Predlog Zakona o životnoj sredini utvrđen je Programom rada Vlade Crne Gore za II kvartal 2015. godine, kao i Programom pristupanja Crne Gore EU.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)
 - Obrazložiti preferiranu opciju?
-
- Jedini način uređenja ovog pitanja je regulatorna opcija, kroz predmetni zakon. “Status quo” se za rješenje ovog problema ne može uzeti kao prihvatljiva opcija, jer se radi o ključnim pitanjima koje treba urediti na način da se obezbijedi potpuna i efikasna implementacija Zakona.
 - Imajući u vidu da se radi o krovnom zakonu, ovo je i jedini način za usklađivanje sa EU

propisima u oblasti životne sredine.

- Obaveza donošenja ovog propisa je predviđena Programom rada Vlade za 2015 godinu, a predstavlja i obavezu usklađivanja nacionalnih propisa sa pravnom tekovinom EU, na šta se Ministarstvo održivog razvoja i turizma obavezalo na Bilateralnom skriningu 2013. godine za Poglavlje 27.
- Ovaj zakon predstavlja veoma važan instrument kojim se doprinosi upravljanju životnom sredinom na održiv način i šalje jasnu poruku da se životna sredina mora posmatrati integralno.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja data u propisu uticaće na: građane, zainteresovane organe i organizacije, institucije nadležne za pitanja životne sredine, odnosno društvo u cjelini. Kako se radi o Zakonu koji se već dugo primjenjuje, nova rješenja dodatno daju okvir za zaštitu i unaprijeđenje životne sredine. Propis direktno utiče na pravna lica i preduzetnike koja obavljaju djelatnost i aktivnosti koje predstavljaju rizik za životnu sredinu, zatim na Ministarstvo održivog razvoja i turizma u smislu donošenja strateških dokumenata iz oblasti životne sredine i primjenu istog, Agenciju za zaštitu životne sredine koja je nadležna za implementaciju ovog zakona, na Upravu za inspekcijske poslove koja je dužna da sprovodi inspekcijski nadzor, ostale državne organe i organe uprave koji imaju nadležnost u sprovođenju politike životne sredine, organe lokalne samouprave, kao i na zainteresovane organe i organizacije i zainteresovanu javnost.
- Primjena ovog propisa neće izazvati troškove građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Predlog zakona ne predstavlja biznis barijeru, jer je riječ o opštem, generalnom propisu i isti se može posmatrati kao propis kojim se doprinosi poslovnom ambijentu na pozitivan način iz razloga jer sprovođenje istog doprinosi održivom poslovanju, imajući u vidu da su prirodni resursi ograničeni i da životna sredina ima svoj kapacitet.
- Kako se ovaj propis donosi zbog zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, a što je dato u nadležnost ovom Ministarstvu, da sa aspekta politike zaštite životne sredine, sprovede neophodne mjere, iste ne predstavljaju biznis barijeru.
- Propis ne utvrđuje obavezu stvaranja novih privrednih subjekata, ali u svakom slučaju sprovođenjem ovog zakona doprinosi se tržišnoj konkurenciji. Predlogom zakona definisan je status Eko-fonda, čije je osnivanje utvrđeno važećim Zakonom o životnoj sredini. Do osnivanja Eko-fonda sredstva od eko-naknada uplaćivaće se u budžet Crne Gore. Aktom o osnivanju urediće se organizacija i način rada, djelatnost, organi, način finansiranja i korišćenja sredstava, i druga pitanja od značaja za rad Eko-fonda.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;

- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Shodno dosadašnjoj praksi i ovim, kao i važećim Zakonom, neophodno je svake godine u budžetu Crne Gore planirati i obezbijediti finansijska sredstva za sprovođenje Programa monitoringa životne sredine, koji daje podatke o ukupnom stanju životne sredine u Crnoj Gori po pojedinim segmentima.
- Iz ovog propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Ovim zakonom predviđeno je donošenje većeg broja podzakonskih akta, ali samo jedan akt predviđa fiskalne obaveze. Naime, definisano je da će se propisom Vlade Crne Gore urediti organizacija i način rada, djelatnost, organi, način finansiranja i korišćenja sredstava, i druga pitanja od značaja za rad Eko-fonda. Takođe je utvrđeno i da će se Eko-fond osnovati u roku od tri godine od dan stupanja na snagu ovog zakona.
- Implementacijom propisa ostvaruju se prihodi za budžet po osnovu Uredbe o ekonaknadama.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti.

- U izradi nacrt propisa učestvovao je tim Ministarstva održivog razvoja i turizma, Agencije za zaštitu životne sredine, DOO „Centra za ekotoksikološka ispitivanja”, Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom, Uprave za inspekcijske poslove, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju i Javno preduzeće za nacionalne parkove, kao i šira radna grupa za pregovore sa EU za Poglavlje 27.
- Takođe, tokom izrade Nacrta organizovane su konsultacije sa članovima pregovaračkih grupa za Poglavlje 1 (sloboda kretanja robe) i Poglavlja 8 (konkurencija), u cilju definisanja najboljih mogućih rješenja. Konsultacije su se odnosile na rješenja kojima se uređuje pitanje monitoringa na način da se obezbijede konkurentni uslovi na tržištu kada je riječ o referentnim laboratorijama, na način da sve bude usklađeno sa zahtjevima navedenih poglavlja.
- Pored velikog broja održanih konsultacija, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, je u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona (“Sl. list CG”, br. 12/12), dana 20. novembra 2014. godine obavijestilo zainteresovanu javnost da je pokrenulo postupak javne rasprave za Nacrt zakona o životnoj sredini.
- Tekst Nacrta zakona je bio postavljen na web stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma, Portalu e-Uprave, Arhus centara, kao i NVO Ozon. Ministarstvo je ovim objavljivanjem uputilo poziv građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, strukovnim udruženjima, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoje prijedloge, primjedbe i sugestije na tekst Nacrta zakona o životnoj sredini. Zainteresovani subjekti su svoje komentare, mišljenja, primjedbe i sugestije mogli dostaviti u pisanoj ili elektronskoj formi do 20. decembra 2014. godine Ministarstvu održivog razvoja i turizma.
- Javna rasprava je počela 20. novembra i trajala do 28. decembra 2014. godine.

- Javna rasprava u formi tribine održana je 25. decembra 2014. godine, u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma.
- Sve relevantne i konstruktivne primjedbe Ministarstvo je integrisalo u tekst predloga zakona. Najveći broj komentara odnosio se na pitanje finansiranja u oblasti životne sredine, odnosno podršku osnivanju Eko-fonda, kao i pitanje eko-naknada u oblasti životne sredine. Kada je riječ o Eko-fondu, ukazujemo da je ovo rješenje već bilo predmet postojećeg, važećeg Zakona o životnoj sredini. Ovim predlogom nijesu data nova rješenja koja mijenjaju postojeći koncept, dodatno je definisan status Eko-fonda, kao i rok osnivanja istog. U prilog prethodno navedenom, ukazujemo na Rezoluciju o životnoj sredini, koju je u decembru 2014. godine usvojila Skupština Crne Gore ("Sl. list Crne Gore", br. 01/15 od 05.01.2015), koji eksplicitno utvrđuje obavezu osnivanja Eko-fonda (tačka 4 - Vlada Crne Gore će povećati izdvajanja budžetskih sredstava za oblast životne sredine na nivo veći od prosjeka izdvajanja Evropske unije za te namjene i uspostaviti Eko-fond). Aktom o osnivanju urediće se organizacija i način rada, djelatnost, organi, način finansiranja i korišćenja sredstava, i druga pitanja od značaja za rad Eko-fonda.
- Kada je riječ o eko-naknadama, ukazujemo da zakonska rješenja kojima se utvrđuju ove obaveze nijesu mijenjane u odnosu na postojeći Zakon. Ostali komentari i sugestije, pored onih tehničkih u smislu pisanja zakona odnose se na koncept zaštite i unaprijeđenja životne sredine.
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma uputilo je Predlog zakona na davanje mišljenja, primjedbi i sugestija nadležnim ministarstvima i institucijama.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
 - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
 - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
 - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
-
- Prepreka za implementaciju propisa nema, jer se istim utvrđuju opšte obaveze i ciljevi zaštite životne sredine.
 - Mjere koje se preduzimaju tokom primjene propisa radi ispunjenja ciljeva su vršenje redovne inspekcijske kontrole od strane Uprave za inspekcijske poslove.
 - Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva jestu realizacija obaveza koje su predviđene predlogom Zakona. Jedan od glavnih indikatora biće svakako, pored sprovođenja propisa u praksi i usvajanje dokumenata održivog razvoja i zaštite životne sredine.
 - Takođe, ispunjenje ciljeva utvrdiće se i u izvještajima o napretku Crne Gore u procesu pridruživanja EU.
 - Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Uprava za inspekcijske poslove preko nadležnih inspekcija, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor. Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Agencija za zaštitu životne sredine su glavne institucije zadužene za implementaciju ovog propisa. Nadzor nad radom Agencije vrši Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

Podgorica, 11.06.2015.

MINISTAR

Branimir Gvozdenović

Primljeno: 29.06.2015.			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
09-375/26			

Crna Gora

Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije

Broj: 353-01-1912/2-15

Podgorica, 29.06.2015.

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
Zoran Tomić, sekretar

Poštovani,

Povodom Vašeg dopisa br. 09-375/25, upućenog Ministarstvu za informaciono društvo i telekomunikacije, za davanje mišljenja na **Predlog zakona o životnoj sredini**, dajemo sljedeće:

MIŠLJENJE

Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije, sa aspekta svojih nadležnosti, daje saglasnost na sadržaj **Predlog zakona o životnoj sredini**, uz uslov da se u članu 63. stav 3. riječ "pristup" zamjeni sa riječima "razmjena podataka i informacija sa".

Pravni osnov za navedeno mišljenje se nalazi u Zakonu o elektronskoj upravi („Službeni list CG“, broj 32/14), kojim je uređen način postupanja organa kad u vršenju svojih nadležnosti ostvaruju komunikaciju elektronskim putem i kad obrađuju, razmjenjuju i objavljuju podatke i informacije u elektronskom obliku. Tim zakonom propisano je da državni organi i organi državne uprave koji vode elektronske registre i upravljaju informacionim sistemima iz svoje oblasti u skladu sa posebnim zakonima, podatke i informacije iz elektronskih registara i informacionih sistema razmjenjuju preko jedinstvenog informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka.

S poštovanjem,

Obradio:

Kenan Duraković, generalni direktor

SEKRETAR

Mr Sandra Veličković

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

Crna Gora MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA PODGORICA			
Primljeno: 22. 06. 2015			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
09-	375/	23	

Broj: 03/1/2-2 /72/2

Podgorica, 22. VI 2015.

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

Dopisom broj 09-375/23 od 22. juna 2015. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Prijedloga zakona o životnoj sredini** s pravnom tekovinom Evropske unije, saglasno članu 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade.

Nakon upoznavanja sa sadržinom propisa, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija je saglasno s navedenim u ocjeni usklađenosti propisa s pravnim propisima Evropske unije.

MINISTAR
Prof. dr Igor Lukšić

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MORT-IU/PZ/15/07
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o životnoj sredini	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on environment protection	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	
- Sektor/odsjek	Generalni direktorat za životnu sredinu	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Ivana Vojinovic ivana.vojinovic@mrt.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Brankica Cmiljanovic brankica.cmiljanovic@mrt.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo održivog razvoja i turizma , Agencija za zaštitu životne sredine	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VIII, Politike saradnje, član 111, Zaštita životne sredine		
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☒	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2015-2018	
- Poglavlje, potpoglavlje	27 Životna sredina 2. Planovi i potrebe 2.2 Zakonodavni okvir, C(3) Horizontalno zakonodavstvo	
- Rok za donošenje propisa	2015/II	
- Napomena	/	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje akcije Unije, Glava XX, Zaštita životne sredine, član 191 / TFEU, Part Three, Union Policy and Internal Actions, Title XX, Environment, Article 191		
Potpuno usklađeno / fully harmonized		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
32012L0018		
Direktiva 2012/18/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 4. jula 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne materije, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Savjeta 96/82/EZ (Tekst značajan za EGP)/ Directive 2012/18/EU of the European Parliament and of the Council of 4 July 2012 on the control of major-accident hazards involving dangerous substances, amending and		

subsequently repealing Council Directive 96/82/EC Text with EEA relevance, OJ L 197, 24.7.2012.

Djelimično usklađeno / Partly harmonized

32009R1221

Regulativa (EZ) br. 1221/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sistemu upravljanja životnom sredinom i nezavisnog ocjenjivanja Zajednice(EMAS) te stavljanju van snage Regulative (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ/ Regulation (EC) No 1221/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS), repealing Regulation (EC) No 761/2001 and Commission Decisions 2001/681/EC and 2006/193/EC, OJ L 342, 22.12.2009.

Djelimično usklađeno / Partly harmonized

32010R0066

Regulativa (EZ) br. 66/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. o znaku za životnu sredinu EU-a /(Tekst značajan za EGP)/ Regulation (EC) No 66/2010 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the EU Ecolabel (Text with EEA relevance) OJ L 27, 30.1.2010.

Djelimično usklađeno / Partly harmonized

32004R0850

Regulativa (EZ) br. 850/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta od 29. Aprila 2004. o postojanim organskim zagađujućim materijama i izmjeni Direktive 79/117/EEZ / Regulation (EC) No 850/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on persistent organic pollutants and amending Directive 79/117/EEC OJ L 158, 30.4.2004.

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

31987L0217

Direktiva Savjeta od 19. marta 1987. o sprečavanju i smanjenju zagađenja životne sredine azbestom (87/217/EEZ) / Council Directive 87/217/EEC of 19 March 1987 on the prevention and reduction of environmental pollution by asbestos OJ L 85, 28.3.1987.

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32008R1102

Regulativa (EZ) br. 1102/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 22. oktobra 2008. o zabrani izvoza metalne žive i određenih živinih spojeva i smjesa i o sigurnom skladištenju metalne žive(Tekst značajan za EGP)/ Regulation (EC) No 1102/2008 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 on the banning of exports of metallic mercury and certain mercury compounds and mixtures and the safe storage of metallic mercury (Text with EEA relevance) OJ L 304, 14.11.2008.

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32013R0525

Regulativa br. 525/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. maja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješavanje o emisijama gasova sa efektom staklene bašte i za izvješavanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnom nivou i nivou Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (Tekst značajan za EGP) / Regulation (EU) No 525/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on a mechanism for monitoring and reporting greenhouse gas emissions and for reporting other information at national and Union level relevant to climate change and repealing Decision No 280/2004/EC Text with EEA relevance OJ L 165, 18.6.2013.

Djelimično usklađeno / Partly harmonized

31999L0094

Direktiva 1999/94/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. decembra 1999. o dostupnosti podataka za potrošače o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂ u vezi s prodajom novih putničkih automobila / Directive 1999/94/EC of the European Parliament and of the Council of 13 December 1999

relating to the availability of consumer information on fuel economy and CO2 emissions in respect of the marketing of new passenger cars OJ L 12, 18.1.2000.

Djelimično usklađeno / Partly harmonized

32009L0031

Direktiva 2009/31/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. o geološkom skladištenju ugljen dioksida i o izmjeni Direktive Savjeta 85/337/EEZ, Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Regulative (EZ) br. 1013/2006 (Tekst značajan za EGP/ Directive 2009/31/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the geological storage of carbon dioxide and amending Council Directive 85/337/EEC, European Parliament and Council Directives 2000/60/EC, 2001/80/EC, 2004/35/EC, 2006/12/EC, 2008/1/EC and Regulation (EC) No 1013/2006 (Text with EEA relevance) OJ L 140, 5.6.2009.

Djelimično usklađeno / Partly harmonized

32008L0056

Direktiva 2008/56/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. juna 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike zaštite morske sredine (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji) (Tekst značajan za EGP) / Directive 2008/56/EC of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 establishing a framework for community action in the field of marine environmental policy (Marine Strategy Framework Directive) (Text with EEA relevance), OJ L 164, 25.6.2008

Djelimično usklađeno / Partly harmonized

32003L0004

Direktiva 2003/4/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 28. januara 2003. o javnom pristupu informacijama o životnoj sredini i stavljanju izvan snage Direktive Savjeta 90/313/EEZ / Directive 2003/4/EC of the European Parliament and of the Council of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC, OJ L 41, 14.2.2003

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije

Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.

6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrtā/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti

Potpuna usklađenost s direktivom **32012L0018** će se postići donošenjem podzakonskih akata o:

- količinama opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje stepen rizika seveso postrojenja;
- o bližem sadržaju Plana prevencije udesa i obavještenja;
- o bližem sadržaju, metodologiji izrade Izvještaja o bezbjednosti i Plana zaštite od udesa.

Rok za donošenje ovih podzakonskih akata je I kvartal 2018.

Potpuna usklađenost s regulativom **32009R1221** će se postići donošenjem podzakonskog akta o načinu vođenja registra sistema upravljanja životnom sredinom (EMAS), sadržini, izgledu i upotrebi EMAS znaka, uslovima koje treba da ispuni EMAS verifikator, kao i o obrascu zahtjeva za registraciju u sistem EMAS.

Rok za donošenje ovog podzakonskog akta je I kvartal 2018.

Potpuna usklađenost s regulativom **32010R0066** će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližim uslovima, kriterijumima, postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, visini troškova dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka, elementima, izgledu i načinu upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge.

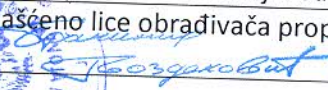
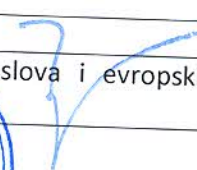
Rok za donošenje ovog podzakonskog akta je I kvartal 2018.

Potpuna usklađenost s regulativom **32013R0525** će se postići donošenjem Strategije niskokarbonskog razvoja i donošenjem Plana adaptacije na klimatske promjene.

Rok za donošenje ovih dokumenata je 31. decembar 2020.

Potpuna usklađenost s direktivom 31999L0094 će se postići donošenjem pozakonskog akta o bližem sadržaju oznaka, vodiča, postera, displeja i druge promotivne literature i materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz novih putničkih vozila. Rok za donošenje ovog podzakonskog akta je I kvartal 2018.	
Direktivom 32009L0031 propisano je (članom 4, stav 1) diskreciono pravo za države (članice) da na cijelom svom državnom području ili nekim djelovima toga državnog područja uopće ne dozvole skladištenje ugljendioksida. Polazeći od ove činjenice, Prijedlogom zakona o životnoj sredini, zabranjeno je geološko skladištenje ugljendioksida na teritoriji Crne Gore, odnosno u njenim teritorijalnim vodama, vodnim tijelima i isključivoj ekonomskoj zoni, a imajući u vidu da bi zbog geološke strukture terena (karst), ovakvo skladištenje bilo vrlo opasno. U Prijedlog zakona su ugrađene odredbe ove direktive koje se odnose na prekogranični transport ugljendioksida i skladištenje ugljendioksida (CO₂) kod termo-energetskih objekata.	
Potpuna usklađenost s direktivom 32008L0056 će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližem načinu utvrđivanja dobrog ekološkog stanja morske sredine, sadržaju programa monitoringa morske sredine i mjerama zaštite morske sredine i donošenjem Strategije zaštite morske sredine. Rok za donošenje podzakonskog akta je I kvartal 2018, a za donošenje Strategije 31.decembar 2020.	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
• Konvencija o procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu (ESPOO) • Protokol o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (SEA protokol) • Konvencija o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima životne sredine (Arhuska konvencija) • Konvencija o prekograničnim uticajima industrijskih akcidenata – SEVESO • Stokholmska konvencije o dugotrajnim organskim zagađujućim materijama • Konvencija o zaštiti morske sredine i priobalnog područja Sredozemlja sa pratećim protokolima • Okvirna Konvencija Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama • Evropska Konvencija o predjelima	• Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (ESPOO) • Protocol on Strategic Environmental Assessment to the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (SEA Protocol) • Convention on Access to Information, Public participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters • Convention on the Transboundary Effects of Industrial Accidents • The Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants • Convention for the Protection of the Marine Environment and the Coastal Region of the Mediterranean • United Nations Framework Convention on Climate Change • European Landscape Convention
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Navedeni izvori prava EU prevedeni su na hrvatski jezik.	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o životnoj sredini nije preveden na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	

U izradi Predlog zakona o životnoj sredini nije bilo učešća konsultanata.

Potpis / ovlašćeno lice obrađivača propisa Datum: 22.06.2015.	Potpis / ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Datum:
---	---

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa	1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi
MORT-TU/PZ/15/07	MORT-IU/PZ/15/07
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka	
Direktiva 2012/18/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 4. jula 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne materije, o izmjeni i kasnijem stavljanju van snage Direktive Savjeta 96/82/EZ - 32012L0018 Regulativa (EZ) br. 1221/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sistemu upravljanja životna sredinom i nezavisnog ocjenjivanja Zajednice(EMAS) te stavljanju van snage Regulative (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ - 32009R1221 Regulativa (EZ) br. 66/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. o znaku za životna sredina EU-a (Tekst značajan za EGP) - 32010R0066 Regulativa (EZ) br. 850/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta od 29. Aprila 2004. o postojanim organskim zagađujućim materijama i izmjeni Direktive 79/117/EEZ - 32004R0850 Direktiva Savjeta od 19. marta 1987. o sprečavanju i smanjenju zagađenja životne sredine azbestom (87/217/EEZ) - 31987L0217 Regulativa (EZ) br. 1102/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 22. oktobra 2008. o zabrani izvoza metalne žive i određenih živinih spojeva i smjesa i o sigurnom skladištenju metalne žive(Tekst značajan za EGP) - 32008R1102 Regulativa br. 525/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. maja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješavanje o emisijama gasova sa efektom staklene bašte i za izvješavanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnom nivou i nivou Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (Tekst značajan za EGP) - 32013R0525 Direktiva 1999/94/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. decembra 1999. o dostupnosti podataka za potrošače o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂ u vezi s prodajom novih putničkih automobila - 31999L0094 Direktiva 2009/31/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. o geološkom skladištenju ugljen dioksida i o izmjeni Direktive Savjeta 85/337/EEZ, Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Regulative (EZ) br. 1013/2006 (Tekst značajan za EGP)- 32009L0031 Direktiva 2008/56/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. juna 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike zaštite morske sredine (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji) (Tekst značajan za EGP) - 2008L0056	

Direktiva 2003/4/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 28.januara 2003. o javnom pristupu informacijama o životnoj sredini i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ - 32003L0004				
3. Naziv nacрта/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog zakona o životnoj sredini		Proposal for the Law on environment protection		
4. Usklađenost nacрта/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacрта/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacрта/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađeno st	Rok za postizanje potpune usklađeno sti
Direktiva 32012L0018				
Član 1 Predmet Ovom se Direktivom utvrđuju pravila za sprečavanje velikih nesreća koje uključuju opasne materije i ograničavanje njihovih posljedica za zdravlje ljudi i životne sredine radi dosljednog i djelotvornog osiguravanja visokog nivoa zaštite u cijeloj Uniji.	Predmet Član 1 Ovim zakonom uređuju se principi zaštite životne sredine i održivog razvoja, instrumenti i mjere zaštite životne sredine i druga pitanja od značaja za životnu sredinu. Sprečavanje i kontrola udesa Član 39,st.1 Operator seveso postrojenja, odnosno kompleksa u kojem se obavljaju aktivnosti u kojima je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija, dužan je da preduzme sve neophodne mjere za sprečavanje hemijskog udesa i ograničavanja uticaja tog udesa na život i zdravlje ljudi i životnu sredinu u cilju smaterijaanja uslova za upravljanje rizikom u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
Član 2 Područje primjene 1. Ova se Direktiva primjenjuje na objekte kako su definisaniu članu 3. stavu 1.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem	2018/I

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na: (a) vojne objekte, postrojenja ili skladišta; (b) opasnosti nastale jonizirajućim zračenjem koje potiče iz materije; (c) prevoz opasnih materije cestovnim putem, željeznicom, unutarnjim plovnim putovima, morskim ili zračnim putem te direktno povezano posredno privremeno skladištenje, van objekata koji su obuhvaćeni ovom Direktivom, uključujući utovar i istovar te prevoz iz jednog u drugo prevozno sredstvo na dokovima, molovima ili ranžirnim kolodvorima; (d) prevoz opasnih materija cjevovodima, uključujući crpne stanice, van objekata koji su obuhvaćeni ovom Direktivom; (e) iskorištavanje, i to istraživanje, vađenje i preradu minerala u rudnicima i kamenolomima, uključujući i u obliku bušotina; (f) istraživanje i iskorištavanje minerala na moru, uključujući ugljikovodik (g) skladištenje plina u podzemnim lokacijama na moru, uključujući lokacije namijenjene skladištenju i lokacije u kojima se također provodi istraživanje i iskorištavanje minerala, uključujući ugljikovodike; (h) odlagališta otpada, uključujući podzemno skladištenje otpada. Ne dovodeći u pitanje točke (e) i (h) prvog podstava, u područje primjene ove Direktive uključeno je podzemno skladištenje plina na kopnu u prirodnim slojevima, vodonosnicima, slanicima i iscrpljenim rudnicima te kemijski i toplinski postupci prerade i skladištenja			podzakonsko g akta o količinama opasnih materija po kategorijama , kojima se određuje stepen rizika seveso postrojenja	
--	--	--	---	--

povezani s postupcima koji uključuju opasne materije, kao i pogoni za zbrinjavanje bezvrijednih ostataka eksploatacije, uključujući jezera ili nasipe, koji sadrže opasne materije.				
Član 3. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „objekt” znači cijela lokacija pod kontrolom određenog operatera, na kojoj su opasne materije prisutne u jednom ili više postrojenja, uključujući zajedničke ili povezane infrastrukture ili djelatnosti; objekti su ili objekti niže nivoa ili objekti više nivoa; 2. „objekt niže nivoa” znači objekt u kojem su opasne materije prisutne u količinama koje su jednake ili veće od količina navedenih u Prilogu I. dijelu 1. stupcu 2. ili Prilogu I. dijelu 2. stupcu 2., ali manje od količina navedenih u Prilogu I. dijelu 1. stupcu 3. ili Prilogu I. dijelu 2. stupcu 3., prema potrebi koristeći pravilo zbrajanja utvrđeno u Prilogu I. bilješki 4.; 3. „objekt više nivoa” znači objekt u kojem su opasne materije prisutne u količinama koje su jednake ili veće od količina navedenih u Prilogu I. dijelu 1. stupcu 3. ili Prilogu I. dijelu 2. stupcu 3., prema potrebi koristeći pravilo zbrajanja utvrđeno u Prilogu I. bilješki 4.; 4. „susjedni objekt” znači objekt koji se nalazi toliko blizu drugog objekta da povećava rizik ili posljedice velike nesreće; 5. „novi objekt” znači: (a) objekt koji je stavljen u pogon ili je izgrađen 1.maja2015. ili kasnije;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o količinama opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje stepen rizika seveso postrojenja	2018/I

(b) mjesto poslovanja koje je obuhvaćeno područjem primjene ove Direktive ili objekt niže nivoa koji postaje objekt više nivoa ili obrnuto, 1.maja2015. ili kasnije, zbog izmjena u njegovim postrojenjima ili djelatnostima, koje uzrokuju promjenu njegovog popisa opasnih materije; 6. „postojeći objekt” znači objekt koji je 31. svibnja 2015. obuhvaćen područjem primjene Direktive 96/82/EZ, a od 1.maja2015. područjem primjene ove Direktive, a pritom ostaje razvrstan kao objekt niže nivoa ili objekt više nivoa; 7. „drugi objekt” znači mjesto poslovanja koje je obuhvaćeno područjem primjene ove Direktive ili objekt niže nivoa koji 1.maja2015. ili kasnije postaje objekt više nivoa ili obrnuto, iz razloga koji nisu navedeni u tački5.;				
8. „postrojenje” znači tehnička jedinica unutar objekta, bilo na ili ispod nivoa zemlje, u kojoj se opasne materije proizvode, koriste, obrađuju ili skladište; ono uključuje svu opremu, strukture, cjevovode, strojeve, alate, privatne industrijske kolosijeke, dokove, iskrcajne gatove koji služe postrojenju, lukobrane, skladišta ili slične strukture, plutajuće ili ne, koji su potrebni za funkcioniranje tog postrojenja;	Značenje izraza Član 7 34) seveso postrojenje je postrojenje u kojem se obavljaju aktivnosti u kojima je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija, odnosno tehnička jedinica unutar kompleksa gdje se opasne materije proizvode, koriste, skladište ili se njima rukuje, uključujući svu opremu, zgrade, cjevovode, mašine, alate, interne kolosjeke i depoe, dokove, istovarna pristaništa za postrojenja, pristane, skladišta ili slične objekte na vodi, ili kopnu koji su nužni za funkcionisanje postrojenja;	Potpuno usklađeno		

9. „ operater ” znači svaka fizička ili pravna osoba koja upravlja objektom ili postrojenjem ili ih nadzire ili, ako je to predviđeno nacionalnim zakonodavstvom, kojoj su prenesene gospodarske ovlasti ili ovlasti odlučivanja koje su presudne za tehničko funkcioniranje objekta ili postrojenja;	Značenje izraza Član 7 26) operater je privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice koje upravlja postrojenjem, odnosno kompleksom ili ga kontroliše ili je ovlašćen za donošenje ekonomskih odluka u oblasti tehničkog funkcionisanja postrojenja;	Potpuno usklađeno		
10. „ opasna materija ” znači materija ili smjesa obuhvaćena Prilogom I. dijelom 1. ili navedena u Prilogu I. dijelu 2., uključujući u obliku sirovine, proizvoda, nusproizvoda, ostatka ili poluproizvoda;	Značenje izraza Član 7 24) opasna materija je materija, supstanca ili smješa koja je u postrojenju prisutna kao sirovina, proizvod, nusproizvod ili poluproizvod, uključujući i one materije za koje se može pretpostaviti da mogu nastati u slučaju udesa;	Potpuno usklađeno		
11. „ smješa ” znači smjesa ili otopina koja se sastoji od dvije ili više materije;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana čl.3,st.1 tač.23 Zakona o hemikalijama („SL.list CG”,br.18/12)	
12. „ prisutnost opasnih materije ” znači smaterijana ili očekivana prisutnost opasnih materije u objektu ili opasnih materije za koje je razumno predvidjeti da mogu nastati za vrijeme gubitka kontrole nad procesima, uključujući djelatnosti skladištenja, u bilo kojem postrojenju unutar objekta, u količinama koje su jednake ili veće od propisanih količina iz Priloga I. dijela 1. ili Priloga I. dijela 2.;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o količinama opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje	2018/I

			stepen rizika seveso postrojenja	
13. „ velika nesreća ” znači događaj poput velike emisije, požara ili eksplozije, koji proizlazi iz nekontroliranog razvoja događaja pri funkcioniranju bilo kojeg objekta obuhvaćenog ovom Direktivom, koji odmah ili naknadno dovodi do ozbiljne opasnosti za zdravlje ljudi ili životna sredina, unutar ili van objekta i koji uključuje jednu ili više opasnih materije;	Značenje izraza Član 7 36) udes je nepredviđeni i nekontrolisani događaj u životnoj sredini ili značajnija emisija jedne ili više opasnih materija, odnosno njihovih jedinjenja u životnoj sredini;	Potpuno usklađeno		
14. „ opasnost ” znači intrinzično svojstvo opasne materije ili fizičke situacije, koje može uzrokovati štetu za zdravlje ljudi ili životna sredina;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o količinama opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje stepen rizika seveso postrojenja	2018/I
15. „ rizik ” znači vjerojatnost da u određenom razdoblju ili u određenim okolnostima dođe do određenog učinka;	Značenje izraza Član 7 33) rizik je određeni nivo vjerovatnoće da neka aktivnost, direktno ili indirektno, u određenom vremenskom periodu ili u određenim okolnostima izazove opasnost po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu;	Potpuno usklađeno		

16. „ skladištenje ” znači prisutnost određene količine opasnih materije za potrebe skladištenja, pohranjivanja na sigurnom ili držanja na zalihi;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o količinama opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje stepen rizika seveso postrojenja	2018/I
17. „ javnost ” znači jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba te, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili praksom, njihova udruženja, organizacije ili skupine;	Značenje izraza Član 7 13) javnost je jedno ili više fizičkih ili pravnih lica, njihova udruženja, asocijacije, organizacije ili grupe;	Potpuno usklađeno		
18. „ zainteresirana javnost ” znači javnost koja je pogođena ili bi mogla biti pogođena donošenjem odluka ili ima određeni interes pri donošenju odluka o bilo kojem od pitanja obuhvaćenih članom 15. stavom 1.; za potrebe ove definicije, za nevladine organizacije koje promiču zaštitu životne sredine i ispunjavaju primjenjive uvjete prema nacionalnom pravu smatra se da imaju interes;	Značenje izraza Član 7 41) zainteresovana javnost je javnost na koju utiče ili se očekuje da će uticati postupak odlučivanja u pitanjima životne sredine, uključujući i nevladine organizacije koje se bave zaštitom životne sredine;	Potpuno usklađeno		
19. „ inspekcija ” znači sve radnje, uključujući obilaske mjesta, provjere unutarnjih mjera, sistema i izvještaja te dodatne dokumente i daljnje aktivnosti, ako su potrebne, koje	Nema odgovarajuće odredbe		Materija regulisana Zakonom o inspekcijsko	

preduzima nadležno tijelo ili se one preduzimaju u njegovo ime, da bi se provjerilo ispunjavaju li objekti zahtjeve ove Direktive i da bi ih se podržalo u tome.			m nadzoru ("Sl.list CG", b r. 76/09 i 57/11)	
Član 4 Procjena opasnosti od velikih nesreća za određenu opasnu materija	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo (nadležnost Komisije)		
Član 5 Opšte obveze operatera 1. Države članice osiguravaju da je operater dužan poduzeti sve potrebne mjere da bi spriječio velike nesreće i ograničio njihove posljedice za zdravlje ljudi i životna sredina.	Sprječavanje i kontrola udesa Član 39, st.1 Operater seveso postrojenja, odnosno kompleksa u kojem se obavljaju aktivnosti u kojima je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija, dužan je da preduzme sve neophodne mjere za sprječavanje hemijskog udesa i ograničavanja uticaja tog udesa na život i zdravlje ljudi i životnu sredinu u cilju smaterijaanja uslova za upravljanje rizikom u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
2. Države članice osiguravaju da je operater dužan dokazati nadležnom tijelu iz člana 6., u bilo kojem trenutku, posebno za potrebe inspekcija i kontrola iz člana 20., da je poduzeo sve potrebne mjere koje su navedene u ovoj Direktivi.	Obavještenje i sadržaj Plana prevencije Član 40, st.1,2 i 3 Obavještenje i sadržaj Plana prevencije Član 40 Plan prevencije udesa sadrži ciljeve i principe djelovanja operatera, radi kontrole opasnosti od hemijskog udesa. Plan prevencije udesa mora da sadrži dovoljno elemenata proporcionalnih stepenu rizika od udesa na osnovu kojih operater obezbjeđuje visok stepen zaštite ljudi i životne sredine od hemijskog udesa. Operater je dužan da Agenciji, prije izrade Plana prevencije udesa, dostavi obavještenje o: 1. novom seveso postrojenju, odnosno kompleksu najmanje tri mjeseca prije početka rada; 2. postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu; 3. postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu u kojem su se količine opasnih materija povećale tako da uzrokuju veći stepen rizika od hemijskog udesa, najkasnije tri mjeseca od dana promjene; 4. trajnom prestanku rada seveso postrojenja, odnosno	Potpuno usklađeno		

	kompleksa, kao i u slučaju modifikacije seveso postrojenja, odnosno kompleksa, svakoj promjeni koja može uticati na mogućnost nastanka hemijskog udesa. Prekršajne odredbe Član 87, st.1, tač.2 Novčanom kaznom od 2.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako: 2) prije izrade Plana prevencije udesa, Agenciji ne dostavi Obavještenje o postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu (član 40 stav 3 tačka 2);			
Član 6. Nadležno tijelo 1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti operatera, države članice uspostavljaju ili imenuju nadležno tijelo ili tijela odgovorna za obavljanje dužnosti utvrđenih u ovoj Direktivi („nadležno tijelo”) te, ako je potrebno, tijela koja pomažu nadležnom tijelu na tehničkoj razini. Države članice koje uspostave ili imenuju više od jednog nadležnog tijela osiguravaju da su postupci za obavljanje njihovih dužnosti u potpunosti usklađeni. 2. Nadležna tijela i Komisija sarađuju u aktivnostima kojima se podržava sprovođenje ove Direktive, uključujući dionike prema potrebi. 3. Države članice osiguravaju da nadležna tijela prihvaćaju ekvivalentne informacije koje operateri dostave u skladu s drugim relevantnim zakonodavstvom Unije, kojima se ispunjavaju uslovi ove Direktive, za potrebe ove Direktive. U tim slučajevima nadležna tijela osiguravaju ispunjavanje uvjeta ove Direktive.	Nadležnosti organa uprave Član 12 Stručne i sa njima povezane upravne poslove iz oblasti zaštite životne sredine vrši organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Agencija). Agencija vrši poslove koji se odnose na: - organizovanje i vršenje monitoringa zaštite životne sredine; - uspostavljanje, vođenje i koordiniranje jedinstvenog informacionog sistema zaštite životne sredine; - podnošenje izvještaja o stanju životne sredine, kao i o pojavama i događajima od značajne kvalitete životne sredine; - osmišljavanje i provedbu komunikacija s relevantnim domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama iz oblasti životne sredine; - vođenje katastra zagađivača; - izvršavanje propisa o zaštiti životne sredine, kao i izvršavanje međunarodnih ugovora iz nadležnosti ovog organa. Sprječavanje i kontrola udesa Član 39, st.3 Operater seveso postrojenja dužan je da Agenciji dostavi obavještenje i izradi Plan prevencije udesa, i u zavisnosti od količina opasnih materija, odnosno stepena rizika od udesa, izradi Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa.	Potpuno usklađeno		

Član 7. Obavještenje 1. Države članice zahtijevaju da operater nadležnom tijelu pošalje obavještenje koje sadrži sljedeće informacije: (a) ime i/ili zaštićeni naziv operatera i punu adresu dotičnog objekta; (b) registrirano mjesto poslovanja operatera s punom adresom; (c) ime i položaj osobe koja je odgovorna za objekt, ako je različita od točke (a); (d) informacije dostatne za identifikaciju opasnih materije i kategorije materije, za materije koje su uključene ili bi mogle biti prisutne; (e) količinu i fizički oblik dotične opasne materije ili dotičnih opasnih materije; (f) djelatnost ili predloženu djelatnost postrojenja ili skladišta; (g) neposredni životna sredina objekta i čimbenike koji bi mogli uzrokovati veliku nesreću ili pogoršati njezine posljedice uključujući, ako postoje, podatke o susjednim objektima, lokacijama koje nisu obuhvaćene područjem primjene ove Direktive, područjima i zahvatima koji bi mogli uzrokovati ili povećati rizik ili posljedice velike nesreće i domino-efekta. 2. Obavještenje ili ažurirana Obavještenje dostavlja se nadležnom tijelu u sljedećim rokovima: (a) za nove objekte, u razumnom roku prije početka izgradnje ili rada, ili prije izmjena koje uzrokuju promjenu popisa opasnih materije;	Obavještenje i sadržaj Plana prevencije Član 40 Plan prevencije udesa sadrži ciljeve i principe djelovanja operatera, radi kontrole opasnosti od hemijskog udesa. Plan prevencije udesa mora da sadrži dovoljno elemenata proporcionalnih stepenu rizika od udesa na osnovu kojih operater obezbjeđuje visok stepen zaštite ljudi i životne sredine od hemijskog udesa. Operater je dužan da Agenciji, prije izrade Plana prevencije udesa, dostavi obavještenje o: 1) novom seveso postrojenju, odnosno kompleksu najmanje tri mjeseca prije početka rada; 2) postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu; 3) postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu u kojem su se količine opasnih materija povećale tako da uzrokuju veći stepen rizika od hemijskog udesa, najkasnije tri mjeseca od dana promjene; 4) trajnom prestanku rada seveso postrojenja, odnosno kompleksa, kao i u slučaju modifikacije seveso postrojenja, odnosno kompleksa, svakoj promjeni koja može uticati na mogućnost nastanka hemijskog udesa. Plan prevencije udesa operater je dužan da izradi najkasnije šest mjeseci po dostavljanju obavještenja iz stava 3 ovog člana. Bliži sadržaj Plana prevencije udesa i obavještenja utvrđuje se propisom Ministarstva. Rok za dostavljanje Obavještenja Član 90 Obavještenje o postojećem seveso postrojenju, odnosno kompleksu iz člana 40 stav 3 tačka 2 ovog zakona, operater je dužan da dostavi Agenciji, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližem sadržaju Plana prevencije udesa i obavještenja	2018/I
---	--	-----------------------------	---	---------------

(b) za sve druge slučajeve, godinu dana od datuma od kojeg se ova Direktiva primjenjuje na dotični objekt. 3. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se ako je operater već poslao Obavještenje nadležnom tijelu u skladu sa zahtjevima nacionalnog zakonodavstva prije 1.maja2015. te ako su informacije sadržane u Obavještenjei u skladu sa stavom 1. i nisu su mijenjale. 4. Operater unaprijed izvještajuje nadležno tijelo o sljedećim događajima: (a) znatno povećanje ili smanjenje količine ili značajna promjena vrste ili fizičkog oblika prisutne opasne materije, kako je navedeno u Obavještenjei koju je dostavio operater u skladu sa stavom 1. ili značajna promjena procesa u kojima se ona koristi; (b) izmjena objekta ili postrojenja koja bi mogla imati značajne posljedice u smislu opasnosti od velikih nesreća; (c) trajno zamaterijaanje objekta ili stavljanje objekta van pogona; ili (d) izmjene informacija iz stava 1.tačaka(a), (b) ili (c).				
Član 8. Politika sprečavanja velikih nesreća 1. Države članice zahtijevaju da operater izradi dokument u pisanom obliku, kojim se utvrđuje politika sprečavanja velikih nesreća i da zajamči njezinu pravilnu provedbu. Politika sprečavanja velikih nesreća namijenjena je osiguravanju visoke nivoa zaštite zdravlja ljudi i životne sredine. Razmjerna je opasnostima od velikih nesreća i sadrži sveukupne ciljeve i načela djelovanja operatera, ulogu i	Sprječavanje i kontrola udesa Član 39, st.3 i 4 Operater seveso postrojenja dužan je da Agenciji dostavi obavještenje i izradi Plan prevencije udesa, i u zavisnosti od količina opasnih materija, odnosno stepena rizika od udesa, izradi Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa. Količine opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje stepen rizika seveso postrojenja, utvrđuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskih akata o: količinama opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje	2018/I

odgovornost uprave te predanost stalnom unapređivanju kontrole opasnosti od velikih nesreća te osiguravanju visoke nivoa zaštite. 2. Izrađuje se politika sprečavanja velikih nesreća i, ako je propisano nacionalnim pravom, dostavlja nadležnom tijelu u sljedećim rokovima: (a) za nove objekte, u razumnom roku prije početka izgradnje ili rada, ili prije izmjena koje uzrokuju promjenu popisa opasnih materije; (b) za sve druge slučajeve, godinu dana od datuma od kojeg se ova Direktiva primjenjuje na dotični objekt. 3. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se ako je operater već uspostavio politiku sprečavanja velikih nesreća i, ako je propisano nacionalnim pravom, dostavio je nadležnom tijelu prije 1.maja2015. te ako su informacije sadržane u njoj u skladu sa stavom 1. i nisu se mijenjale. 4. Ne dovodeći u pitanje Član 11., operater redovito preispituje i, ako je potrebno, ažurira politiku sprečavanja velikih nesreća najmanje svakih pet godina. Ako je propisano nacionalnim pravom, ažurirana politika sprečavanja velikih nesreća dostavlja se nadležnom tijelu bez odgađanja. 5. Politika sprečavanja velikih nesreća provodi se odgovarajućim sredstvima, strukturama i sistemima upravljanja sigurnošću, u skladu s Prilogom III., razmjerno opasnostima od velikih nesreća i složenosti organizacije ili djelatnosti objekta. Za objekte niže nivoa obveza provedbe politike sprečavanja velikih nesreća može se ispuniti drugim odgovarajućim sredstvima, strukturama i	Obavještenje i sadržaj Plana prevencije Član 40,st.1, 2,4,5 Plan prevencije udesa sadrži ciljeve i principe djelovanja operatera, radi kontrole opasnosti od hemijskog udesa. Plan prevencije udesa mora da sadrži dovoljno elemenata proporcionalnih stepenu rizika od udesa na osnovu kojih operater obezbjeđuje visok stepen zaštite ljudi i životne sredine od hemijskog udesa Plan prevencije udesa operater je dužan da izradi najkasnije šest mjeseci po dostavljanju obaveštenja iz stava 3 ovog člana. Bliži sadržaj Plana prevencije udesa i obavještenja utvrđuje se propisom Ministarstva. Sadržaj Izvještaja o bezbjednosti i Plana zaštite od udesa Član 41 Izvještaj o bezbjednosti sadrži naročito: informacije o sistemu upravljanja i organizacije operatera u cilju sprečavanja hemijskog udesa; opis lokacije na kojoj se nalazi seveso postrojenje, odnosno kompleks; opis seveso postrojenja, odnosno kompleksa; analizu rizika od hemijskog udesa i način njegovog sprječavanja; mjere zaštite i interventne mjere za ograničavanje posljedica hemijskog udesa; popis opasnih materija i dr. Plan zaštite od udesa sadrži naročito mjere koje se preduzimaju u okviru seveso postrojenja, odnosno kompleksa u slučaju hemijskog udesa ili u slučaju nastanka okolnosti koje mogu izazvati hemijski udes. Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa obezbjeđuje operater koji u skladu sa količinama opasnih materija ima veći stepen rizika od hemijskog udesa i to za: 1. novo seveso postrojenje, odnosno kompleks najmanje tri mjeseca prije početka rada; 2. postojeće seveso postrojenje, odnosno kompleks; 3. postojeće seveso postrojenje, odnosno kompleks u kojem su se količine opasnih materija povećale tako da uzrokuju veći stepen rizika od hemijskog udesa, najkasnije šest mjeseci od dana promjene.		stepen rizika seveso postrojenja; o bližem sadržaju Plana prevencije udesa i obavještenja; o bližem sadržaju, metodologiji izrade Izvještaja o bezbjednosti i Plana zaštite od udesa	
--	--	--	---	--

sistemima upravljanja, razmjerno opasnostima od velikih nesreća, vodeći računa o načelima utvrđenim u Prilogu III.	Na Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa saglasnosti daje Agencija. Saglasnost iz stava 4 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva uz koji se prilaže dokaz o uplaćenju administrativnoj taksi. Operator je dužan da Izvještaj o bezbjednosti periodično pregleda i po potrebi ažurira: 1. najmanje svakih pet godina; 2. samoinicijativno ili na zahtjev Agencije zbog novih činjenica do kojih se došlo na osnovu analize drugih hemijskih udesa ili izbjegnutih udesa. Bliži sadržaj, metodologiju izrade Izvještaja o bezbjednosti i Plana zaštite od udesa utvrđuje se propisom Ministarstva.			
Član 9. Domino-efekti 1. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo, koristeći informacije koje je primilo od operatera u skladu s članovima 7. i 10. ili na osnovu zahtjeva nadležnog tijela za dodatnim informacijama ili putem inspekcija u skladu s članom 20., identificira sve objekte niže i više nivoa ili skupine objekata u kojima rizik ili posljedice velike nesreće mogu biti veći zbog geografskog položaja blizine tih objekata te njihovih popisa opasnih materije. HR 84 Službeni list Europske unije 15/Sv. 31 2. Ako nadležno tijelo ima dodatne informacije u odnosu na one koje je dostavio operater u skladu s članom 7. stavom 1. točkom (g), ono ih stavlja na raspolaganje tom operateru, ako je to potrebno za primjenu ovog člana. 3. Države članice osiguravaju da operateri objekata identificiranih u skladu sa stavom 1.: (a) razmjenjuju odgovarajuće informacije da bi omogućili tim objektima da vode računa o vrsti i opsegu ukupne opasnosti od velike nesreće u svojoj politici sprečavanja velikih	Značenje izraza Član 7 Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 3) domino efekat je niz povezanih efekata koji zbog međusobnog razmještaja i blizine postrojenja, odnosno djelova postrojenja ili grupe postrojenja i količina opasnih materija prisutnih u tim postrojenjima povećavaju mogućnosti izbijanja udesa ili pogoršavaju posljedice nastalog udesa; Sprečavanje i kontrola udesa Član 39, st.3 i 4 Operator seveso postrojenja dužan je da Agenciji dostavi obavještenje i izradi Plan prevencije udesa, i u zavisnosti od količina opasnih materija, odnosno stepena rizika od udesa, izradi Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa. Količine opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje stepen rizika seveso postrojenja, utvrđuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o količinama opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje stepen rizika seveso postrojenja	2018/I

nesreća, sistemima upravljanja sigurnošću, izvješćima o sigurnosti i unutarnjim planovima za slučaj opasnosti, prema potrebi; (b) sarađuju pri obavještavaju javnosti i susjednih lokacija koje nisu obuhvaćene područjem primjene ove Direktive, te pri dostavljanju informacija tijelu koje je odgovorno za pripremu vanjskih planova za slučaj opasnosti.				
Član 10. Izvještaj o sigurnosti 1. Države članice zahtijevaju da operater objekta više nivoa izradi izvještaj o sigurnosti za potrebe: (a) dokazivanja da je započeo s primjenom politike sprečavanja velikih nesreća i sistema upravljanja sigurnošću za njezinu provedbu u skladu s informacijama utvrđenim u Prilogu III.; (b) dokazivanja da su identificirane opasnosti od velikih nesreća i mogući scenariji velike nesreće te da su poduzete potrebne mjere da bi se te nesreće spriječile i da bi se ograničile njihove posljedice za zdravlje ljudi i životna sredina; (c) dokazivanja da se vodilo računa o dostatnoj sigurnosti i pouzdanosti pri projektiranju, izgradnji, funkcioniranju i održavanju svakog postrojenja, skladišta, opreme i infrastrukture za njegovo funkcioniranje, koji su povezani s opasnostima od velikih nesreća unutar objekta; (d) dokazivanja da su izrađeni unutarnji planovi za slučaj opasnosti i pružanja informacija da bi se omogućila izrada vanjskog	Sprečavanje i kontrola udesa Član 39, stav 3 Operater seveso postrojenja dužan je da Agenciji dostavi obavještenje izradi Plan prevencije udesa, i u zavisnosti od količina opasnih materija, odnosno stepena rizika od udesa, izradi Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa. Sadržaj Izvještaja o bezbjednosti i Plana zaštite od udesa Član 41 Izvještaj o bezbjednosti sadrži naročito: informacije o sistemu upravljanja i organizacije operatera u cilju sprečavanja hemijskog udesa; opis lokacije na kojoj se nalazi seveso postrojenje, odnosno kompleks; opis seveso postrojenja, odnosno kompleksa; analizu rizika od hemijskog udesa i način njegovog sprječavanja; mjere zaštite i interventne mjere za ograničavanje posljedica hemijskog udesa; popis opasnih materija i dr. Plan zaštite od udesa sadrži naročito mjere koje se preduzimaju u okviru seveso postrojenja, odnosno kompleksa u slučaju hemijskog udesa ili u slučaju nastanka okolnosti koje mogu izazvati hemijski udes. Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa obezbjeđuje operater koji u skladu sa količinama opasnih materija ima veći stepen rizika od hemijskog udesa i to za: 1. novo seveso postrojenje, odnosno kompleks najmanje tri mjeseca prije početka rada; 2. postojeće seveso postrojenje, odnosno kompleks; 3. postojeće seveso postrojenje, odnosno kompleks u kojem	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonsko g akta bližem sadržaju, metodologiji izrade Izvještaja o bezbjednosti i Plana zaštite od udes	2018/I

plana za slučaj opasnosti; (e) pružanja dostatnih informacija nadležnom tijelu da bi se omogućilo donošenje odluka u pogledu lociranja novih djelatnosti ili zahvata na postojećim objektima. 2. Izvještaj o sigurnosti sadrži najmanje podatke i informacije navedene u Prilogu II. U njemu se navode imena relevantnih organizacija koje su uključene u izradu izvještaja. 3. Izvještaj o sigurnosti dostavlja se nadležnom tijelu u sljedećim rokovima: (a) za nove objekte, u razumnom roku prije početka izgradnje ili rada, ili prije izmjena koje uzrokuju promjenu popisa opasnih materije; (b) za postojeće objekte više nivoa, 1.maja2016.; (c) za druge objekte, dvije godine od datuma od kojeg se ova Direktiva primjenjuje na dotični objekt. 4. Stavci 1., 2. i 3. ne primjenjuju se ako je operater već poslao izvještaj o sigurnosti nadležnom tijelu u skladu sa zahtjevima nacionalnog prava prije 1.maja2015. te ako su informacije sadržane u njemu u skladu sa stavcima 1. i 2. i nisu se mijenjale. Radi usklađenosti sa stavcima 1. i 2., operater dostavlja sve izmijenjene dijelove izvještaja o sigurnosti u obliku koji je odobrilo nadležno tijelo, u skladu s rokovima iz stava 3. 5. Ne dovodeći u pitanje Član11., operater redovito preispituje i, ako je potrebno, ažurira izvještaj o sigurnosti najmanje svakih pet godina. Operater također preispituje i, ako je	su se količine opasnih materija povećale tako da uzrokuju veći stepen rizika od hemijskog udesa, najkasnije šest mjeseci od dana promjene. Na Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa saglasnosti daje Agencija. Saglasnost iz stava 4 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva uz koji se prilaže dokaz o uplaćenju administrativnoj taksi. Operater je dužan da Izvještaj o bezbjednosti periodično pregleda i po potrebi ažurira: 1. najmanje svakih pet godina; 2. samoinicijativno ili na zahtjev Agencije zbog novih činjenica do kojih se došlo na osnovu analize drugih hemijskih udesa ili izbjegnutih udesa. Bliži sadržaj, metodologiju izrade Izvještaja o bezbjednosti i Plana zaštite od udesa utvrđuje se propisom Ministarstva. Rok za Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa Član 91 Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa za postojeće seveso postrojenje, odnosno kompleks iz člana 41 stav 3 tačka 2 ovog zakona, operater jedužan da obezbijedi, najkasnije u roku od osamnaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.			
--	---	--	--	--

potrebno, ažurira izvještaj o sigurnosti nakon velike nesreće u svojem objektu i u bilo kojem drugom trenutku, na inicijativu operatera ili na zahtjev nadležnog tijela, ako je to opravdano novim činjenicama ili novim tehnološkim spoznajama o sigurnosnim pitanjima, uključujući spoznaje koje proizlaze iz analize nesreća ili, u najvećoj mogućoj mjeri, „jedva izbjegnutih nesreća” te razvojem spoznaja o procjeni opasnosti. Ažurirano izvještaj o sigurnosti ili njegovi ažurirani dijelovi dostavljaju se nadležnom tijelu bez odgađanja. 6. Prije no što operater započne s izgradnjom ili radom ili u slučajevima iz stava 3.tačka(b) i (c) te iz stava 5. ovog člana, nadležno tijelo u razumnom roku od primitka izvještaja priopćava operateru zaključke svojeg preispitivanja izvještaja o sigurnosti i, gdje je potrebno, u skladu s članom 19. zabranjuje stavljanje u pogon ili nastavak rada dotičnog objekta. Članak 11. Izmjena u postrojenju, objektu ili skladištu U slučaju izmjene u postrojenju, objektu, skladištu ili procesu ili vrsti ili fizičkom obliku ili količini opasne tvari koja bi mogla imati značajne posljedice za opasnosti od velikih nesreća ili bi mogla dovesti do toga da objekt niže razine postane objekt više razine ili obrnuto, države članice osiguravaju da je operater pregledao te, ako je potrebno, ažurirao obavijest, politiku sprečavanja velikih nesreća, sustav upravljanja sigurnošću i izvješće o sigurnosti te obavijestio nadležno tijelo o pojedinostima tih ažuriranja prije te				
---	--	--	--	--

izmjene. Članak 12. Planovi za slučaj opasnosti 1. Države članice osiguravaju da, za sve objekte više razine: (a) operater izradi unutarnji plan za slučaj opasnosti za mjere koje treba poduzeti unutar objekta; (b) operater dostavlja potrebne informacije nadležnom tijelu da bi mu omogućio izradu vanjskih planova za slučaj opasnosti; (c) tijela koja je država članica imenovala u tu svrhu izrade vanjski plan za slučaj opasnosti za mjere koje treba poduzeti izvan objekta u roku od dvije godine nakon primitka potrebnih informacija od operatera u skladu s točkom (b). 2. Operateri poštuju obveze utvrđene u stavku 1. točkama (a) i (b) u sljedećim rokovima: (a) za nove objekte, u razumnom roku prije početka rada ili prije izmjena koje uzrokuju promjenu popisa opasnih tvari; (b) za postojeće objekte više razine, do 1. juna 2016., osim ako su unutarnji plan za slučaj opasnosti, izrađen u skladu sa zahtjevima nacionalnog prava prije tog datuma, i informacije koje su sadržane u njemu te informacije iz stavka 1. točke (b) u skladu s ovim članom i nisu se mijenjali; (c) za druge objekte, dvije godine od datuma od kojeg se ova Direktiva primjenjuje na dotični objekt. 3. Planovi za slučaj opasnosti izrađuju se sa sljedećim ciljevima:				
---	--	--	--	--

(a) ograničavanje i kontrola incidenata, da bi se učinci sveli na najmanju mjeru i da bi se ograničila šteta za zdravlje ljudi, okoliš i imovinu; (b) provođenje potrebnih mjera za zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine od učinaka velikih nesreća; (c) priopćavanje potrebnih informacija javnosti i dotičnim lokalnim službama ili tijelima; (d) osiguravanje povrata u prijašnje stanje i čišćenja životne sredine nakon velike nesreće. Planovi za slučaj opasnosti sadrže informacije utvrđene u Prilogu IV. 4. Države članice osiguravaju da se unutarnji planovi za slučaj opasnosti, koji su predviđeni ovom Direktivom, izrađuju u saradnji s osobljem koje radi u objektima, uključujući dotično dugoročno zaposleno osoblje relevantnih kooperanata. 5. Države članice osiguravaju da se zainteresiranoj javnosti dovoljno rano daje mogućnost da izrazi svoje mišljenje o vanjskim planovima za slučaj opasnosti pri njihovoj izradi ili znatnoj izmjeni. 6. Države članice osiguravaju da operateri odnosno imenovana tijela preispituju, testiraju i, ako je potrebno, ažuriraju unutarnje i vanjske planove za slučaj opasnosti u odgovarajućim razmacima koji nisu dulji od tri godine. Kod preispitivanja vodi se računa o promjenama do kojih je došlo u dotičnim objektima ili u okviru dotičnih hitnih službi, novom stručnom znanju i spoznajama vezanima uz reakciju na velike nesreće. Što se tiče vanjskih planova za slučaj				
---	--	--	--	--

opasnosti, države članice uzimaju u obzir potrebu da se olakša pojačana suradnja u pomoći koju u kriznim situacijama pruža civilna zaštita. 7. Države članice osiguravaju da operater i, ako je potrebno, nadležno tijelo koje je imenovano s tim ciljem provode planove za slučaj opasnosti bez odgađanja, čim dođe do velike nesreće ili nekontroliranog događaja za koji je razumno očekivati da bi po svojoj prirodi mogao dovesti do velike nesreće. 8. S obzirom na informacije sadržane u izvještaju o sigurnosti nadležno tijelo može odlučiti da se ne primjenjuje zahtjev o izradi vanjskog plana za slučaj opasnosti u skladu sa stavkom 1., obrazlažući svoju odluku.				
Članak 13. Planiranje korištenja prostora 1. Države članice osiguravaju da se u njihovim zemljišnim politikama ili drugim odgovarajućim politikama vodi računa o ciljevima sprječavanja velikih nesreća i ograničavanja posljedica takvih nesreća za zdravlje ljudi i okoliš. One te ciljeve ostvaruju putem nadzora nad: (a) lociranjem novih objekata; (b) izmjenama objekata koji su obuhvaćeni članom 11.; (c) novim zahvatima, uključujući prometne pravce, javne površine i stambena naselja u blizini objekata, gdje lociranje ili zahvati mogu uzrokovati ili povećati rizik od ili posljedice velike nesreće. 2. Države članice osiguravaju da se u njihovim zemljišnim politikama ili drugim	Zaštitne zone Član 42 U neposrednoj blizini industrijskih postrojenja koja imaju negativan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu, planskim dokumentima se utvrđuju zaštitne zone u kojima nije dozvoljena izgradnja stambenih objekata, škola, bolnica kao i poljoprivredna proizvodnja, u zavisnosti od stepena zagađenja vazduha, vode, tla ili drugih segmenata životne sredine.	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana i Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata . („SL.listu Crne Gore", br. 51/08, 40/10, 34/11, 47/11, 35/13, 39/13)	

odgovarajućim politikama i postupcima za provedbu tih politika vodi računa o potrebi da se dugoročno: (a) održe primjereni sigurnosni razmaci između objekata obuhvaćenih ovom Direktivom i stambenih naselja, zgrada i javnih površina, rekreacijskih sadržaja i, što je više moguće, velikih prometnih pravaca; (b) zaštite posebno osjetljiva područja ili područja od posebnog interesa za zaštitu prirode u blizini objekata, gdje je potrebno, uz pomoć primjerenih sigurnosnih razmaka ili drugih odgovarajućih mjera; (c) u slučaju postojećih objekata, poduzmu dodatne tehničke mjere u skladu s članom 5. da se ne bi povećali rizici za zdravlje ljudi i okoliš. 3. Države članice osiguravaju da sva nadležna tijela i zavodi za planiranje, koji su odgovorni za odluke u ovom području, uspostavljaju odgovarajuće postupke za savjetovanje da bi olakšali provedbu politika uvedenih u skladu sa stavkom 1. Postupci se sastavljaju tako da osiguravaju da, kada se donose odluke, operateri dostavljaju dostatne informacije o rizicima koji proizlaze iz objekta te da je na raspolaganju stručno mišljenje o tim rizicima, bilo za svaki slučaj posebno ili općenito. Države članice osiguravaju da operateri objekata niže razine na zahtjev nadležnog tijela dostavljaju dostatne informacije o rizicima koji proizlaze iz objekta, koje su nužne za potrebe 4. Zahtjevi stavaka 1., 2. i 3. ovog članka primjenjuju se ne dovodeći u pitanje odredbe Direktive 2011/92/EU Evropskog parlamenta i				
---	--	--	--	--

Savjeta od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (1), Direktive 2001/42/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (2) i drugog relevantnog zakonodavstva Unije. Države članice mogu predvidjeti usklađene ili zajedničke postupke radi ispunjavanja zahtjeva ovog članka i zahtjeva tog zakonodavstva da bi se između ostalog izbjeglo ponavljanje procjena ili savjetovanja.				
Članak 14. Informiranje javnosti 1. Države članice osiguravaju da su informacije iz Priloga V. stalno na raspolaganju javnosti, uključujući i elektronički. Informacije se ažuriraju prema potrebi, uključujući i u slučaju izmjena koje su obuhvaćene članom 11. 2. Za objekte više razine države članice također osiguravaju: (a) da sve osobe koje bi mogle biti pogođene velikom nesrećom primaju redovito i u najprimjerenijem obliku, a da za to ne trebaju podnositi zahtjeve, jasne i lako razumljive informacije o sigurnosnim mjerama i nužnom ponašanju u slučaju velike nesreće; (b) da se izvješće o sigurnosti stavlja na raspolaganje javnosti na zahtjev, u skladu s članom 22. stavkom 3.; ako se primjenjuje članak 22. stavak 3., stavlja se na raspolaganje izmijenjeno izvješće, na primjer u obliku sažetka bez tehničkih podataka, koji uključuje najmanje opće informacije o opasnostima od velikih nesreća i mogućim učincima na	XI.INFORMISANJE JAVNOSTI, UČEŠĆE JAVNOSTI I ZAINTERESOVANE JAVNOSTI I PRISTUP PRAVOSUĐU U PITANJIMA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE Obezbjedivanje pristupa informacijama o životnoj sredini Član 66 Pristup informacijama o životnoj sredini obezbeđuje se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama. Informacije o životnoj sredini Član 67 Informacije o životnoj sredini obuhvataju: - stanje pojedinih segmenata životne sredine, kao što su: vazduh, voda, more, zemljište, priroda, biološka i prediona raznovrsnost, staništa, močvare, obalno područje, uključujući genetički modificovane organizme, kao i međusobne uticaje pojedinih segmenata životne sredine; - faktore uticaja na životnu sredinu: supstance, energija, buka, zračenje, radijacija uključujući i radioaktivni otpad, otpad, emisije i druga ispuštanja u životnu sredinu, koji utiču, ili mogu uticati na	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana i Zakonom o slobodnom pristupu informacijama ("SL.list CG, br. 44/12")	

zdravlje ljudi i okoliš u slučaju velike nesreće; (c) da se popis opasnih tvari stavlja na raspolaganje javnosti na zahtjev, u skladu s članom 22. stavkom 3. Informacije koje treba dostaviti u skladu s točkom (a) prvog podstavka ovog stavka uključuju najmanje informacije iz Priloga V. Te se informacije na isti način dostavljaju svim javnim zgradama i površinama, uključujući škole i bolnice, te svim susjednim objektima u slučaju objekata koji su obuhvaćeni članom 9. Države članice osiguravaju da se informacije dostavljaju najmanje svakih pet godina, da se redovito preispituju i, kada je potrebno, ažuriraju, uključujući i u slučaju izmjena koje su obuhvaćene članom 11. 3. Države članice dostavljaju dostatne informacije državama članicama koje bi mogle biti pogođene prekograničnim učincima velike nesreće koja potječe iz objekta više razine da bi te države članice mogle primijeniti, prema potrebi, sve odgovarajuće odredbe iz članaka 12. i 13. i ovog članka. 4. Ako je dotična država članica odlučila da objekt u blizini državnog područja druge države članice nije u stanju uzrokovati prekograničnu opasnost od velike nesreće za potrebe članka 12. stavka 8. pa zbog toga ne mora izraditi vanjski plan za slučaj opasnosti u skladu s članom 12. stavkom 1., o svojoj obrazloženoj odluci obavješćuje drugu državu članicu Član 15. Savjetovanje i sudjelovanje javnosti u donošenju odluka	segmente životne sredine; - mjere sadržane u strateškim dokumentima, propisima, planovima, programima, sporazumima o životnoj sredini, aktivnosti koje mogu direktno ili indirektno uticati na pojedine segmente životne sredine, kao i mjere ili aktivnosti utvrđene radi njihove zaštite; - izvještaje o sprovođenju međunarodnih ugovora koji se odnose na zaštitu životne sredine; - analizu troškova i druge finansijske analize koje se primjenjuju kao dio mjera i aktivnosti sa ciljem zaštite i poboljšanja stanja životne sredine, - informacije koje se odnose na uslove kvaliteta života ljudi, njihovo zdravlje i bezbjednost, kulturnu baštinu i izgrađene objekte u mjeri kada na njih utiče, ili može uticati stanje pojedinih segmenata životne sredine, odnosno stanje uzrokovano faktorima i/ili mjerama iz al. 2. i 3 ovog stava. Pravno lice koje obavlja poslove iz oblasti životne sredine može čuvati informacije o životnoj sredini u ime organa državne uprave, organa uprave ili organa lokalne uprave. Objavljivanje informacija o životnoj sredini Član 68 Informacije o životnoj sredini objavljuju se u skladu sa ovim zakonom, putem elektronskih baza podataka ili putem medija. Agencija je dužna da: - na svojoj internet stranici objavljuje: tekstove međunarodnih ugovora, konvencija ili sporazuma i pravo Evropske unije; - propise koji se odnose na životnu sredinu; - strategije, planove, programe i druge dokumente koji se odnose na životnu sredinu; - izvještaje o stanju životne sredine; - podatke dobijene praćenjem stanja životne sredine;			
---	--	--	--	--

1. Države članice osiguravaju da se zainteresiranoj javnosti dovoljno rano pruži mogućnost da izrazi svoje mišljenje o posebnim pojedinačnim projektima vezanima uz: (a) planiranje novih objekata u skladu s članom 13.; (b) znatne izmjene objekata u skladu s članom 11., ako te izmjene podliježu obvezama iz članka 13.; (c) nove zahvate oko objekata, ako lociranje ili zahvati mogu povećati rizik od ili posljedice velike nesreće u skladu s članom 13. 2. Što se tiče posebnih pojedinačnih projekata iz stavka 1., javnost se obavješćuje javnim objavljivanjem ili drugim odgovarajućim sredstvima, uključujući elektroničke medije, ako postoje, na početku postupka donošenja određene odluke ili najkasnije u trenutku kada se mogu razumno dostaviti informacije o sljedećim pitanjima: (a) predmet posebnog projekta; (b) prema potrebi, činjenica da projekt podliježe nacionalnoj ili prekograničnoj procjeni utjecaja na okoliš ili savjetovanju između država članica u skladu s članom 14. stavkom 3.; (c) podaci o nadležnom tijelu koje je odgovorno za donošenje odluke, od kojeg je moguće dobiti odgovarajuće informacije i kojem se mogu dostaviti komentari ili pitanja te podaci o kalendaru djelovanja za dostavu komentara ili pitanja; (d) narav mogućih odluka ili, ako postoji, nacrt odluke;	- izvještaje o sprovođenju međunarodnih ugovora iz oblasti životne sredine, uključujući sprovođenje međunarodnih ugovora i strateških dokumenata, planova i programa iz oblasti životne sredine; - dozvole/saglasnosti koje imaju značajan uticaj na životnu sredinu; i - druge podatke od značaja za zaštitu životne sredine. Agencija je dužna da bez odlaganja obavijesti javnost putem elektronskih medija ili na drugi odgovarajući način u slučajevima neposredne opasnosti za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu, bez obzira da li je opasnost uzrokovana ljudskom djelatnošću ili prirodnim pojavama. Agencija i zagađivači su dužni, odmah po saznanju, bez odlaganja, da obavijeste javnost o prekoračenjima propisanih graničnih vrijednosti emisija u životnoj sredini. Zahtjev i rok za davanje informacija iz oblasti životne sredine Član 69 Pristup informacijama o životnoj sredini obezbjeđuje se na osnovu zahtjeva koji se podnosi organu državne uprave, organu uprave i organu lokalne uprave i koji ne mora da sadrži razloge za traženje informacija. O zahtjevu iz stava 1 ovog člana, odlučuje se u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva u skladu sa zakonom kojim je uređen slobodan pristup informacijama. Rok iz stava 2 ovog člana, može se produžiti za osam dana, ako se traži pristup izuzetno obimnoj i složenoj informaciji o životnoj sredini. U slučaju iz stava 3 ovog člana, podnosilac zahtjeva se obavještava o produženju roka za rješavanje po zahtjevu i o razlozima produženja u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva u pisanoj formi. Informacija o životnoj sredini, po mogućnosti daje se u obliku u kojem to zahtijeva podnosilac zahtjeva.			
--	--	--	--	--

(e) podaci o vremenu i mjestu gdje ili putem kojih će relevantne informacije biti stavljene na raspolaganje; (f) podaci o načinima savjetovanja i sudjelovanja javnosti u skladu sa stavkom 7. ovog članka. 3. Što se tiče posebnih pojedinačnih projekata iz stavka 1., države članice osiguravaju da je u primjerenim rokovima na raspolaganju zainteresirane javnosti sljedeće: (a) u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, glavna izvješća i mišljenja, koja su izdana nadležnom tijelu u trenutku kada je zainteresirana javnost informirana u skladu sa stavkom 2.; (b) u skladu s odredbama Direktive 2003/4/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 28.januara2003. o javnom pristupu informacijama o životnoj sredini (1), informacije osim onih iz stavka 2. ovog članka, a koje su bitne za odluku o kojoj je riječ i na raspolaganju su tek nakon što je zainteresirana javnost informirana u skladu s tim stavkom. 4. Države članice osiguravaju da zainteresirana javnost ima pravo izraziti komentare i mišljenja nadležnom tijelu prije donošenja odluke o posebnom pojedinačnom projektu, kako je navedeno u stavku 1., te da se pri donošenju određene odluke propisno uzimaju u obzir rezultati savjetovanja koje je održano u skladu sa stavkom 1. 5. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo pri donošenju bitnih odluka stavlja na raspolaganje javnosti:	Odbijanje zahtjeva za pristup informaciji o životnoj sredini Član 70 Zahtjev iz člana 69 ovog zakona odbiće se: - u slučajevima utvrđenim zakonom kojim je uređen slobodan pristup informacijama - ako se zahtjev odnosi na informacije, dokumente ili druge podatke koji su u fazi izrade, uz navođenje organa koji priprema informaciju, dokument ili druge podatke, kao i vrijeme potrebno za njihov završetak. Zahtjev za pristup informaciji o životnoj sredini ne može se odbiti ako se taj zahtjev odnosi na emisije zagađujućih materija u životnoj sredini. Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za pristup informacijama o životnoj sredini može se izjaviti žalba nadležnom organu. Kvalitet informacija o životnoj sredini Član 71 Organi državne uprave, organi uprave i organi lokalne uprave, dužni su da u okviru svoje nadležnosti, obezbijede da informacije o životnoj sredini koje su sačinili ili koje su sačinjene u njihovo ime, budu ažurne, tačne i uporedive. Ukoliko se radi o zahtjevu za pružanje informacije koja se odnosi na faktore uticaja na životnu sredinu iz člana 67 stav 1 alineja 2 ovog zakona, organi iz stava 1 ovog člana, dužni su ako su dostupne takve informacije, informisati podnosioca zahtjeva o: - mjestu gdje se mogu pronaći; - mjernim postupcima, metodama analiza, uzorkovanja, prethodne obrade uzoraka korišćenih u prikupljanju podataka, ili o odgovarajućim standardizovanim postupcima koji su korišćeni. Učešće javnosti i zainteresovane javnosti Član 72 Organi državne uprave, organi uprave i organi lokalne uprave nadležni za poslove zaštite životne sredine, dužni su da			
--	---	--	--	--

(a) sadržaj odluke i razloge na kojima se ona temelji, uključujući naknadne ažurirane verzije; (b) rezultate savjetovanja održanog prije donošenja odluke i objašnjenje o tome kako je ono uzeto u obzir u toj odluci. 6. Ako se izrađuju opći planovi ili programi u vezi s pitanjima iz stavka 1. točke (a) ili (c), države članice osiguravaju da se javnosti dovoljno rano pruži stvarna mogućnost da sudjeluje u njihovoj pripremi i izmjeni ili preispitivanju, koristeći postupke navedene u članku 2. stavku 2. Direktive 2003/35/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. svibnja 2003. o osiguravanju sudjelovanja javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na okoliš (2). Države članice utvrđuju koja javnost ima pravo sudjelovati za potrebe ovog stavka, uključujući relevantne nevladine organizacije koje ispunjavaju potrebne zahtjeve u skladu s nacionalnim pravom, kao što su oni kojima se promiče zaštita životne sredine Ovaj se stavak ne primjenjuje na planove i programe za koje se postupak sudjelovanja javnosti provodi u skladu s Direktivom 2001/42/EZ. 7. Pojediniosti u vezi s obavješćivanjem javnosti i savjetovanjem sa zainteresiranom javnošću utvrđuju države članice. Utvrđuju se razumni vremenski okviri za različite faze da bi bilo dovoljno vremena za informiranje javnosti i da bi se zainteresirana javnost mogla pripremiti i djelotvorno sudjelovati u donošenju odluka o životnoj sredini u skladu s odredbama ovog članka	blagovremeno obavještavaju javnost i zainteresovanu javnost o postupcima odlučivanja u pitanjima životne sredine koja se odnose na: 1) stratešku procjenu uticaja planova i programa na životnu sredinu; 2) procjenu uticaja na životnu sredinu; 3) postupak izdavanja dozvole za integrisano sprječavanje i kontrolu zagađivanja kroz odobravanje rada novih, odnosno postojećih postrojenja; 4) strategije, planove, programe i ostala dokumenta iz oblasti zaštite životne sredine; 5) druga pitanja iz oblasti životne sredine u skladu sa posebnim propisima.			
---	---	--	--	--

Član 16. Informacije koje treba dostaviti operater i mjere koje treba poduzeti nakon velike nesreće Države članice osiguravaju da je operater obvezan, što je prije moguće nakon velike nesreće, koristeći najprimjerenija sredstva: (a) obavijestiti nadležno tijelo; (b) dostaviti nadležnom tijelu sljedeće informacije, čim one postanu raspoložive: i. okolnosti nesreće; ii. uključene opasne tvari; iii. podaci koji su na raspolaganju za procjenu učinaka nesreće na zdravlje ljudi, okoliš i imovinu; iv. poduzete hitne mjere; (c) obavijestiti nadležno tijelo o mjerama koje su predviđene za: i. ublažavanje srednjoročnih i dugoročnih učinaka nesreće; ii. sprečavanje eventualnog ponavljanja takve nesreće; (d) ažurirati dostavljene informacije ako iz daljnje istrage proizađu dodatne činjenice zbog kojih se te informacije ili izvedeni zaključci mijenjaju. Član 17. Mjere koje treba poduzeti nadležno tijelo nakon velike nesreće Nakon velike nesreće države članice zahtijevaju da nadležno tijelo: (a) osigurava poduzimanje hitnih srednjoročnih i dugoročnih mjera koje se	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o odgovornosti za štetu u životnoj sredini ("SL.list CG, br. 27/14")	
---	----------------------------------	--	--	--

moгу pokazati potrebnima; (b) prikuplja, u inspekcijskom nadzoru, istraži ili drugim odgovarajućim načinom, informacije koje su potrebne za potpunu analizu tehničkih, organizacijskih i upravljačkih aspekata nesreće; (c) primjereno postupaju da bi osiguralo da operater poduzima sve potrebne sanacijske mjere; (d) daje preporuke o budućim preventivnim mjerama; i (e) obavijesti o nesreći do koje je došlo osobe koje bi njome mogle biti pogođene i, kada je to bitno, o mjerama koje su poduzete radi ublažavanja posljedica nesreće.				
Član 18. Informacije koje države članice trebaju dostaviti nakon velike nesreće 1. Radi sprečavanja i ublažavanja velikih nesreća države članice informiraju Komisiju o velikim nesrećama koje ispunjavaju kriterije Priloga VI. i do kojih je došlo na njihovom državnom području. One Komisiji dostavljaju sljedeće podatke: (a) državu članicu, ime i adresu tijela koje je odgovorno za izvješće; (b) datum, vrijeme i mjesto nesreće, uključujući puno ime operatera i adresu uključenog objekta; (c) kratki opis okolnosti nesreće, uključene opasne tvari i neposredne učinke na zdravlje ljudi i okoliš; (d) kratki opis hitnih mjera koje su poduzete i neposrednih mjera opreza koje su potrebne	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo do pristupanja CG u EU	Crna Gora ima zaključene Memorandume (na osnovu Zakona o zaštiti i spašavanju) sa susjednim državama koje mogu trpjeti posljedice u slučaju velikih nesreća u CG, a kojima	

da bi se spriječilo ponavljanje nesreće; (e) rezultate njihove analize i preporuke. 2. Informacije iz stavka 1. ovog članka dostavljaju se što prije, a najkasnije u roku od jedne godine od datuma nesreće, koristeći bazu podataka iz članka 21. stavka 4. Ako se u navedenom roku za uvrštenje u bazu podataka mogu dostaviti samo privremene informacije u skladu sa stavkom 1. točkom (e), informacije se ažuriraju kada postanu raspoloživi rezultati daljnje analize i preporuke. Države članice mogu odgoditi izvješavanje o informacijama iz stavka 1. točke (e) da bi omogućile završetak sudskih postupaka na koje bi to izvješavanje moglo utjecati. 3. Za potrebe dostave informacija iz stavka 1. ovog članka od strane država članica utvrđuje se obrazac izvješća u obliku provedbenih akata. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 27. stavka 2. 4. Države članice informiraju Komisiju o imenu i adresi svih tijela koja bi mogla imati relevantne informacije o velikim nesrećama i koja bi mogla savjetovati nadležna tijela drugih država članica, koja moraju intervenirati u slučaju takve nesreće			je definisano kako se vrši obavještavanje o nesreći	
Član 19. Zabrana poslovanja 1. Države članice zabranjuju poslovanje ili početak poslovanja bilo kojeg objekta, postrojenja ili skladišta ili bilo kojeg njihovog dijela ako su mjere koje je operater poduzeo radi sprečavanja i ublažavanja velikih nesreća jasno manjkave. U tom smislu države članice	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o integrisanom sprječavanju i kontroli	

između ostalog uzimaju u obzir ozbiljne propuste da se poduzmu potrebne radnje utvrđene u inspekcijskom izvješću. Države članice mogu zabraniti poslovanje ili početak poslovanja bilo kojeg objekta, postrojenja ili skladišta ili bilo kojeg njihovog dijela ako operater nije u navedenom roku dostavio obavijesti, izvješća ili druge informacije koje su propisane ovom Direktivom. 2. Države članice osiguravaju da se operateri mogu nadležnom tijelu koje je utvrđeno u skladu s nacionalnim pravom i postupcima žaliti protiv naloga o zabrani koji je izdalo nadležno tijelo u skladu sa stavkom 1.			zagađivanja životne sredine ("Službeni list RCG", br. 80/05)	
Član 20. Inspekcije 1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela organiziraju sustav inspekcija. 2. Inspekcije su primjerene vrsti dotičnog objekta i provode se neovisno o primitku izvješća o sigurnosti ili bilo kojeg drugog podnesenog izvješća. One su dovoljne za planirano i sustavno ispitivanje tehničkih i organizacijskih sustava ili sustava upravljanja koji se koriste u objektu, posebno da bi se osiguralo da: (a) operater može dokazati da je u vezi s raznim djelatnostima objekta poduzeo odgovarajuće mjere radi sprečavanja velikih nesreća; (b) operater može dokazati da je osigurao odgovarajuća sredstva za ograničavanje posljedica velikih nesreća, na lokaciji i izvan nje;	Upravni nadzor Član 80 Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo i drugi nadležni organi državne uprave, u skladu sa zakonom. Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko nadležnih inspekcija, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor. Ovlašćenja ekološkog inspektora Član 81 U vršenju inspekcijskog nadzora ekološki inspektor ima ovlašćenje da utvrdi da li: - se u obavljanju djelatnosti seveso postrojenja preduzimaju propisane mjere u cilju sprječavanja i kontrole udesa koji uključuju opasne materije; - je operater seveso postrojenja, odnosno kompleksa dostavio Agenciji obavještenje, prije izrade Plana prevencije udesa; - je operater seveso postrojenja, odnosno	Potpuno usklađeno	Materija regulisana i Zakonom o inspekcijskom nadzoru ("Sl.list CG", br. 76/09 i 57/11)	

c) podaci i informacije u izvješću o sigurnosti ili bilo kojem drugom podnesenom izvješću dostatno odražavaju uvjete u objektu; (d) su informacije pružene javnosti u skladu s članom 14. 3. Države članice osiguravaju da su planom inspekcija na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini obuhvaćeni svi objekti te osiguravaju da se taj plan redovito preispituje i, gdje je potrebno, ažurira. Svaki plan inspekcija uključuje sljedeće: (a) opću procjenu relevantnih sigurnosnih pitanja; (b) zemljopisno područje obuhvaćeno planom inspekcija; (c) popis objekata koji su obuhvaćeni planom; (d) popis skupina objekata s mogućim domino-efektom u skladu s članom 9.; (e) popis objekata u kojima bi posebni vanjski rizici ili izvori opasnosti mogli povećati rizik od ili posljedice velike nesreće; (f) postupke za redovne inspekcije, uključujući programe za takve inspekcije u skladu sa stavkom 4.; (g) postupke za izvanredne inspekcije u skladu sa stavkom 6.; (h) odredbe o suradnji između različitih inspekcijskih tijela. 4. Na osnovu planova inspekcije iz stavka 3. nadležno tijelo redovito izrađuje programe za redovne inspekcije za sve objekte, uključujući učestalost obilazaka mjesta za različite vrste objekata. Razdoblje između dvaju uzastopnih obilazaka	kompleksa izradio Plan prevencije udesa u roku od šest mjeseci po dostavljanju obavještenja; - je operater seveso postrojenja, odnosno kompleksa izradio i dostavio Agenciji Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa; - zagađivač sprovodi monitoring u skladu sa zakonom; - zagađivači dostavljaju podatke za potrebe vođenja katastra zagađivača. Prava i obaveze ekološkog inspektora Član 82 U vršenju poslova iz člana 81 ovog zakona ekološki inspektor je obavezan da: - naredi preduzimanje mjera za sprječavanje hemijskog udesa i ograničavanje uticaja tog udesa na život zdravlje ljudi i životnu sredinu na propisan način; - naredi operateru seveso postrojenja, odnosno kompleksa da dostavi Agenciji Obavještenje, prije izrade Plana prevencije udesa; - naredi operateru seveso postrojenja, odnosno kompleksa da izradi Plan prevencije udesa u roku od šest mjeseci po dostavljanju Obavještenja; - naredi operateru seveso postrojenja, odnosno kompleksa da izradi i dostavi Agenciji Izvještaj o bezbjednosti i Plan zaštite od udesa; - naredi zagađivaču obavljanje monitoringa stanja životne sredine na propisan način; - naredi zagađivaču dostavljanje podataka utvrđenih monitoringom nadležnim organima, u skladu sa ovim zakonom; - naredi dostavljanje podataka za vođenje katastra zagađivača; - zabrani stavljanje u promet i upotrebu dugotrajnih			
--	--	--	--	--

mjesta nije dulje od godine dana za objekte više razine i tri godine za objekte niže razine, osim ako je nadležno tijelo izradilo program inspekcije koji se temelji na sustavnoj procjeni opasnosti od velikih nesreća dotičnih objekata. 5. Sustavna procjena opasnosti dotičnih objekata temelji se najmanje na sljedećim kriterijima: (a) mogući učinci dotičnih objekata na zdravlje ljudi i okoliš; (b) prethodno ispunjavanje zahtjeva ove Direktive. Kada je potrebno, vodi se računa i o relevantnim rezultatima inspekcija koje su provedene u skladu s drugim zakonodavstvom Unije. 6. Izvanredne inspekcije provode se da bi se čim prije istražile ozbiljne pritužbe, ozbiljne nesreće i „jedva izbjegnute nesreće”, incidenti i slučajevi nesukladnosti. 7. U roku od četiri mjeseca nakon svake inspekcije nadležno tijelo operateru priopćava zaključke inspekcije i sve utvrđene potrebne radnje. Nadležno tijelo osigurava da operater provodi sve te potrebne radnje u razumnom roku nakon primitka priopćenja. 8. Ako je inspekcijom utvrđen važan slučaj nepoštovanja ove Direktive, u roku od šest mjeseci provodi se dodatna inspekcija. 9. Inspekcije se po mogućnosti usklađuju i, kada je potrebno, povezuju s inspekcijama prema drugom zakonodavstvu Unije. 10. Države članice potiču nadležna tijela da osiguraju mehanizme i alate za razmjenu iskustava i učvršćivanje znanja te da, kada je potrebno, sudjeluju u tim mehanizmima na	organskih zagađivača (POPs) u smjesama ili kao sastavni dio proizvoda, koje po odredbama ovog zakona nijesu dozvoljena; - zabrani stavljanje u promet i upotrebu azbesta i azbestnih vlakana, koje po odredbama ovog zakona nijesu dozvoljena; - naredi skladištenje metalne žive koja se smatra otpadom, na propisan način. Ovlašćenja geološkog inspektora Član 83 U vršenju inspekcijskog nadzora geološki inspektor ima ovlašćenje da utvrdi da lise geološko skladištenje ugljendioksida vrši u skladu sa dozvolom izdatom od strane organa državne uprave nadležnog za poslove geoloških istraživanja. Prava i obaveze geološkog inspektora Član 84 U vršenju poslova iz člana 83 ovog zakona geološki inspektor je obavezan da: - zabrani geološko skladištenje ugljendioksida, koje po odredbama ovog zakona nije dozvoljeno; - zabrani geološko skladištenje ugljendioksida u svrhu istraživanja ukoliko ne ispunjava uslove na osnovu kojih mu je izdata dozvola. Prava i obaveze tržišnog inspektora Član 85 U vršenju poslova tržišni inspektor je obavezan da naredi da informacije o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida budu dostupne na mjestu prodaje za svaki model putničkog vozila, na propisan način.			
--	---	--	--	--

razini Unije. 11. Države članice osiguravaju da operateri pružaju nadležnim tijelima svu potrebnu pomoć da bi tim tijelima omogućili provođenje svih inspekcija i prikupljanje svih informacija koje su potrebne za izvršavanje njihovih dužnosti za potrebe ove Direktive, posebno da bi tijelima omogućili da u potpunosti procijene mogućnost velike nesreće i utvrde u kojem se opsegu mogu povećati vjerojatnost ili pogoršati posljedice velikih nesreća, pripreme vanjski plan za slučaj opasnosti i da vode računa o tvarima koje možda iziskuju dodatno razmatranje zbog njihovog fizičkog oblika, posebnih uvjeta ili lokacije.				
Član 21. Informacijski sistem i razmjena informacija	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo do pristupanja CG u EU		
Član 22. Pristup informacijama i povjerljivost 1. Države članice radi transparentnosti osiguravaju da nadležno tijelo ima obvezu staviti informacije koje čuva u skladu s ovom Direktivom na raspolaganje svim fizičkim ili pravnim osobama koje to zatraže u skladu s Direktivom 2003/4/EZ. 2. Otkrivanje informacija zatraženih na osnovu ove Direktive, uključujući i na osnovu članka 14., nadležno tijelo može odbiti ili ograničiti ako su ispunjeni uslovi iz članka 4. Direktive 2003/4/EZ. 3. Nadležno tijelo može odbiti otkriti cjelokupne informacije iz članka 14. stavka 2. točaka (b) i (c), koje to nadležno tijelo čuva,	Član 69 Pristup informacijama o životnoj sredini obezbjeđuje se na osnovu zahtjeva koji se podnosi organu državne uprave, organu uprave i organu lokalne uprave i koji ne mora da sadrži razloge za traženje informacija. O zahtjevu iz stava 1 ovog člana, odlučuje se u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva u skladu sa zakonom kojim je uređen slobodan pristup informacijama. Rok iz stava 2 ovog člana, može se produžiti za osam dana, ako se traži pristup izuzetno obimnoj i složenoj informaciji o životnoj sredini. U slučaju iz stava 3 ovog člana, podnosilac zahtjeva se obavještava o produženju roka za rješavanje po zahtjevu i o razlozima produženja u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva u pisanoj formi. Informacija o životnoj sredini, po mogućnosti daje se u	Potpuno usklađeno		

ne dovodeći u pitanje stavak 2. ovog članka, ako je operator zatražio da se ne otkriju određeni dijelovi izvješća o sigurnosti ili popisa opasnih tvari iz razloga predviđenih u članku 4. Direktive 2003/4/EZ. Nadležno tijelo iz istih razloga može odlučiti i da se ne otkriju određeni dijelovi izvješća ili popisa. U takvim slučajevima i po odobrenju tog tijela operator nadležnom tijelu dostavlja izmijenjeno izvješće ili popis, iz kojih su isključeni ti dijelovi.	obliku u kojem to zahtijeva podnositelj zahtjeva. Odbijanje zahtjeva za pristup informaciji o životnoj sredini Član 70 Zahtjev iz člana 69 ovog zakona odbiće se: - u slučajevima utvrđenim zakonom kojim je uređen slobodan pristup informacijama - ako se zahtjev odnosi na informacije, dokumente ili druge podatke koji su u fazi izrade, uz navođenje organa koji priprema informaciju, dokument ili druge podatke, kao i vrijeme potrebno za njihov završetak. Zahtjev za pristup informaciji o životnoj sredini ne može se odbiti ako se taj zahtjev odnosi na emisije zagađujućih materija u životnoj sredini. Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za pristup informacijama o životnoj sredini može se izjaviti žalba nadležnom organu.			
Član 23. Pristup pravosuđu Države članice osiguravaju: (a) da svaki podnositelj zahtjeva koji zatraži informacije prema točkama (b) i (c) članka 14. stavka 2. ili članku 22. stavku 1. ove Direktive može zatražiti preispitivanje, u skladu s članom 6. Direktive 2003/4/EZ, poduzetih radnji ili propustâ određenog nadležnog tijela u vezi s takvim zahtjevom; (b) svaka u svojem nacionalnom pravnom sustavu, da pripadnici zainteresirane javnosti imaju pristup postupcima preispitivanja utvrđenima u članku 11. Direktive 2011/92/EU za slučajeve koji podliježu članku 15. stavku 1. ove Direktive.	Pravo na pravnu zaštitu u pitanjima zaštite životne sredine Član 73 Zainteresovana javnost u postupku odlučivanja u pitanjima životne sredine ima pravo da pokrene postupak preispitivanja odluke pred nadležnim organima, odnosno sudom u skladu sa zakonom. Zainteresovana javnost ima pravo podnošenja žalbe protiv odluke nadležnog organa za poslove zaštite životne sredine, odnosno pravo podnošenja tužbe nadležnom sudu u skladu sa posebnim propisima.	Potpuno usklađeno		
Članovi 24-34	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Prilog I. — Opasne materije Prilog II. — Minimum podataka i informacija koje treba razmotriti u izvještaju o sigurnosti iz člana 10. Prilog III. — Informacije iz člana 8. stava 5. i člana 10. o sistemu upravljanja sigurnošću i organizaciji objekta radi sprečavanja velikih nesreća Prilog IV. — Podaci i informacije koje treba uključiti u planove za slučaj opasnosti iz člana 12.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskih akata o: količinama opasnih materija po kategorijama, kojima se određuje stepen rizika seveso postrojenja; o bližem sadržaju Plana prevencije udesa i obavještenja; o bližem sadržaju, metodologiji izrade Izvještaja o bezbjednosti i Plana zaštite od udesa	2018/I
Prilog V. — Informacije za javnost kako su predviđene u članu 14. stavu 1. i članu 14. stavu 2.tački(a)	Obezbeđivanje pristupa informacijama o životnoj sredini Član 66 Informacije o životnoj sredini Član 67 Objavljivanje informacija o životnoj sredini	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana i Zakonom o slobodnom pristupu informacijam	

	Član 68 Zahtjev i rok za davanje informacija iz oblasti životne sredine Član 69 Kvalitet informacija o životnoj sredini Član 71		a ("SL.list CG, br. 44/12")	
Prilog VI. — Kriterijumi za obavješćavanje Komisije o velikoj nesreći u skladu s članom 18. stavom 1.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo do pristupanja CG u EU		
Prilog VII. — Korelacijska tablica	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Regulativa 32009R1221				
Član 1. Cilj Ovime se uspostavlja sistem upravljanja životna sredinom i neovisnog ocjenjivanja Zajednice, dalje u tekstu „sistem EMAS”, u kojem organizacije smještene u Zajednici i van nje sudjeluju dobrovoljno. Cilj sistema EMAS kao važnog instrumenta Akcijskog plana o održivoj potrošnji i proizvodnji i održivoj industrijskoj politici jest promicati stalno unapređivanje djelotvornosti organizacija s obzirom na životna sredina uspostavljanjem i provedbom sistema upravljanja životna sredinom u organizacijama, sistematičnom i objektivnom periodičnom evaluacijom učinkovitosti tih sistema, pružanjem informacija o djelotvornosti s obzirom na životna sredina, otvorenim dijalogom s javnošću i drugim zainteresiranim stranama, aktivnim uključivanjem zaposlenika u organizacijama i odgovarajućom izobrazbom.	Sistem upravljanja životnom sredinom (EMAS) Član 43, st.1 i 2 Radi uključivanja u sistem upravljanja i kontrole zaštite životne sredine i informisanja javnosti o uticajima pojedinih djelatnosti na životnu sredinu, pravna lica i preduzetnici mogu se uključiti u sistem upravljanja životnom sredinom (u daljem tekstu: sistem EMAS) u skladu sa standardom MEST EN ISO 14001. U sistem EMAS mogu se uključiti pravna i fizička lica koja u svom poslovanju ispunjavaju zahtjeve sistema upravljanja zaštitom životne sredine koji se odnose na utvrđivanje i vođenje politike, planiranje, sprovođenje, kontrolu i provjeru sistema upravljanja i primjene mjera za njegovo unapređivanje.	Potpuno usklađeno		

Član 2. Definicije U smislu ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „politika zaštite životne sredine” znači globalna namjera i usmjerenost organizacije u pogledu njezine ekološke djelotvornosti kako je službeno predstavljena od strane uprave, uključujući poštovanje svih važećih zakonskih odredaba koje se odnose na životna sredina, kao i obvezu stalnog unapređivanja djelotvornosti na tom području. Ona osigurava okvir za djelovanje i za postavljanje općih i pojedinačnih ciljeva zaštite životne sredine; 2. „ekološka djelotvornost” znači mjerljivi rezultati koje organizacija osmaterijauje svojim upravljanjem aspektima životne sredine; 3. „poštovanje zakonodavstva” znači puna sprovođenje svih važećih zakonskih odredaba koje se odnose na životnu sredinu, uključujući uvjete propisane dozvolama; 4. „aspekt životne sredine” znači element djelatnosti, proizvoda ili usluga organizacije koji ima ili može imati učinak na životnu sredinu; 5. „značajni aspekt životne sredine” znači aspekt životne sredine koji ima ili može imati značajan učinak na životnu sredinu; 6. „direktni aspekt životne sredine” znači aspekt životne sredine povezan s djelatnostima, proizvodima ili uslugama organizacije nad kojim ona ima izravnu operativnu kontrolu; 7. „indirektni aspekt životne sredine” znači aspekt životne sredine koji može biti	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o načinu vođenja registra sistema upravljanja životnom sredinom (EMAS), sadržini, izgledu i upotrebi EMAS znaka, uslovima koje treba da ispuni EMAS verifikator, kao i o obrascu zahtjeva za registraciju u sistem EMAS	2018/I
---	----------------------------------	--------------------	---	---------------

posljedica interakcije organizacije s trećim stranama i na koji organizacija može u razumnoj mjeri utjecati; 8. „učinak na životnu sredinu” znači svaka promjena u životnu sredinu, bilo štetna ili korisna, koja u cijelosti ili djelomično proizlazi iz djelatnosti, proizvoda ili usluga organizacije; 9. „analiza uticaja na životnu sredinu” znači uvodna sveobuhvatna analiza aspekata životne sredine, učinaka na životnu sredinu i djelotvornosti s obzirom na životnu sredinu u vezi s djelatnostima, proizvodima ili uslugama organizacije; 10. „program zaštite životne sredine” znači opis mjera, odgovornosti i sredstava koji se preduzimaju ili se planiraju preduzeti da bi se osmaterijeli opšti i pojedinačni ciljevi zaštite životne sredine i održali rokovi za osmaterijaenje tih ciljeva; 11. „opći cilj zaštite životne sredine” znači globalni cilj s obzirom na životnu sredinu koji proizlazi iz politike zaštite životne sredine, čije si je osmaterijaenje organizacija zadala i koji je brojčano izražen kad je to moguće; 12. „pojedinačni cilj zaštite životne sredine” znači detaljno razrađen zahtjev u pogledu djelotvornosti koji proizlazi iz općih ciljeva zaštite životne sredine, primjenjiv na cijelu organizaciju ili njezine dijelove, a koji treba postaviti i ispuniti da bi se osmaterijeli ti opći ciljevi; 13. „sistem upravljanja životnu sredinom” znači dio sveukupnog sistema upravljanja koji obuhvaća organizacijsku strukturu, aktivnosti planiranja, odgovornosti, prakse, postupke, procese i resurse za razvoj, provedbu, osmaterijaenje, preispitivanje i održavanje				
---	--	--	--	--

politike zaštite životne sredine i upravljanje aspektima životne sredine; 14. „najbolja praksa upravljanja životnom sredinom” znači najučinkovitiji način provedbe sistema upravljanja životnom sredinom u organizacijama u relevantnom sektoru, koji može rezultirati najboljom djelotvornošću s obzirom na životnu sredinu u danim gospodarskim i tehničkim uslovima; 15. „bitna izmjena” znači svaka izmjena u poslovanju organizacije, njezinoj strukturi, administraciji, postupcima, djelatnostima, proizvodima ili uslugama koja ima ili može imati značajni uticajna sistem upravljanja životnom sredinom u toj organizaciji, na životnu sredinu ili zdravlje ljudi; 16. „unutarnja revizija zaštite životne sredine” znači sistematična, dokumentirana objektivna periodična evaluacija djelotvornosti organizacije s obzirom na zaštitu životne sredine, procjenu sistema upravljanja i postupaka koji su razvijeni s ciljem zaštite životne sredine; 17. „revizor” znači pojedinac ili skupina pojedinaca koji pripadaju samoj organizaciji ili fizičkoj ili pravnoj osobi van te organizacije koji djelujući u ime te organizacije procjenjuju posebno postojeći sistem upravljanja životnom sredinom i utvrđuju usklađenost s životnu sredinunom politikom i programom organizacije, uključujući poštovanje važećih zakonskih odredaba koje se odnose na životnu sredinu; 18. „izjava o životnoj sredini” znači skup informacija za javnost i druge zainteresirane strane u pogledu: (a) strukture i djelatnosti organizacije;				
--	--	--	--	--

(b) njezine politike zaštite životne sredine i sistema upravljanja životnom sredinom; (c) njezinih aspekata životne sredine i učinaka na životnu sredinu; (d) njezinog programa zaštite životne sredine, općih i pojedinačnih ciljeva zaštite životne sredine; (e) njezine djelotvornosti s obzirom na životnu sredinu i poštovanje važećih zakonskih obveza koje se odnose na životnu sredinu kako je predviđeno u Prilogu IV.; 19. „ažurirana izjava o životnoj sredini” znači skup informacija za javnost i druge zainteresirane strane koji sadrži ažurirane podatke iz posljednje validirane izjave o životnu sredinu, isključivo s obzirom na životnu sredinu djelotvornost organizacije i poštovanje važećih zakonskih obveza koje se odnose na životnu sredinu kako je predviđeno u Prilogu IV.; 20. „procjenitelj životne sredine” znači: (a) tijelo za procjenu usklađenosti kako je definirano Uredbom (EZ) br. 765/2008, ili udruženje ili skupina takvih tijela, koje je dobilo akreditaciju u skladu s ovom Uredom; ili (b) fizička ili pravna osoba, ili udruženje ili skupina takvih osoba, koja je dobila dozvolu za obavljanje verifikacije i validacije u skladu s ovom Uredbom; 21. „organizacija” znači trgovačko društvo, poduzeće, tijelo vlasti ili ustanova s lokacijom u Zajednici ili van nje, ili njihovi dijelovi ili kombinacija istih bez obzira na to jesu li udruženi ili ne, koji imaju vlastite funkcije i administraciju; 22. „lokacija” znači određena geografska				
--	--	--	--	--

lokacija pod operativnom kontrolom organizacije i njezine djelatnosti, proizvodi i usluge, uključujući svu infrastrukturu, opremu i sirovine; lokacija je najmanja jedinica koja se može registrirati; 23. „klaster” znači skupina neovisnih organizacija međusobno povezanih u smislu geografske blizine ili poslovnih djelatnosti koje zajedno provode sistem upravljanja životnom sredinom; 24. „verifikacija” znači postupak procjene usklađenosti koju provodi procjenitelj životne sredine da bi dokazao da li organizacija analizom svojeg utjecaja na životnu sredinu, svojom politikom zaštite životne sredine, sistemom upravljanja životnom sredinom i unutarnjom revizijom tog sistema i njihovom provedbom ispunjava zahtjeve ove Uredbe; 25. „validacija” znači potvrda od strane procjenitelja životne sredine koji je obavio verifikaciju da su informacije i podaci u izjavi organizacije o životnu sredinu i njezinoj ažuriranoj izjavi o životnu sredinu pouzdani, vjerodostojni i točni te da zadovoljavaju zahtjeve ove Uredbe; 26. „provedbene vlasti” znači relevantna nadležna tijela koja države članice imenuju za otkrivanje kršenja važećih zakonskih odredaba koje se odnose na životnu sredinu, sprečavanje toga kršenja i provođenje istraga o tomu i, prema potrebi, za poduzimanje provedbenih mjera; 27. „ pokazatelj životne sredine” znači konkretan izraz koji omogućuje mjerenje djelotvornosti organizacije s obzirom na životnu sredinu; 28. „mala organizacija” znači:				
--	--	--	--	--

(a) mikro, mala i srednja poduzeća prema definiciji iz Preporuke Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiranju mikro, malih i srednjih poduzeća ; ili (b) tijela lokalne vlasti koja upravljaju područjem s manje od 10 000 stanovnika ili druga tijela javne vlasti koja zapošljavaju manje od 250 osoba i imaju godišnji proračun od najviše 50 milijuna eura ili godišnju bilancu stanja koja ne prelazi 43 milijuna eura, uključujući sve dolje navedeno: i. vladine ili druge državne uprave ili javna savjetodavna tijela na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini; ii. fizičke ili pravne osobe koje obnašaju funkcije državne uprave na osnovunacionalnog prava, uključujući posebne dužnosti, djelatnosti ili usluge u vezi s životnom sredinom; i iii. fizičke ili pravne osobe koje imaju javne odgovornosti ili funkcije ili koje pružaju javne usluge koje se odnose na životnu sredinu pod kontrolom tijela ili osobe iz točke (b); 29. „korporativna registracija” znači jedna registracija za sve ili neke lokacije na kojima organizacija posluje u jednoj ili više država članica ili trećih zemalja; 30. „akreditacijsko tijelo” znači nacionalno akreditacijsko tijelo imenovano prema članu 4. Uredbe (EZ) br. 765/2008 koje je odgovorno za akreditaciju i nadzor životnu sredinunih procjenitelja; 31. „tijelo za izdavanje dozvola” znači tijelo imenovano u skladu s članom 5. stavom 2. Uredbe (EZ) br. 765/2008 koje je odgovorno za izdavanje dozvola životnu sredinunim procjeniteljima i za njihov nadzor.				
--	--	--	--	--

Član 3. Određivanje nadležnog tijela 1. Zahtjeve za registraciju organizacije u državama članicama podnose nadležnom tijelu u toj državi članici. 2. Organizacija s lokacijama u jednoj ili više država članica ili trećih zemalja može podnijeti zahtjev za jedinstvenu korporativnu registraciju svih ili nekih od tih lokacija. Zahtjevi za jedinstvenu korporativnu registraciju podnose se nadležnom tijelu države članice u kojoj je smješteno sjedište ili središnja uprava organizacije koji su imenovani u smislu ovog stava. 3. Zahtjevi za registraciju, uključujući korporativnu registraciju za samo jednu lokaciju van Zajednice, koji dolaze iz organizacija van Zajednice, podnose se bilo kojem nadležnom tijelu u tim državama članicama koje je zaduženo za registraciju organizacija van Zajednice u skladu s drugim postavom člana 11. stava 1. Te organizacije osiguravaju da životnu sredinu procjenitelj koji provodi verifikaciju i validira sistem upravljanja životnom sredinom bude akreditiran i posjeduje dozvolu ishodu u državi članici u kojoj organizacija podnosi zahtjev za registraciju. Član 4. Priprema za registraciju 1. Organizacije koje se žele registrirati prvi put: (a) provode analizu utjecaja na životnu sredinu svih aspekata životne sredine u organizaciji u skladu sa zahtjevima predviđenim u Prilogu I. i točkama A.3.1. Priloga II.;	Sistem upravljanja životnom sredinom (EMAS) Član 43 Radi uključivanja u sistem upravljanja i kontrole zaštite životne sredine i informisanja javnosti o uticajima pojedinih djelatnosti na životnu sredinu, pravna lica i preduzetnici mogu se uključiti u sistem upravljanja životnom sredinom (u daljem tekstu: sistem EMAS) u skladu sa standardom MEST EN ISO 14001. U sistem EMAS mogu se uključiti pravna i fizička lica koja u svom poslovanju ispunjavaju zahtjeve sistema upravljanja zaštitom životne sredine koji se odnose na utvrđivanje i vođenje politike, planiranje, sprovođenje, kontrolu i provjeru sistema upravljanja i primjene mjera za njegovo unapređivanje. Radi ispunjavanja uslova za uspostavljanje sistema upravljanja zaštitom životne sredine i registracije u sistem EMAS pravno i fizičko lice dužno je da izradi izvještaj o uticajima aktivnosti, proizvoda i usluga na životnu sredinu, organizuje i sprovede provjeru usaglašenosti sistema upravljanja. Registracija u sistem EMAS vrši se na osnovu zahtjeva pravnog i fizičkog lica koji se podnosi Agenciji. Uz zahtjev za registraciju u sistem EMAS, prilaže se i: 1) izjava pravnog i fizičkog lica za uključivanje u sistem EMAS sa propisanim sadržajem; 2) potvrda akreditovanog EMAS verifikatora o tačnosti navoda datih u izjavi pravnog i fizičkog lica o ispunjenosti uslova zaštite životne sredine za uključivanje u sistem EMAS. Registar pravnih lica i preduzetnika uključenih u sistem EMAS vodi Agencija. Pravno lice ili preduzetnik uključen u sistem EMAS može koristiti EMAS znak. Ukoliko u Crnoj Gori nema pravnih lica koja su akreditovana za EMAS verifikaciju, Ministarstvo određuje akreditovanog EMAS verifikatora sa liste akreditovanih EMAS verifikatora država članica Evropske unije. Način vođenja EMAS registra, sadržinu, izgled i upotrebu	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o načinu vođenja registra sistema upravljanja životnom sredinom (EMAS), sadržini, izgledu i upotrebi EMAS znaka, uslovima koje treba da ispuni EMAS verifikator, kao i o obrascu zahtjeva za registraciju u sistem EMAS	2018/I
--	---	-----------------------------	---	---------------

(b) u svjetlu rezultata analize utjecaja na životnu sredinu, uspostavljaju i provode sistem upravljanja životnom sredinom koji obuhvaća sve zahtjeve navedene u Prilogu II., prema potrebi uzimajući u obzir najbolju praksu upravljanja životnom sredinom za relevantni sektor iz člana 46. stava 1. točke (a); (c) provode unutarnju reviziju u skladu sa zahtjevima navedenim u tački A.5.5. Priloga II. i u Prilogu III.; (d) sastavljaju izjavu o životnu sredinu u skladu s Prilogom IV. Kad su sektorski referentni dokumenti iz člana 46. dostupni za konkretni sektor, kod procjene djelotvornosti organizacije u pogledu zaštite životne sredine uzima se u obzir dotični relevantni dokument. 2. Organizacije mogu koristiti pomoć iz člana 32. koja je dostupna u državi članici u kojoj organizacija podnosi zahtjev za registraciju. 3. Organizacije koje posjeduju certificirani sistem upravljanja životnom sredinom priznat u skladu s članom 45. stavom 4. nisu obvezne provoditi one dijelove za koje se priznaje da su ekvivalentni ovoj Uredbi. 4. Organizacije dostavljaju materijalne ili pisane dokaze kojima potvrđuju da organizacija poštuje sve važeće zakonske odredbe koje se odnose na životnu sredinu. Organizacije mogu tražiti informacije od nadležnih provedbenih vlasti u skladu s članom 32. ili od životnu sredinunog procjenitelja. Organizacije van Zajednice isto tako navode uputu na zakonske odredbe koje se odnose na životnu sredinu, a primjenjuju se na slične organizacije u državi članici u kojoj planiraju podnijeti zahtjev za registraciju.	EMAS znaka, uslove koje treba da ispuni EMAS verifikator, kao i obrazac zahtjeva utvrđuje se propisom Ministarstva.			
---	--	--	--	--

Kad su sektorski referentni dokumenti iz člana 46. dostupni za konkretni sektor, procjena djelotvornosti organizacije u pogledu životne sredine provodi se s obzirom na dotični relevantni dokument. 5. Procjenitelj životne sredine koji je akreditiran ili posjeduje dozvolu provjerava uvodnu analizu utjecaja na životnu sredinu, sistem upravljanja životnom sredinom, postupak i provedbu revizije i validira izjavu o životnu sredinu. Član 5. Zahtjev za registraciju 1. Zahtjev za registraciju može podnijeti svaka organizacija koja ispunjava zahtjeve navedene u članu 4. 2. Zahtjev za registraciju podnosi se nadležnom tijelu određenom u skladu s članom 3., a obuhvaća sljedeće: (a) validiranu izjavu o životnu sredinu u elektroničkom ili pisanom obliku; (b) izjavu iz člana 25. stava 9. koju je potpisao životnu sredinu procjenitelj koji je validirao izjavu o životnu sredinu; (c) ispunjeni obrazac koji obuhvaća barem minimalne informacije predviđene u Prilogu VI.; (d) prema potrebi, dokaz o uplati primjenjivih naknada. 3. Zahtjev se sastavlja na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika države članice u kojoj organizacija podnosi zahtjev za registraciju.				
POGLAVLJE III. OBVEZE REGISTRIRANIH ORGANIZACIJA <i>Član 6.</i>		Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići	2018/I

Obnavljanje registracije u sistemu EMAS Član 7. Izuzeća za male organizacije Član 8. Bitne promjene Član 9. Unutarnja revizija zaštite životne sredine Član 10. Korištenje logotipa sistema EMAS POGLAVLJE IV. PRAVILA PRIMJENJIVA NA NADLEŽNA TIJELA Član 11. Imenovanje i uloga nadležnih tijela Član 12. Obveze u pogledu postupka registracije Član 13. Registracija organizacija Član 14. Obnavljanje registracije organizacije Član 15. Suspendacija ili brisanje organizacije iz registra Član 16. Forum nadležnih tijela Član 17. Stručna evaluacija nadležnih tijela	Nema odgovarajuće odredbe		donošenjem podzakonsko g akta o načinu vođenja registra sistema upravljanja životnom sredinom (EMAS), sadržini, izgledu i upotrebi EMAS znaka, uslovima koje treba da ispuni EMAS verifikator, kao i o obrascu zahtjeva za registraciju u sistem EMAS	
POGLAVLJE V. PROCJENITELJ ŽIVOTNE SREDINE Član 18. Zadaci procjenitelja životne sredine Član 19. Učestalost verifikacije Član 20. Zahtjevi koji se primjenjuju na procjenitelja životne sredine Član 21. Dodatni zahtjevi koji se primjenjuju na životnu sredinu procjenitelja koji su fizičke osobe i	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonsko g akta o načinu vođenja registra sistema upravljanja životnom	2018/I

aktivnosti verifikacije i validacije obavljaju kao pojedinci Član 22. Dodatni zahtjev koji se primjenjuju procjenitelja životene sredine aktivne u trećim zemljama Član 23. Nadzor procjenitelja životene sredine Član 24. Dodatni zahtjevi u pogledu nadzora procjenitelja životene sredine aktivnih u državama članicama koje nisu države članice u kojima je dobivena akreditacija ili dozvola Član 25. Uslovi za obavljanje verifikacije i validacije Član 26. Verifikacija i validacija malih organizacija Član 27. Uslovi za verifikaciju i validaciju u trećim zemljama			sredinom (EMAS), sadržini, izgledu i upotrebi EMAS znaka, uslovima koje treba da ispuni EMAS verifikator, kao i o obrascu zahtjeva za registraciju u sistem EMAS	
POGLAVLJE VI. TIJELA ZA AKREDITACIJU I IZDAVANJE DOZVOLA Član 28. Postupak akreditacije i izdavanja dozvola Član 29. Suspenzija ili povlačenje akreditacije ili dozvole Član 30. Forum tijela za akreditaciju ili izdavanje dozvole Član 31. Stručna evaluacija tijela za akreditaciju i izdavanje dozvola	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o načinu vođenja registra sistema upravljanja životnom sredinom (EMAS), sadržini, izgledu i upotrebi	2018/I

			EMAS znaka, uslovima koje treba da ispuni EMAS verifikator, kao i o obrascu zahtjeva za registraciju u sistem EMAS	
POGLAVLJE VII. PRAVILA PRIMJENJIVA NA DRŽAVE ČLANICE Član 32. Pomoć organizacijama u vezi s poštovanjem zakonskih odredaba koje se odnose na životnu sredinu Član 33. Promicanje sistema EMAS Član 34. Informacije Član 35. Promotivne aktivnosti Član 36. Promicanje sudjelovanja malih organizacija Član 37. Klasteri i postupni pristup Član 38. Sistem EMAS i druge politike i instrumenti u Zajednici Član 39. Naknade Član 40. Nepoštovanje Član 41. Obavješćivanje i izvješavanje Komisije	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o načinu vođenja registra sistema upravljanja životnom sredinom (EMAS), sadržini, izgledu i upotrebi EMAS znaka, uslovima koje treba da ispuni EMAS verifikator, kao i o obrascu zahtjeva za registraciju u sistem EMAS	2018/I

POGLAVLJE VIII. PRAVILA PRIMJENJIVA NA KOMISIJU Članovi 42-47	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
POGLAVLJE IX. ZAVRŠNE ODREDBE	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG I. ANALIZA UTJECAJA NA ŽIVOTNU SREDINU PRILOG II. Zahtjevi sistema upravljanja životnom sredinom i dodatni elementi koje trebaju uzeti u obzir organizacije koje provode sistem EMAS PRILOG III. UNUTRAŠNJA REVIZIJA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE PRILOG IV. PRIOPĆAVANJE INFORMACIJA BITNIH ZA ŽIVOTNU SREDINU PRILOG V. LOGOTIP SISTEMA EMAS PRILOG VI. ZAHTJEVI U POGLEDU DOSTAVLJANJA INFORMACIJA ZA REGISTRACIJU PRILOG VII. IZJAVA PROCJENITELJA ŽIVOTNE SREDINE O AKTIVNOSTIMA VERIFIKACIJE I POTVRĐIVANJA	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o načinu vođenja registra sistema upravljanja životnom sredinom (EMAS), sadržini, izgledu i upotrebi EMAS znaka, uslovima koje treba da ispuni EMAS verifikator, kao i o obrascu zahtjeva za registraciju u sistem EMAS	2018/I
PRILOG VIII. KORELACIJSKA TABLICA	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Regulativa 32010R0066				

Član 1. Predmet Ovom se Uredbom utvrđuju pravila za uvođenje i primjenu dobrovoljnog programa dodjele znaka za životnu sredinu EU-a. Član 2. Područje primjene 1. Ova se Uredba odnosi na svu robu i usluge koje se isporučuju za distribuciju, potrošnju ili uporabu na tržištu Zajednice bilo u zamjenu za plaćanje ili besplatno (dalje u tekstu „proizvodi“). 2. Ova se Uredba ne odnosi ni na lijekove za ljudsku uporabu kako su definirani Direktivi 2001/83/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 6. novembra 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za ljudsku uporabu ni na lijekove za uporabu u veterini, kako su definirani Direktivi 2001/82/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 6. novembra 2001. o zakoniku Zajednice o veterinarsko-medicinskim proizvodima, ni na bilo koju vrstu medicinskih proizvoda.	Ekološki znak Član 44 Ekološki znak utvrđuje se za proizvode namenjene opštoj potrošnji, izuzev proizvoda za ishranu, poljoprivrednih i drugih proizvoda dobijenih u skladu sa propisima kojima se uređuje organska proizvodnja, proizvodnja pića, proizvodnja farmaceutskih proizvoda i medicinske opreme koji u poređenju sa sličnim proizvodima manje zagađuju životnu sredinu pri proizvodnji, plasmanu, prometu, potrošnji i odlaganju ili su dobijeni reciklažom otpada. Ekološki znak utvrđuje se i za proizvode i usluge koji manje zagađuju životnu sredinu. Za proizvode ili usluge pravno ili fizičko lice može dobiti pravo na korišćenje ekološkog znaka ako se njihovom proizvodnjom, odnosno pružanjem smanjuje: 1) potrošnja energetske resursa; 2) emisija štetnih i opasnih materija; 3) proizvodnja otpada; 4) potrošnja prirodnih resursa. Bliži uslovi, kriterijum, postupak za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, visinu troškova dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka iz člana 45 stav 4 ovog zakona, elemente, izgled i način upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge utvrđuju se propisom Ministarstva.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližim uslovima, kriterijumima, postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, visini troškova dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka, elementima, izgledu i načinu upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge	2018/I
Član 3. Definicije Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem	2018/I

1. „skupina proizvoda” znači proizvodi koji su slični s obzirom na namjenu i uporabu ili imaju slična funkcionalna svojstva te su slični prema shvaćanju potrošača; 2. „operater” znači bilo koji proizvođač, uvoznik, pružatelj usluga, trgovac na veliko ili trgovac na malo; 3. „uticaj na životnu sredinu” znači svaka promjena u životnu sredinu koja je u cijelosti ili djelimično nastala zbog djelovanja proizvoda tijekom njegovog životnog ciklusa; 4. „životna sredina na učinkovitost” znači rezultat upravljanja proizvođača onim značajkama proizvoda koje utječu na životnu sredinu; 5. „verifikacija” znači postupak potvrđivanja da proizvod ispunjava posebna mjerila za dodjelu znaka za životnu sredinu EU-a.			podzakonsko g akta o bližim uslovima, kriterijumima , postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, visini troškova dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka, elementima, izgledu i načinu upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge	
Član 4. Nadležna tijela 1. Svaka država članica u okviru ministarstava ili van njih imenuje tijelo ili tijela odgovorna za izvršavanje zadataka predviđenih u ovoj Uredbi („nadležno tijelo” ili „nadležna tijela”) i osigurava njihovu operativnost. U slučaju imenovanja više od jednog nadležnog tijela, države članice odlučuju o njihovim pojedinačnim ovlastima i utvrđuju zahtjeve u pogledu njihove međusobne koordinacije. 2. Sastav nadležnih tijela je takav da jamči	Nadležnosti organa uprave Član 12,st.1 Stručne i sa njima povezane upravne poslove iz oblasti zaštite životne sredine vrši organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Agencija). Dodjela i oduzimanje ekološkog znaka Član 45 Pravo na korišćenje ekološkog znaka se dodjeljuje za period do tri godine. Zahtjev za dobijanje ekološkog znaka zainteresovano lice podnosi	Potpuno usklađeno		

njihovu nezavisnost i neutralnost, a njihovi poslovnici su takvi da osiguravaju transparentnost u obavljanju njihovih poslova, kao i uključenost svih zainteresiranih stranaka. 3. Države članice osiguravaju da nadležna tijela ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Prilogu V. 4. Nadležna tijela osiguravaju da postupak verifikacije na dosljedan, neutralan i vjerodostojan način obavljaju osobe koje su neovisne o operateru kojeg se verificira, na osnovumeđunarodnih, europskih ili nacionalnih standarda i postupaka koji se odnose na tijela koja provode programe certifikacije proizvoda.	Agenciji. Uz zahtjev se podnosi dokumentacija o ispunjenosti uslova iz člana 44 ovog zakona. Troškove dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka snosi podnosilac zahtjeva. Pravo na korišćenje ekološkog znaka oduzima se ako proizvod ili usluga prestane da ispunjava jedan od uslova za dodjelu znaka.			
Član 5. Odbor Evropske unije za znak za životnu sredinu	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 6. Opšti zahtjevi u pogledu mjerila za dodjelu znaka za životnu sredinu EU-a 1. Mjerila za dodjelu znaka za životnu sredinu EU-a temelje se na životnu sredinunoj učinkovitosti proizvoda, uzimajući u obzir najnovije strateške ciljeve Zajednice u području životne sredine. 2. Mjerilima za dodjelu znaka za životnu sredinu EU-a utvrđuju se zahtjevi koje proizvod mora ispuniti da bi mogao nositi znak za životnu sredinu EU-a. 3. Mjerila za dodjelu znaka za životnu sredinu EU-a utvrđuju se na naučnoj osnovi, uzimajući u obzir cijeli životni ciklus proizvoda. Pri utvrđivanju tih mjerila uzima se u obzir sljedeće: (a) najznačajniji utjecaji na životnu sredinu,	Ekološki znak Član 44 Ekološki znak utvrđuje se za proizvode namenjene opštoj potrošnji, izuzev proizvoda za ishranu, poljoprivrednih i drugih proizvoda dobijenih u skladu sa propisima kojima se uređuje organska proizvodnja, proizvodnja pića, proizvodnja farmaceutskih proizvoda i medicinske opreme koji u poređenju sa sličnim proizvodima manje zagađuju životnu sredinu pri proizvodnji, plasmanu, prometu, potrošnji i odlaganju ili su dobijeni reciklažom otpada. Ekološki znak utvrđuje se i za proizvode i usluge koji manje zagađuju životnu sredinu. Za proizvode ili usluge pravno ili fizičko lice može dobiti pravo na korišćenje ekološkog znaka ako se njihovom proizvodnjom, odnosno pružanjem smanjuje: 1) potrošnja energetske resursa; 2) emisija štetnih i opasnih materija; 3) proizvodnja otpada;	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližim uslovima, kriterijumima, postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog	2018/I

posebno uticajna klimatske promjene, uticajna prirodu i biološku raznolikost, potrošnju energije i resursa, smaterijaanje otpada, emisije u sve medije u životnu sredinu, onečišćenje izazvano fizikalnim čimbenicima, te na uporabu i ispuštanje opasnih materije; (b) zamjena opasnih materije sigurnijim materijama ili kroz uporabu alternativnih materijala ili dizajna, gdje god je to tehnički izvedivo; (c) potencijal smanjivanja utjecaja na životnu sredinu zbog trajnosti i ponovne uporabivosti proizvoda; (d) neto životnu sredinuna bilanca proizvoda u različitim fazama njegovog životnog ciklusa koja prikazuje potencijalne koristi za i opterećenja na životnu sredinu, uključujući zdravstvene i sigurnosne aspekte; (e) prema potrebi, socijalni i etički aspekti, npr. upućivanje na odgovarajuće međunarodne konvencije i sporazume kao što su relevantni standardi i etički kodeksi Međunarodne organizacije rada (ILO); (f) mjerila utvrđena za druge znakove za životnu sredinu, posebno za znakove tipa I. prema normi EN ISO 14024, koji su službeno priznati na nacionalnoj ili regionalnoj razini, ako takvi znakovi postoje za navedenu skupinu proizvoda, radi jačanja sinergije; (g) načelo smanjivanja broja pokusa na životinjama u najvećoj mogućoj mjeri. 4. Mjerila za dodjelu znaka za životnu sredinu EU-a uključuju zahtjeve čija je namjena osigurati da proizvodi koji nose znak za životnu sredinu EU-a funkcioniraju na odgovarajući način u skladu s namjenom za	4) potrošnja prirodnih resursa. Bliži uslovi, kriterijum, postupak za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, visinu troškova dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka iz člana 45 stav 4 ovog zakona, elemente, izgled i način upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge utvrđuju se propisom Ministarstva.		znaka, visini troškova dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka, elementima, izgledu i načinu upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge	
---	---	--	--	--

koju su predviđeni.				
Stavovi 5,6,7	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 7. Razvijanje i revizija mjerila za dodjelu znaka za životnu sredinu EU-a Član 8. Utvrđivanje mjerila za dodjelu znaka za životnu sredinu EU-a Član 9. Dodjela znaka za životnu sredinu EU-a i uslovi za njegovu uporabu Član 10. Nadzor i kontrola upotrebe znaka za životnu sredinu EU-a Član 11. Programi dodjele znaka za životnu sredinu u državama članicama Član 12. Promicanje znaka za životnu sredinu EU-a Član 13. Razmjena informacija i iskustava	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližim uslovima, kriterijumima, postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, visini troškova dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka, elementima, izgledu i načinu upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge	2018/I

Članovi 14-20	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG I. POSTUPAK RAZVIJANJA I REVIZIJE MJERILA ZA DODJELU ZNAKA ZA ŽIVOTNU SREDINU PRILOG II. OBLIK ZNAKA ZA ŽIVOTNU SREDINU EU-a PRILOG III. NAKNADE PRILOG IV. STANDARDNI UGOVOR O USLOVIMA UPOTREBE ZNAKA ZA ŽIVOTNU SREDINU EU-A PRILOG V. ZAHTEVI KOJI SE ODOSE NA NADLEŽNA TIJELA	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonsko g akta o bližim uslovima, kriterijumima , postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, visini troškova dodjele prava na korišćenje ekološkog znaka, elementima, izgledu i načinu upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge	2018/I
Regulativa 32004R0850				
Član 1. Cilj i područje primjene 1. Posebno uzimajući u obzir načelo	Dugotrajne organske zagađujuće supstance Član 47	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana Zakonom o	

predostrožnosti, cilj je ove Uredbe da se zdravlje ljudi i životnu sredinu zaštite od postojanih organskih zagađujućih materija zabranjujući, postupno ukidajući u najkraćem mogućem roku ili ograničavajući proizvodnju, stavljanje na tržište i upotrebu materije koje podliježu Stockholmskoj konvenciji o postojanim organskim onečišćujućim materijama, dalje u tekstu „Konvencija”, ili Protokolu o postojanim organskim onečišćujućim materijama iz 1998. uz Konvenciju iz 1979. o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka, dalje u tekstu „Protokol” i svodeći na minimum, s ciljem da se gdje god je to moguće što prije ukine, ispuštanje takvih materije i donoseći odredbe o otpadu koji se sastoji od, sadrži ili je onečišćen bilo kojom od tih materije. 2. Članci 3. i 4. ne primjenjuju se na otpad koji se sastoji od, sadrži ili je onečišćen bilo kojom od materije navedenih u prilogima I. ili II.	Zabranjena je proizvodnja, stavljanje u promet i upotreba, dugotrajnih organskih zagađujućih supstanci (u daljem tekstu: POPs) u smješama ili kao sastavnih dijelova proizvoda. Zabrana iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na POPs koje se: – upotrebljavaju za laboratorijska ispitivanja ili kao referentni standard; i – javljaju u tragovima i čija je prisutnost u supstancama, smješama ili proizvodima nenamjerna.		hemikalijama («Sl. list CG» broj 18/12) i Pravilnikom o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu ("Sl. list CG, br. 49/13")	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Uredbe: (a) „stavljanje na tržište” znači opskrba ili stavljanje na raspolaganje trećim osobama uz plaćanje ili besplatno. Roba koja se uveze na carinsko područje Zajednice također se smatra stavljenom na tržište; (b) „proizvod” znači objekt koji se sastoji od jedne ili više tvari i/ili pripravaka koji tijekom proizvodnje dobiva specifičan oblik, površinu ili uzorak koji određuje njegovu funkciju u krajnjoj upotrebi u većoj mjeri nego njegov kemijski sastav; (c) „tvar” ima značenje utvrđeno u članku 2. Direktive Savjeta 67/548/EEZ ;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o upravljanju otpadom sredinu ("Sl. list CG, br.64/11) i Zakonom o hemikalijama («Sl. list CG» br. 18/12)	

(d) „pripravak” ima značenje utvrđeno u članku 2. Direktive Savjeta 67/548/EEZ; (e) „otpad” ima značenje utvrđeno u članku 1. stavku (a) Direktive Savjeta 75/442/EEZ (f) „odlaganje” ima značenje utvrđeno u članku 1. stavku (e) Direktive Savjeta 75/442/EEZ; (g) „oporaba” ima značenje utvrđeno u članku 1. stavku (f) Direktive Savjeta 75/442/EEZ.				
Član 3. Kontrola proizvodnje, stavljanje na tržište i upotreba 1. Zabranjuje se proizvodnja, stavljanje na tržište i upotreba materije navedenih u Prilogu I., zasebno, u pripravcima ili kao sastavni dio proizvoda. 2. Proizvodnja, stavljanje na tržište i upotreba materije navedenih u Prilogu II., zasebno, u pripravcima ili kao sastavni dio proizvoda, ograničavaju se u skladu s uslovima navedenima u tom prilogu. 3. Države članice i Komisija, u okviru sistema ocjenjivanja i odobravanja za postojeće i nove kemikalije i pesticide, u skladu s odgovarajućim zakonodavstvom Zajednice, uzima u obzir kriterije navedene u stavu 1. Priloga D Konvenciji i preduzimaju odgovarajuće mjere pomoću kojih se vrši kontrola postojećih kemikalija i pesticida i sprečava proizvodnja, stavljanje na tržište i upotreba novih kemikalija i pesticida koji pokazuju svojstva postojećih organskih zagađujućih materije.	Dugotrajne organske zagađujuće supstance Član 47 Zabranjena je proizvodnja, stavljanje u promet i upotreba, dugotrajnih organskih zagađujućih supstanci (u daljem tekstu: POPs) u smješama ili kao sastavnih dijelova proizvoda. Zabrana iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na POPs koje se: – upotrebljavaju za laboratorijska ispitivanja ili kao referentni standard; i – javljaju u tragovima i čija je prisutnost u supstancama, smješama ili proizvodima nenamjerna.	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana Zakonom o hemikalijama («Sl. list CG» broj 18/12) i Pravilnikom o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu ("Sl. list CG, br. 49/13")	

Član 4. Izuzeća od kontrolnih mjera Član 5. Zalihe Član 6. Ograničenje, smanjivanje na najmanju moguću mjeru i ukidanje ispuštanja Član 7. Upravljanje otpadom Član 8. Provedbeni planovi Član 9. Praćenje stanja Član 10. Razmjena informacija Član 11. Tehnička pomoć Član 12. Izvješavanje	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o upravljanju otpadom sredinu ("Sl. list CG, br.64/11) i Zakonom o hemikalijama («Sl. list CG» br. 18/12)	
--	----------------------------------	--	---	--

Član 13. Kazne	XIV. KAZNENE ODREDBE Prekršajne odredbe Član 87 Novčanom kaznom od 2.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako: 9) proizvodi, stavlja u promet i upotrebljava, dugotrajne organske zagađujuće supstance (POPs) u smješama ili kao sastavnih dijelova proizvoda (član 47 stav 1);	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana i Zakonom o upravljanju otpadom sredinu ("Sl. list CG, br.64/11) i Zakonom o hemikalijama («Sl. list CG» br. 18/12	
Članovi 14-19	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG I. POPIS MATERIJJE KOJE PODLIJEŽU ZABRANAMA PRILOG II. POPIS MATERIJJE KOJE PODLIJEŽU OGRANIČENJIMA PRILOG III. POPIS MATERIJJE KOJE PODLIJEŽU ODREDBAMA O OGRANIČENJU ISPUŠTANJA	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o hemikalijama («Sl. list CG» broj 18/12) i Pravilnikom o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje	

			predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu ("Sl. list CG, br. 49/13")	
Direktiva 31987L0217				
Član 1. 1. Cilj je ove Direktive utvrđivanje mjera i upotpunjavanje odredaba koje su već na snazi, radi sprečavanja i smanjenja onečišćenja životne sredine azbestom u interesu zaštite čovjekova zdravlja i životne sredine. 2. Ova se Direktiva primjenjuje ne dovodeći u pitanje odredbe utvrđene Direktivom 83/477/EEZ. Član 2, st.1 i 2 Za potrebe ove Direktive: 1. „Azbest” znači sljedeći vlaknasti silikati: - krokidolit (plavi azbest), - aktinolit, - antofilit, - krizotil (bijeli azbest), - amozit (smeđi azbest), - tremolit. 2. „Sirovi azbest” znači: proizvod koji se dobiva primarnim drobljenjem azbestne rude.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o upravljanju otpadom sredinu ("Sl. list CG, br.64/11) i Pravilnikom o načinu pakovanja i uklanjanja otpada koji sadrži azbest , („Sl.list CG”br. 11/13)	
Član 2,st.3 3. „Upotreba azbesta” znači: djelatnosti koje podrazumijevaju rukovanje količinom sirovog azbesta od preko 100 kilograma godišnje i koje se tiču:	Azbest Član 48 Zabranjeno je stavljanje u promet i upotreba azbestnih vlakana.	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana i Pravilnikom	

(a) proizvodnje sirove azbestne rude, osim svih procesa koji su u direktnoj vezi s kopanjem rude; i/ili (b) izrade i industrijske dorade sljedećih proizvoda u kojima se upotrebljava sirovi azbest: azbestni cement ili proizvodi od azbestnog cementa, azbestni frikcijski proizvodi, azbestni filteri, azbestni tekstil, azbestni papir i karton, azbestne spojke, azbestni ambalažni materijali, azbestni materijali za učvršćenja, azbestne podne obloge, azbestni materijali za popunjavanje.	Zabranjeno je stavljanje u promet i upotreba sirovog azbesta u količini od preko 100 kilograma godišnje za: 1) proizvodnju sirove azbestne rude, osim procesa koji se odnose na vađenje rude; i/ili 2) izradu i industrijsku doradu proizvoda u kojima se upotrebljava sirovi azbest: azbestni cement ili proizvodi od azbestnog cementa, azbestni frikcijski proizvodi, azbestni filteri, azbestni tekstil, azbestni papir i karton, azbestne spojnice, azbestni ambalažni materijali, azbestni materijali za učvršćivanje, azbestne podne obloge, azbestni materijali za popunjavanje.		o načinu pakovanja i uklanjanja otpada koji sadrži azbest , („Sl.list CG”br. 11/13)	
Član 2,st.4 i 5 4. „Prerada proizvoda koji sadrže azbest” znači: djelatnosti različite od upotrebe azbesta kojima bi se azbest mogao ispustiti u životnu sredinu. 5. „Otpad” znači: svaka materija ili predmet prema definiciji iz člana 1. Direktive 75/442/EEZ.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o upravljanju otpadom sredinu ("Sl. list CG, br.64/11) i Pravilnikom o načinu pakovanja i uklanjanja otpada koji sadrži azbest , („Sl.list CG”br. 11/13)	
Član 3. 1. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se emisije azbesta u zrak, ispuštanja azbesta u vodni okoliš i nastanak krutog azbestnog otpada, u mjeri u kojoj je to razumno provedivo, smanje na izvoru i spriječe. U slučaju upotrebe azbesta, te mjere	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja	

trebaju obuhvaćati upotrebu najbolje raspoložive tehnologije koja za sobom ne povlači prekomjerni trošak uključujući prema potrebi recikliranje ili obradu. 2. U slučaju postojećih postrojenja, zahtjev iz stavka 1., po kojem najbolju raspoloživu tehnologiju koja za sobom ne povlači prekomjerni trošak treba upotrijebiti radi smanjenja i potpunog uklanjanja emisija azbesta u zrak, primjenjuje se uzimajući u obzir elemente utvrđene u članku 13. Direktive 84/360/EEZ. Član 4. 1. Ne dovodeći u pitanje članak 3., države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da koncentracija azbesta koji se ispušta u zrak ispušnim cijevima tijekom upotrebe azbesta ne prekorači najveću dopuštenu vrijednost od 0,1 mg/m³ (miligrama azbesta po m³ ispuštenog zraka). 2. Države članice mogu izuzeti od obaveze iz stavka 1. postrojenja koja ispuštaju manje od 5 000 m³/sat ukupnog plinovitog ispusta, a pritom emisija azbesta u zrak ne prekoračuje 0,5 grama po satu u bilo koje vrijeme pod normalnim uvjetima rada. Kada se primjenjuje ovo izuzeće, nadležna tijela država članica preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se ne prekorače granice iz točke 1.			životne sredine ("Službeni list RCG", br. 80/05) i Uredbom o graničnim vrednostima emisije iz stacionarnih izvora ("Sl.list CG" 10/11)	
Član 5. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale: (a) recikliranje svih otpadnih voda nastalih u proizvodnji azbestnog cementa. Ako takvo recikliranje ekonomski nije izvedivo, države	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Pravilnikom o kvalitetu otpadnih voda(" Sl.list	

članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da odlaganjem tekućeg otpada koji sadrži azbest ne dođe do onečišćenja vodnog životne sredine i drugih područja uključujući zrak. U tu svrhu: - primjenjivat će se najveća dopuštena vrijednost od 30 grama ukupne suspendirane tvari po m³ ispuštene otpadne vode, - nadležna tijela država članica odredit će za svako predmetno postrojenje obujam ispuštanja u vodu ili ukupnu količinu ispuštene suspendirane tvari po toni proizvoda, uzimajući u obzir specifičnu situaciju postrojenja. Ta ograničenja primjenjivat će se na mjestu gdje otpadne vode izlaze iz industrijskog postrojenja. (b) recikliranje svih otpadnih voda nastalih u proizvodnji azbestnog papira ili kartona. Međutim, moguće je dobiti odobrenje za ispuštanje otpadnih voda koje sadrže najviše 30 grama suspendirane tvari po m³ vode tijekom rutinskog čišćenja ili održavanja postrojenja.			CG",br. 45/2008 i 9/2010)	
Član 6. 1. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se emisije u zrak te ispuštanja otpadnih voda iz objekata na koje se primjenjuju najveće dopuštene vrijednosti iz članaka 4. i 5. mjere u pravilnim vremenskim razmacima. 2. Kako bi se provjerilo poštivanje navedenih najvećih dopuštenih vrijednosti, postupci i metode uzorkovanja i analize trebaju biti u skladu s onima koji su opisani u Prilogu ili s bilo kojom metodom ili postupkom kojim se	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Uredbom o kriterijumima za određivanje najbolje dostupnih tehnika, za primjenu standarda kvaliteta, kao	

dobivaju jednakovrijedni rezultati. 3. Države članice obavješćuju Komisiju o postupcima i metodama koje koriste, te joj dostavljaju relevantne informacije za provjeru prikladnosti takvih postupaka i metoda. Na osnovi tih informacija Komisija će ispitati jednakovrijednost različitih postupaka i metoda i podnijeti izvješće Vijeću u roku pet godina od priopćenja Direktive.			i za određivanje graničnih vrijednosti emisija u integrisanoj dozvoli, ("Sl.list CG", br. 07/08)	
Član 7. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da: - djelatnosti koje preradu proizvoda koji sadrže azbest ne uzrokuju znatno onečišćenje životne sredine azbestnim vlaknima ili prašinom, - rušenje zgrada, objekata i opreme koji sadrže azbest te uklanjanje azbesta ili materijala koji sadrže azbest i ispuštaju azbestna vlakna ili prašinu ne uzrokuju znatno onečišćenje životne sredine azbestom; stoga države članice moraju osigurati da plan rada predviđen u članku 12. Direktive 83/477/EEZ propisuje uvođenje svih potrebnih preventivnih mjera u tu svrhu. Član 8. Ne dovodeći u pitanje Direktivu 78/319/EEZ, kako je zadnje izmijenjena Aktom o pristupanju iz 1985. godine, države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da: - tijekom prijevoza i odlaganja otpada koji sadrži azbestna vlakna ili prašinu ne dođe do ispuštanja tih vlakana ili prašine u zrak niti do izlivanja tekućina koje bi mogle sadržati azbestna vlakna,	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o vodama i Pravilnikom o građevinskom otpadu ("Sl.list CG", br. 50/12)	

- ako se otpad koji sadrži azbestna vlakna ili prašinu odlaže na odlagalištima koja imaju dozvolu za prijem takvog otpada, taj otpad se, uzimajući u obzir lokalne prilike, obrađuje, pakira i pokriva na način da se spriječi ispuštanje čestica azbesta u okoliš.				
Članovi 11-15	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG Metode uzorkovanja i analize	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Uredbom o kriterijumima za određivanje najbolje dostupnih tehnika, za primjenu standarda kvaliteta, kao i za određivanje graničnih vrijednosti emisija u integrisanoj dozvoli, ("Sl.list CG", br. 07/08)	
Regulativa 32008R1102				
Član 1. 1. Od 15. Marta 2011. zabranjuje je izvoz iz Zajednice metalne žive (Hg, CAS RN 7439-97-6), cinabarita, živinog (I) klorida (Hg ₂ Cl ₂ , CAS RN 10112-91-1), živinog (II) oksida (HgO, CAS RN 21908-53-2) i smjesa metalne žive drugim	Živa Član 49 Zabranjen je izvoz metalne žive, cinabarita, živinog (I) hlorida, živinog (II) oksida i smjesa metalne žive sa drugim supstancama, uključujući legure žive, sa koncentracijom žive od najmanje 95 % masenog udjela.	Potpuno usklađeno		

materijama, uključujući legure žive, s koncentracijom žive od najmanje 95 % masenog udjela. 2. Zabrana se ne primjenjuje na izvoz spojeva iz stava 1. radi istraživanja i razvoja, u medicinske ili analitičke svrhe. 3. Miješanje metalne žive drugim materijama s isključivom svrhom izvoza metalne žive zabranjuje se od 15. marta 2011. Član 2. Od 15. Marta 2011., sljedeće se smatra otpadom i kao takvo se odlaže na način koji je siguran za zdravlje ljudi i životnu sredinu u skladu s Direktivom 2006/12/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. aprila 2006. o otpadu : (a) metalna živa koja se više ne koristi u klor-alkalnoj industriji; (b) metalna živa dobivena pročišćavanjem zemnog plina; (c) metalna živa dobivena operacijama vađenja rudača obojenih metala i taljenja; i (d) metalna živa dobivena iz cinabarita u Zajednici počevši od 15. marta 2011.	Zabrana iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na izvoz, radi naučnog istraživanja u medicinske ili analitičke svrhe. Zabranjeno je miješanje metalne žive sa drugim supstancama sa isključivom svrhom izvoza metalne žive. Metalna živa koja se koristi u hlor alkalnoj industriji, metalna živa dobijena prečišćavanjem zemnog gasa, metalna živa dobijena operacijama vađenja rude obojenih metala i topljenja i metalna živa dobijena iz cinabarita smatra se otpadom. Otpad iz stava 4 ovog člana odlaže se na način koji je siguran za zdravlje ljudi i životnu sredinu i u skladu sa zakonom kojim je uređeno upravljanje otpadom.			
Članovi 3-7	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o upravljanju otpadom sredinu ("Sl. list CG, br.64/11)	
Članovi 8-10	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Regulativa 32013R0525				

Član 1. Predmet Član 2. Područje primjene Član 3. Definicije Član 4. Strategije niskougljičnog razvoja 1. Države članice i, u ime Unije, Komisija pripremaju svoje strategije niskougljičnog razvoja u skladu sa svim odredbama o izvješćivanju koje su dogovorene na međunarodnoj razini u sklopu postupka UNFCCC-a, kako bi doprinijele: (a) transparentnom i točnom praćenju smaterijanog i predviđenog napretka država članica, uključujući doprinos mjera Unije, u ispunjavanju obveza Unije i država članica iz UNFCCC-a u odnosu na ograničavanje ili smanjenje antropogenih emisija stakleničkih plinova; (b) ispunjavanju obveza država članica u odnosu na smanjenje emisija stakleničkih plinova iz Odluke br. 406/2009/EZ i postizanju dugoročnih smanjenja emisija i povećanja uklanjanja ponorima u svim sektorima u skladu s ciljem Unije, kako bi se, u sklopu smanjenja koje razvijene države prema IPCC-u moraju skupno postići, do 2050. godine emisije na troškovno učinkovit način smanjile za 80 do 95 % u usporedbi s razinama iz 1990. godine. 2. Države članice izvještavaju Komisiju o stanju provedbe svojih strategija niskougljičnog razvoja do 9.januara2015. ili u skladu sa svim rokovima koji su dogovoreni na međunarodnoj razini u sklopu postupka UNFCCC-a.	Strategija niskokarbonskog razvoja Član32 U cilju utvrđivanja smjernica zapostizanje dugoročnih ciljeva niskokarbonskog razvoja Vlada donosi Strategiju niskokarbonskog razvoja na period od 30 godina. Sa Strategijom niskokarbonskog razvoja moraju biti usklađene strategije, razvojni planovi i programi od značaja za klimatske promjene, na način da se u njima obezbijedi integracija smjernica za postizanje ciljeva niskokarbonskog razvoja. Strategijaniskokarbonskograzvoja objavljuje se na internet stranici Vlade i Ministarstva. Izveštaj o sprovođenju Strategije niskokarbonskog razvoja za period od pet godina sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem Strategije niskokarbonskog razvoja	31. decembar 2020.
--	---	-----------------------------	--	---------------------------

3. Komisija i države članice bez odlaganja čine dostupnima javnosti svoje strategije niskougljičnog razvoja kao i njihove ažurirane verzije.				
Član 6. Sistem inventara Unije	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 7. Inventari stakleničkih plinova	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Pravilnikom o popisu gasova i načinu izrade inventara emisije gasova sa efektom staklene bašte i razmjeni informacija ("Sl. list CG", br. 39/14)	
Član 8. Približni inventari stakleničkih plinova	Nema odgovarajuće odredbe		Materija će biti regulisana novim Pravilnikom o popisu gasova i načinu izrade inventara emisije gasova sa efektom staklene bašte i	

			razmjeni informacija	
Član 9. Postupci za dopunu procjena emisija radi sastavljanja inventara Unije	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 10. Uspostava i upravljanje registrima	Nema odgovarajuće odredbe		Materija će biti regulisana Zakonom o trgovini emisijama gasova sa efektom staklene bašte	
Član 11. Povlačenje jedinica u skladu s Kyotskim protokolom	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo na CG		
Član 12. Nacionalni sistemi i sistem Unije za politike i mjere te projekcije Član 13. Izvješavanje o politikama i mjerama Član 14. Izvješavanje o projekcijama	Nema odgovarajuće odredbe		Materija će biti regulisana novim Pravilnikom o popisu gasova i načinu izrade inventara emisije gasova sa efektom staklene bašte i razmjeni informacija	
Član 15. Izvješavanje o nacionalnim mjerama prilagođavanja	Plan adaptacije na klimatske promjene Član 33 U cilju prepoznavanja srednjeročnih i dugoročnih potreba prilagođavanja na klimatske promjene i uspostavljanja sistema za	Djelimično	Potpuna	31.

Države članice do 15. marta 2015. I svake četiri godine nakon toga, u skladu s rokovima za izvješćivanje UNFCCC-a, Komisiju izvještavaju o svojim planovima I strategijama prilagođavanja, u kojima navode svoje sprovedene ili planirane mjere za olakšavanje prilagođavanja klimatskim promjenama. Te informacije uključuju glavne ciljeve I vrstu uticaja klimatskih promjena kojom se bave, poput poplava, podizanja nivoa mora, ekstremnih t75emperatura, suše, I drugih ekstremnih meteoroloških pojava.	koordinaciju sprovođenja mjera prilagođavanja klimatskim promjenama izrađuje se Plan adaptacije na klimatske promjene. Plan iz stava 1 ovog člana donosi Vlada na period od deset godina. Cilj Plana adaptacije na klimatske promjene je smanjenje osjetljivosti na klimatske promjene kroz izgradnju adaptivnih kapaciteta i integraciju principa prilagođavanja klimatskim promjenama u razvojne politike, programe i aktivnosti u odgovarajućim sektorima. Plan adaptacije na klimatske promjene naročito sadrži: - analizu institucionalnog okvira, programa i politika za sprovođenje mjera prilagođavanja na klimatske promjene; - analizu dostupnih podataka o uticaju klimatskih promjena, ranjivosti i osjetljivosti na negativne uticaje klimatskih promjena; - opis preuzetih i planiranih mjera za prilagođavanje klimatskim promjenama po prioritetima. Izvještaj o sprovođenju Plana adaptacije na klimatske promjene za period od pet godina sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi.	usklađeno	usklađenost će se postići donošenjem Plana adaptacije na klimatske promjene	decembar 2020.
Član 16. Izvješćivanje o finansijskoj i tehnološkoj podršci zemljama u razvoju Član 17. Izvješćivanje o korištenju prihoda od dražbovne prodaje i prava na korištenje jedinica iz projekata	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo na CG		
Član 18. Dvogodišnja izvještavanja i nacionalna saopštenja	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o ratifikaciji UNFCCC ("SL.list SCG-Međunarodn i ugovori", br. 9/03 i 5/05)	

Članovi 19-29	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG I. Staklenički plinovi	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Pravilnikom o popisu gasova i načinu izrade inventara emisije gasova sa efektom staklene bašte i razmjeni informacija ("Sl. list CG", br. 39/14)	
PRILOG II. Zbroj učinaka ponovno izračunatih emisija stakleničkih plinova po državi članici iz člana 20. stava 1	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG III. Popis godišnjih pokazatelja	Nema odgovarajuće odredbe		Materija će biti regulisana novim Pravilnikom o popisu gasova i načinu izrade inventara emisije gasova sa efektom staklene bašte i razmjeni informacija	

PRILOG IV. Korelacijska tablica	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Direktiva 31999L0094				
Član 1. Svrha je ove Direktive osigurati potrošačima dostupnost podataka u vezi ekonomičnosti potrošnje goriva i emisija CO₂ novih osobnih automobila koji se u Zajednici nude na prodaju ili leasing, kako bi im se omogućio izbor na osnovu informiranosti.	Emisija ugljendioksida (CO₂) iz novih putničkih vozila Član 50, st. 1 Pravno lice i preduzetnik koji stavlja u promet ili iznajmljuje nova putnička vozila dužan je da na mjestu prodaje, odnosno iznajmljivanja učini dostupne informacije o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida za svaki model putničkog vozila.	Potpuno usklađeno		
Član 2. Za potrebe ove Direktive: 1. „osobni automobil” znači svako motorno vozilo kategorije M1, kako je definirano u Prilogu II. Direktivi 70/156/EEZ i koje spada u područje primjene Direktive 80/1268/EEZ. Nisu uključena vozila koja spadaju u područje primjene Direktive 92/61/EEZ te vozila posebne namjene u smislu članka 4. stavka 1. točke (a) druge alineje Direktive 70/156/EEZ; 2. „novi osobni automobil” znači svaki osobni automobil koji prethodno nije bio prodavan osobi koja ga kupuje u svrhu drugačiju od daljne prodaje ili dostavljanja; 3. „certifikat o sukladnosti” znači certifikat na koju upućuje članak 6. Direktive 70/156/EEZ; 4. „prodajno mjesto” znači mjesto kao što je izložbeni salon automobila ili otvoreni prostor, gdje se novi osobni automobili izlažu ili nude na prodaju ili leasing potencijalnim kupcima. U ovu definiciju uključeni su trgovački sajmovi na kojima se novi osobni automobili predstavljaju javnosti; 5. „službena potrošnja goriva” znači potrošnja goriva prema homologaciji tipa koje izdaje tijelo za homologaciju, u skladu s odredbama	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem pozakonskog akta o bližem sadržaju oznaka, vodiča, postera, displeja i druge promotivne literature i materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz novih putničkih vozila	2018/I

Direktive 80/1268/EEZ i navedena je u Prilogu VIII. Direktivi 70/156/EEZ te pridodana EZ certifikatu o homologaciji tipa vozila ili certifikatu o sukladnosti. Kada se nekoliko varijanti i/ili izvedbi navodi pod istim modelom, vrijednost potrošnje goriva koja se za taj model navodi zasniva se na varijanti i/ili izvedbi modela s najvišom službenom potrošnjom goriva unutar te skupine; 6. „službene specifične emisije CO₂” znači, za dani osobni automobil emisije izmjerene u skladu s odredbama Direktive 80/1268/EEZ i navedene u Prilogu VIII. Direktivi 70/156/EEZ te pridodane EZ certifikatu o homologaciji tipa vozila ili certifikatu o sukladnosti. Kada se nekoliko varijanti i/ili izvedbi navodi pod istim modelom, vrijednosti CO₂ koje se za taj model navode zasnivaju se na varijanti i/ili izvedbi modela s najvišom službenom emisijom CO₂ unutar te skupine; 7. „oznaka ekonomičnosti potrošnje goriva” znači oznaka koja sadrži podatke o službenoj potrošnji goriva i službenoj emisiji CO₂ automobila na koja se oznaka postavlja; 8. „vodič o ekonomičnosti potrošnje goriva” znači skup podataka o službenoj potrošnji goriva i službenoj emisiji CO₂ za svaki model raspoloživ na tržištu novih automobila; 9. „promotivna literatura” znači sav tiskani materijal koji se koristi pri prodaji, oglašavanju i promoviranju vozila u javnosti. U to su, kao minimum, uključeni tehnički priručnici, brošure, oglasi u novinama, časopisima i specijaliziranom tisku te plakati; 10. „marka” znači trgovačko ime proizvođača koje se pojavljuje na certifikatu o sukladnosti i dokumentaciji o EZ certifikatu o homologaciji				
--	--	--	--	--

tipa vozila; 11. „model” znači komercijalni opis marke, tipa i, ako je na raspolaganju i prikladno, varijante i izvedbe osobnog automobila; 12. „tip”, „varijanta” i „izvedba” znači različita vozila određene marke koja deklarira proizvođač, kako se opisuje u Prilogu II.B. Direktivi 70/156/EEZ, i koja se na jedinstveni način prepoznaju prema alfanumeričkim znakovima za tip, varijantu i izvedbu. Član 3. Države članice osiguravaju da se, na svaki model novog osobnog automobila na prodajnom mjestu, na jasno vidljiv način postavi ili u njegovoj blizini izloži oznaka ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂, koja je u skladu sa zahtjevima opisanim u Prilogu I.				
Članak 4. Ne dovodeći u pitanje internetski vodič koji na razini Zajednice uspostavlja Komisija, države članice, u dogovoru s proizvođačima, najmanje jednom godišnje osiguravaju izradu vodiča o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂, u skladu sa zahtjevima Priloga II. Vodič mora biti prenosiv, kompaktne izvedbe i besplatan za potrošače koji ga zatraže na prodajnim mjestima kao i od za to nadležnog tijela unutar svake države članice. Tijelo ili tijela na koja upućuje članak 8. mogu sudjelovati u pripremi vodiča.	Emisija ugljendioksida (CO₂) iz novih putničkih vozila Član 50,st.3 i 4 Vodič o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz stava 2 ovog člana, za sve modele novih putničkih vozila koja se uvoze u Crnu Goru, priprema Ministarstvo i objavljuje na internet stranici. Vodič iz stava 3 ovog člana ažurira se jednom godišnje	Potpuno usklađeno		
Član 5. Države članice osiguravaju da se za svaku marku automobila izloži plakat (ili, u zamjenu, prikaz) s popisom podataka o službenoj potrošnji goriva i službenim specifičnim emisijama CO₂ svih modela novih osobnih	Emisija ugljendioksida (CO₂) iz novih putničkih vozila Član 50,st.1 Pravno lice i preduzetnik koji stavlja u promet ili iznajmljuje nova putnička vozila dužan je da na mjestu prodaje, odnosno iznajmljivanja učini dostupne informacije o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida za svaki model putničkog vozila.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem pozakonskog akta o bližem	2018/I

automobila izloženih ili ponuđenih na prodaju ili leasing, na tom ili preko tog prodajnog mjesta. Ti se podaci izlažu na uočljivom mjestu i u obliku koji je dan Prilogu III. Član 6. Države članice osiguravaju da sva promotivna literatura sadrži podatke o službenoj potrošnji goriva i službenoj specifičnoj emisiji CO₂ modela osobnih automobila na koje se odnosi, u skladu sa zahtjevima Priloga IV. Države članice, prema potrebi, pružaju druge vrste promotivnog materijala, pored gore spomenute literature, kako bi se iskazali podaci o službenoj emisiji CO₂ i službenoj potrošnji goriva pojedinog modela automobila na koji se taj materijal odnosi. Član 7. Države članice osiguravaju da se na oznakama, u vodičima, na plakatima ili promotivnoj literaturi i materijalu spomenutom u članovima 3., 4., 5. i 6. zabrani prisustvo drugih vrsta oznaka, simbola ili natpisa koji se odnose na potrošnju goriva ili emisiju CO₂, a ne udovoljavaju zahtjevima ove Direktive, ako bi njihovo izlaganje moglo dovesti u zabunu potencijalne kupce novih osobnih automobila.	Informacije o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz novih putničkih vozila mogu biti dostupne su potrošačima preko oznaka (naljepnica) na vozilima, postera ili displeja istaknutih na mjestima prodaje, vodiča o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida i druge promotivne literature i materijala. Vodič o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz stava 2 ovog člana, za sve modele novih putničkih vozila koja se uvoze u Crnu Goru, priprema Ministarstvo i objavljuje na internet stranici. Vodič iz stava 3 ovog člana ažurira se jednom godišnje. Pravno lice i preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužno je da primjerak vodiča iz stava 3 ovog člana ustupi licima koji kupuju, odnosno iznajmljuju vozila bez naknade. Bliži sadržaj oznaka, vodiča, postera, displeja i druge promotivne literature i materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida propisuje Ministarstvo.		sadržaju oznaka, vodiča, postera, displeja i druge promotivne literature i materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz novih putničkih vozila	
Članovi 8-10	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 11. Države članice određuju kazne koje se primjenjuju u slučaju kršenja nacionalnih odredaba donijetih u skladu s ovom Direktivom. Kazne moraju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.	XIV. KAZNE ODREDBE Prekršajne odredbe Član 87 Novčanom kaznom od 2.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako: 15) na mjestu prodaje odnosno iznajmljivanja novog	Potpuno usklađeno		

	putničkog vozila ne učini dostupnim informacije o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida za svaki model putničkog vozila (član 50 stav 1);			
Članovi 12-14	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG I. Opis oznake ekonomičnosti potrošnje goriva i emisija CO ₂ PRILOG II. Opis vodiča o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO ₂ PRILOG III. Opis plakata koji se izlaže na prodajnom mjestu PRILOG IV. Pružanje podataka o potrošnji goriva i emisijama CO ₂ u promotivnoj literaturi	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem pozakonskog akta o bližem sadržaju oznaka, vodiča, postera, displeja i druge promotivne literature i materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz novih putničkih vozila	2018/I
Direktiva 32009/L0031				
Član 1. Predmet i svrha 1. Ovom se Direktivom uspostavlja pravni okvir za geološko skladištenje ugljen dioksida(CO ₂) na način siguran za životnu	Nema odgovarajuće odredbe		Geološko skladištenje ugljendioksida	

sredinu, čime se želi doprinijeti borbi protiv promjene klime. 2. Svrha geološkog skladištenja CO₂ na način siguran za životnu sredinu je trajno zamaterijaanje CO₂ tako da se spriječe, a kad to nije moguće, da se u najvećoj mogućoj mjeri otklone štetni učinci i svaki rizik za životnu sredinu i zdravlje ljudi. Član 2. Područje primjene i zabrana 1. Ova se Direktiva primjenjuje na geološko skladištenje CO₂ na državnom području država članica, njihovim isključivim gospodarskim zonama i njihovim epikontinentalnim pojasevima u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (Unclos). 2. Ova se Direktiva ne odnosi na planirano geološko skladištenje CO₂ u količinama manjim od ukupno 100 kilotona koje se poduzima radi istraživanja, razvoja ili ispitivanja novih proizvoda i postupaka. 3. Skladištenje CO₂ u skladišnom geoprostoru unutar skladišnog kompleksa koji se prostire van područja iz stava 1. nije dozvoljeno. 4. Skladištenje CO₂ u stupcima vode nije dozvoljeno.			a zabranjeno je na teritoriji Crne Gore, budući da je u skladu s čl.4 st.1 ove direktive propisano da država ima pravo da na cijelom svom državnom području ili nekim djelovima toga državnog područja uopće ne dozvoli skladištenje	
Član 3. Definicije U smislu ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „geološko skladištenje CO₂” znači utiskivanje praćeno skladištenjem tokova CO₂ u podzemne geološke formacije;	Značenje izraza Član 7 Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 7) geološko skladištenje ugljendioksida na ekološki prihvatljiv način je skladištenje ugljendioksida pod zemljom, radi eliminisanja, ili svođenja na najmanju moguću mjeru rizika po životnu sredinu i zdravlje ljudi;	Potpuno usklađeno		
2. „stupac vode” znači vertikalna neprekinuta masa vode od površine do sedimenta na dnu vodnog resursa;	Nema odgovarajuće odredbe		Geološko skladištenje	

3. „skladišni geoprostor” znači prostor određenog volumena unutar geološke formacije koji se koristi za geološko skladištenje CO₂ i pripadajuća postrojenja na površini kao i postrojenja za utiskivanje; 4. „geološka formacija” znači litostratigrafska jedinica unutar koje je moguće utvrditi i kartirati različite slojeve stijena; 5. „istjecanje” znači svako istjecanje CO₂ iz skladišnog kompleksa; 6. „skladišni kompleks” znači skladišni geoprostor i okolnu geološku domenu koji mogu imati utjecaja na sveukupni integritet i sigurnost skladištenja, odnosno sekundarne formacije za zatvaranje; 7. „hidraulička jedinica” znači hidraulički povezan porni prostor u kojem je tlačna komunikacija tehnički mjerljiva i koji je omeđen barijerama toka, kao što su rasjedi, podzemna ležišta soli, litološke granice, ili istiskivanjem ili izbijanjem formacije na površinu; 8. „istraživanje” znači procjena potencijalnih skladišnih kompleksa u svrhu geološkog skladištenja CO₂ koja se provodi aktivnostima ulaska ispod površine, primjerice bušenjem, radi dobivanja geoloških podataka o slojevima potencijalnog skladišnog kompleksa i prema potrebi probnim utiskivanjem radi karakterizacije skladišnog geoprostora; 9. „dozvola za istraživanje” znači pisana ili usmena odluka kojom se dozvoljava istraživanje i utvrđuju uvjeti pod kojima se to istraživanje može provoditi, a koju izdaje nadležno tijelo u skladu sa zahtjevima ove Direktive; 10. „operator” znači svaka fizička ili pravna,			ugljiendioksid a zabranjeno je na teritoriji Crne Gore, budući da je u skladu s čl.4 st.1 ove direktive propisano da država ima pravo da na cijelom svom državnom području ili nekim djelovima toga državnog područja uopće ne dozvoli skladištenje	
---	--	--	--	--

privatna ili javna osoba koja eksploatira skladišni geoprostor ili ga kontrolira ili kojoj je u skladu s nacionalnim zakonodavstvom povjerena ovlast donošenja ekonomskih odluka o tehničkom funkcioniranju skladišnog geoprostora; 11. „dozvola za skladištenje” znači obrazložena pisana odluka ili odluke kojima se operateru dozvoljava geološko skladištenje CO₂ u skladišnom geoprostoru i utvrđuju uvjeti pod kojima se ono može odvijati, koju izdaje nadležno tijelo u skladu sa zahtjevima ove Direktive; 12. „bitna promjena” znači svaka promjena koja nije predviđena dozvolom za skladištenje koja može imati značajne učinke na okoliš ili zdravlje ljudi; 13. „tok CO₂” znači tok tvari koji rezultira iz postupaka hvatanja CO₂; 14. „otpad” znači tvari koje su definirane kao otpad u članku 1. stavku 1.tački(a) Direktive 2006/12/EZ; 15. „oblak CO₂” znači volumen CO₂ raspršen u geološkoj formaciji; 16. „migracija” znači kretanje CO₂ unutar skladišnog kompleksa; 17. „veća nepravilnost” znači svaka nepravilnost prilikom operacija utiskivanja ili skladištenja ili u uvjetima samog skladišnog kompleksa koja podrazumijeva rizik istjecanja ili rizik za okoliš ili zdravlje ljudi; 18. „veći rizik” znači kombinacija vjerojatnosti nastanka štete i veličine štete u dotičnom skladišnom geoprostoru koju nije moguće zanemariti a da se ne dovedu u pitanje ciljevi ove Direktive; 19. „korektivne mjere” znači mjere koje se				
--	--	--	--	--

preduzimaju za ispravljanje većih nepravilnosti ili za zatvaranje mjesta na kojem dolazi do istjecanja kako bi se spriječilo ili zaustavilo istjecanje CO₂ iz skladišnog kompleksa; 20. „zatvaranje” skladišnog geoprostora znači konačni prestanak utiskivanja CO₂ u taj skladišni geoprostor; 21. „razdoblje nakon zatvaranja” znači razdoblje nakon zatvaranja skladišnog geoprostora, uključujući razdoblje nakon prijenosa odgovornosti na nadležno tijelo; 22. „transportna mreža” znači mreža cjevovoda, uključujući pridružene booster postaje, za transport CO₂ u skladišni geoprostor.				
Član 4. Odabir skladišnog geoprostora 1. Države članice zadržavaju pravo da odrede područja na kojima je skladišne geoprostore moguće odabrati u skladu sa zahtjevima ove Direktive. To uključuje pravo država članica da na cijelom svojem državnom području ili nekim dijelovima toga državnog područja uopće ne dozvole skladištenje. 2. Države članice koje planiraju na svojem državnom području dozvoliti geološko skladištenje CO₂, moraju provesti procjenu skladišnih kapaciteta koji su dostupni na njihovom državnom području ili nekim dijelovima toga državnog područja, što obuhvaća i procjenu tako da se dozvoli provođenje istraživanja u skladu s člankom 5. Komisija može organizirati razmjenu informacija i najbolje prakse između država članica u kontekstu razmjene informacija predviđene u članku 27.	Geološko skladištenje ugljendioksida (CO₂) Član 51 Geološko skladištenje ugljendioksida zabranjeno je na teritoriji Crne Gore, odnosno u njenim teritorijalnim vodama, vodnim tijelima i isključivoj ekonomskoj zoni. Izuzetno od stava 1 ovog člana, geološko skladištenje ugljendioksida može se vršiti na osnovu dozvole za količine manje od 100 tona u svrhu istraživanja, razvoja ili ispitivanja novih tehnologija. Geološko skladištenje ugljendioksida u svrhu istraživanja iz stava 2 ovog člana mogu da vrše pravna lica ili preduzetnici na osnovu dozvole koju izdaje organ državne uprave nadležnog za poslove geoloških istraživanja. Dozvola iz stava 3 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva uz koji se prilaže saglasnost na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu. Dozvola iz stava 4 ovog člana izdaje se na period potreban za sprovođenje istraživanja. Organ državne uprave nadležan za poslove geoloških istraživanja vodi registar dozvola izdatih za skladištenje u svrhu istraživanja.	Potpuno usklađeno		

3. Je li neka geološka formacija pogodna da se upotrijebi kao skladišni geoprostor određuje se karakterizacijom i procjenom potencijalnog skladišnog kompleksa i okolnoga područja u skladu s kriterijem navedenim u Prilogu I. 4. Geološka formacija može se odabrati kao skladišni geoprostor samo ako u predloženim uvjetima korištenja nema većeg rizika istjecanja i ako nema većih rizika za okoliš ili zdravlje ljudi.				
Član 5. Dozvole za istraživanje 1. Kad države članice utvrde da je za dobivanje informacija potrebnih za odabir skladišnog geoprostora u skladu s člankom 4. potrebno provesti istraživanje, one osiguravaju da se takvo istraživanje ne provodi bez dozvole za istraživanje. Kad je to prikladno, u dozvolu za istraživanje može se uključiti i nadzor nad testovima utiskivanja. 2. Države članice osiguravaju da postupci za izdavanje dozvola za istraživanje budu otvoreni za sve subjekte koji posjeduju potrebne kapacitete i da se dozvole izdaju ili uskraćuju na osnovu objektivnih, javno objavljenih nediskriminirajućih kriterija. 3. Važenje dozvole ne smije biti duže od roka potrebnog za provođenje istraživanja za koje se dozvola izdaje. Međutim, države članice mogu produžiti valjanost dozvole kad utvrđeni rok nije dovoljan za završetak dotičnog istraživanja koje se provodi u skladu s dozvolom. Dozvole za istraživanje izdaju se za	Geološko skladištenje ugljendioksida (CO₂) Član 51 Geološko skladištenje ugljendioksida zabranjeno je na teritoriji Crne Gore, odnosno u njenim teritorijalnim vodama, vodnim tijelima i isključivoj ekonomskoj zoni. Izuzetno od stava 1 ovog člana, geološko skladištenje ugljendioksida može se vršiti na osnovu dozvole za količine manje od 100 tona u svrhu istraživanja, razvoja ili ispitivanja novih tehnologija. Geološko skladištenje ugljendioksida u svrhu istraživanja iz stava 2 ovog člana mogu da vrše pravna lica ili preduzetnici na osnovu dozvole koju izdaje organ državne uprave nadležnog za poslove geoloških istraživanja. Dozvola iz stava 3 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva uz koji se prilaže saglasnost na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu. Dozvola iz stava 4 ovog člana izdaje se na period potreban za sprovođenje istraživanja. Organ državne uprave nadležan za poslove geoloških istraživanja vodi registar dozvola izdatih za skladištenje u svrhu istraživanja.	Potpuno usklađeno		

prostor ograničenog volumena. 4. Nositelj dozvole za istraživanje ima isključivo pravo na istraživanje potencijalnog kompleksa za skladištenje CO₂. Države članice osiguravaju da se u roku važenja dozvole ne odobre proturječno korištenje kompleksa.				
POGLAVLJE 3. DOZVOLE ZA SKLADIŠTENJE Članovi 6-11 POGLAVLJE 4. OBVEZE U POGLEDU EKSPLOATACIJE, ZATVARANJA I NAKON ZATVARANJA Članovi 12-20 POGLAVLJE 5. PRISTUP TREĆIH STRANA Članovi 21-22 POGLAVLJE 6. OPŠTE ODREDBE Član 23	Nema odgovarajuće odredbe		Neprimjenjiv o za CG, budući da je ovim zakonom zabranjeno geološko skladištenje ugljendioksida	
Član 24. Prekogranična saradnja U slučajevima prekograničnog transporta CO₂, prekograničnih skladišnih geoprostora ili prekograničnih skladišnih kompleksa, nadležna tijela dotičnih država članica zajedno ispunjavaju zahtjeve ove Direktive i drugog relevantnog zakonodavstva Zajednice.	Prekogranični transport ugljendioksida (CO₂) radi skladištenja Član 52 Prekogranični transport ugljendioksida (CO₂), radi skladištenja može se vršiti preko teritorije Crne Gore, samo ako postoji izgrađena infrastruktura za prekogranični transport ugljendioksida u skladu sa zakonom. Informacije o skladištenju i transportu ugljendioksida objavljuju se na internet stranici organa državne uprave nadležnog za poslove geoloških istraživanja.	Potpuno usklađeno		
Članovi 25-30	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 31 Izmjene Direktive 85/337/EEZ Član 32 Izmjene Direktive 2000/60/EZ	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o	

			procjeni uticaja na životnu sredinu i Zakonom o vodama	
Član 33. Izmjene Direktive 2001/80/EZ U Direktivu 2001/80/EZ umeće se sljedeći član: „Član 9.a 1. Države članice osiguravaju da su operateri svih postrojenja s izgaranjem nazivne električne snage od 300 megawata ili više za koje su izvorna građevinska dozvola ili, u slučaju da je taj postupak izostao, izvorna upotrebnna dozvola ishođene nakon stupanja na snagu Direktive 2009/31/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. o geološkom skladištenju ugljen dioksida(*) proveli procjenu jesu li zadovoljeni sljedeći uslovi: – odgovarajući skladišni geoprостori su dostupni, – objekti, uređaji i oprema za transport su tehnički provedivi i ekonomski opravdani, – retrofit za hvatanje CO₂ je tehnički provediv i ekonomski opravdan. 2. Ako su zadovoljeni uslovi iz stava 1., nadležno tijelo mora osigurati da na mjestu ugradnje bude odvojen odgovarajući prostor za opremu koja je potrebna za hvatanje i sabijanje CO₂. Nadležno tijelo određuje jesu li uslovi zadovoljeni na osnovuprocjene koja se spominje u stavu 1. i drugih dostupnih informacija, posebno onih koje se odnose na zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi.	Skladištenje ugljendioksida (CO₂) kod termo-energetskih objekata Član 53 Privredna društva koja proizvode električnu energiju u termoenergetskom postrojenju sa izlaznom snagom od 300 MW i više, dužni su da izrade studiju o kaptaži i zbrinjavanju ugljendioksida. Studija iz stava 1 ovog člana,sadrži način zbrijavanja, mjesto gdje će se skladištiti ugljendioksid tehničkui ekonomsku opravdanost izgradnje infrastrukture za transport ugljedioksida i uređaja za kaptažu, Studija iz stava 2 ovog člana sastavni je dio elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.	Potpuno usklađeno		

Član 34. Izmjene Direktive 2004/35/EZ Član 35. Izmjene Direktive 2006/12/EZ Član 36. Izmjene Regulative (EZ) br. 1013/2006 Član 37. Izmjene Direktive 2008/1/EZ	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o odgovornosti za štetu u životnoj sredini i Zakonom o upravljanju otpadom	
Članovi 38-41	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG I. KRITERIJI ZA KARAKTERIZACIJU I PROCJENU POTENCIJALNOG SKLADIŠNOG KOMPLEKSA I OKOLNOG PODRUČJA IZ člana 4. STAVA 3. PRILOG II. KRITERIJI ZA UTVRĐIVANJE I AŽURIRANJE PLANA NADZORA IZ člana 13. STAVA 2. I ZA NADZOR POSLIJE ZAMATERIJAJANJA	Nema odgovarajuće odredbe		Neprimjenjiv o za CG, budući da je ovim zakonom zabranjeno geološko skladištenje ugljendioksida	
Direktiva 32008L0056				
Član 1. Predmet 1. Ovom se Direktivom uspostavlja okvir unutar kojega države članice preduzimaju mjere potrebne za postizanje ili održavanje dobrog stanja životne sredine u morskom životnoj sredini najkasnije do 2020. 2. U tu se svrhu razvijaju i provode pomorske strategije: (a) radi zaštite i očuvanja morskog životne sredine, sprečavanja njegova propadanja ili, ako je izvedivo, obnove morskih ekosustava na područjima pogođenima štetnim učincima;	Strategija zaštite morske sredine Član 35 Strategijom zaštite morske sredine definišu se principi, ciljevi, mjere za dostizanje dobrog ekološkog stanja morske sredine i zaštitu njenih resursa i program monitoringa morske sredine. Strategiju zaštite morske sredine donosi Vlada na predlog Ministarstva na period od deset godina. Sa Strategijom moraju biti usklađene sektorske strategije, politike, razvojni planovi i programi na način da se u njima obezbjedi integracija ciljeva i mjera u oblasti zaštite morske sredine.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližem načinu utvrđivanja dobrog ekološkog stanja morske	2018/I 31. decembar 2020.

(b) radi sprečavanja i smanjivanja unosa u morski okoliš kako bi se postupno uklonilo onečišćenje kako je definirano u članku 3. stavku 8. i osiguralo da nema znatnih posljedica ni opasnosti za morsku biološku raznolikost, morske ekosustave, ljudsko zdravlje ili zakonitu uporabu mora. 3. U pomorskim strategijama primjenjuje se pristup upravljanja ljudskim djelatnostima utemeljen na ekosustavima, čime se osigurava da se ukupni pritisak tih djelatnosti zadrži na razinama koje su u skladu s postizanjem dobrog stanja životne sredine kao i da se ne ugrozi sposobnost odgovora morskih ekosustava na promjene koje uzrokuje čovjek, a da se istodobno sadašnjim i budućim generacijama omogući održiva uporaba morskih dobara i usluga. 4. Ovom se Direktivom pridonosi koherentnosti raznih politika, sporazuma kao i zakonskih mjera koje imaju učinak na morski okoliš te se nastoji osigurati da se pitanja životne sredine uključe u njih. Član 2. Područje primjene 1. Ova se Direktiva primjenjuje na sve morske vode kako su definirane u članku 3. stavku 1. i u njoj se uzimaju u obzir prekogranični učinci na kvalitetu morskog životne sredine trećih zemalja u istoj morskoj regiji ili podregiji. 2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na aktivnosti čija je jedina svrha obrana ili nacionalna sigurnost. Države članice ipak nastoje osigurati da se te aktivnosti obavljaju u skladu s ciljevima ove Direktive u mjeri u kojoj je to opravdano i izvedivo.	Ministarstvo koordinira sprovođenje Strategije zaštite morske sredine. Izveštaj o sprovođenju Strategije zaštite morske sredine za period od tri godine, sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi. Izveštaj iz stava 5 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji. Bliži način utvrđivanja dobrog ekološkog stanja morske sredine, sadržaj programa monitoringa morske sredine i mjera zaštite morske sredine propisuje Vlada.		sredine, sadržaju programa monitoringa morske sredine i mjerama zaštite morske sredine i donošenjem Strategije zaštite morske sredine	
--	--	--	--	--

Član 3. Definicije U ovoj Direktivi primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „morske vode” znači: (a) vode, morsko dno i podtlo na morskoj strani od osnovne crte od koje se mjeri širina teritorijalnih voda sve do najdaljeg dosega područja na kojem država članica ima i/ili ostvaruje prava nadležnosti u skladu s Konvencijom Unclos, osim voda uz zemlje i područja navedena u Prilogu II. Ugovoru kao i uz francuske prekomorske departmane i teritorijalne zajednice; i (b) priobalne vode kako su definirane Direktivom 2000/60/EZ, njihovo morsko dno i podtlo, u mjeri u kojoj posebni aspekti stanja životne sredine za morski okoliš nisu već obuhvaćeni tom Direktivom ili drugim zakonodavstvom Zajednice; 2. „morska regija” znači morska regija kako je utvrđena u članku 4. Morske regije i njihove podregije određuju se radi lakše provedbe ove Direktive, a pri njihovu određivanju uzimaju se u obzir hidrološke, oceanografske i biogeografske značajke; 3. „pomorska strategija” znači strategija koju treba razviti i provoditi za svaku određenu morsku regiju ili podregiju kako je utvrđeno člankom 5.; 4. „stanje životne sredine” znači ukupno stanje životne sredine u morskim vodama, uzimajući u obzir strukturu, funkciju i procese morskih ekosustava koji ga čine, zajedno s prirodnim fiziografskim, geografskim, biološkim, geološkim i klimatskim čimbenicima, kao i fizikalne, akustične i	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta bližem načinu utvrđivanja dobrog ekološkog stanja morske sredine, sadržaju programa monitoringa morske sredine i mjerama zaštite morske sredine	2018/I
--	----------------------------------	--------------------	---	---------------

kemijske uvjete, uključujući one nastale zbog ljudskog djelovanja na dotičnom području ili izvan njega; 5. „dobro stanje životne sredine” znači takvo stanje životne sredine morskih voda u kojem su očuvani ekološki raznoliki i dinamični oceani i mora koji su čisti, zdravi i produktivni u svojim prirodnim uvjetima, a uporabaorskog životne sredine na održivoj je razini, čime se čuva potencijal za uporabu i aktivnosti za sadašnje i buduće generacije, tj.: (a) struktura, funkcije i procesi ekosustava koji čine morski okoliš, zajedno s povezanim fiziografskim, geografskim, geološkim i klimatskim čimbenicima, omogućuju potpuno djelovanje tih ekosustava i njihovu otpornost na promjene u životnoj sredini koje uzrokuje čovjek. Morske vrste i staništa su zaštićena, spriječeno je smanjivanje biološke raznolikosti koje uzrokuje čovjek, a razne biološke komponente djeluju u ravnoteži; (b) hidromorfološka, fizikalna i kemijska svojstva ekosustava, uključujući svojstva nastala zbog ljudskih djelatnosti na dotičnom području, podupiru ekosustave kako su gore opisani. Antropogeni unosi tvari i energije u morski okoliš, uključujući buku, ne uzrokuju učinke onečišćenja; Dobro stanje životne sredine utvrđuje se na razini morske regije ili podregije iz članka 4., na temelju kvalitativnih deskriptora iz Priloga I. Za postizanje dobrog stanja životne sredine primjenjuje se prilagodljivo upravljanje čiji se pristup temelji na ekosustavima; 6. „kriteriji” znači posebna tehnička svojstva usko povezana s kvalitativnim deskriptorima; 7. „okolišni cilj” znači kvalitativno ili				
--	--	--	--	--

kvantitativno očitovanje o željenom stanju raznih komponenata morskih voda, kao i pritiska i utjecaja na njih, za svaku morsku regiju ili podregiju. Okolišni ciljevi određuju se u skladu s člankom 10.; 8. „onečišćenje” znači izravno ili neizravno unošenje tvari ili energije u morski okoliš, zbog čovjekove djelatnosti, uključujući morsku podvodnu buku koju uzrokuje čovjek, koje dovodi ili može dovesti do štetnih posljedica kao što su nanošenje štete biološkim bogatstvima i morskim ekosustavima, uključujući gubitak biološke raznolikosti, opasnosti za ljudsko zdravlje, sprečavanje pomorskih aktivnosti, uključujući ribolov, turizam i rekreaciju te druge zakonite uporabe mora, pogoršavanje kakvoće morske vode za uporabu, kao i umanjenje privlačnosti životne sredine ili, općenito, narušavanje održive uporabe morskih dobara i usluga; 9. „regionalna suradnja” znači suradnja i koordinacija aktivnosti država članica i, kad god je moguće, trećih zemalja koje dijele istu morsku regiju ili podregiju, radi razvoja i provedbe pomorskih strategija; 10. „regionalna konvencija o moru” znači svaka međunarodna konvencija ili međunarodni sporazum zajedno s njihovim upravnim tijelima, koji su doneseni radi zaštite morskog životne sredine morskih regija iz članka 4., kao što su Konvencija o zaštiti morskog životne sredine Baltičkog mora, Konvencija o zaštiti morskog životne sredine sjeveroistočnog Atlantika i Konvencija o morskom životnoj sredini i obalnom području Sredozemnog mora.				
--	--	--	--	--

Član 4. Morske regije ili podregije				
Član 5. Pomorske strategije 1. Svaka država članica za svaku dotičnu morsku regiju ili podregiju razvija pomorsku strategiju za svoje morske vode u skladu s planom djelovanja navedenom u točkama (a) i (b) stavka 2. 2. Države članice koje dijele istu morsku regiju ili podregiju surađuju kako bi unutar svake morske regije ili podregije osigurale koherentnost i koordinaciju mjera potrebnih za ostvarivanje ciljeva ove Direktive u cijeloj dotičnoj morskoj regiji ili podregiji, posebno raznih elemenata pomorskih strategija iz točaka (a) i (b), u skladu sa sljedećim planom djelovanja za koji dotične države članice nastoji primjenjivati zajednički pristup: (a) priprema: i. do 15. jula 2012., dovršetak početne procjene sadašnjeg stanja životne sredine tih voda i utjecaja ljudskih djelatnosti na njega, u skladu s člankom 8.; ii. do 15. jula 2012., utvrđivanje dobrog stanja životne sredine za te vode, u skladu s člankom 9. stavkom 1.; iii. do 15. jula 2012., određivanje skupa okolišnih ciljeva i s njima povezanih pokazatelja, u skladu s člankom 10. stavkom 1.; iv. do 15. jula 2014., osim ako nije drukčije propisano relevantnim zakonodavstvom Zajednice, izrada i provedba programa praćenja za stalnu procjenu te redovito ažuriranje ciljeva, u skladu s člankom 11. stavkom 1.;	Strategija zaštite morske sredine Član 35 Strategijom zaštite morske sredine definišu se principi, ciljevi, mjere za dostizanje dobrog ekološkog stanja morske sredine i zaštitu njenih resursai program monitoringa morske sredine. Strategiju zaštite morske sredine donosi Vlada na predlog Ministarstva na period od deset godina. Sa Strategijom moraju biti usklađene sektorske strategije, politike, razvojni planovi i programi na način da se u njima obezbjedi integracija ciljeva i mjera u oblasti zaštite morske sredine. Ministarstvo koordinira sprovođenje Strategije zaštite morske sredine. Izveštaj o sprovođenju Strategije zaštite morske sredine za period od tri godine, sačinjava Ministarstvo i dostavlja Vladi. Izveštaj iz stava 5 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji. Bliži način utvrđivanja dobrog ekološkog stanja morske sredine, sadržaj programa monitoringa morske sredine i mjera zaštite morske sredine propisuje Vlada.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližem načinu utvrđivanja dobrog ekološkog stanja morske sredine, sadržaju programa monitoringa morske sredine i mjerama zaštite morske sredine i donošenjem Strategije zaštite morske sredine	2018/I 31. decembar 2020.

(b) program mjera: i. najkasnije do 2015., razvoj programa mjera za postizanje ili održavanje dobrog stanja životne sredine, u skladu s člankom 13. stavcima 1. 2. i 3.; ii. najkasnije do 2016., početak primjene programa iz točke i., u skladu s člankom 13. stavkom 10. 3. Države članice koje imaju granice na istoj morskoj regiji ili podregiji na koju se odnosi ova Direktiva trebale bi, ako je stanje mora tako kritično da je potrebno hitno djelovanje, izraditi plan djelovanja u skladu sa stavkom 1., koji uključuje raniji početak provedbe programa mjera kao i eventualne strože zaštitne mjere, pod uvjetom da to ne sprečava postizanje ili održavanje dobrog stanja životne sredine u drugoj morskoj regiji ili podregiji. U tim slučajevima: (a) dotične države članice obavješćuju Komisiju o svojem izmijenjenom rasporedu i rade u skladu s tim; (b) Komisija se poziva da razmotri pružanje potpore državama članicama u njihovim pojačanim naporima za poboljšanje morskog životne sredine, tako što će dotičnu regiju proglasiti pilot-projektom.				
Član 6. Regionalna saradnja Član 7. Nadležna tijela POGLAVLJE II. POMORSKE STRATEGIJE: PRIPREMA Član 8. Procjena Član 9.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližem načinu utvrđivanja dobrog	2018/I

Utvrđivanje dobrog stanja životne sredine Član 10. Određivanje okolišnih ciljeva Član 11. Programi praćenja			ekološkog stanja morske sredine, sadržaju programa monitoringa morske sredine i mjerama zaštite morske sredine i donošenjem Strategije zaštite morske sredine	31. decembar 2020.
Član 12. Obavještenja i procjena koju sprovodi Komisija	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
POGLAVLJE III. POMORSKE STRATEGIJE: PROGRAMI MJERA Član 13. Programi mjera Član 14. Izuzeci Član 15. Preporuke za djelovanje Zajednice	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližem načinu utvrđivanja dobrog ekološkog stanja morske sredine, sadržaju programa	2018/I 31. decembar 2020.

			monitoringa morske sredine i mjerama zaštite morske sredine i donošenjem Strategije zaštite morske sredine	
Član 16. Obavještenja i procjena koju sprovodi Komisija	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
POGLAVLJE IV. AŽURIRANJE, IZVJEŠĆA I INFORMIRANJE JAVNOSTI Član 17. Ažuriranje Član 18. Privremeni izvještaji Član 19. Javno savjetovanje i informiranje javnosti	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonsko g akta o bližem načinu utvrđivanja dobrog ekološkog stanja morske sredine, sadržaju programa monitoringa morske sredine i mjerama zaštite morske	2018/I 31. decembar 2020.

			sredine i donošenjem Strategije zaštite morske sredine	
Članovi 20-28	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG I. Kvalitativni deskriptori za utvrđivanje dobrog stanja životne sredine PRILOG II. Nadležna tijela PRILOG III. Okvirni popisi karakteristika, pritisaka i utjecaja PRILOG IV. Okvirni popis karakteristika koje treba uzeti u obzir pri određivanju okolišnih ciljeva PRILOG V. Programi praćenja PRILOG VI. Programi mjera	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta o bližem načinu utvrđivanja dobrog ekološkog stanja morske sredine, sadržaju programa monitoringa morske sredine i mjerama zaštite morske sredine i donošenjem Strategije zaštite morske sredine	2018/I 31. decembar 2020.

Direktiva 32003L0004				
Član 1 Ciljevi Ciljevi ove Direktive su: (a) zajamčiti pravo na pristup informacijama o životnoj sredini, koje su pohranjene kod ili za tijela javne vlasti, te utvrditi osnovne pojmove i uvjete, kao i praktična rješenja za njegovo izvršavanje; i (b) osigurati da su, kao nešto što se samo po sebi razumije, informacije o životnoj sredini postupno sve dostupnije i raširenije u javnosti, kako bi se postigla najveća moguća sustavna dostupnost i širenje informacija o životnoj sredini u javnosti. U tu svrhu potrebno je posebno promicati korištenje računalne telekomunikacije i/ili elektroničke tehnologije, gdje god je ona raspoloživa.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je detaljno regulisana Zakonom o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", br. 44/12)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive: 1. „Informacija o životnoj sredini” znači bilo koja informacija u pisanom, vizualnom, slušnom, elektroničkom ili bilo kojem drugom materijalnom obliku o: (a) stanju elemenata životne sredine kao što su zrak i atmosfera, voda, tlo, zemlja, krajolik i prirodna staništa, uključujući močvare, obalna i morska područja, biološku raznolikost i njezine sastavne dijelove, uključujući i genetski modificirane organizme, kao i interakciju između tih elemenata; (b) čimbenicima kao što su materije, energija, buka, zračenje ili otpad, uključujući	Informacije o životnoj sredini Član 67 Informacije o životnoj sredini obuhvataju: -stanje pojedinih segmenata životne sredine, kao što su: vazduh, voda, more, zemljište, priroda, biološka i prediona raznovrsnost, staništa, močvare, obalno područje, uključujući genetički modificovane organizme, kao i međusobne uticaje pojedinih segmenata životne sredine; -faktore uticaja na životnu sredinu: supstance, energija, buka, zračenje, radijacija uključujući i radioaktivni otpad, otpad, emisije i druga ispuštanja u životnu sredinu, koji utiču, ili mogu uticati na segmente životne sredine; -mjere sadržane u strateškim dokumentima, propisima, planovima, programima, sporazumima o životnoj sredini, aktivnosti koje mogu direktno ili indirektno uticati na pojedine segmente životne sredine, kao i mjere ili aktivnosti utvrđene radi njihove zaštite;	Potpuno usklađeno	Materija je detaljno regulisana Zakonom o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", br. 44/12)	

radioaktivni otpad, emisije, ispuštanja i druga istjecanja u okoliš, koja utječu ili bi mogla utjecati na elemente životne sredine navedene utčki(a); (c) mjerama (uključujući administrativne mjere), kao što su politike, zakonodavstvo, planovi, programi, sporazumi o životnoj sredini i aktivnosti koje utječu ili mogu utjecati na elemente i čimbenike navedene u točkama (a) i (b), kao i mjere ili aktivnosti namijenjene zaštiti tih elemenata; (d) izvješćima o provedbi okolišnog zakonodavstva; (e) analizama troškova i koristi i ostalim ekonomskim analizama i pretpostavama koji se primjenjuju u okviru mjera i aktivnosti navedenih utčki(c); i (f) stanju zdravlja i sigurnosti ljudi, uključujući onečišćenje hranidbenog lanca i, gdje je bitno, životnih uvjeta, lokaliteta od kulturnog značaja i građevina u mjeri u kojoj na njih utječe ili može utjecati stanje elemenata životne sredine navedenih utčki(a) ili, preko tih elemenata, bilo kojeg od čimbenika ili mjera navedenih u točkama (b) i (c).	-izvještaje o sprovođenju međunarodnih ugovora koji se odnose na zaštitu životne sredine; -analizu troškova i druge finansijske analize koje se primjenjuju kao dio mjera i aktivnosti sa ciljem zaštite i poboljšanja stanja životne sredine, -informacije koje se odnose na uslove kvaliteta života ljudi, njihovo zdravlje i bezbjednost, kulturnu baštinu i izgrađene objekte u mjeri kada na njih utiče, ili može uticati stanje pojedinih segmenata životne sredine, odnosno stanje uzrokovano faktorima i/ili mjerama iz al. 2. i 3 ovog stava. Pravno lice koje obavlja poslove iz oblasti životne sredine može čuvati informacije o životnoj sredini u ime organa državne uprave, organa uprave ili organa lokalne uprave.			
2. „Tijelo javne vlasti” znači: (a) vlada ili drugo tijelo javne uprave, uključujući javna savjetodavna tijela na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini; (b) bilo koja fizička ili pravna osoba koja obnaša javne upravne funkcije u skladu s nacionalnim pravom, uključujući specifične dužnosti, aktivnosti ili usluge u vezi s okolišem;i (c) bilo koju fizičku ili pravnu osobu koja ima javnu odgovornost ili funkciju, ili pruža javne	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o slobodnom pristupu informacijam a("Sl. list CG", br. 44/12)	

usluge u vezi s okolišem pod nadzorom tijela ili osobe navedene u točkama (a) ili (b). Države članice mogu odrediti da ova definicija ne obuhvaća tijela i institucije kada djeluju u pravosudnom ili zakonodavnom svojstvu. Ako ustavne odredbe na dan donošenja ove Direktive ne sadrže odredbu o postupku preispitivanja u smislu člana 6., države članice mogu isključiti ta tijela ili institucije iz te definicije. 3. „Informacije pohranjene kod tijela javne vlasti” znači informacije o životnoj sredini koje su u njihovom posjedu i koje su one same proizvele ili zaprimile. 4. „Informacije pohranjene za tijela javne vlasti” znači informacije o životnoj sredini, koje fizički pohranjuju fizičke ili pravne osobe u ime tijela javne vlasti. 5. „Podnositelj zahtjeva” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja zatraži informacije o životnoj sredini. 6. „Javnost” znači jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba i, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili praksom, njihove udruge, organizacije ili skupine.				
Član 3 Pristup informacijama o životnoj sredini na zahtjev 1. Države članice osiguravaju da tijela javne vlasti moraju, u skladu s odredbama ove Direktive, učiniti dostupnim informacije o životnoj sredini koje su pohranjene kod ili za njih, svakom podnositelju zahtjeva na njegov zahtjev, bez obaveze iskazivanja interesa. 2. U skladu s člankom 4. i uzimajući u obzir rok koji je sam naveo, informacije o životnoj sredini stavljaju se na raspolaganje	Zahtjev i rok za davanje informacija iz oblasti životne sredine Član 69 Pristup informacijama o životnoj sredini obezbjeđuje se na osnovu zahtjeva koji se podnosi organu državne uprave, organu uprave i organu lokalne uprave i koji ne mora da sadrži razloge za traženje informacija. O zahtjevu iz stava 1 ovog člana, odlučuje se u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva u skladu sa zakonom kojim je uređen slobodan pristup informacijama. Rok iz stava 2 ovog člana, može se produžiti za osam dana, ako se traži pristup izuzetno obimnoj i složenoj informaciji o	Potpuno usklađeno	Materija je detaljno regulisana Zakonom o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", br. 44/12)	

podnositelju zahtjeva: (a) što je prije moguće ili najkasnije u roku od mjesec dana nakon što tijela javne vlasti navedena u stavku 1. prime podnositeljev zahtjev; ili (b) u roku od dva mjeseca nakon što tijela javne vlasti prime podnositeljev zahtjev, ako su opseg i složenost informacija takvi da jednomjesečni rok naveden u tački(a) nije moguće poštovati. U takvim se slučajevima podnositelja zahtjeva obavještuje što je prije moguće i u svakom slučaju prije kraja jednomjesečnog roka o bilo kakvom produljenju i odgovarajućim razlozima. 3. Ako je zahtjev postavljen preopćenito, tijelo javne vlasti što je prije moguće, a najkasnije unutar roka utvrđenog u stavku 2.tački(a), traži od podnositelja zahtjeva da specificira zahtjev i pritom mu pomaže, npr. dajući informacije o korištenju javnih registara navedenih u stavku 5.tački(c). Tijela javne vlasti mogu, gdje to smatraju primjerenim, odbiti zahtjev u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c). 4. Ako podnositelj zahtjeva zatraži od tijela javne vlasti da mu informacije o životnoj sredini učini dostupnima u specifičnom obliku ili formatu (uključujući i u obliku preslika), tijelo će to učiniti osim ako: (a) su oni već javno dostupni u drugom obliku ili formatu, posebno u skladu s člankom 7., koji je lako dostupan podnositelju zahtjeva; ili (b) je razumno da ih tijelo javne vlasti učini dostupnima u drugom obliku ili formatu, u kojem slučaju treba navesti razloge za korištenje tog oblika ili formata. Za potrebe ovog stavka, tijela javne vlasti čine	životnoj sredini. Uslučaju iz stava 3 ovog člana, podnositelj zahtjeva se obavještava o produženju roka za rješavanje zahtjeva i o razlozima produženja u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva u pisanoj formi. Informacija o životnoj sredini, po mogućnosti daje se u obliku u kojem to zahtijeva podnositelj zahtjeva.			
---	---	--	--	--

sve razumne napore za održavanje informacija o životnoj sredini, koje su pohranjene kod ili za njih, u oblicima ili formatima koji se mogu lako reproducirati i koji su dostupni pomoću računalnih telekomunikacija ili drugim elektroničkim sredstvima. Razlozi za odbijanje pružanja informacija, u cijelosti ili djelomično, u traženom obliku ili formatu dostavljaju se podnositelju zahtjeva unutar roka navedenog u stavku 2.tački(a). 5. Za potrebe ovog članka, države članice osiguravaju da: (a) od dužnosnika se zahtijeva pružanje potpore javnosti u traženju pristupa informacijama; (b) popis tijela javne vlasti bude javno dostupan; i (c) budu definirana praktična rješenja, kako bi se osiguralo učinkovito ostvarivanje prava na pristup informacijama o životnoj sredini, kao što su: — imenovanje službenika za informiranje, — uspostavljanje i održavanje ustanova za pregled traženih informacija, — registri ili popisi informacija o životnoj sredini koje posjeduju tijela javne vlasti ili informacijski punktovi, s jasnim naznakama gdje se takve informacije mogu naći. Države članice osiguravaju da tijela javne vlasti adekvatno informiraju javnost o pravima koje uživaju kao posljedicu ove Direktive te da u odgovarajućoj mjeri pružaju obavijesti, smjernice i savjete u tu svrhu.				
Član 4. Izuzeća 1. Države članice mogu odrediti da zahtjev za	Odbijanje zahtjeva za pristup informaciji o životnoj sredini – Član 70	Potpuno usklađeno	Materija je detaljno regulisana	

informacije o životnoj sredini bude odbijen ako: (a) tražena informacija nije pohranjena kod ili za tijelo javne vlasti kojem je zahtjev upućen. U takvom slučaju, kada je tom tijelu javne vlasti poznato da su informacije pohranjene kod drugog tijela javne vlasti ili za njega, ono proslijeđuje zahtjev tom tijelu javne vlasti što je prije moguće i obavještuje podnositelja zahtjeva o tome ili obavještuje podnositelja zahtjeva o tijelu javne vlasti za koje vjeruje da se kod njega može podnijeti zahtjev za traženu informaciju; (b) je zahtjev očito nerazuman; (c) je zahtjev formuliran previše općenito, uzimajući u obzir članak 3. stavak 3.; (d) se zahtjev odnosi na materijal koji se tek dovršava ili na nedovršene dokumente ili informacije; (e) je zahtjev u vezi s internom komunikacijom, uzimajući u obzir javni interes za objavljivanje. Kada se zahtjev odbija, zbog toga što se odnosi na materijal koji se tek dovršava, tijelo javne vlasti navodi naziv tijela koje priprema materijal i procijenjeno vrijeme potrebno za njegovo dovršenje. 2. Države članice mogu odrediti da zahtjev za informacije o životnoj sredini bude odbijen ako bi objavljivanje informacija negativno utjecalo na: (a) povjerljivost postupaka pred tijelima javne vlasti u slučajevima kada je takva povjerljivost predviđena zakonom; (b) međunarodne odnose, javnu sigurnost ili nacionalnu obranu; (c) sudske postupke u tijeku, pravo svake	Zahtjev iz člana 69 ovog zakona odbiće se: - u slučajevima utvrđenim zakonom kojim je uređen slobodan pristup informacijama - ako se zahtjev odnosi na informacije, dokumente ili druge podatke koji su u fazi izrade, uz navođenje organa koji priprema informaciju, dokument ili druge podatke, kao i vrijeme potrebno za njihov završetak. Zahtjev za pristup informaciji o životnoj sredini ne može se odbiti ako se taj zahtjev odnosi na emisije zagađujućih materija u životnoj sredini. Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za pristup informacijama o životnoj sredini može se izjaviti žalba nadležnom organu.		Zakonom o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", br. 44/12)	
---	--	--	--	--

osobe na pravedno suđenje ili pravo tijela javne vlasti na provođenje istrage kriminalističke ili disciplinske prirode; (d) povjerljivost trgovačkih ili industrijskih podataka kada je takva tajnost predviđena nacionalnim zakonodavstvom ili zakonodavstvom Zajednice u svrhu zaštite legitimnog ekonomskog interesa, uključujući javni interes za održavanje statističke povjerljivosti i tajnosti podataka o porezu; (e) prava intelektualnog vlasništva; (f) povjerljivost osobnih podataka i/ili dokumentacije koja se odnosi na fizičku osobu, kada ta osoba nije dala pristanak za javno iznošenje podataka, kada je takva povjerljivost predviđena nacionalnim zakonodavstvom ili zakonodavstvom Zajednice; (g) interese ili zaštitu bilo koje osobe koja je dobrovoljno dala zatraženi podatak, a da to nije bila ili nije mogla biti zakonom obavezna učiniti, osim ako je ta osoba dala pristanak za objavu dotičnog podatka; (h) zaštitu životne sredine na koji se odnosi taj podatak, kao što je stanište rijetkih vrsta. Razlozi za odbijanje navedeni u stavcima 1. i 2. trebaju se tumačiti restriktivno, uzimajući u obzir u pojedinačnom slučaju javni interes za to objavljivanje. U svakom pojedinačnom slučaju javni interes za objavljivanje informacija treba usporediti s interesom za njegovo odbijanje. Države članice ne smiju, na temelju stavka 2. točke (a), (d), (f), (g) i (h), propisati odbijanje zahtjeva, ako se on odnosi na podatke o emisijama u okoliš. Unutar ovog okvira i za potrebe primjene podstavka (f), države članice osiguravaju da se				
---	--	--	--	--

udovolji zahtjevima Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka. 3. Kada država članica propisuje izuzeća, može sastaviti javno dostupan popis kriterija na temelju kojih dotično tijelo može odlučivati o postupanju sa zahtjevima. 4. Informacije o životnoj sredini koje su pohranjene kod ili za tijela javne vlasti, a koje je zatražio podnositelj zahtjeva, dostupne su u dijelovima ukoliko je moguće izdvojiti neku informaciju obuhvaćenu stavkom 1. točkama (d) i (e) ili stavkom 2. od ostatka traženih informacija. 5. O odbijanju da se sve ili dio traženih informacija učine dostupnima potrebno je obavijestiti podnositelja zahtjeva pisano ili elektronički, ako je zahtjev bio pisani ili ako tako zahtjeva podnositelj, unutar rokova navedenih u članku 3. stavku 2.tački(a) ili, ovisno o slučaju,tački(b). Obavijest treba sadržavati razloge za odbijanje i uključivati informacije o postupku preispitivanja određenom u skladu s člankom 6.				
Član 5. Naknade	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je detaljno regulisana Zakonom o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", br. 44/12)	

Član 6. Pristup pravosuđu 1. Države članice osiguravaju da svaki podnositelj zahtjeva koji smatra da je njegov zahtjev za informacije bio ignoriran, nepravedno odbijen (bilo u cijelosti ili djelomično), odnosno da se na njega neodgovarajuće odgovorilo ili da se po njemu nije postupalo u skladu s odredbama članaka 3., 4. ili 5., ima pristup postupku u kojem postupke ili propuste dotičnog tijela javne vlasti preispituje to isto tijelo ili neko drugo tijelo javne vlasti ili ih administrativno preispituje neovisno i nepristrano tijelo određeno zakonom. Svaki takav postupak je hitan te oslobođen naknade ili jeftin. 2. Uz postupak preispitivanja naveden u stavku 1., države članice osiguravaju da podnositelj zahtjeva ima pristup postupku preispitivanja pred sudom ili drugim neovisnim i nepristranim tijelom određenim zakonom, u kojem postupci ili propusti dotičnih tijela javne vlasti mogu biti preispitani i čije odluke mogu postati konačne. Države članice mogu dodatno propisati da treće strane, koje objava informacija tereti, također imaju pristup pravnim sredstvima. 3. Konačne odluke iz stavka 2. su obvezujuće za tijelo javne vlasti koje posjeduje informacije. Razlozi trebaju biti navedeni u pisanom obliku, barem u slučaju kada je pristup informacijama odbijen u skladu s ovim člankom.	Pravo na pravnu zaštitu u pitanjima zaštite životne sredine Član 73 Zainteresovana javnost u postupku odlučivanja u pitanjima životne sredine ima pravo da pokrene postupak preispitivanja odluke pred nadležnim organima, odnosno sudom u skladu sa zakonom. Zainteresovana javnost ima pravo podnošenja žalbe protiv odluke nadležnog organa za poslove zaštite životne sredine, odnosno pravo podnošenja tužbe nadležnom sudu u skladu sa posebnim propisima.	Potpuno usklađeno	Materija je detaljno regulisana Zakonom o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", br. 44/12)	
Član 7. Pružanje informacija o životnoj sredini 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere	XI.INFORMISANJE JAVNOSTI, UČEŠĆE JAVNOSTI I ZAJNTERESOVANE JAVNOSTI I PRISTUP PRAVOSUĐU U PITANJIMA		Materija je	

kako bi osigurale da tijela javne vlasti organiziraju informacije o životnoj sredini koje su relevantne za njihove funkcije i koje su pohranjene kod ili za njih,, s ciljem njihovog aktivnog i sustavnog pružanja javnosti, posebno pomoću računalne telekomunikacije i/ili elektroničke tehnologije, ako je dostupna. Podaci učinjeni dostupnima pomoću računalne telekomunikacije i/ili elektroničke tehnologije ne trebaju uključivati podatke prikupljene prije stupanja na snagu ove Direktive, osim ako su već dostupni u elektroničkom obliku. Države članice osiguravaju da informacije o životnoj sredini postupno postanu dostupne u bazama podataka koje su lako dostupne javnosti preko javnih telekomunikacijskih mreža. 2. Podaci koje je potrebno učiniti dostupnima i raširenima, ažuriraju se prema potrebi i sadržavaju barem: (a) tekstove međunarodnih ugovora, konvencija ili sporazuma, te zakonodavstvo Zajednice, nacionalno, regionalno ili lokalno zakonodavstvo o životnoj sredini ili u vezi s njim; (b) politike, planove i programe u vezi s okolišem; (c) izvješća o napretku provedbe točaka navedenih u točkama (a) i (b), kada su ih tijela javne vlasti pripremila ili čuvala u elektroničkom obliku; (d) izvješća o stanju životne sredine navedene u stavku 3.; (e) podatke ili sažetke podataka dobivenih praćenjem aktivnosti koje utječu ili mogu utjecati na okoliš;	ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE Obezbjedivanje pristupa informacijama o životnoj sredini Član 66 Pristup informacijama o životnoj sredini obezbjeđuje se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama. Informacije o životnoj sredini Član 67 Objavljivanje informacija o životnoj sredini Član 68 Zahtjev i rok za davanje informacija iz oblasti životne sredine Član 69 Odbijanje zahtjeva za pristup informaciji o životnoj sredini Član 70 Kvalitet informacija o životnoj sredini Član 71 Učešće javnosti i zainteresovane javnosti Član 72 Pravonapravnu zaštitu upitanja zaštite životne sredine Član 73	Potpuno usklađeno	detaljno regulisana Zakonom o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", br. 44/12)	
--	---	--------------------------	--	--

(f) ovlaštenja sa značajnim utjecajem na okoliš i sporazume koji se odnose na okoliš ili uputu na mjesto gdje se takva informacija može zatražiti ili pronaći u okviru članka 3.; (g) studije o utjecaju na okoliš i procjene rizika o elementima životne sredine navedene u članku 2. stavku 1.tački(a) ili uputu na mjesto gdje se informacija može zatražiti ili pronaći u okviru članka 3. 3. Ne dovodeći u pitanje bilo koje specifične obaveze izvješćivanja utvrđene zakonodavstvom Zajednice, države članice poduzimaju potrebne mjere da osiguraju da nacionalna i, prema potrebi, regionalna ili lokalna izvješća o stanju životne sredine budu objavljena u pravilnim razmacima koja nisu veća od četiri godine; takva izvješća trebaju uključivati podatke o kvaliteti i opterećenju životne sredine. 4. Ne dovodeći u pitanje bilo koje specifične obveze utvrđene zakonodavstvom Zajednice, države članice poduzimaju potrebne mjere da, u slučaju neposredne prijetnje zdravlju ljudi ili životnoj sredini, bilo da je uzrokovana ljudskim aktivnostima ili prirodnim uzrocima, osiguraju da sve informacije koje su pohranjene kod ili za tijela javne vlasti, a, koje mogu omogućiti javnosti na koju bi prijetnje mogle utjecati da poduzme mjere ili ublaži štetu nastalu iz te prijetnje, budu pružene odmah i bez odlaganja. 5. Izuzeća u članku 4. stavku 1. i 2. mogu se primjenjivati u odnosu na dužnosti nametnute ovim člankom. 6. Države članice mogu ispuniti zahtjeve iz ovog članka stvarajući linkove na internetske stranice gdje se mogu pronaći informacije.				
---	--	--	--	--

Član 8. Kvaliteta informacija o životnoj sredini 1. Države članice osiguravaju, koliko je u njihovoj moći, da bilo koji podatak koji su prikupile same ili je prikupljen u njihovo ime, bude ažuran, točan i usporediv. 2. Na zahtjev, tijela javne vlasti odgovaraju na zahtjeve za informacije sukladno članu 2. stavu 1.tački(b), izvještavajući podnositelja zahtjeva o mjestu gdje se, ukoliko su dostupni, mogu pronaći podaci o mjernim postupcima, uključujući metode analize, uzorkovanja, prethodne obrade uzoraka korištenih u prikupljanju podataka ili upućujući na standardizirane postupke koji su korišteni.	Kvalitet informacija o životnoj sredini Član 71 Organi državne uprave, organi uprave i organi lokalne uprave, dužni su da u okviru svoje nadležnosti, obezbijede da informacije o životnoj sredini koje su sačinili ili koje su sačinjene u njihovo ime, budu ažurne, tačne i uporedive. Ukoliko se radi o zahtjevu za pružanje informacije koja se odnosi na faktore uticaja na životnu sredinu iz člana 67 stav 1 alineja 2 ovog zakona, organi iz stava 1 ovog člana, dužni su ako su dostupne takve informacije, informisati podnosioca zahtjeva o: - mjestu gdje se mogu pronaći; - mjernim postupcima, metodama analiza, uzorkovanja, prethodne obrade uzoraka korišćenih u prikupljanju podataka, ili o odgovarajućim standardizovanim postupcima koji su korišćeni.	Potpuno usklađeno		
Članovi 9-13	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG KORELACIJSKA TABLICA	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		